

Förutsättningar för budget 2026-2028

Göteborgs Stad Stadsledningskontoret

2025-05-21

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

KAPITEL 1 Sammanfattning, beskrivning av struktur för styrning och uppföljning samt jämställdhetsanalys	sid 8
KAPITEL 2 Övergripande omvärldsförutsättningar	sid 15
KAPITEL 3 Förslag om förändrad lagstiftning, propositioner med påverkan på staden samt andra eventuella större förändringar	sid 32
KAPITEL 4 Styrande dokument	sid 41
KAPITEL 5 Ekonomiska förutsättningar	sid 44
KAPITEL 6 Beräkningsunderlag	sid 187
KAPITEL 7 Formaliafrågor	sid 265

Innehållsförteckning

1. Inledning	10
1.2 Sammanfattning	12
1.3 Struktur för budget och uppföljning	13
1.4 Uppdrag jämställdhetsbudgetering	15
2. Övergripande omvärldsförutsättningar	17
2.1 Samhällsekonomisk utveckling.....	17
2.2 Demografisk utveckling	20
2.3 Långsiktig kompetensförsörjning	22
2.4 Digitaliseringen skapar möjligheter men kräver nya arbetssätt	23
2.5 Nya förutsättningar och utmaningar för arbetet med civil beredskap	24
2.6 Ökade krav på kommunen inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande området.....	25
2.7 Miljö och klimat	26
2.8 EU:s långtidsbudget 2028-2034 samt innevarande period	29
3. Förslag om förändrad lagstiftning och andra förändringar.....	34
3.1 Propositioner med ekonomisk påverkan	34
3.1.1 En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter	34
3.1.2 En tioårig grundskola	35
3.2 Övriga propositioner som påverkar stadens verksamhet	36
3.2.1 Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier m.m.....	36
3.2.2 Stärkt skydd för vissa förtroendevalda samt en tydligare intern styrning och kontroll i kommuner och regioner.....	36
3.3 Övriga planerade propositioner.....	37
3.3.1 Förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter – en ny sekretessbrytande bestämmelse	37
3.3.2 Ett starkare skydd för nätverks- och informationssystem – en ny cybersäkerhetslag	37
3.3.3 Skärpta krav i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi)38	
3.3.4 Ett nytt regelverk för bygglov	38
3.3.5 Fler verktyg i socialtjänsternas arbete för att förebygga brott och stärka skyddet för barn.....	38
3.4 Övrigt.....	40
3.4.1 Lagen om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare.	40

3.4.2 Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig	40
3.4.3 Förbättrad konkurrens i offentlig och privat verksamhet – ny lag om offentlig säljverksamhet	41
4. Styrande dokument	43
4.1 Program och planer	43
4.1.1 Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2025-2028	44
4.1.2 Göteborgs Stads plan mot rasism 2025-2028	44
4.1.3 Göteborgs Stads plan mot hemlöshet	44
5. Ekonomiska förutsättningar	46
5.1 Stadens ekonomiska läge	47
5.2 Ekonomistyrningsprinciper	47
5.2.1 Riktlinjer för god ekonomisk hushållning	47
5.2.2 Resultatutjämningsreserv (RUR)	51
5.2.3 Resultatreserv (RER)	52
5.2.4 Regelverk för eget kapital i nämnder	52
5.2.5 Investeringsstyrning	53
5.3 Viktiga faktorer med påverkan på stadens intäkter och kostnader	54
5.3.1 Skatteunderlagsutveckling	54
5.3.2 Riktade och generella statsbidrag	55
5.3.3 Översyn av utjämningsystemet	61
5.3.4 Lön- och prisutveckling	61
5.3.5 Jämställda löner och arbete med lönestrukturella skillnader	64
5.3.6 Lag- och avtalsförändringar inom lön och arbetsrätt	67
5.3.7 Taxor och avgifter	68
5.3.8 Befolkningsförändringar	71
5.3.9 Resursfördelningsmodell socialnämnder	73
5.3.10 Arbetet med att bryta segregation	74
5.4 Övriga faktorer med påverkan på stadens intäkter och kostnader	75
5.4.1 Kostnader för interna tjänster	75
5.4.2 Stadens interna räntor	86
5.4.3 Kostnader för försörjningsstöd	86
5.4.4 Fördelning av statlig ersättning för etableringsinsatser och introduktion för nyanlända personer	88

5.4.5 Fördelning av schablonersättning för initiala kostnader, ny från 2024-07-01	89
5.4.6 Ersättning enligt LOV	89
5.4.7 Tilldelning för utbyggnad av bostad med särskild service (BmSS)	90
5.4.8 Målsättning för trygghetsboenden	91
5.4.9 Civil beredskap och förmågehöjande åtgärder	92
5.4.10 Sänkta kostnader för överförmyndarens arvoden	95
5.5 Återrapportering av uppdrag	98
5.5.1 Föregående års uppdrag kring gränssnitt	98
5.5.2 Uppdrag vinterkostnader	100
5.5.3 Uppdrag Människan bakom uniformen	103
5.5.4 Uppdrag kring lokalkostnader civil beredskap och klimatanpassning	104
5.5.5 Uppdrag konsekvenser av strategiska markförvärv	107
5.5.6 Uppdrag kring hantering innovation i fastighetsutvecklingen	110
5.6 Framställningar från nämnder/styrelser	112
5.6.1 Valnämnden – Hemställan om kommunbidrag för att genomföra allmänna val 2026	112
5.6.2 Business Region Göteborg – finansiering Science Park	112
5.6.3 Kulturnämnden – Projektkostnader	113
5.6.4 Kulturnämnden – Inhyrning av lokal i Slakthuset och omlokalisering av Göteborgs Konsthall	114
5.7 Information från nämnder eller styrelser inför budget 2026	116
5.8 Fattade beslut	117
5.8.1 Subvention periodkort	117
5.8.2 Medborgarvittnen, nämnden för demokrati och medborgarservice	117
5.8.3 EM i fotboll för damer, Göteborg & Co	117
5.8.4 Kommunstyrelsen - Utredda hur medel för utvecklingsinsatser inom funktionshinderområdet ska hanteras framöver	117
5.9 Pågående ärenden	119
5.9.1 Hemställan om ändrade reglementen och överföring av medel avseende Center för skolutveckling	119
5.9.2 Inköps- och upphandlingsnämnden – Finansiering av uppdrag om kommunövergripande arbetssätt för hanteringen av riskbranscher samt att utöka och utveckla arbetsplatskontroller	119
5.9.3 Nämnden för demokrati och medborgarservice – Uppdrag om att utreda förutsättningarna för Leksaksbibliotek enligt Göteborgsförslag 12879	120

5.9.4 Nämnden för demokrati och medborgarservice – Utveckla hur stödet till övriga nämnder i högre grad kan anpassas, för att möjliggöra bättre efterlevnad av § 5 i nämndernas reglemente.....	121
5.9.5 Äldre samt vård- och omsorgsnämnden – Utreda hur nämnden kan skapa relationer och samarbeten med civilsamhällets organisationer för målgruppen äldre, samt inrätta funktioner för att hantera föreningsbidrag eller andra former av samarbeten för målgruppen Idre	122
5.9.6 Stadsledningskontoret får i uppdrag att utreda hur stadens kommunikationsarbete mer effektivt kan organiseras samt hur styrningen av kommunikationsarbetet kan stärkas.....	123
5.9.7 Kommunstyrelsen får i uppdrag att under framtagandet av ny hbtqi-plan utreda skydd och stöd för våldsutsatta hbtqi-personer och vid behov ta fram förslag på kompletterande åtgärder	123
5.9.8 Stadsledningskontoret får i uppdrag att utreda förutsättningar för Göteborgs Stad att ansluta sig till "Krogar mot Knark", ta fram förslag på hur arbetet kan organiseras och vilken aktör som ska ha huvudsakligt ansvar, samt göra en bedömning av ekonomiska konsekvenser för Göteborgs Stad	124
5.10 Stadshuskoncernens ekonomiska förutsättningar	125
5.10.1 Koncernövergripande sammanfattning	125
5.10.2 Stadshuskoncernens ekonomiska utveckling och förutsättningarna för direktavkastning (utdelning och kapitaltillskott) 2026-2028	128
5.10.3 Förutsättningar för direktavkastning (utdelning och kapitaltillskott) för budgetperioden 2026-2028.....	147
5.10.4 Förutsättningar bolag.....	156
5.11 Investeringar	161
5.11.1 Kommunkoncernen	161
5.11.2 Exploateringsinvesteringar.....	170
5.11.3 Drift- och kapitalkostnadskonsekvenser av nämndernas investeringar.....	176
5.12 Skuldutveckling och finansiella risker	184
5.12.1 Stadens skuldutveckling och finansiella risker	184
6. Beräkningsunderlag.....	189
6.1 Beräkningsförutsättningar.....	189
6.2 Kommuncentrala kostnader och intäkter	189
6.2.1 Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.....	189
6.2.2 Övriga kommuncentrala intäkter	191
6.2.3 Kommuncentrala kostnader	194

6.3 Nämnder	209
6.3.1 Förutsättningar per nämnd (drift och investering)	209
6.3.2 Ekonomiska ramar särskilda budgetposter	254
6.4 Bolag	256
6.4.1 Koncernledningsarvode Stadshus	257
6.4.2 Gothenburg European Office	258
6.4.3 Förutsättningar för bolag finansierade med koncernbidrag eller uppdragsersättning	258
6.4.4 Stadshuskoncernens proformabudget	261
6.4.5 Lånetak per bolag	264
7. Formaliafrågor	267
7.1 Beslut som ska tas i samband med budgeten enligt kommunallagen och kommunfullmäktiges tidigare beslut	267
7.1.1 Förslag till beslutspunkter enligt kommunallagen	267
7.1.2 Förslag till beslutspunkter som en konsekvens av tidigare fullmäktigebeslut	268
7.2 Beslut som bör/kan tas i samband med budgetbeslutet	270
7.2.1 Fastställande av kommunstyrelsens befogenheter och ansvar	270
7.2.2 Direktavkastning från Stadshuskoncernen (utdelning och kapitaltillskott)	271
7.2.3 Fastställande av internränta	273
7.2.4 Fastställande av indexkompensation	273
7.2.5 Fastställande av resursfördelningsmodell avseende socialnämnderna	273
7.2.6 Eventuellt beslut om viljeinriktning att stödet till räddningstjänstens Brandförebyggande arbete (människan bakom uniformen) ska inarbetas i ordinarie medlemsavgift	273
7.2.7 Eventuellt uppdrag att inkludera kostnader för innovation i fastighetsutvecklingen i självkostnadshyran som en overheadkostnad	274
7.2.8 Fastställande av nämndernas rätt att nyttja eget	274
7.2.9 Reglering av överskott och underskott för specificerade ekonomiska ramar för stadsbyggnadsnämnden och överförmyndarnämnden	275
7.2.10 Fastställande av ekonomisk ram avseende kostnader för digital utveckling och förvaltning hos nämnderna för demokrati och medborgarservice, inköp och upphandling samt Intraservice	275

7.2.11 Eventuellt uppdrag att se över modellen för resurstilldelning till äldreomsorgen	276
7.2.12 Privata utförare	276
7.2.13 Redogörelse för ekonomin under budgetåret i de kommunala koncernföretagen	277

Göteborgs
Stad

Förutsättningar för budget 2026-2028

Kapitel 1

**Sammanfattning, beskrivning av struktur för styrning och
uppföljning samt jämställdhetsanalys**

1. Inledning

Göteborgs Stads budget är det övergripande och överordnande styrdokumentet för stadens nämnder och styrelser. Budgetens roll är att inom de ekonomiska ramarna och gällande lagstiftning ge svar på de utmaningar staden står inför, ge inriktning och ge goda förutsättningar för den verksamhet som bedrivs.

Sedan budget 2020 beslutar Kommunfullmäktige om budget för nästkommande år i november. Sveriges kommuner och regioners (SKR:s) skatteprognos per augusti utgör underlag för budgeten.

Stadsledningskontoret arbetar fram detta underlag i syfte att möjliggöra för politiken att forma sina förslag och därmed möjliggöra ett budgetbeslut i november månad. En komplettering till underlaget kommer att ske under augusti med en uppdatering av ny pensionsprognos och en skatteprognos från SKR.

Enligt kommunallagens bestämmelser ska budgeten antas senast i november av KF. Om särskilda skäl förekommer och budgeten inte antas måste beslut ändå fattas om skattesats. Om särskilda skäl åberopas måste ett beslut istället tas under december månad.

Stadsledningskontorets underlag syftar till att ge de politiska partierna initiala förutsättningar för att genomföra sitt budgetarbete. Underlaget beskriver ett utgångsläge för budgetarbetet, så långt stadsledningskontoret kan överblicka.

Det krävs en tillkommande politisk bearbetning och prioritering för att åstadkomma slutliga förslag till budget för 2026-2028.

Även andra underlag såsom tex årsredovisning, uppföljningsrapporter för såväl staden samlat som för respektive nämnd/bolagsstyrelse utgör relevanta underlag för budgetarbetet.

Underlaget består av följande delar:

Kapitel 1 innehåller inledning, sammanfattning samt en kortare beskrivning av struktur för styrning och uppföljning samt jämförbarhetsanalys.

Kapitel 2 beskriver områden som långsiktigt kommer att påverka stadens förutsättningar. Syftet är att skapa ökade förutsättningar för att förstå stadens utmaningar på längre sikt. Kapitlet inleds med en beskrivning av den samhällsekonomiska utvecklingen.

Kapitel 3 innehåller såväl beslutade, som eventuella, nationella förändringar som kan komma att påverka Göteborgs stads verksamhet och budget. En del av förändringarna beräknas träda i kraft redan 2026, medan andra redovisas i kapitlet för att de bedöms viktiga att följa dess utveckling.

Kapitel 4 redogör för nya eller reviderade program och planer som är under beredning och som förväntas behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige under 2025/2026.

Kapitel 5 redovisas de ekonomiska förutsättningarna för staden på ett övergripande plan. Här lämnas bedömningar avseende den ekonomiska utvecklingen och beskrivning av ekonomistyrningsprinciper för staden. Antaganden som stadsledningskontoret gjort avseende befolkningsförändringarnas påverkan på berörda nämnders förutsättningar beskrivs också. Därutöver redogörs för de uppdrag som givits med bäring på budgetförutsättningarna samt de nomineringar som berörda nämnder gjort avseende kommande investeringsvolymerna samt

bolagens investeringsplanering. Dessutom ges en kort redogörelse över fattade beslut, pågående ärenden och framställningar från nämnder och styrelser.

Kapitel 6 redovisar förutsättningar för respektive nämnd och bolag. För nämnderna lämnas de beräkningstekniska förutsättningarna utifrån kommunfullmäktiges budgetbeslut i november, dvs nu gällande budget. Där det finns tydliga underlag och förutsättningar har dessa uppdaterats med nya bedömningar avseende 2026-2028.

Kapitel 7 redovisar de formaliafrågor som kommunfullmäktiges slutliga budgetbeslut behöver innehålla samt stadsledningskontorets förslag på vad som i övrigt bör eller kan övervägas att tas med i samband med kommunfullmäktiges budgetbeslut.

Till underlaget följer också bilagor:

- Översikt över taxor och avgifter
- Årlig analys nämnder
- Investeringsnomineringar nämnder
- Bolagens investeringsprognoser 2026-2035
- Information från nämnder och styrelser inför budgetprocessen 2026
- Konsekvensanalys jämställdhet budgetförutsättningar
- Program och planer Göteborgs stad
- Analysmodell för Göteborgs socioekonomiska områdesindelning

1.2 Sammanfattning

Kommunernas ekonomiska förutsättningar har under de senaste två åren varit utmanande. År 2023 präglades av kraftigt stigande inflation som fick stort genomslag på pensionskostnader, räntekostnader och övriga kostnader. Under 2024 föll inflationen visserligen tillbaka, men den höga prisnivån kvarstod, pensionskostnaderna fortsatte att öka samtidigt som stigande arbetslöshet gjorde att skatteunderlagsutvecklingen bromsade in. Sammantaget har de utmanande förutsättningarna gjort att koncernens ekonomiska ställning försvagats något under de senaste två åren.

Omvärldsläget präglas idag av osäkerhet och tvära kast. Inte minst på grund av den amerikanska handelspolitiken men också utifrån det ansträngda säkerhetsläget. Återhämtningen av svensk ekonomi går långsammare och bedöms bli mer utdragen. Sveriges kommuner och regioner (SKR) räknar i sin senaste prognos att skatteunderlaget viker neråt. För staden innebär den uppdaterade bedömningen att skatteintäkterna avviker negativt mot årets budget med cirka 60 mnkr. För 2026 innebär prognosen en negativ avvikelse med cirka 450 mnkr i förhållande till den plan för 2026 som beslutades i kommunfullmäktiges budget för 2025. I delårsboksutet per mars rapporterar också kontoret att den höga investeringstakten innebär att skulden ökar. Detta leder till ökade kapitalkostnader som tar en allt större del av den totala kostnadsmassan. Samlat innebär detta att stadens ekonomiska förutsättningar försvagas samtidigt som de utmaningar som behöver omhändertas står inför dörren:

- miljö -och klimatutmaningen
- avtagande befolkningsutveckling och därtill förändrade demografi
- hög arbetslöshet men trots det problem med kompetensförsörjning
- trygghet, säkerhet och civil beredskap
- pågående och kommande stadsutvecklingsprojekt och underhåll av befintliga anläggningar

Stadsledningskontoret menar att det blir allt viktigare att prioritera mellan olika behov och ambitioner men också att prioritera i vilka åtagande som kommunen kan bära. Det behövs långsiktiga strategier för att möta de finansiella utmaningarna. Alla åtaganden kan samtidigt inte bäras av kommunerna enbart utan staten måste vara beredd att ta ett ökat ansvar om kommunerna ska kunna klara sitt kärnuppdrag.

Stadshuskoncernens ekonomiska situation präglas fortsatt under planeringsperioden 2026-2028 av en investeringstakt på historiskt höga nivåer över 10 miljarder kronor per år. Resultatnivåer och kassaflöden ökar något under perioden vilket medger en ökad självfinansieringsgrad samtidigt som investeringsomfattningen innebär att skuldsättningen ökar. En del investeringar skapar i princip omedelbara tillkommande resultat och kassaflöden efter att investeringen färdigställts. Däremot ökar inte resultaten i samma utsträckning efter koncernens investeringar i klimatomställning, infrastruktur, kommunala verksamhetsfastigheter eller efter reinvesteringar.

Givet krav på finansiering av vissa verksamheter och resultat- och balansräkningens utveckling är utdelningsmöjligheterna under planperioden begränsade.

1.3 Struktur för budget och uppföljning

Uppföljningen till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige syftar till att förse kommunstyrelsen med information rörande budgeten och dess mål, program och planer, uppdrag samt strategiskt väsentlig information rörande ekonomi och personal. Uppföljningen utgör en viktig del i att säkerställa kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Varje nämnd och styrelse har, utöver den styrda rapporteringen, ett ansvar att på eget initiativ informera kommunstyrelsen och kommunfullmäktige om förändrade förutsättningar och händelser som kan vara av betydelse för den kommunövergripande uppföljningen och styrningen av verksamheten. Detta ansvar är reglerat i såväl reglementen/ägardirektiv som i stadens riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll.

I samband med budget 2024 gavs ett uppdrag åt Stadsledningskontoret att se över uppföljningen och återkomma till kommunfullmäktige med ett förslag på ny uppföljning. Uppdraget återredovisades i mars och antogs av kommunfullmäktige 2024-03-21.

När det gäller formerna för uppföljningen så bygger det på uppföljningsrapporter, fördjupade uppföljningar och enskilda ärenden. Information om uppföljningen gå också att nå via uppföljningsportalen.

Uppföljningsrapporter

Stadsledningskontoret producerar tre gånger per år mer omfattande uppföljningsrapporter. Delårsrapport augusti och stadens årsredovisning motsvarar de lagkrav och riktlinjer gällande uppföljning som återfinns i kommunallagen och tillhörande rekommendationer. Delårsrapport mars är inte lagstyrd men bedöms utgöra en viktig del i den löpande uppsiktsplikten och innehåller väsentlig styrinformation som behöver komma kommunstyrelsen och kommunfullmäktige tillhanda med viss löpande frekvens. Rapportens fokus är därför ekonomi och avvikelser, uppsikt samt arbetsmiljöområdet och personalvolymutveckling. Stadsledningskontoret genomför löpande översyn över innehållet i rapporterna för att säkerställa att relevant information når rätt mottagare.

Fördjupade uppföljningar

Fördjupade uppföljningar hanterar fördjupade analyser och resonemang kring strategiskt viktiga frågor och områden, med fokus på uppföljning. De kan vara av tematisk karaktär, gälla grunduppdrag som involverar flera nämnder och styrelser eller uppföljning av program och planer med inbördes samband. De senaste åren har fördjupade uppföljningar av bland annat bostadsförsörjning, kommunal hälso- och sjukvård och planer inom området mänskliga rättigheter genomförts. Fördjupade uppföljningar genomförs utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv med utgångspunkt i de utmaningar staden står inför.

Enskilda ärenden

Uppföljning genomförs även genom enskilda ärenden. Det handlar framför allt om återredovisning av uppdrag beslutade av kommunfullmäktige men det finns även annan uppföljning som hanteras genom enskilda ärenden exempelvis äldre- och funktionshinderombudsmannens rapporter. Enskilda ärenden kan också innehålla strategisk information och väsentlig styrinformation från nämnd/styrelse till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Uppföljningsportalen

Portalen är en del i Göteborgs Stads uppföljningsstruktur och är en webbportal som man kommer åt via stadens intranät. Syftet med portalen är att ge en överblick av den löpande uppföljningen. Uppföljningsportalen vänder sig i första hand till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Den är uppdelad i fyra olika områden; status på uppdrag, utveckling av måluppfyllelse, verksamhetens utveckling samt rapportarkiv. Uppföljningsportalen kommer att utvecklas vidare under de kommande åren. Exempelvis ger digitaliseringen möjlighet att tillgängliggöra mer information och underlag i sök- och filtrerbart skick.

1.4 Uppdrag jämställdhetsbudgetering

Kommunstyrelsen har i genomförandeplanen för 2025 gett i uppdrag att i arbetet med budget 2026 använda kvalitativa och kvantitativa metoder för jämställdhetsbudgetering.

Stadsledningskontoret har återredovisat uppdraget i ärende SLK-2025-00133 (kommunstyrelsen 2025-04-23). Ärendet är en redovisning av hur det arbetet kan genomföras i kommande budgetunderlag då stadsledningskontoret bedömer att arbetet i huvudsak behöver ske i berörda verksamheter per förvaltning/bolag. Utifrån ett sådant underlag finns möjligheter för stadsledningskontoret att göra en samlad analys av resursfördelning till kommunstyrelsen.

I ärendet konstaterar stadsledningskontoret att det kan finnas anledning att värdera vad som saknas och om det behövs ytterligare vägledning och styrning för att uppnå ökad följsamhet till befintlig styrning. Samtidigt behöver den översyn som sker parallellt av stadens MR-styrning beaktas så att styrningen inte blir otydlig och allt för omfattande för stadens förvaltningar och bolag. Ett förslag till riktlinje för arbetet med mänskliga rättigheter och likvärdig service är för närvarande ute på remiss (se mer i kapitel om styrande dokument). Stadsledningskontoret bedömer att inkomna synpunkter behöver beaktas före det att kontoret kan återkomma kring vilka eventuella förstärkningar som behöver göras kopplat till jämställdhetsbudgetering.

Av ärendet framgår även att stadsledningskontoret avser att göra en konsekvensanalys gällande jämställdhet på en övergripande nivå i budgetförutsättningarna inför 2026. En konsekvensanalys är en förklaring av vilken påverkan beslut och insatser har på jämställdheten, det vill säga på livsvillkoren för flickor och pojkar, kvinnor och män. Genomförd konsekvensanalys framgår av bilaga till denna produkt.

Förutsättningar för budget 2026-2028

Kapitel 2

Övergripande omvärldsförutsättningar

2. Övergripande omvärldsförutsättningar

Kapitlet beskriver frågor som långsiktigt kommer att påverka staden. Syftet är att skapa ökade förutsättningar att förstå stadens utmaningar på längre sikt.

Den turbulens som just nu råder i omvärlden har stor inverkan både på den ekonomiska utvecklingen och det säkerhetspolitiska läget. Händelseutvecklingen sker snabbt och är oförutsägbar vilket försvårar möjligheterna att göra bedömningar både i närtid och på längre sikt.

Det säkerhetspolitiska läget ställer krav på att staden upprätthåller en hög beredskap för att kunna agera snabbt i händelse av kris och krig. Även kraven på informations- och cybersäkerhet blir allt viktigare att kunna möta. Därutöver får den demografiska utvecklingen effekter på bland annat välfärden och den kommande kompetensförsörjningen.

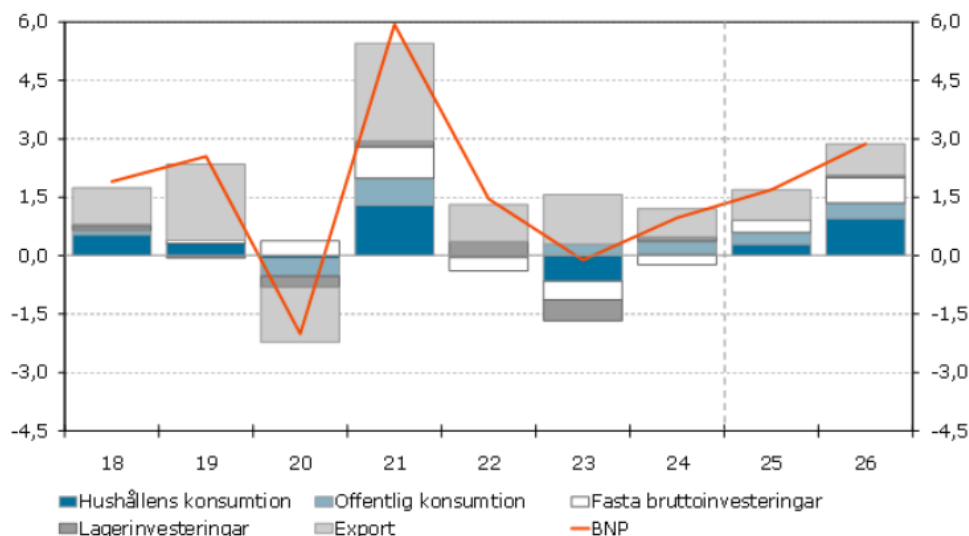
2.1 Samhällsekonomisk utveckling

Konjunktur och BNP

I sin senaste rapport över konjunkturläget, från den 26 mars, konstaterar konjunkturinstitutet att Sverige befinner sig i en utdragen lågkonjunktur och att den ekonomiska utvecklingen ser ut att bli svag även under det första halvåret i år. Osäkerheterna kopplade till geopolitik och handelskonflikter, särskilt med USA, är stora vilket just nu påverkar företagsinvesteringar negativt. Även hushållens konsumtion hålls tillbaka av osäkerheter om den ekonomiska utvecklingen.

Konjunkturinstitutet räknar, trots det, med en starkare utveckling under andra halvåret 2025. Sammantaget bedömer konjunkturinstitutet att BNP, efter en blygsam tillväxt på 1,0 procent år 2024, kommer öka med 1,9 procent 2025 och 2,7 procent 2026. Bedömningen bygger dock på att det sker en nedgång i inflationen och att företag och hushållen blir mer optimistiska under det andra halvåret i år. Eftersom osäkerheten om när optimismen återvänder är stor, finns det en risk att den svaga konjunkturutvecklingen fortsätter längre. Sveriges kommuner och regioner gör i sin prognos från den 29 april bedömningen att BNP-utvecklingen kommer landa på 1,8 procent 2025 och 2,4 procent 2026. SKR:s prognos innebär således något mer dämpad utveckling av BNP i förhållande till konjunkturinstitutets prognos.

BNP

Källa: konjunkturinstitutet

Arbetsmarknad

Arbetslösheten har stigit i inledningen av året och konjunkturinstitutet bedömer i sin senaste konjunkturrapport att arbetslösheten kommer öka från 8,4 procent 2024 till 8,9 procent 2025. Samtidigt konstateras att antalet nya varsel har blivit lägre och nu är nere på en relativt normal nivå. Konjunkturinstitutet räknar också med att när återhämtningen i ekonomin kommer i gång under det andra halvåret 2025 (se ovan) så kommer det spegla av sig även på arbetsmarknaden genom att företagen då behöver öka antalet anställda lite snabbare. Sammantaget bedöms arbetslösheten sjunka till 8,6 procent 2026 och vidare till 7,2 procent 2029. Trots den förväntade nedgången kommer dock arbetslösheten vara fortsatt förhöjd i slutet av 2026. Först 2028 räknar konjunkturinstitutet med att arbetslösheten är nere på jämviktsnivån (den arbetslöshet som råder när ekonomin är i balans, varken överhettad eller lågkonjunktur). Precis som när det gäller konjunkturåterhämtningen bygger den bedömda nedgången i arbetslöshet på att konjunkturen vänder upp och att företag och hushållen blir mer optimistiska. Annars finns en risk att arbetslösheten dröjer sig kvar på en förhöjd nivå under längre tid.

SKR gör en liknande bedömning av utvecklingen på arbetsmarknaden i sin senaste prognos över det ekonomiska läget. SKR bedömer att arbetslösheten kommer öka till 8,6 procent 2025 för att därefter sjunka till 8,3 procent 2026 och 7,8 procent 2027. I förhållande till konjunkturinstitutets bedömning innebär dock SKR:s prognos en något lägre arbetslöshet 2025 och 2026, men en något högre 2027.

Arbetslöshet

Inflation och penningpolitik

KPIF-inflationen steg i inledning av 2025 och var 2,9 procent i februari för att därefter sjunka tillbaka till 2,3 procent per mars. En uppväxling har i inledningen av året skett i prisutvecklingen på framför allt livsmedel. Konjunkturinstitutet räknar med att de svenska livsmedelspriserna fortsätter upp i närtid men att de kommer ha en svagare utveckling under senare delen av 2025, bland annat på grund av den växelkursförstärkning som skett i början av året. Konjunkturinstitutet räknar dock med att inflationen kommer att överstiga 2 procent under större delen av 2025. Inflationen väntas sedan avta till 1,7 procent år 2026, och stabiliseras kring 2 procent från 2027 och framåt. Det är dock viktigt att notera att även denna prognos är förenad med stora osäkerhet, och att faktorer såsom globala ekonomiska förändringar, råvarupriser och valutakurser kan påverka den faktiska inflationsutvecklingen.

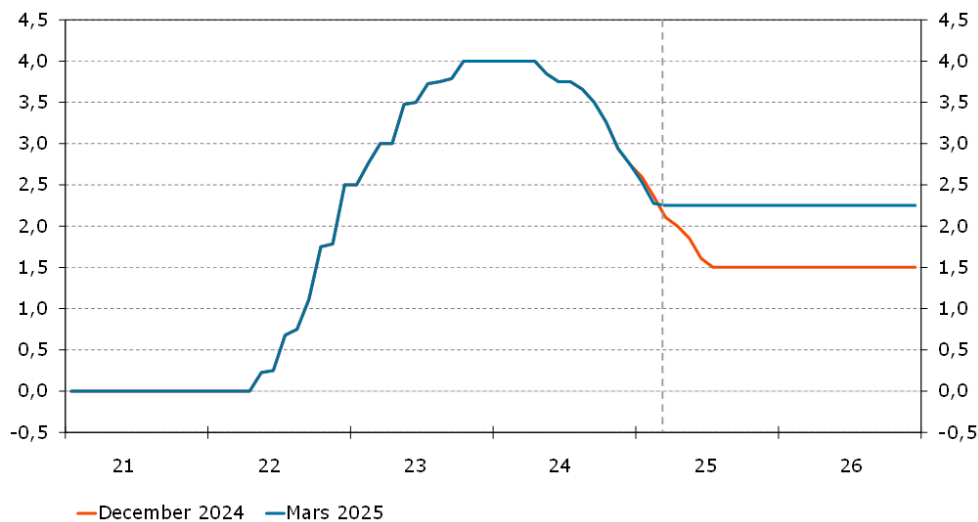
Konsumentpriser, årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källa: konjunkturinstitutet

Riksbanken har sedan i maj 2024 sänkt styrräntan från 4,00 procent till 2,25 procent. Konjunkturinstitutet bedömer att den nu överraskande höga KPIF-inflationen gör att Riksbanken kommer lämna styrräntan oförändrad på 2,25 procent de närmaste åren. Det innebär en relativt stor förändring av tidigare bedömning då räntan förväntades sänkas ytterligare till 1,5 procent.

Styrränta

Källa: konjunkturinstitutet

2.2 Demografisk utveckling

Befolkningsutvecklingen i Göteborg

Under 2024 ökade Göteborgs befolkning med 4 377 personer och uppgick vid årsskiftet till 608 993 personer. Det är en lägre folkökning än de senaste två åren då staden växte med 9 292 respektive 7 775 invånare. Den lägre befolkningstillväxten beror främst på ett fortsatt lågt barnafödande och en ökad utvandring.

Det senaste decenniet har präglats av stora globala händelser som påverkat befolkningsutvecklingen kraftigt – från flyktingvågen 2015, via coronapandemin, till kriget i Ukraina. Detta har lett till stora svängningar i den årliga befolkningstillväxten, som varierat mellan 3 800 och 9 300 personer. Sett över hela det senaste decenniet så har befolkningstillväxten fördelats relativt jämnt mellan flyttnetto (inflyttade minus utflyttade) och födelsenetto (födda minus avlidna).

När massflyktsdirektivet för ukrainska flyktingar upphörde 2024 tillkom 1 200 personer i Göteborgs folkbokföring. Samtidigt har Skatteverkets kvalitetsarbete med folkbokföringen under 2023–2024 resulterat i att 2 700 personer i Göteborg har avregistrerats från folkbokföringen och registrerats som utvandrare. Totalt sett har utvandringen från Göteborg fördubblats på kort tid och under 2024 nådde utvandringen den högsta nivån sedan mätningarna började hos SCB 1968.

Barnafödandet har sjunkit till historiskt låga nivåer, både i Göteborg och hela Sverige. Under 2024 fortsatte nedgången i födelsetalen och antal födda barn de senaste tre åren är de lägsta på 20 år. Fruktsamheten bland kvinnor, det vill säga benägenheten att skaffa barn, är nu nere på de lägsta nivåerna som någonsin uppmäts. Stora delar av världen står inför en liknande situation som vi ser i Sverige.

Befolkningsprognos 2025-2050

De senaste åren har förutsättningarna i omvärlden förändrats, vilket lett till att befolkningsprognoser över hela Sverige justerats ned. Under 2024 sänkte SCB återigen sina prognoser för både barnafödandet och migrationen. Mycket tyder på att vi går mot en period med lägre befolkningsökningar än vi vant oss vid de senaste tjugo åren.

Enligt den senaste befolkningsprognosen väntas Göteborgs befolkning öka med 104 700 invånare fram till år 2050 och de närmaste tio åren förväntas den årliga befolkningsökningen i genomsnitt bli 4 500 personer. Efter 2040 väntas folkökningen minska till mellan 3 000–4 000 personer per år, främst som ett resultat av Sveriges åldrande befolkning och att de mindre födelsekullarna som föddes de senaste åren kommer in i de åldrar som flyttar i störst utsträckning till Göteborg. Göteborgs andel av Sveriges befolkning fortsätter att öka under hela prognosperioden. Idag utgör Göteborgs befolkning 5,8 procent av Sveriges totala folkmängd, en andel som väntas öka till 6,3 procent fram till 2050.

Förskoleåldrarna 1-5 år

Antalet barn i förskoleåldrarna har minskat med 2 200 de senaste fem åren och sett fem år fram i tiden så väntas antalet 1-5-åringar att minska med ytterligare 2 200 barn som ett resultat av lägre födelsetal. Efter 2030 börjar antalet barn i förskoleåldrarna öka igen, förutsatt att barnafödandet vänder upp i enlighet med SCB:s senaste prognos över fruktsamhetsutvecklingen.

Grundskoleåldrarna 6-15 år

Antalet barn i grundskoleåldrarna påverkas några år senare av förändrade födelsetal. I dessa åldrar minskar också flyttintensiteten jämfört med hur det ser ut bland barnen i förskoleåldrarna. De kommande tio åren förväntas antalet barn i åldrarna 6–15 år att minska med 6 200 (-10 procent) när mindre födelsekullar kommer in i åldersgruppen. Minskningen fortsätter sen ytterligare några år innan det vänder och antal barn börjar öka igen.

Förvärvsarbetande åldrarna

Två tredjedelar av dagens befolkning finns i de förvärvsarbetande åldrarna, 19-65 år. Det är också i den här stora gruppen som över hälften av Göteborgs folkökning förväntas ske framöver. Trots den antalsmässiga folkökningen av de förvärvsarbetande åldrarna minskar gruppens andel av stadens befolkning med två procentenheter ur ett lite längre perspektiv när antalet äldre ökar snabbt och flyttningsöverskotten förväntas blir lägre.

Göteborg har emellertid ett bättre läge än många andra kommuner. Som storstad har Göteborg en stor inflyttning av unga vuxna och den trenden förväntas hålla i sig. Unga vuxna är en viktig grupp, inte minst för kompetensförsörjningen.

Den äldre befolkningen

Antalet äldre ökar snabbt och gruppen 85+ år väntas mer än fördubblas till 2050, från dagens 12 000 till 26 300.

Pensionärerna är den grupp som är minst flyttbenägen. De yngsta och de allra äldsta flyttar i något större utsträckning, men de flesta flyttningarna är korta och inom kommunen. Eftersom flyttningarna i liten utsträckning påverkar pensionärsgrupperna så är det i stället skillnader i födelsekullarnas storlek som har störst betydelse för hur många pensionärer som finns i olika åldersgrupper. Det är de stora grupperna födda på 40- och 60-talet som ligger bakom ökningen av pensionärer de kommande åren.

2.3 Långsiktig kompetensförsörjning

SCB har för första gången kartlagt personalbristen per yrke på svensk arbetsmarknad. Under tredje kvartalet 2024 rädde det brist på sammanlagt 70 000 yrkespersoner, trots att arbetslösheten vid tidpunkten nådde 8 procent. Rekryteringsbehoven finns inom både gymnasiala och eftergymnasiala yrken. 51 procent av alla arbetsgivare har rekryterat och upplevt någon typ av problem. Av dem har 60 procent inte kunnat hitta personer med rätt kompetens. SCB:s kartläggning visar att det saknas kompetenser inom flera olika områden, där ibland it, teknik och vård.

Trots att Göteborg har bättre förutsättningar än många andra kommuner, både utifrån demografi och attraktivitet kommer efterfrågan på personer med rätt kompetens bli svårare att hitta. Under 2023 gjorde stadsledningskontoret en fördjupad kompetensförsörjningsprognos, Göteborgs stads kompetensförsörjningsprognos 2022-2032. Prognosen baseras på hur stadens behov av personal på tio respektive fem års sikt förändras utifrån demografi, pensionsavgångar samt externa avgångar under förutsättning att allt annat är lika. Stadens kommande behov ställdes också i relation till prognos på tillgång till framtida utbildad arbetskraft.

Stadsledningskontoret har gjort en uppdatering av rekryteringsprognosen med data från december 2024 vilket visar på ett minskat rekryteringsbehov jämfört med föregående år. Antalet som behöver rekryteras på grund av den förändrade demografien är avsevärt lägre än tidigare år. De senaste åren har det fötts färre barn vilket har lett till att behoven av personal inom förskola och utbildning redan nu minskar. Med hänsyn till den demografiska utvecklingen prognostiseras ett behov av nyrekrytering i stadens nämnder med knappt 1 000 medarbetare. Störst behov av nyrekrytering inom en femårsperiod finns inom äldreomsorgen vilket kan hänföras till att antalet äldre ökar.

Därutöver visar resultatet av den uppdaterade prognosen för kommande femårsperiod att stadens förvaltningar behöver rekrytera runt 4 000 medarbetare på grund av pensionsavgångar. Utöver de behov som pensionsavgångar och demografi genererar, behöver även hänsyn tas till anställda som lämnar staden genom externa avgångar.

En sammanställning av nämndernas rapportering visar att de största behoven kommande år återfinns inom de brukarnära verksamheterna med stora yrkesgrupper. Det gäller yrkesgrupper så som undersköterskor, vårdbiträden, stödassistenter, lärare och socialsekreterare. Inom dessa grupper rapporterar nämnder och styrelser att det saknas kompetens redan idag. Regeringens förslag på ändringar i skollagen (2010:800) som föreslås träda i kraft den 1 juli 2026 innebär att grundskolan utökas och blir tioårig. Förslaget kommer bland annat att påverka den anpassade grundskolan där det redan nu är svårigheter att kompetensförsörja med utbildade lärare. Under

2024 fattade kommunfullmäktige beslut om ett rekommenderat riktvärde om 25 medarbetare per chef. Beslutet kan innebära att behovet av chefer kommer att öka framöver främst inom de personalintensiva nämnderna.

Stadens bolag gör i princip samma bedömning som förra året. Skillnaderna är marginella med något fler som kommer att gå i pension de kommande fem åren jämfört med tidigare år. Delar av bolagssektorn har tillsammans med de stadsutvecklande nämnderna behov av att rekrytera yrkesgrupper så som erfarna ingenjörer, tekniker, elektriker och mekaniker. Trots förbättrad arbetsmarknad råder det hård konkurrens både utifrån ett högt löneläge och att det är få kvalificerade sökanden till utannonserade tjänster. Kravet på fastighetsnära insamling av förpackningar medför ökat behov av att rekrytera chaufförer med C-körkort framöver. Antalet nyutbildade spårvagnsförare har ökat samtidigt som färre har slutat, vilket lett till ett minskat behov under kommande period.

För att kunna möta nuvarande och kommande kompetensbehov behöver Göteborgs Stad arbeta kontinuerligt med att utveckla medarbetares kompetens. Det handlar bland annat om att vidareutbilda och attrahera personal som arbetar inom förskola och utbildning för att möta de ökande behoven inom äldreomsorgen. Likaså behöver kunskaperna i svenska språket stärkas på arbetsplatsen. Den snabba teknikutvecklingen kräver dessutom att de flesta yrken behöver höja kompetensen inom digitalisering. Behovet av kontinuerlig kompetensutveckling och omskolning kommer att öka i takt med att arbetsmarknaden förändras.

2.4 Digitaliseringen skapar möjligheter men kräver nya arbetssätt

Den snabba utvecklingen inom AI och digitalisering innebär både möjligheter och utmaningar för Göteborgs Stads verksamheter. AI-drivna verktyg och automatiserade processer erbjuder potential för effektivisering, förbättrad medborgarservice och bättre beslutsunderlag för beslutsfattare.

Yrkesgrupper med ett större antal högutbildade kommer i högre utsträckning än idag påverkas av tekniken. Redan nu kan användningen av olika AI-verktyg avlasta vid administrativa arbetsuppgifter och frigöra tid för annat. När arbetssätten förändras kommer bland annat behovet av olika typer av handläggare sannolikt att minska. Göteborgs Stad behöver ställa om för att möta nya behov. Ny teknik skapar möjligheter, men är inte enbart lösningen på kompetensförsörjningsbehovet inom de brukarnära yrkesgrupperna. Enligt arbetsförmedlingen kommer yrken som kräver en hög grad av mänsklig interaktion, bedömning och omsorg vara svåra att ersätta.

Samtidigt bidrar den fortsatta strukturomvandlingen till att det kommer finnas ett stort behov av kompetenser inom teknik, data och it. Utveckling, implementering och underhåll av AI-system kommer att kräva allt fler specialister inom områden som programmering, dataanalys och maskininlärning. Kombinationen av mänskliga och AI-baserade förmågor kommer att skapa nya typer av yrken, där människor och AI-system arbetar sida vid sida för att lösa komplexa problem.

För att främja utvecklingen av artificiell intelligens inom stadens verksamheter planerar Göteborgs Stad att avsätta närmare 10 miljoner kronor för att möjliggöra finansiering för organisationer som vill testa och utforska området. Syftet är att skapa förutsättningar för mer effektiva och hållbara kommunala verksamheter. AI-initiativen ska kunna ge både ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat redan under 2026.

Utöver de krav som ställs på anpassning av arbetssätt, innebär teknikutveckling ökade krav på infrastruktur, säkerhet, juridik, etik och integritet.

Ny nationell strategi för cybersäkerhet 2025-2029

I mars 2025 beslutade regeringen om en ny nationell strategi för cybersäkerhet för åren 2025–2029. Strategin pekar ut regeringens inriktning för arbetet med Sveriges cybersäkerhet för kommande år. Regeringen har också gett MSB i uppdrag att genomföra en kartläggning av kommuners tekniska cybersäkerhetsförmåga.

Strategin består av tre pelare som anger inriktning för Sveriges cybersäkerhetsarbete;

- Systematiskt och effektivt cybersäkerhetsarbete
- Utvecklad kunskap och kompetensutveckling inom cybersäkerhet
- Förmåga att förhindra och hantera cybersäkerhetsincidenter

Den nya nationella strategin är en del av implementeringen av NIS-2 direktivet och ersätter den tidigare strategin. Direktivet införlivas i svensk rätt genom den nya cybersäkerhetslagen som förväntas träda i kraft i slutet av 2025.

2.5 Nya förutsättningar och utmaningar för arbetet med civil beredskap

Förutsättningarna för svensk säkerhetspolitik har under de senaste åren förändrats till följd av ett försämrat säkerhetspolitiskt läge på flera håll i världen. Främmande makt misstänks bedriva aktivt olovlig underrättelseverksamhet i Sverige bland annat i syfte att samla information om infrastruktur och samhällsviktig verksamhet för både civila och militära ändamål. Även icke-antagonistiska hot, såsom pandemier och klimatförändringar, påverkar Sveriges säkerhet.

Det pågår ett stort antal nationella utredningar, regeringsuppdrag och annat utvecklingsarbete i syfte att stärka den civila beredskapen som kan komma att medföra nya uppgifter och innebära snabba förändringar som kräver anpassning och omprioriteringar inom staden. Nämnder och styrelser ska upprätthålla en grundberedskap för att hantera störningar i sina verksamheter. Därutöver ställer det förändrade omvärldsläget krav på särskilda satsningar inom vissa områden, bland annat i samband med uppbyggnad av stadens krigsorganisation. Vissa delar inom staden kan även väntas få en tydligare inriktning från nationellt håll de kommande åren.

2.6 Ökade krav på kommunen inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande området

I juli 2023 trädde en ny lag i kraft som gav kommunerna ett brottsförebyggande ansvar. Stadsledningskontoret avser att, i enlighet med planeringen, fortsätta arbetet med att öka kompetensen hos stadens medarbetare och chefer. Bedömningen är att kompetenshöjande insatser behöver vara en pågående insats för att påverka tryggheten och brottsligheten i staden. Nämnder, styrelser och ledningsfunktioner bedöms vara särskilt viktiga att nå för att ha förmågan att följa lagstiftning samt det trygghetsskapande och brottsförebyggande programmets intentioner.

I enlighet med lagen om kommuners brottsförebyggande ansvar kommer stadsledningskontoret att redovisa stadens andra lägesbild om brott och otrygghet under andra halvåret 2026. Göteborgs stad och lokalpolisområde Storgöteborg har gemensamt prioriterat följande områden för samordning utifrån den lägesbild som utarbetades 2024.

- Särskilt utsatta områden/platser
- Våld i nära relationer
- Barn och unga i riskzon för kriminalitet
- Valfärdsbrottslighet

Göteborgs Stad har utöver det prioriterat, särskilt utsatta grupper.

Arbetet med att bryta segregationen fortgår i hela staden

Jämlika livsvillkor och jämlik tillgång till resurser, delaktighet, och känsla av tillhörighet är avgörande för den sociala sammanhållningen. Segregation med dess effekter på ojämlikhet och utanförskap i vissa områden kan utgöra grogrund för kriminalitet vilket skapar konsekvenser för hela staden.

I Göteborgs Stads budget 2024 fastslogs målet att segregationen i Göteborg ska brytas. Målet är riktat till samtliga förvaltningar och bolag.

Segregationen är relationell, det vill säga olika områden i staden förhåller sig till och påverkar varandra. Det vi förändrar eller utvecklar på en plats i staden kan leda till konsekvenser för andra platser. När vi prioriterar utbyggnad i en del av staden kan det innebära att andra delar satsas mindre på, såväl när det gäller investeringar som underhåll. En satsning på en allsidig mötesplats i staden kan få fler människor från hela staden att mötas. Hur olika delar av staden beskrivs kan påverka var människor väljer att bo, såväl som vilka insatser staden utformar.

Förvaltningar och bolag har identifierat verktyg för att bryta segregationen inom stadsplanering, bostadsförsörjning, områdesutveckling, för likvärdighet i skolan och tillgång till arbete såväl som för möjligheter att mötas.

I januari 2025 beslutade kommunfullmäktige om en analysmodell som består av en klusteranalys där det ingår socioekonomiska variabler och tillgänglighetsmått. Analysmodellen kan med fördel användas för att få fram de områden där de socioekonomiska utmaningarna är som störst. Därefter kan andra uppgifter om ett områdes beskaffenhet, såsom lägesbilder över brott och otrygghet samt polisens lista över utsatta områden, komplettera bilden. Dessa bidrar

med information som är viktig för arbetet med att bryta segregationen, skapa jämlika livsvillkor såväl som för stadens brottsförebyggande arbete.

Som ett resultat av historisk stadsplanering, geografi och topografi ser segregationsmönster olika ut inom stadsdelarna. Analyser visar på ett särskilt segregationsmönster i delar av Nordost, specifikt i Angered, vilket motiverar en geografisk kraftsamling. Se bilaga.

Ökad trygghet i stadsmiljön

I januari 2025 presenterades den statliga utredningen om obligatorisk samverkan, ”Åtgärder för stärkt trygghet i den byggda miljön. Utredaren förordar en lagstiftning om platssamverkan och utdelar ansvar till fastighetsägare samt kommunerna. Det innebär bland annat att kravet på ett gemensamt regelverk för berörda nämnder och styrelser ökar.

Utredningen är nu ute på remiss

Motverka ekonomisk brottslighet och den kriminella ekonomin

Utvecklingen av organiserad brottslighet, parallella samhällen och infiltration ställer krav på löpande omvärldsbevakning, nya arbetssätt och funktioner inom Göteborgs Stad. Det finns ett fortsatt behov av att utveckla ett mera samordnat kontrollarbete för att motverka ekonomisk brottslighet vid inköp av varor och tjänster, felaktiga utbetalningar av föreningsstöd samt uthyrning av kommersiella lokaler.

Företag som brottsverktyg har ökat under senare år. Anledningar till denna ökning kan till exempel vara att genom ett företag skapa en legal fasad eller att genom penningtvätt få in brottsvinster i den legala ekonomin. Arbetslivskriminalitet och välfärdsbrott omfattar både sådana handlingar som kan klassas som arbetskraftsexploatering (utnyttjande av arbetskraft genom exempelvis låga löner, orimliga arbetstider eller bristfällig/dålig arbetsmiljö) och sådana som utgör olika former av ekonomisk brottslighet och bedrägerier.

Kommuners ökade möjligheter till bakgrundskontroller

Utredningen ”Utökade registerkontroller vid anställning i kommun (DS 2024:24)” föreslår att det ska bli möjligt att göra registerkontroller vid anställning som innebär arbete med äldre och personer med funktionsnedsättning. Den föreslår också att registerkontrollerna av dem som arbetar med barn ska utökas till att omfatta fler brott och uppgifter ur misstankeregistret.

Det finns för närvarande inga konkreta lagförslag som möjliggör bakgrundskontroller av redan anställda, men frågan är under fortsatt övervägande inom regeringen.

Kommunfullmäktige gav under 2024 alla nämnder och styrelser i uppdrag att identifiera befattningar med hög risk för infiltration. Därutöver har kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en rutin för hur och när bakgrunds- och registerkontroller ska göras. Införandet av bakgrundskontroller vid rekryteringar till befattningar med hög risk för infiltration kan komma att innebära ökade kostnader för nämnder och styrelser.

2.7 Miljö och klimat

Klimateffekterna och dess konsekvenser för samhället med flera allvarliga händelser både nationellt och globalt aktualiserar behovet av klimatanpassning.

2024 var det varmaste året någonsin då den globala medeltemperaturen för första gången översteg 1,5 grader jämfört med förindustriell tid. Europa är den kontinent där uppvärmningen

går snabbast. I Sverige har medeltemperaturen redan ökat med 1,9 grader. Samtidigt som klimatanpassningsarbetet behöver skalas upp, finns också ett stort behov av att integrera effekterna av klimatförändringarna i den ordinarie kris- och civila beredskapen. Det behöver säkerställas att samhället är ekologiskt och socialt robust för att kunna hantera såväl smygande som akuta kriser.

Förhöjd beredskap vid klimatförändringar

Effekten av klimatförändringen kommer att påverka samhällets alla aktörer. Därför är det viktigt att redan nu kartlägga vilka effekter som kommer att påverka den egna verksamheten och planera för hur dessa effekter kan minimeras. Göteborgs främsta behov av klimatanpassning är översvämningshantering följt av värmebölja samt ras- och skredrisk.

Implementering av beslutad miljö- och klimatpolitik

Under den kommande perioden förväntas EU fokusera på implementering av redan beslutad lagstiftning inom miljö och klimatområdet. Det är fortfarande delar av detta som kvarstår att implementera inom de närmsta åren i svensk lagstiftning exempelvis inom luftkvalitet, avloppsvatten och alternativa bränslen. Under 2025 kommer EU-kommissionen också att presentera lagen om klimatområde för 2040, ett steg på väg mot klimatneutralitet 2050. Målet förväntas kombineras med ett lagförslag rörande teknik för koldioxidinfångning (CCS) under hösten 2025. Koldioxidinfångning är en nödvändig teknik att utveckla och här pågår satsningar både nationellt och regionalt.

Regeringen har under 2024 beslutat om ändringar i svensk lag för att anpassa till EU:s nya utsläppshandelssystem för byggnader, vägtransporter med mera (EU ETS 2) som träder i kraft 2027. Nationellt ligger stort fokus på energiomställning och elektrifiering.

Miljöförvaltningens klimatomställningsanalys som färdigställts under året visar att det behövs en rad åtgärder inom alla samhällssektorer och både på lokal och global nivå för att nå målen.

Det är fortsatt viktigt att lägga fokus även på andra miljömål så som frisk luft, kemikalier och biologisk mångfald, när klimatfrågan är dominerande i samhället. Flera av målen stödjer varandra i genomförande men för ensidigt fokus på ett mål i taget kan leda till negativa effekter för andra mål till exempel mellan klimat och biologisk mångfald.

Geologisk lagring av koldioxid

Utvecklingen inom avskiljning och lagring av koldioxid (CCS) tar stora steg framåt och är en avgörande teknik för att nå uppsatta mål, speciellt då utsläppen inte minskar i tillräckligt snabb takt. Det är fortfarande en ny teknik som kräver fortsatt utveckling och innovation och flera initiativ pågår i Sverige, till exempel i Stockholm och på Gotland. I Göteborg har Renovas styrelse tagit ett inriktningsbeslut om CCS med sikte på ett investeringsbeslut 2027.

Direktiv för byggnaders energiprestanda

EU-direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD) ska vara en del av svensk lagstiftning senast den 29 maj 2026.

Det övergripande syftet med det omarbetade direktivet är att unionens hela byggnadsbestånd ska vara så kallade nollutsläppsbyggnader senast år 2050. Definitionen av en nollutsläppsbyggnad är därför central i direktivet och innebär i princip att byggnaden ska ha en mycket hög energiprestanda och generera noll eller mycket låga växthusgasutsläpp från fossila bränslen.

Medlemsländerna ska, inom vissa givna ramar, fastställa gränsvärden för hur stor energianvändning olika nollutsläppsbyggnader får ha. Gränsvärdena får vara olika för olika kategorier av byggnader och får även anpassas för renoverade byggnader.

Det omarbetade direktivet ställer också krav på energiklassningen av byggnader. När direktivet blivit en del av svenska lagar ska en energideklaration ange byggnadens energiklass på en sluten skala med bokstäverna A–G där bokstaven A ska motsvara nollutsläppsbyggnader.

Från och med 2028 ska nya byggnader som ägs av offentliga organ vara nollutsläppsbyggnader och från och med 2030 ska alla nya byggnader uppfylla kraven för en nollutsläppsbyggnad.

Omnibusförslaget – uppskjuten rapporteringsplikt och översyn av hållbarhetsregler

I februari lade EU-kommissionen fram det så kallade Omnibusförslaget, med syfte att revidera flera hållbarhetsregelverk som påverkar Stadshuskoncernens bolag – bland annat CSRD (hållbarhetsrapportering), EU:s taxonomi och CSDDD (tillbörlig aktsamhet). Förslaget speglar kraven från flera medlemsländer om att EU behöver balansera hållbarhetsambitioner med konkurrenskraft i ett globalt sammanhang.

Omnibus syftar till att begränsa vilka företag som omfattas, minska komplexiteten i rapporteringskraven och bolag som ännu inte omfattas (större bolag som inte är av allmänt intresse och så kallade SME:s) mer tid att förbereda sig. Kritiker varnar dock för minskad transparens och ansvarsskyldighet.

Den 3 april beslutade EU-kommissionen att skjuta upp rapporteringsplikten för vissa bolag, där Stadshuskoncernen och dess bolag ingår, till räkenskapsåret 2027, med första rapportering 2028. Förslaget väntar nu på beslut i ministerrådet. Vid tidpunkten för denna rapport var det ännu oklart om Sverige hinner införa lagändringar i tid och hur uppskovet ska hanteras av de berörda bolagen.

Omställningsrisker inom klimat- och energiområdet

Begreppet omställningsrisk syftar på risken för intäktsbortfall eller värdeförlust till följd av övergången till en koldioxidneutral ekonomi (klimatneutralitet) eller till följd av regeländringar som begränsar exploatering av naturresurser. Den pågående omställningen förväntas påverka olika sektorer och verksamheters konkurrenskraft i betydande utsträckning. Företag med direkt fossilt beroende, särskilt inom energiproduktion och transport, anses vara särskilt utsatta. Elektrifiering och omställning inom fordonsindustrin förväntas minska efterfrågan på flytande bränslen och omstrukturera bränsle- och raffinaderiindustrin globalt.

Lokalt utgör osäkerheten kring raffinaderiernas och avfallsförbränningens framtid i Göteborg en central omställningsrisk, då de står för en betydande del av den producerade fjärrvärmen.

Osäkerheten kring biobränslets roll i Sveriges omställning av transportsektorn och raffinaderiernas investeringar i biobränsleproduktion anses också vara en omställningsrisk. Vidare förväntas behovet av fossilfri el öka för att möta industrins omställning, vilket kräver utbyggnad av elnät och effekt. Göteborgs Stad, som äger produktion och distribution av fjärrvärme samt stadens elnät och energihamn, står inför dessa utmaningar som både avser försörjningstrygghet, klimatomställning och finansiell riskfråga för ägaren.

2.8 EU:s långtidsbudget 2028-2034 samt innevarande period

EU-långtidsbudget 2028 -2034¹

I juli 2025 kommer EU-kommissionen att presentera sitt förslag till EU:s kommande långtidsbudget 2028-2034, vilket förväntas innehålla betydande förändringar med syfte att förenkla, effektivisera och rikta om budgeten till nya prioriteringar. Förslaget kommer innehålla förslag till storlek på budgeten, fördelning mellan program samt lagstiftning. När förslaget har presenterats kommer Europaparlamentet och ministerrådet behandla lagstiftningen, och rådet förhandla om storlek och fördelning. Förhandlingarna av EU:s långtidsbudget beräknas pågå fram till slutet av 2027.

Nuvarande budgetram 2021-2027

Fördelningen av nuvarande budgetram är intressant för att kunna sätta det kommande förslaget i perspektiv och analysera möjligheterna för Göteborg. Nuvarande budgetram 2021-2027 inklusive fonden ”faciliteten för återhämtning och resiliens”² är omkring 2000 miljarder euro. Under perioden hanteras 56 procent gemensamt av EU-kommissionen och medlemsländerna. Medlen fördelas till länderna i det nationella kuvertet, som medfinansierar, i så kallad delad förvaltning³. Sverige får en andel och där har regionerna idag en roll i planering och genomförande. 37 procent hanteras direkt av EU-kommissionen och dess organ i direkt förvaltning, dvs. planering och utlysningar görs centralt och medlen är konkurrensutsatta.⁴ Resten hanteras av andra aktörer, till exempel Europeiska investeringsbanken (indirekt förvaltning).

Sverige får totalt 1,92 miljarder euro från EU:s sammanhållningspolitik under perioden. Det är framför allt ur dessa fonder som Göteborg stad får medel i den delade förvaltningen.

Europeiska socialfonden (ESF+) är EU:s främsta verktyg för att främja sysselsättningen i Europa. I Västsverige (Västra Götaland och Halland) finns 418 miljoner kronor kvar att söka under återstående år. Det finns cirka 53 procent av medel finns kvar att söka inom det ESF-nationella programmet.

Inom programmet Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) Västsverige finns 113 miljoner kronor kvar i programmet att söka under återstående programperiod. I det nationella Eruf-programmet Hållbar Urban Utveckling finns ytterligare 575 miljoner kronor kvar att söka.

Eftersom infrastrukturprojekt har långa genomförandetider koncentrerades utlysningarna inom Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF) till början av budgetperioden, vilket innebär att genom utlysningen hösten 2024 är fonden tömd. Göteborg har eventuellt möjlighet att som en av EU:s urbana noder söka medel till stadstrafiklösningar, om EU-kommissionen samlar in allokerad finansiering av projekt som inte blivit av, och gör en sista utlysning.

¹ Multiannual Financial Framework (MFF)

² ”Återhämtningsfonden”

³ Till exempel jordbruksstöd, regionalstöd.

⁴ Till exempel Horisont Europa och LIFE

Inom Horisont Europa ser trenden för utlysningar för innovationsprojekt 2026–2027 ut att vara riktat mot att skapa synergier mellan olika initiativ och partnerskap, såsom missionen för klimatneutrala smarta städer, missionen för klimatanpassning, och Nya Europeiska Bauhaus. För klimatanpassning planerar kommissionen att spendera 122 miljoner euro under 2026 och 124 miljoner euro under 2027 på fyra åtgärder: kontinuitet, spridning av forskningsresultat, uppskalning och synergier. Under de sista två åren kommer även medel inriktas mot den tunga industrins omställning, som sannolikt kommer att finansiera stora innovationsprojekt, till exempel demonstratorer som förbereder ren teknik för uppskalning och marknad. Utlysningssummorna har varit jämnt fördelad under hela perioden, så närmare 28 procent återstår av Horisont Europa fram till 2028.⁵ Med tanke på att man inte vet om EU:s forsknings- och innovationsprogram återstår efter 2028, så innebär det att de två kommande åren kan vara sista chansen att söka.

Nationella planer i stället för regionala program.

Flera av de nuvarande EU-fonderna förväntas slås ihop till ett nationellt system i den kommande budgeten. Merparten av de program som idag har delad förvaltning kommer ingå i de nationella kuverten, bland annat regionalfonden, jordbruk, migration, sociala klimatfonden, del av miljöprogrammet LIFE. Huvudinriktningen kommer skifta till att vara en reformbudget för att stärka medlemsstaternas motståndskraft (till exempel beredskap, klimatanpassning), sammanhållning (utjämna sociala ojämlikheter) och konkurrenskraften. Varje medlemsstat kommer att ta fram en strategisk plan för tilldelningen, vilket kommer innebära strikta villkor och en koppling mellan krav på reformer och investeringar kopplat till dessa krav. Modellen med nationella planer testades genom återhämtningsfonden i anslutning till Coronapandemin. Hur stor andel som kommer tilldelas till Sverige i förutbestämda anslag, kommer räknas fram i enlighet med bestämda parametrar. EU kommer kräva specifika reformer, genomgripande förändringar i enlighet med EU:s målsättningar och en godkänd plan, för att Sverige ska få EU-medel. För Göteborg är det viktigt att det öronmärks medel till städer i de kommande nationella planerna, och att Göteborg får komma till tals i framtagandet av nationell plan.

EU-kommissionen planerar att lansera en ny EU-agenda för städer under fjärde kvartalet 2025, som kan komma bli viktig för fördelning av resurser och inkludering av städer i planering.

En ny konkurrenskraftsfond för gemensamma satsningar.

Flera av dagens fonder som idag riktas mot forskning, innovation och teknologi förväntas att slås ihop till en större fond, som inte fördelas ut till medlemsstaterna utan kommer direktförvaltas av EU-kommissionen. Syftet är att samla resurser för gemensamma satsningar för att stärka EU:s strategiska självständighet, självförsörjande, och konkurrenskraft. Program som dagens Horisont Europa, Digitala Europa, miljöprogrammet LIFE och fonder som innovationsfonden och InvestEU bakas ihop. Fonden ska investera i strategisk teknik som AI, rymdteknik, ren teknik och bioteknik så att EU utvecklar strategisk högteknologi och tillverkar den i EU. Konkurrenskraftsfonden ska garantera att styrkan i EU-budgeten används för att mobilisera och minska riskerna med privata investeringar för att locka mer privat kapital, och riktas mot EU:s gemensamma prioriterade mål. Göteborg, med sina framstående universitet och

⁵ Dock stärkte återhämtningsfonden upp de första tre åren https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/programme-performance-statements/horizon-europe-performance_en

forskningsinstitut, inklusive satsningar inom AI och life science, är väl positionerat för att bli ett av EU:s innovationsnav.

Inom konkurrenskraftsfonden behöver Göteborgs stad fortsätta bedriva påverkansarbete för att lyfta städernas roll i att stärka innovationsekosystem samt regionens specifika behov av EU-stöd när det gäller att stärka konkurrenskraften genom näringslivsutveckling och innovation, testbäddar, klusterutveckling och forskningsinfrastruktur.

Utöver den nationella planen och konkurrenskraftsfonden förväntas EU-budgeten fortsatt innehålla programmen med ett tydligt gränsöverskridande syfte såsom Erasmus+, Fonden för ett sammanlänkat Europa (infrastruktur), Kreativa Europa, och programmet för den inre marknaden. I dessa fonder och program förväntas inte några större förändringar, men medlens storlek kommer emellertid att förhandlas.

De förväntade förändringarna av strukturen och inriktningen av EU:s budgetram kommer innebära förändringar för Göteborgs arbete. Inom ramen för den nationella planen, kan Göteborg behöva föra en dialog med nationell nivå om vilka reformbehov som Göteborg ser.

EU:s ambition för konkurrenskraft är satt i EU-strategin ”konkurrenskraftskompassen”. När åtgärderna resurssätts öppnas möjligheter för Göteborg att bygga vidare på sin position som en ledande aktör. Det inkluderar satsningar inom kompetensförsörjning genom utbildning och kompetensutveckling, särskilt inom naturvetenskap, teknik och matematik. Göteborg är redan idag en aktör inom hållbar stadsutveckling, innovation och i transportsektorn, genom en rik flora teknikdrivna startups och scaleups, innovationsmiljöer, en stark akademi och mängder av testbäddar. Med detta starka kluster av forskning, industri och innovation är Göteborg strategiskt placerat för att dra nytta av EU:s kommande budgetsatsningar. Genom att aktivt delta i EU:s forskningsprogram, som Horisont Europa fram till 2028, och bygga partnerskap inom Europa kan Göteborg attrahera investeringar och bli en testbädd för innovativa lösningar även under den nya budgetperioden 2028-2034.

Urval av kommande EU-initiativ med påverkan på Göteborg

Under 2025 har EU-kommissionen inlett en översyn av direktiven om offentlig upphandling framför allt för att göra det möjligt att ge företräde åt europeiska produkter vid offentlig upphandling i vissa strategiska sektorer. Avsikten är också att modernisera och förenkla reglerna för offentlig upphandling, särskilt med tanke på nystartade företag och innovatörer.

I syfte att öka efterfrågan på återvunnet material och skapa en inre marknad för avfall, särskilt för kritiska råvaror, kommer EU-kommissionen presentera ett lagförslag för cirkulär ekonomi under 2026. Med rätt utformning kan en sådan lagstiftning gynna Göteborgs pågående arbete med till exempel byggbranschen.

Klimatanpassning kommer förbli en viktig fråga för EU och städer. EU inkluderar klimatanpassningen som en del av sin beredskapsagenda som presenterades i mars 2025.⁶ EU-kommissionen kommer kartlägga risker och beredskapsbehov gällande infrastruktur, energi, vatten, livsmedel och mark i städer, samt behov av data och system för tidig varning. EU kommer också titta på incitament för naturanpassade lösningar. Detta ingår i en europeisk klimatanpassningsplan som presenteras 2026.

⁶ eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52025JC0130

Olika EU-finansieringsinstrument tillhandahåller redan resurser för anpassning till klimatförändringar och motståndskraft mot katastrofer: inom ramen för sammanhållningspolitiken, den gemensamma jordbrukspolitiken och forskningspolitiken samt faciliteten för återhämtning och motståndskraft. EU-kommissionen är också tydlig med att alla projekt som fått EU-finansiering, oavsett syfte, i möjligaste mån bör utformas för att öka motståndskraften mot klimatpåverkan. När det gäller ny finansiering till klimatanpassning befinner sig kommissionen för närvarande i skedet av att ta fram ett förslag till nästa fleråriga budgetram. Niinistö-rapporten rekommenderade att minst 20 procent av EU:s totala budget ska bidra till EU:s säkerhet och krisberedskap.

Förutsättningar för budget 2026-2028

Kapitel 3

**Förslag om förändrad lagstiftning, propositioner med
påverkan på staden samt andra eventuella större
förändringar**

3. Förslag om förändrad lagstiftning och andra förändringar

I detta kapitel redogörs för nationella förändringar som kan komma att påverka Göteborgs Stads verksamhet och budget. Presentationen utgår i huvudsak från regeringens förteckning över planerade propositioner, som är avsedda att lämnas från mitten av januari 2025 under återstoden av riksmötet. Liknande förteckningar kan även komma senare under året, vilket skulle kunna komma att påverka lagstiftningen redan under 2025.

Som urvalsmetod har använts de ärenden som remitterats till kommuner i lagstiftningsprocessen. I de flesta fall, finns därför en länk till remissvar från Göteborgs Stad. Länkar till ärendeprocesserna i Regeringskansliet och riksdagen underlättar möjligheterna att kunna följa varje enskild fråga.

I avsnitt 3.1 redogörs för frågor där regeringen i proposition eller riksdagen i beslut bedömer att det finns ekonomisk påverkan för kommunerna när besluten genomförs.

I avsnitt 3.2 redogörs för några övriga förändringar som påverkar stadens verksamhet, men där inte regeringen i proposition eller riksdagen i beslut identifierat någon betydande ekonomisk påverkan för kommunerna.

I avsnitt 3.3 beskrivs ärenden där regeringen meddelat avsikt att lägga fram en proposition, men ännu inte gjort det.

I avsnitt 3.4 beskrivs några pågående nationella utredningar som inte finns med på regeringens propositionslista men som bedöms komma att påverka staden framgent om förslagen leder till förändrad lagstiftning.

3.1 Propositioner med ekonomisk påverkan

3.1.1 En förebyggande socialtjänstlag – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter

Beredning i Regeringskansliet (Socialdepartementet): Proposition lämnad till Riksdagen.

Regeringen föreslår att en ny socialtjänstlag ska ersätta den nuvarande. Förslagen ska skapa en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst.

Regeringen föreslår bland annat att:

- det ska framgå att socialtjänsten ska arbeta förebyggande och vara lätt tillgänglig,
- kommunens ansvar för planering av insatser ska utvidgas till att omfatta hela socialtjänstens verksamhetsområde
- kommunen särskilt ska väga in behovet av tidiga och förebyggande insatser vid planeringen.
- socialnämnden ska arbeta för att förebygga och motverka brottslighet.
- socialnämnden ska få befogenhet att erbjuda vissa insatser utan individuell behovsprövning.
- socialtjänstens verksamhet ska bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet.
- socialnämnden kan begära uppgifter från utförare inom socialtjänsten för bland annat kvalitetssäkring och uppföljning.

- vissa bestämmelser omformuleras i enlighet med Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.
- orosanmälningar om barn blir sökbara.
- det görs en övergripande språklig och redaktionell modernisering så att lagen blir mer överskådlig och lättare att tillämpa.

Regeringen konstaterar att den nya socialtjänstlagen i viss mån innebär nya skyldigheter och ambitionshöjningar för kommunerna. Detta leder till ökade kostnader för kommunerna. Den kommunala finansieringsprincipen bör tillämpas för de kostnader som följer av nya skyldigheter och ambitionshöjningar.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Göteborgs Stads yttrande över remissen – Hållbar socialtjänst – Ny socialtjänstlag (SOU 2020:47).

Beredning i Riksdagen: Beredning pågår.

Ytterligare information finns i kapitlet om ekonomiska förutsättningar, avsnitt Justeringar enligt finansieringsprincipen.

3.1.2 En tioårig grundskola

Beredning i Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet): Proposition lämnad till Riksdagen.

Regeringen har lämnat förslag till ändringar i skollagen (2010:800) som syftar till en starkare kunskapsskolalagstiftning. Förslaget innebär följande: Grundskolan ska utökas och bli tioårig genom att förskoleklassen upphör som skolform och ersätts av en ny första årskurs i grundskolan. Även den anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska utökas med en ny första årskurs, så att den anpassade grundskolan blir tioårig, specialskolan elvaårig och sameskolan sjuårig.

Den nya första årskursen innebär att lågstadiet utvidgas ett år i grundskolan, den anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan och att den garanterade undervisningstiden utökas med 534 timmar per skolform.

Regeringen bedömer att förslagen i propositionen till viss kommer del att få direkta ekonomiska konsekvenser för kommunerna som bör ersättas enligt finansieringsprincipen. Regeringen bedömer att kommunerna bör ersättas ekonomiskt för följande förslag:

- utökat antal undervisningstimmar i lågstadiet
- mottagande i anpassade grundskolan för sexåringar
- ökad rätt till modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken
- obligatorisk överlämning av uppgifter vid övergång från förskola eller pedagogisk omsorg till skola när det behövs
- ytterligare utvecklingssamtal och skriftlig individuell utvecklingsplan.

Ändringarna i skollagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026 och tillämpas första gången i fråga om utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 30 juni 2028.

Göteborgs Stads yttrande över remiss från Utbildningsdepartementet - En tioårig grundskola – Införandet av en ny årskurs 1 i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan (SOU 2021:33).

Beredning i Riksdagen: Beredning pågår.

3.2 Övriga propositioner som påverkar stadens verksamhet

3.2.1 Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier m.m.

Beredning i Regeringskansliet (Justitiedepartementet): Proposition lämnad till Riksdagen.

Frågan om offentliganställdas utsatthet är komplex och spänner över flera områden i samhället. För att minska offentliganställdas utsatthet är det angeläget att vidta åtgärder inom flera olika områden. Regeringen föreslår därför bl.a. följande:

- Det straffrättsliga skyddet för tjänstemän och utövare av vissa samhällsnyttiga funktioner i brottsbalken moderniseras och stärks.
- Straffskalorna skärps och ett nytt brott om förolämpning mot tjänsteman införs.
- Det införs ett uttryckligt stöd för att i vissa fall utelämna beslutsfattarens namn i skriftliga underrättelser.
- Sekretessen i personaladministrativ verksamhet stärks.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 2 juli 2025.

Göteborgs Stads yttrande över remissen – Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier (SOU 2024:1).

Beredning i Riksdagen: Beslut planerat våren 2025.

3.2.2 Stärkt skydd för vissa förtroendevalda samt en tydligare intern styrning och kontroll i kommuner och regioner

Beredning i Regeringskansliet (Finansdepartementet): Proposition har lämnats till Riksdagen.

I denna proposition föreslår regeringen en skyldighet för kommuner och regioner att förebygga att en sådan förtroendevald som anges i 4 kap. 2 § första stycket kommunallagen (2017:725), bland annat kommunal- och regionråd, utsätts för ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld. Den nya skyldigheten motsvarar det ansvar som kommuner och regioner har för sina arbetstagare arbetsmiljölagen, i fråga om hot och våld. Förslaget syftar till att stärka skyddet mot hot och våld för förtroendevalda.

I propositionen föreslås även att den interna kontrollen i kommuner och regioner ska förebygga fel och oegentligheter i verksamheten. Syftet med förslaget är att kommuner och regioner i större omfattning ska förebygga, upptäcka och åtgärda fel och oegentligheter i verksamheten.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Göteborgs Stads yttrande över remiss från Finansdepartementet – Stärkt skydd för vissa förtroendevalda och en tydligare intern kontroll i kommuner och regioner (Ds 2024:10).

Beredning i Riksdagen: Beredning pågår.

Ytterligare information finns i kapitlet om ekonomiska förutsättningar, avsnitt Justeringar enligt finansieringsprincipen.

3.3 Övriga planerade propositioner

3.3.1 Förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter – en ny sekretessbrytande bestämmelse

Beredning i Regeringskansliet (Justitiedepartementet): Ett delbetänkande har varit ute på remiss.

Utredningen föreslår en ny generell sekretessbrytande bestämmelse. Enligt förslaget ska sekretess till skydd för enskilda inte hindra att en uppgift lämnas till en annan myndighet för att bland annat förebygga, förhindra, upptäcka eller utreda felaktiga utbetalningar, fusk och regelöverträdelser eller för att utreda brott och motverka brottslig verksamhet.

Utredningen föreslår att det ska göras en intresseavvägning innan en uppgift lämnas ut och att viss sekretess helt ska undantas från bestämmelsens tillämpningsområde.

Utredningen föreslår att ändringarna träder i kraft den 1 september 2025.

Göteborgs Stads yttrande över remissen - Delbetänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63).

3.3.2 Ett starkare skydd för nätverks- och informationssystem – en ny cybersäkerhetslag

Beredning i Regeringskansliet (Försvarsdepartementet): Ett slutbetänkande har varit ute på remiss.

NIS2-direktivet beslutades av EU i december 2022 och ersätter det NIS-direktiv som började gälla 2018 genom lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (NIS). NIS2-direktivet syftar till att uppnå en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen.

Ett slutbetänkande av utredningen om genomförande av NIS2- och CER-direktiven (se mer under avsnitt 5.4) presenterades för regeringen i september 2024. I delbetänkandet Nya regler om cybersäkerhet, SOU 2024:18 framgår förslag om införlivning av NIS2-direktivet i svensk rätt. I kapitel 2 beskrivs närmare konsekvenserna för Göteborgs Stad.

Utredningen föreslår att lag och förordning som ska innehålla direktivets krav träder i kraft den 1 augusti 2025.

Göteborgs Stads yttrande över remiss Betänkandet Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster.

Göteborgs Stads yttrande över remiss Delbetänkandet Nya regler om cybersäkerhet SOU 2024:18

3.3.3 Skärpta krav i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi)

Beredning i Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet): Departementet har remitterat ett utkast till lagrådsremiss.

I utkastet lämnas ett antal förslag till förändringar i skollagen (2010:800) som syftar till att fler nyanlända personer snabbare ska lära sig svenska och etablera sig i samhället.

Förslagen innebär bland annat att rätten att delta i sfi ska som huvudregel ska gälla i tre år från den tidpunkt då personen för första gången togs emot till utbildningen. Kommunen ska upprätta en handlingsplan för sina insatser för att nå de personer i kommunen som har rätt till sfi och för att motivera dem att delta i utbildningen. Handlingsplanen ska kontinuerligt följas upp och vid behov revideras. Den som har rätt till sfi ska ha rätt att delta i utbildningen även i en annan kommun än hemkommunen om det finns särskilda skäl. En kommun som tar emot en elev från hemkommunen i sfi ska få ersättning för sina kostnader för elevens utbildning från elevens hemkommun.

Göteborgs Stads yttrande avseende lagrådsremiss - Skärpta krav i sfi.

3.3.4 Ett nytt regelverk för bygglov

Beredning i Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet): Remiss har lämnats till lagrådet.

I lagrådsremissen föreslås ändringar i plan- och bygglagen som innebär ett nytt, enklare, effektivare och mer ändamålsenligt regelverk för bygglov med mera.

Förslagen innebär att antalet åtgärder som kan utföras utan krav på bygglov och som kan tillåtas utan hinder i detaljplan och områdesbestämmelser utökas, i syfte att både skapa fler bostäder och öka fastighetsägares möjligheter att bestämma över hur den egna fastigheten ska utvecklas.

Vidare föreslås att lovplikten blir områdesdifferentierad. Fler och större åtgärder ska kunna vidtas utan lov i områden som inte omfattas av en detaljplan, exempelvis nybyggnad av komplementbyggnader och komplementbostadshus.

Krav på lov föreslås dock gälla nära gräns, inom områden som är av riksintresse för totalförsvaret och inom särskilt värdefulla områden.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 oktober 2025.

Göteborgs Stads yttrande över betänkandet SOU 2021:47 Ett nytt regelverk för bygglov.

3.3.5 Fler verktyg i socialtjänsternas arbete för att förebygga brott och stärka skyddet för barn

Beredning i Regeringskansliet (Socialdepartementet): En promemoria har varit ute på remiss.

Utredningen har haft i uppdrag att biträda Socialdepartementet med att utreda frågor om utbyte och inhämtning av uppgifter i socialtjänsten för att förebygga brott och öka skyddet för barn.

Uppdraget rör ett antal frågor som bland annat handlar om anmälningsskyldigheten vid kännedom om eller misstanke att ett barn far illa enligt socialtjänstlagen, ska utökas till att

omfatta fler myndigheter och yrkesgrupper än idag. Vidare om det ska vara obligatoriskt för socialnämnder att återkoppla till den som enligt socialtjänstlagen omfattas av skyldigheten att göra en anmälan om oro för barn samt om möjligheterna till informationsutbyte mellan socialnämnder i olika kommuner behöver utvidgas i det brottsförebyggande arbetet med barn och unga.

Göteborgs Stads yttrande över remiss från socialdepartementet - Promemorian Fler verktyg i socialtjänsternas arbete för att förebygga brott och stärka skyddet för barn

Ytterligare information finns i kapitlet om ekonomiska förutsättningar, avsnitt Justeringar enligt finansieringsprincipen.

3.4 Övrigt

3.4.1 Lagen om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare.

Beredning i Regeringskansliet (Försvarsdepartementet): Ett slutbetänkande har varit ute på remiss

I december 2022 antogs EU-direktivet om kritiska entiteters motståndskraft, det så kallade CER-direktivet. CER-direktivet syftar till att stärka motståndskraften hos offentliga och privata aktörer som tillhandahåller samhällsviktiga tjänster. Direktivet innebär bland annat krav på att sådana aktörer ska genomföra kontinuerliga riskbedömningar och vidta lämpliga och proportionella tekniska, säkerhetsmässiga och organisatoriska åtgärder för att säkerställa sin motståndskraft.

I slutbetänkande av utredningen om genomförande av NIS2- och CER-direktiven redovisas förslag om att CER-direktivet införlivas genom en ny lag, lagen om motståndskraft hos kritiska verksamhetsutövare. I betänkandet föreslås att lagen med tillhörande förordning ska träda i kraft i slutet av 2025. Lagen med tillhörande förordning kommer att omfatta kritiska verksamhetsutövare, såväl offentliga som enskilda.

Göteborgs Stads yttrande över remiss Betänkandet Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster.

3.4.2 Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig

Beredning i Regeringskansliet (Försvarsdepartementet): Ett betänkande har varit ute på remiss.

I utredningen om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig föreslås en ny lag som ska ersätta LEH (Lag om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap) eftersom den lagen i väsentliga avseenden inte ställer de krav som bör ställas på kommuner och regioner inför främst mycket omfattande och svårartade fredstida kriser och höjd beredskap. Den nya lagen som ska betecknas lagen om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap, föreslås träda i kraft 1 januari 2027.

Utgångspunkten för planeringen av totalförsvaret bör vara att under minst tre månader kunna hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och Sveriges närområde som innebär allvarliga störningar i samhällets funktionalitet samt krig under en del av denna tid.

Enligt utredningens bedömning ska kommuner och regioner vid omfattande eller extrema bristsituationer under kvalificerade fredstida krissituationer eller höjd beredskap med användning av endast egna tillgängliga resurser, under cirka två veckor kunna upprätthålla sina måltidsverksamheter för skolverksamheter enligt skollagen (2010:800) och verksamheter avseende särskilda boendeformer enligt 5 kap. 5 och 7 §§ socialtjänstlagen (2001:453) eller 9 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) respektive sjukvårdsverksamheter enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) som innefattar att patienter är intagna på vårdinrättningar.

Av utredningen framgår vidare att den närmare inriktningen för den fortsatta utvecklingen av det civila försvaret bör vara att kommuner och regioner ges förutsättningar att successivt på

längre sikt bygga upp en verksamhetsförmåga som innebär att med användning av endast egna tillgängliga resurser, under cirka två veckor kunna försörja sina samhällsviktiga verksamheter av grundläggande betydelse för människors liv och hälsa samt sina verksamheter för kollektivtrafik med vatten, el, värme och drivmedel samt reservdelar och reparationsutrustning.

När det gäller den övergripande politiska målsättningen att kommuner och regioner bör kunna upprätthålla flera av sina samhällsviktiga verksamheter under tre månader ställer sig flera kommuner enligt utredningen, mycket tveksamma till att en enskild kommun skulle klara av detta under så lång tid utan stöd utifrån. De framhåller vidare att det kräver mycket stora ekonomiska tillskott från staten till kommunsektorn för att kommuner och regioner ska kunna utveckla en förmåga att under en längre tid klara sig utan stöd utifrån vid mycket omfattande och svårartade fredstida krissituationer eller höjd beredskap. Därvid har anförts att det i dag inte finns en sådan förmåga, och att det under mycket lång tid inte har förväntats finnas en sådan förmåga hos kommuner och regioner.

Därutöver ställs det i utredningen krav på att alla kommuner har tillgång till en eller flera särskilda samlingsplatser för dem som bor eller annars regelbundet vistas i kommunen för det fall ett beslut om utrymning behöver verkställas inom kommunens geografiska område, eller om det annars finns särskilda skäl att använda sådana platser. På respektive samlingsplats ska det finnas tillgång till dricksvatten, elektricitet, värme, sanitets- och hygienmöjligheter, första hjälpen åt skadade, information, möjligheter till elektronisk kommunikation samt annan likartad hjälp.

Författningsförslagen som utredningen lämnar förväntas leda till nya stora löpande kostnader samt stora anskaffnings- och investeringskostnader för kommunerna och regionerna under den närmaste femårsperioden, totalt drygt 13 miljarder kronor. Hur stor andel som tillfaller Göteborg är ännu inte klart.

Göteborgs Stads yttrande över betänkandet Om kommuners och regioners beredskap (SOU 2024:65)

3.4.3 Förbättrad konkurrens i offentlig och privat verksamhet – ny lag om offentlig säljverksamhet

Beredning i Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet): Ett betänkande är ute på remiss med begäran om svar senast 23 juni.

Utredningen behandlar tre huvuddelar, ett nytt och bredare konkurrensverktyg för Konkurrensverket, en ny informationsplikt för företagskoncentrationer samt en genomgripande översyn av och nya regler för offentlig säljverksamhet (dvs. när stat, kommun eller region säljer varor och tjänster på marknaden i konkurrens med privata aktörer). Utredningen föreslår bland annat att en ny lag, lagen om offentlig säljverksamhet (LOS), ersätter konfliktlösningsregeln i konkurrenslagen. I syfte att få ett större genomslag föreslår utredningen en förbudsreglering.

Förslagen i utredningen ska träda i kraft 1 augusti 2026, med undantag från bestämmelser om särredovisning och utvärdering som istället föreslås träda i kraft 1 januari 2027.

Göteborgs Stads yttrande över betänkandet är anmält till kommunstyrelsens sammanträde 4 juni.

Förutsättningar för budget 2026-2028

Kapitel 4

Styrande dokument

4. Styrande dokument

4.1 Program och planer

Förslag till program och planer kommer till kommunfullmäktige för beslut löpande under året. En majoritet av dessa redovisar att ett genomförande innebär ökade kostnader. I bilaga finns en förteckning över samtliga stadsövergripande planer och program per 2025-04-29. Nedan framgår reviderade program och planer som är under beredning och som förväntas behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige under 2025. Utöver de styrande dokument som omnämns med egna rubriker nedan pågår arbete både inom stadsledningskontoret och i nämnderna med att se över styrningen i form av program och planer inom olika områden.

Kommunfullmäktige behandlade 2024-03-21 § 122 redovisningen av kommunstyrelsens uppdrag att anpassa program och planer inom området mänskliga rättigheter till en likvärdig struktur samt att återkomma med förslag på nästa steg gällande långsiktig styrning av området. Av den genomförda utredningen i ärendet framgår att stadsledningskontoret bedömer att den stadsövergripande styrningen på MR-området behöver omformas för att undanröja identifierade hinder i den nuvarande styrningen, samt för att omhänderta identifierade behov.

Stadsledningskontorets förslag innebär en omformning från en styrning som grundar sig på tidsbegränsade och planerande styrande dokument till en styrning som har sin grund i en mer stadigvarande, reglerande styrning. Kommunfullmäktige beslutade att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag på en riktlinje för stadens arbete med mänskliga rättigheter för att tillgodose rättigheter och erbjuda likvärdig service. Kommunstyrelsen beslutade 2025-02-05 § 122 att remittera förslag till Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med mänskliga rättigheter och likvärdig service med begäran om yttrande inom tre månader efter kommunstyrelsens beslut.

Inom strategisk stadsplanering beslutade kommunfullmäktige 2022-05-19 § 14 om en ny struktur för styrande dokument, som innebär en förflyttning från flera stadsövergripande planerande styrande dokument till färre program och planer på staden-nivå som i sin tur, vid behov, följs av (handlings- och verksamhets-) planer på nämnd- och styrelsenivå.

Kommunfullmäktige gav 2023-01-26 § 15 stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att samordna och värdera sex styrande dokument inom stadsutvecklingsområdet med målsättningen att Göteborgs Stad inte ska ha fler styrande dokument än vad som behövs för att styra verksamheten. De dokument som pekades ut i uppdraget var Strategi för utbyggnadsplanering (Utbyggnadsplaneringen), Trafikstrategi för en nära storstad (Trafikstrategin), Cykelprogram för en nära storstad 2015-2025 (Cykelprogrammet), Parkeringspolicy för Göteborg Stad (Parkeringspolicyn), Göteborgs grönsplan för en nära sammanhållen och robust stad 2022-2030 (Grönsplanen), samt Göteborgs Stads Friluftsprogram 2018-2025 (Friluftsprogrammet).

Stadsbyggnadskontoret har genomfört en utredning inom området och nämnden beslutade 2025-02-04 § 12 om en hanteringsordning som innebär att samla styrning på programnivå i översiktsplanen i så stor utsträckning som möjligt. Kommunstyrelsen behandlade nämndens redovisning 2025-04-09. Ärendet behandlas i kommunfullmäktige 2025-05-22.

4.1.1 Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtqi-personers livsvillkor 2025-2028

Kommunstyrelsen beslutade 2025-02-05 § 123 att remittera stadsledningskontorets förslag till plan med begäran om yttrande inom tre månader efter kommunstyrelsens beslut. Stadsledningskontoret har i samband med remittering av förslaget till plan, bett samtliga berörda nämnder återkomma med svar på vilka förutsättningar de har att genomföra de föreslagna åtgärderna inom ram.

4.1.2 Göteborgs Stads plan mot rasism 2025-2028

Kommunstyrelsen beslutade 2025-02-05 § 124 att remittera stadsledningskontorets förslag till plan med begäran om yttrande inom tre månader efter kommunstyrelsens beslut. Stadsledningskontoret har i samband med remittering av förslaget till plan, bett samtliga berörda nämnder återkomma med svar på vilka förutsättningar de har att genomföra de föreslagna åtgärderna inom ram.

4.1.3 Göteborgs Stads plan mot hemlöshet

Exploateringsnämnden har i bred samverkan med stadens berörda verksamheter och externa aktörer arbetat fram förslag på plan mot hemlöshet 2025-2026. Kommunfullmäktige beslutade 2025-02-27 § 85 om minoritetsåterremiss till exploateringsnämnden. Exploateringsnämnden beslutade 2025-03-24 § 65, att besvara minoritetsåterremissen utan några förändringar i nämndens tidigare beslut. Planen som nu ligger som förslag har sin utgångspunkt i att insatserna ska finansieras inom nämndernas och styrelser befintliga budgetramar med ambitionen att fortsatt minska kostnaderna där det går. Kommunstyrelsen behandlar planen vid sitt sammanträde 2025-05-21.

Förutsättningar för budget 2026-2028

Kapitel 5

Ekonomiska förutsättningar

5. Ekonomiska förutsättningar

I kapitlet redovisas de ekonomiska förutsättningarna för staden på ett övergripande plan. Här lämnas bedömningar avseende den ekonomiska utvecklingen och beskrivning av ekonomistyrningsprinciper för staden. Antaganden som stadsledningskontoret gjort avseende befolkningsförändringarnas påverkan på berörda nämnders förutsättningar beskrivs också. Därutöver redogörs för de uppdrag som givits med bäring på budgetförutsättningarna samt de nomineringar som berörda nämnder gjort avseende kommande investeringsvolymen samt bolagens investeringsplanering. Dessutom ges en kort redogörelse över fattade beslut, pågående ärenden och framställningar från nämnder och styrelser.

5.1 Stadens ekonomiska läge

Kommunernas ekonomiska förutsättningar har under de senaste två åren varit utmanande. År 2023 präglades av kraftigt stigande inflation som fick stort genomslag på pensionskostnader, räntekostnader och övriga kostnader. Under 2024 föll inflationen visserligen tillbaka, men pensionskostnaderna fortsatte att öka samtidigt som stigande arbetslösheten gjorde att skatteunderlagsutvecklingen bromsade in. Sammantaget har de utmanande förutsättningarna gjort att koncernens ekonomiska ställning försvagats något under de senaste två åren. Kommunens och koncernens resultat har legat på betydligt lägre nivåer än tidigare samtidigt som investeringstakten fortsatt att öka vilket gjort att koncernens soliditet sjunkit tillbaka något.

Inledningen av 2025 har präglats av ekonomisk oro, inte minst kopplat till osäkerheter om vad som ska hända med USA:s handelspolitik. Sveriges kommuner och regioner (SKR) räknar i sin senaste prognos av det ekonomiska läget med att lågkonjunkturen håller i sig längre än väntat och att återhämtningen på arbetsmarknaden dröjer vilket får effekt på skatteunderlagstillväxten. För Göteborg Stad innebär den uppdaterade bedömningen att skatteintäkterna avviker negativt mot 2025 års budget med cirka 60 mnkr. För 2026 innebär prognosen en negativ avvikelse med cirka 450 mnkr i förhållande till den plan för 2026 som beslutades i kommunfullmäktiges budget för 2025. Förutom den svaga utvecklingen på arbetsmarknaden påverkas skatteintäkterna också av den lägre befolkningstillväxten. Samtidigt är osäkerheterna stora och de ekonomiska förutsättningarna kan mycket väl komma att försämrats ytterligare beroende på hur pågående handelskonflikter utvecklas. I stadens delårsrapport per mars, som överlämnas till kommunstyrelsen 2025-05-21, lämnas en prognos för innevarande år som i stort sett innebär ett nollresultat före jämförelsestörande poster. Även om prognosen avviker positivt i förhållande till det budgeterade resultatet innebär det en resultatnivå som ur ett långsiktigt perspektiv är för svag inte minst med tanke på den höga investeringstakten.

Den volymutveckling som speglas i nämndernas investeringsplanering innebär betydande kostnadsökningar för staden på sikt, inte minst avseende verksamheternas kapitalkostnadsutveckling. Konsekvensen blir att en allt större andel av kommunens tillgängliga resurser kommer att behöva avsättas för denna typ av fasta kostnader som gör att det läggs ett ökat kostnadstryck på kommande generationer. Samtidigt ställs staden inför nya utmaningar som behovet av anpassningar för att möta klimatutmaningen, civil beredskap och inte minst behovet av anpassningar utifrån den demografiska utvecklingen som visar på färre barn men fler äldre framåt. Behovet av att prioritera mellan olika behov kommer därför bli viktigare framåt.

5.2 Ekonomistyrningsprinciper

5.2.1 Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har i det styrande dokumentet Göteborg Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning samt resultatutjämningsreserv beslutat om fyra långsiktiga finansiella inriktningar för staden. Förutom en inriktning för årlig lägstanivå på kommunkoncernens samlade soliditet avser inriktningarna kommunen och är satta som tioåriga genomsnittsnivåer på resultat, egenfinansieringsgrad av investeringar och balans i exploateringsverksamheten.

I samband med beslut, kommunfullmäktige 2024-12-12 § 542, om revidering av Göteborgs Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning beslutade kommunfullmäktige också att ge

kommunstyrelsen i uppdrag att kontinuerligt följa nettolåneskuldens utveckling kopplat till den skattefinansierade delen av stadens verksamhet och sett till antalet invånare.

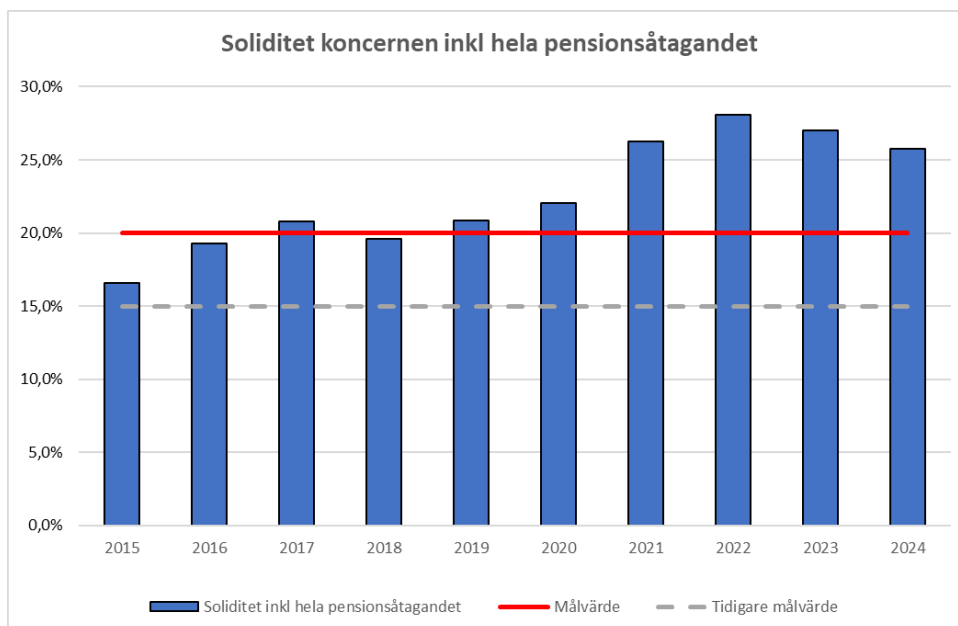
De finansiella inriktningarna kopplat till god ekonomisk hushållning syftar till att långsiktigt reglera det ekonomiska handlingsutrymmet och att fungera som hjälp och stöd vid vägval kopplat till långsiktiga ekonomiska åtaganden. Inriktningarna är också en viktig utgångspunkt vid utarbetande av de finansiella målen i budgeten.

Nedan lämnas en kort redogörelse över befintliga inriktningars utveckling under den senaste tioårsperioden.

5.2.1.1 Finansiella inriktningar kommunkoncernen

Soliditet

Soliditeten för kommunkoncernen ska enligt stadens riktlinjer uppgå till minst 20 procent (inkluderat ansvarsförbindelsen för pensionsåtagande för pensioner intjänade före 1998). De två senaste årens låga resultat i koncernen i kombination med växande investeringsvolym har gjort att soliditetsnivån sjunkit något. I bokslutet för 2024 uppgick soliditeten till 26 procent. Trots att soliditeten försvagats något under 2023 och 2024 ligger den därmed fortsatt över det målvärde som kommunfullmäktige fastställt.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-12-12 § 542 att justera inriktningen för koncernens soliditet från 15 procent till 20 procent. Justeringen gäller från och med 1 januari 2025.

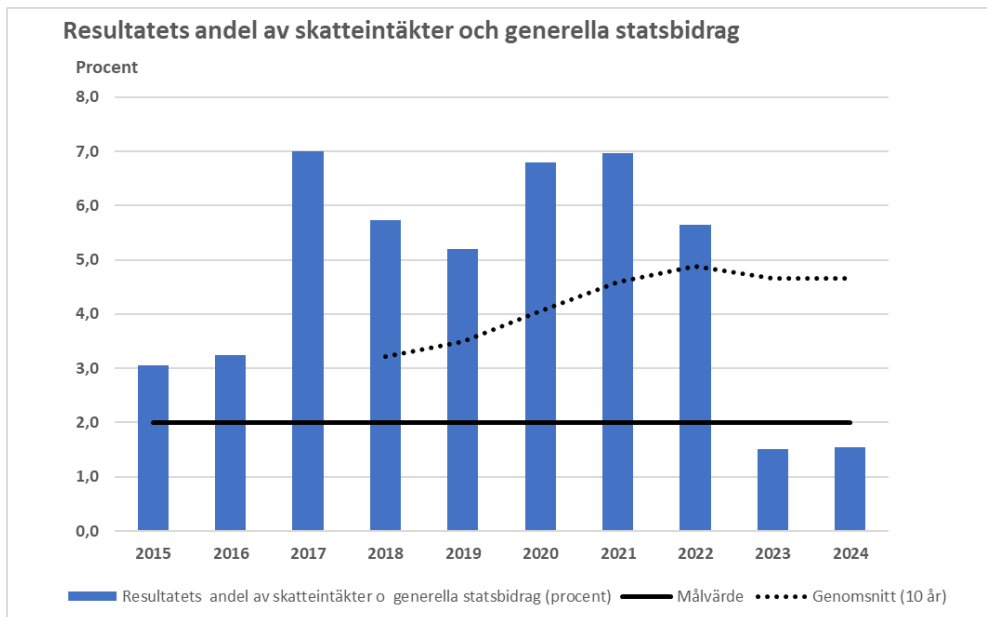
5.2.1.2 Finansiella inriktningar kommunen

Resultat

Enligt stadens riktlinjer ska staden över en rullande tioårsperiod uppnå ett resultatöverskott, exkluderat exploateringsbidrag och privata investeringsbidrag, motsvarande minst två procent av kommunens skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

De senaste två åren har resultatet uppgått till cirka 1,5 procent, det vill säga något under den långsiktiga inriktningen. Sett ur ett tioårigt perspektiv uppgår dock det rullande genomsnittet till

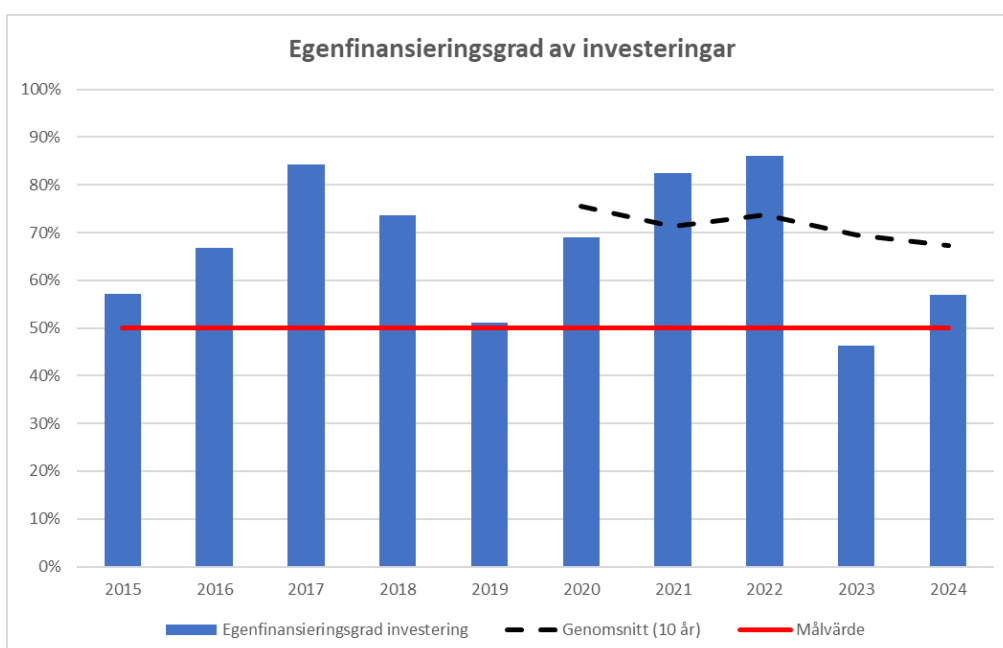
4,7 procent, det vill säga klart över den långsiktiga inriktningen om ett resultat på minst två procent.

Egenfinansieringsgrad investeringar

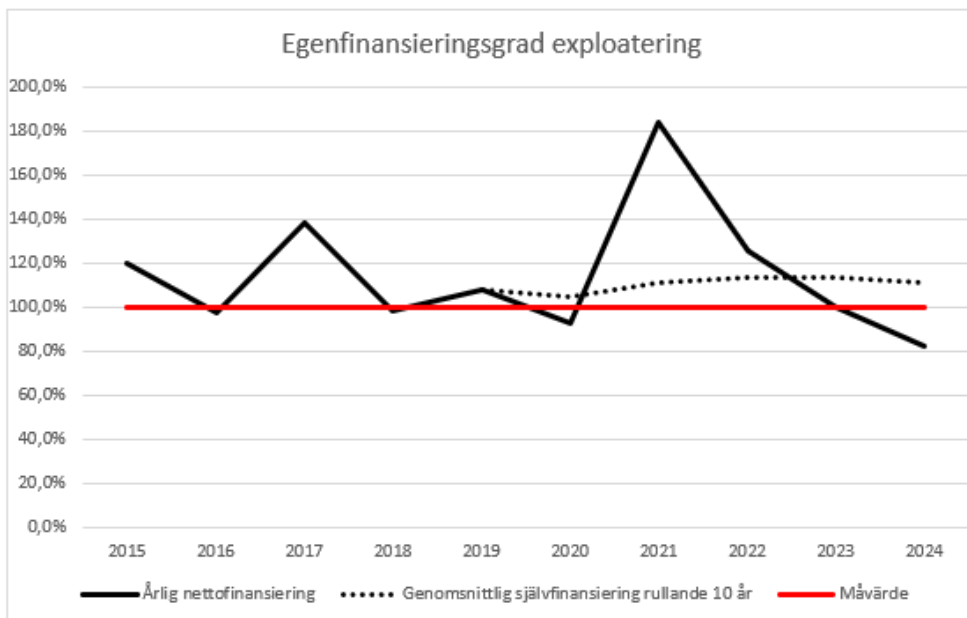
Egenfinansieringsgraden av investeringar ska enligt riktlinjerna uppgå till minst 50 procent, men eftersträvas överstiga 60 procent över en rullande tioårsperiod.

De senaste årens svagare resultat i kombination med växande investeringsvolymerna gör att egenfinansieringsgraden minskat och legat runt 50 procent de senaste åren. Sett ur ett tioårigt perspektiv uppgår dock det rullande genomsnittet till strax under 70 procent, det vill säga fortsatt en bit över den långsiktiga inriktningen.

Egenfinansieringsgrad exploatering

Stadens nuvarande målvärde för exploateringsverksamhet innebär att utgifter och inkomster över en rullande tioårsperiod ska vara i balans. De två senaste åren har egenfinansieringsgraden för exploateringsverksamheten legat något under 100 procent. Sett ur ett tioårigt perspektiv uppgår dock egenfinansieringsgraden till 111 procent, det vill säga något över den långsiktiga inriktningen.

Sammanfattande bedömning

Starka resultat i både kommun och bolagssektor mellan 2015 och 2022 stärkte stadens finansiella ställning. Koncernens soliditet gick från strax under 20 procent år 2015 till strax under 30 procent i bokslutet för 2023. De senaste två åren har resultaten för både kommunen och kommunkoncernen varit betydligt lägre än tidigare. Samtidigt har investeringarna fortsatt öka vilket gjort att soliditeten och egenfinansieringsgrad har sjunkit tillbaka.

Stadsledningskontoret har i olika sammanhang belyst investeringarnas långsiktiga påverkan på de finansiella inriktningarna för god ekonomisk hushållning. I en bilaga till budgetförutsättningarna för 2025 konstaterades bland annat att kommunkoncernens soliditet sannolikt kommer fortsätta sjunka framåt om de tänkta investeringsnivåerna genomförs. Investeringstakten gör också att en allt större del av kostnadsmassan framåt kommer utgöras av kapitalkostnader vilket för kommunen innebär behov av prioriteringar mellan olika delar av verksamheterna. Eftersom kommunens långsiktiga finansieringsmöjligheter också försämras av den demografiska utvecklingen blir behovet av långsiktiga vägval för att möta detta allt viktigare för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning.

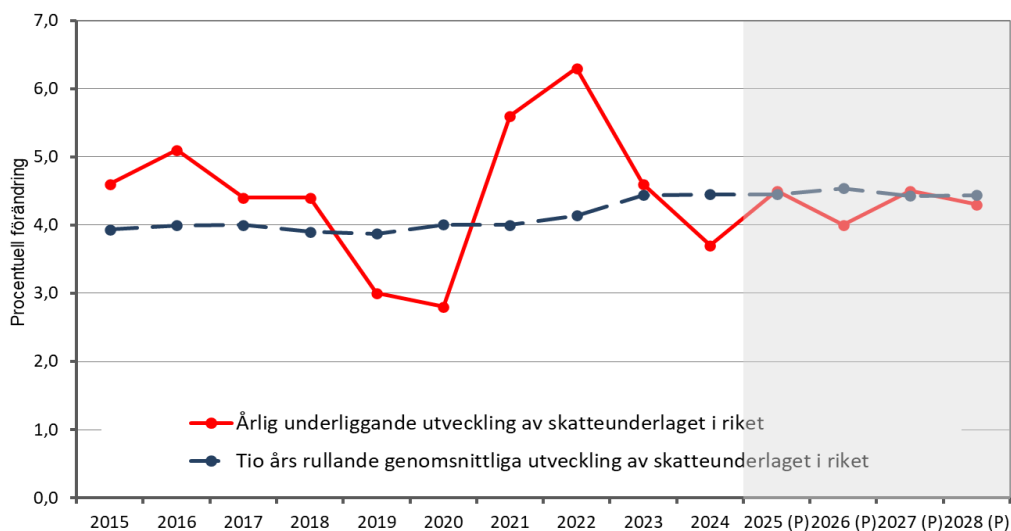
5.2.1.3 God ekonomisk hushållning i verksamheten

Syftet med verksamhetsperspektivet i god ekonomisk hushållning är att verksamheten ska bedrivas på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. I stadens befintliga riktlinjer uttrycks att Kommunfullmäktige i sitt årliga budgetbeslut ska peka ut verksamhetsmål av

betydelse för god ekonomisk hushållning. Om inga särskilda mål av betydelse för god ekonomisk hushållning pekas ut i budget utgör samtliga mål i budgeten också verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.

5.2.2 Resultatutjämningsreserv (RUR)

Förändrad lagstiftning innebär att den tidigare möjligheten att avsätta medel i en resultatutjämningsreserv för att utjämna intäkterna över en konjunkturcykel upphörde 2024. De kommuner och regioner som vid ikraftträdandet (2024-01-01) har en RUR får dock ha kvar och nyttja den till utgången av 2033. För Göteborg, som i bokslutet för 2025, har 5,8 mdkr avsatt i en resultatutjämningsreserv finns därmed möjligheten kvar att nyttja reserven i ytterligare 9 år. Stadens riktlinjer fastslår att Resultatutjämningsreserven får disponeras om utvecklingen av årets skatteunderlag i riket understiger den genomsnittliga utvecklingen de senaste 10 åren (enligt SKR:s beräkningar). Utifrån Sveriges kommuner och regioners skatteunderlagsprognos i april kommer det inte vara möjligt att använda reserven år 2025 eller år 2027. Däremot kommer det enligt nuvarande prognos vara möjligt att nyttja år 2026 och 2028.

Enligt stadens regelverk får storleken på disponeringen maximalt uppgå till motsvarande dubbla värdet om skatteunderlagsutvecklingen understiger det tioåriga genomsnittet. Det vill säga om skatteunderlagets utveckling understiger det tioåriga genomsnittet med 0,1 procent får ett belopp motsvarande 0,1 procent av stadens skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämning disponeras. Medel från RUR får i ovan angivna situationer användas endast för att täcka ett negativt balanskravsresultat. Stadsledningskontoret föreslår i ärendet "Översyn av riktlinje för god ekonomisk hushållning samt resultatutjämningsreserv" (dnr 0089/23) att riktlinjerna för disponering av RUR ändras till att disponering maximalt får uppgå till motsvarande del som skatteunderlagsutvecklingen understiger det tioåriga genomsnittet. Det vill säga om skatteunderlagets utveckling understiger det tioåriga genomsnittet med 0,1 procent så skulle enligt stadsledningskontorets förslag ett belopp motsvarande 0,1 procent av stadens skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämning disponeras. I kapitel 6 redogörs för

prognos över stadens skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Baserat på prognosen redogörs där också för möjligt ianspråktagande av RUR år 2026 och 2028 baserat på prognosen.

5.2.3 Resultatreserv (RER)

Samtidigt som möjligheten att avsätta medel i resultatutjämningsreserv upphörde år 2024 införs i stället en möjlighet att reservera medel till en resultatreserv, RER, i syfte att uppnå god ekonomisk hushållning.

I lagstiftningen är förutsättningarna för reserveringen till resultatreserven i princip oförändrade i förhållande till vad som tidigare gällt för reservering till RUR. Det innebär att den del av årets resultat som överstiger en procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning kan avsättas. En skillnad mot RUR är dock att resultatreserven högst får uppgå till fem procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

När det gäller disponering av medel från RER så framgår av den nya lagstiftningen att medel från en resultatreserv *"får användas för att en god ekonomisk hushållning ska uppnås."* Vidare framgår att *"om medel från en resultatreserv har använts ska det i förvaltningsberättelsen framgå till vad och varför medlen har använts"*. Eftersom införandet av resultatreserv till stor del syftar till att bidra till en ökad flexibilitet i användningen av sparade medel anges dock inte exakt när disponering kan ske.

5.2.4 Regelverk för eget kapital i nämnder

I det styrande dokumentet Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning framgår att en nämnd på eget initiativ kan sänka det ekonomiska målet genom att ianspråka positivt eget kapital upp till totalt 0,5 procent av nämndens givna ram under aktuellt budgetår utan särskild prövning av kommunstyrelsen. Ett ianspråktagande av positivt eget kapital som överstiger 0,5 procent ska prövas av kommunstyrelsen.

I samband med att fullmäktige beslutade om regelverket 2019-10-17, § 12, beslutades också att det kommuncentralt ska reserveras minst 0,5 procent av nämndernas kommunbidrag, eller i de fall detta ej är tillämpligt, omsättning som totalt utrymme för nämndernas eventuella nyttjande av eget kapital.

I budget för 2023, 2024 och 2025 har nämndernas möjlighet att nyttja eget kapital, genom beslut i budget, begränsats. Under 2025 gäller att nämnderna måste hemställa till kommunstyrelsen för att få använda eget kapital. Om möjligheten att, genom beslut i nämnd, ianspråka eget kapital upp till 0,5 procent av kommunbidrag/omsättning återinförs år 2026 behöver kommuncentrala medel reserveras för detta. Utifrån beslutet att minst 0,5 procent av nämndernas kommunbidrag/omsättning ska reserveras behöver 230 mnkr avsättas kommuncentralt år 2026.

I samband med beslut om budget 2025 fick stadsmiljönämnden i uppdrag, att i samverkan med kommunstyrelsen, föreslå hur risker och kostnader för vinterväghållningen kan hanteras. Under rubriken *"Uppdrag vinterkostnader"* i kapitel 5 föreslår stadsledningskontoret att dessa risker hanteras genom att nämnden ges ökade befogenheter att använda eget kapital. Om kommunfullmäktige beslutar i enlighet med stadsledningskontorets förslag ökar behovet av kommuncentrala beredskapsmedel för nämndernas nyttjande av eget kapital.

I kompletteringsbudget februari 2025 fick kommunstyrelsen i uppdrag att utreda och föreslå en hantering i enlighet med stadsfastighetsnämndens hemställan avseende ekonomisk kompensation för underskottet inom kommersiella och övriga fastigheter till följd av strategiska markförvärv. Under rubriken *”Uppdrag konsekvenser av strategiska markförvärv”* i kapitel 5 föreslår stadsledningskontoret att konsekvenserna av underskott från förvaltningen av strategiska fastigheter hanteras genom att nämnden ges utökade befogenheter att nyttja eget kapital. Om kommunfullmäktige beslutar i enlighet med stadsledningskontorets förslag ökar behovet ytterligare av kommuncentrala beredskapsmedel för nämndernas nyttjade och regelmässigt återställande av eget kapital.

5.2.5 Investeringsstyrning

Stadens investeringsstyrning och investeringsprocesser utgår i grunden från två styrperspektiv. Det ena perspektivet avser den årliga budgetprocessen som framför allt hanterar och styr den kortsiktiga volymutvecklingen, övergripande prioritering och resursfördelning mellan stadens investerande nämnder och därutöver ska ge förutsättningar för långsiktiga inriktningsförändringar för att möjliggöra en planering utifrån en god ekonomisk hushållning. Det andra perspektivet avser projektstyrningen som omfattar den aktiva styrningen och avvägningar inom ramen för enskilda projekt och satsningar.

Därutöver behöver investeringsstyrningen knytas till den tidiga strategiska och taktiska planeringen av stadsutveckling, som stadsbyggnadsnämnden fått ett särskilt uppdrag att bereda och skapa förutsättningar för. Det främsta syftet med metodutvecklingen är att möjliggöra för politiska prioriteringar och avvägningar utifrån en mer samlad bild och i ett tidigare skede än vad som sker idag. I det perspektivet är stadens långsiktiga ekonomiska förutsättningar, inte minst utifrån stadens inriktning för god ekonomisk hushållning, ett ramverk för den takt och ambitionsnivå staden kan bedriva sin stadsutveckling.

Från och med år 2025 har de investerande nämnderna, genom kommunfullmäktiges budget, fått beslutade årliga investeringsramar för perioden 2025-2029, vilket är en förändring från tidigare år. Tidigare beslutade kommunfullmäktige om ramar för en fast planperiod om 5 år som reviderades årligen inom ramen för budgetprocessen. De beslutade årliga ramarna ska utgöra grunden för nämndernas investeringsnomineringar att förhålla sig till för 2026-2030.

Nämndernas ramar fördelas mellan ny- och reinvestering för att peka ut en inriktning för prioriteringen mellan utökning av anläggningar och behovet av att bibehålla värde och funktion på befintliga anläggningar. Nämnderna har möjlighet att vid behov omfördela investeringsmedel mellan ny- och reinvestering löpande under året, ett beslut som ska ske i nämnd och återrapporeras till kommunfullmäktige inom ramen för den löpande uppföljningen.

Stadsledningskontorets anvisningar för nämndernas investeringsnomineringar för 2026-2030 utgår från strukturen ovan.

För att kunna omhänderta plötsliga och väsentliga förskjutningar över årsskiften har nämnderna, i enlighet med Göteborgs Stads regler för planering, budget och uppföljning, ett eget mandat att skjuta över maximalt 15 procent av innevarande års investeringsram till efterföljande år. Samtidigt ska detta hanteras varsamt utifrån vilka andra förskjutningar som sker i portföljen över tid så att nämnden inte bygger upp orealistiska volymer till kommande år.

Från och med 2024 hanteras samtliga kapitalkostnader för de direkt kommunbidragsfinansierade verksamheterna kommuncentralt. I underlagen har utrymme för att fullt ut kompensera nämndernas prognostiserade kostnadsutveckling inarbetats.

Sedan 2024 avsätts även driftkostnadskompensation kommuncentralt för tillkommande anläggningar till följd av nyinvestering. Volymen som inte avropats under året överförs till det efterföljande året för att omhänderta helårseffekter eller förskjutningar i färdigställande.

Modellen för hantering av investeringsrelaterade kostnader, det vill säga projektkostnader som inte får aktiveras som en investering utan ska resultatföras när de uppstår, utgår från två hanteringsordningar. För lokalknutna investeringsrelaterade kostnader, så som rivning, utrangering eller utrymningskostnader, avsätts en kommuncentral beredskapspost för att kompensera de verksamhetsnämnder som belastas av kostnaderna. Stadsfastighetsnämnden ansvarar för beredning av fördelningen.

För övriga direkt kommunbidragsfinansierade verksamheter finns ett grundutrymme för investeringsrelaterade kostnader inarbetat i nämndernas grundramar. Därutöver avsätts en kommungemensam pott för beredskap för större investeringsrelaterade kostnader som plötsligt uppstår i investeringsverksamheten och som nämnderna kan hemställas om att få ta del av.

Hanteringsordningen ovan ligger till grund för de förslag till kommuncentrala avsättningar som presenteras nedan i kapitlet samt i kapitel 6 avseende kommuncentrala poster samt eventuella justeringar under respektive nämnd.

5.3 Viktiga faktorer med påverkan på stadens intäkter och kostnader

5.3.1 Skatteunderlagsutveckling

SKR publicerade den 29 april 2025 en uppdaterad skatteunderlagsprognos för åren 2025-2028 som ligger till grund för bedömningarna av stadens skatteintäkter i dessa budgetförutsättningar. Den turbulenta omvärlden ger en förlängd lågkonjunktur jämfört med vad man antagit tidigare.

Arbetslösheten bedöms stiga till 8,6 procent i år, en ökning med 0,2 procentenheter från 2024, innan den vänder ner under 2026. Samtidigt har inflationen sjunkit tillbaka till betydligt lägre nivåer jämfört med föregående år. Detta, liksom en relativt hög ökning av timlöner, bidrar till att stärka skatteunderlagstillväxten. Samtidigt har en ny befolkningsprognos publicerats som visar en lägre tillväxt i den arbetsföra befolkningen kommande år som påverkar kommunernas skatteintäkter negativt framöver.

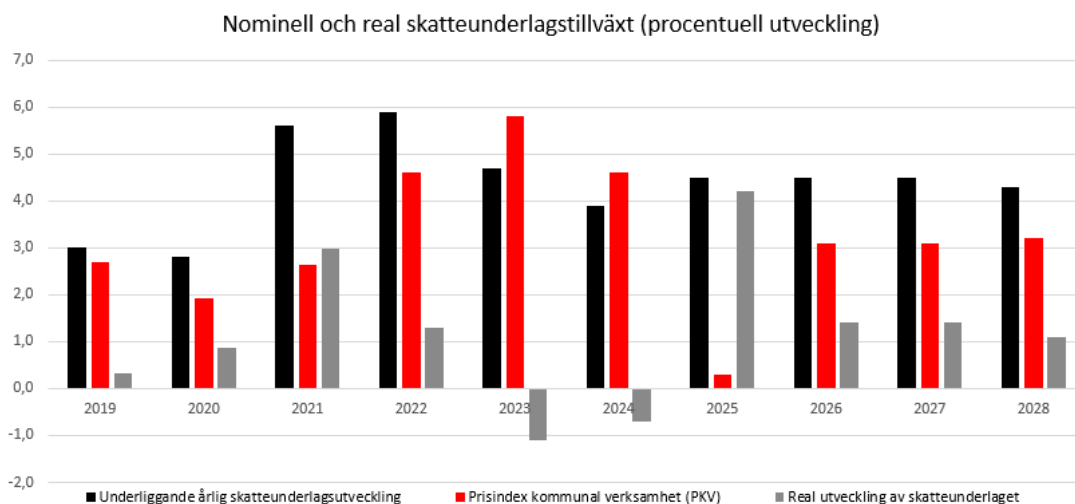
I jämförelse med den prognos som låg till grund för kommunfullmäktiges budget, är nedgången under 2025 betydligt djupare, och återhämtningen hålls tillbaka. Samtidigt blev utvecklingen 2024 något bättre, vilket skapat ett starkare utgångsläge inför 2025.

Tabellen nedan visar SKR:s bedömning av den årliga underliggande ekonomiska skatteunderlagstillväxten 2024-2028.

Årlig underliggande Skatteunderlagstillväxt (procent)	2024	2025	2026	2027	2028
SKR, april 2025	3,9	4,5	4,0	4,5	4,3
SKR, augusti (budget)	3,7	4,7	4,4	4,2	-

I diagrammet nedan illustreras dels den årliga underliggande skatteunderlagstillväxten i nominella termer, dels prisindex för kommunal verksamhet (PKV) och dels den reala skatteunderlagstillväxten från 2019 och fram till år 2028 utifrån SKR:s senaste bedömningar. De senaste fem åren har det reala skatteunderlaget vuxit med i genomsnitt 0,7 procent per år. Framför allt växte skatteunderlaget kraftigt i reala termer år 2021. År 2020 var tillväxten dämpad på grund av pandemin. 2023 och 2024 speglar nedgång på grund av hög inflation och lågkonjunktur.

År 2025 förväntas skatteunderlaget återhämta sig. Åren därefter förväntas den reala utvecklingen gå tillbaka till en historiskt sett mer normal utvecklingstakt.

5.3.2 Riktade och generella statsbidrag

De statliga bidragen till kommunsektorn kan indelas i generella och riktade. De generella statsbidragen är ovillkorade bidrag utan ansökningsförfarande eller krav på återredovisning. De generella statsbidragen intäktsförs kommuncentralt och utgör en del av de samlade resurser som kommunfullmäktige har att fördela inom ramen för den årliga budgeten. De riktade statsbidragen är, tvärtemot de generella, öronmärkta för ett visst ändamål. De flesta riktade statsbidrag betalas ej ut med automatik utan måste sökas och i den mån de inte förbrukas ställs krav på återredovisning. De riktade statsbidragen intäktsförs lokalt per nämnd i takt med upparbetade kostnader och att villkoren bedöms vara uppfyllda.

Utöver riktade och generella statsbidrag så påverkas de ekonomiska förutsättningarna även av så kallade regleringar enligt finansieringsprincipen där det kommunala kostnadsansvaret förändras. Justeringarna innebär i vissa fall att kommunerna tillförs medel utifrån beslut som ökar kommunernas kostnader och i vissa fall att medel dras bort från anslaget utifrån beslut som minskar kommunernas kostnader. Justeringarna påverkar det så kallade regleringsbidraget (se kap 8, Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning) och redovisas i likhet med de generella statsbidragen kommuncentralt. Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige har sedan

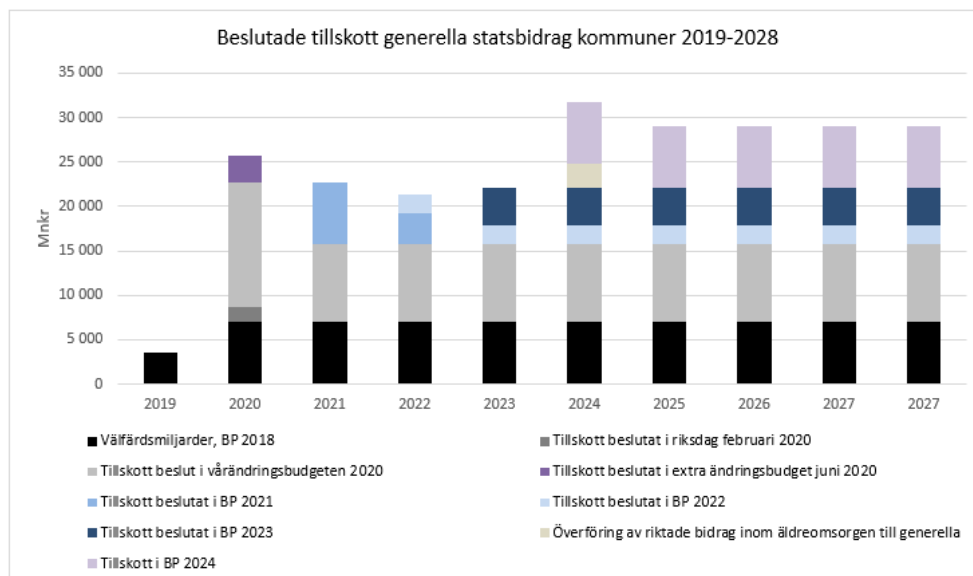
att värdera eventuella justeringar av kommunbidrag för de nämnder vars kostnader påverkas av justeringarna.

Nedan redogörs översiktligt för utvecklingen avseende generella och riktade statsbidrag samt avseende beslutade och planerade justeringar enligt finansieringsprincipen de kommande åren.

5.3.2.1 Generella statsbidrag

Det sker ingen automatisk värdesäkring av de generella statsbidragen till kommunsektorn vilket innebär att om staten inte tar beslut om att tillföra nya resurser så sker en urholkning av statsbidragens värde över tid. Dels genom den allmänna löne- och prisutvecklingen, dels genom att befolkningen ökar. SKR har i olika sammanhang påpekat att det skedde en relativt kraftig urholkning av de generella statsbidragen mellan 2011-2019. Sedan 2020 har staten dock i omgångar tillfört nya resurser till kommunsektorn. Först genom de så kallade välfärds miljarderna och genom de tillskott som tillfördes kommunsektorn för att kompensera för den lägre skatteunderlagsutvecklingen under pandemin. En viss nedtrappning skedde därefter under år 2021 och 2022. Därefter utökades återigen de generella statsbidragen genom det tillskott på 7 000 mnkr som tillfördes kommunerna i budgetproppen för 2024.

Vårpropositionen, som presenterades av regeringen den 15 april, innehöll ingen information om ytterligare generella medel till kommuner kommande år. Utifrån nu gällande plan innebär det att de generella bidragen ligger kvar på oförändrad nivå under kommande år.

5.3.2.2 Utveckling av riktade statsbidrag

Till skillnad från de generella statsbidragen så intäktöförs de riktade statsbidragen hos berörd nämnd. Även om stadens hanteringsordning således innebär att nya, förändrade eller borttagna riktade statsbidrag hanteras direkt av berörd nämnd finns anledning att i budgetarbetet beakta större förändringar inom de riktade statsbidragen. De riktade statsbidragen utgör en väsentlig del av finansieringen för flera nämnder inom välfärds- och utbildningsområdet.

Endast ett fåtal mindre justeringar inom riktade statsbidrag aviserades i regeringens vårandringsbudget och vårproposition. Ett nytt statsbidrag på 300 mnkr för ökad skolsäkerhet

ska införas 2025. Statsbidraget ska hjälpa skolor och huvudmän med tekniska lösningar som passersystem, skalskydd eller kamerabevakning.

Till följd av den försämrade konjunkturen och negativa konsekvenser för arbetsmarknaden föreslår regeringen 200 miljoner kronor för att ge vuxna ökad tillgång till gymnasial yrkesutbildning på Komvux. Regeringen föreslår också 320 miljoner kronor för att förbättra möjligheterna till omställning och kompetenshöjning genom ökad tillgång till korta yrkeshögskoleutbildningar.

I kapitel 6 redogörs för den bedömda utvecklingen av riktade statsbidrag för samtliga nämnder under rubriken förutsättningar per nämnd.

5.3.2.3 Justeringar enligt finansieringsprincipen

Utöver riktade och generella tillskott så påverkas de ekonomiska förutsättningarna för kommunerna även av ett antal regleringar enligt finansieringsprincipen där det kommunala kostnadsansvaret förändras. Justeringarna innebär i vissa fall att kommunerna tillförs medel utifrån beslut som ökar kommunernas kostnader och i vissa fall att medel dras bort från anslaget utifrån beslut som minskar kommunernas kostnader. Justeringarna påverkar det generella anslaget till kommunen och ingår i den bedömning över regleringsbidraget som redogörs för i kapitel 6 i avsnittet utveckling av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige har sedan att värdera eventuella justeringar av kommunbidrag för de nämnder vars kostnader påverkas av justeringarna. I samband med beslut i ärendet kompletterande budget februari 2025 KF 2025-03-27 valde kommunfullmäktige att kompensera de nämnder vars kostnader påverkas av justeringarna innevarande år. Stadsledningskontoret har i beräkningsunderlaget utgått från att nämnderna kompenseras även för nya och förändrande regleringar enligt finansieringsprincipen år 2026. I tabellen nedan framgår de regleringar som har påverkan på budgetförutsättningarna för kommande år. Under tabellen kommenteras kort stadsledningskontorets förslag till hantering av respektive reglering.

Mnkr (Göteborg)	2025	2026	2027	2028
Stärkta skolbibliotek	12,4	24,8	24,8	24,8
Ny Socialtjänstlag	3,6	7,2	7,2	7,2
Informationsutbyte avseende komvux	0,2	0,6	0,6	0,6
Brottsförebyggande bestämmelser i socialtjänstlagen	1,7	3,4	3,4	3,4
Åtgärder för att stärka samhällsvårdens innehåll	9,7	19,4	19,4	19,4
Fler verktyg för socialtjänsten för att stärka skyddet för barn	1,8	3,6	3,6	3,6
En effektivare kontaktförbudslagstiftning	0,4	0,8	0,8	0,8
Reglering av ansvar för förtroendevaldas trygghet	0,1	0,2	0,2	0,2
Fast omsorgskontakt i SÄBO	0,0	14,0	28,0	28,0
Utökat anhörigstöd	0,0	8,6	17,2	17,2

Frihetsberövande påföljder för unga	0,0	0,2	0,3	0,3
Stärkt rätt till assistans	0,0	-22	-33	-33
Grundläggande behörighet yrkesprogram	0,0	7,6	7,6	7,6
Ämnesbetyg implementering		-1,4	-1,4	-1,4

Stärkta skolbibliotek

Regleringsbidraget utökades med 12,4 mnkr år 2025 för stärkta och bemannade skolbibliotek. I kompletterande budget februari 2025 fördelades tillskottet med 2,9 mnkr till utbildningsnämnden och med 9,5 mnkr till grundskolenämnden utifrån elevantal. År 2026 fördubblas anslaget. Stadsledningskontoret föreslår att det utökade tillskottet fördelas enligt samma principer som den ursprungliga posten och har inarbetat regleringen i beräkningsunderlaget.

Ny socialtjänstlag

Anslaget utökades år 2025 för tillämpning av den nya socialtjänstlagen med 3,6 mnkr. I avvaktan på tydligare information om vad bidraget avser samt beslut om fördelning av det riktade statsbidraget för införandet av ny socialtjänstlag beslutades i kompletterande budget februari att medlen skulle avsättas kommuncentralt. Nu har de sex socialförvaltningarna kommit överens om en lämplig fördelning av det riktade statsbidraget avseende ny socialtjänstlag och stadsledningskontoret föreslår därför i kompletteringsbudget maj att det generella statsbidraget fördelas enligt samma fördelning. År 2026 fördubblas anslaget. Stadsledningskontoret föreslår samma hantering som i kompletteringsbudget och har därmed inarbetat det utökade anslaget i beräkningsunderlaget.

Informationsutbyte avseende Komvux

Regleringsbidraget utökades år 2025 för att öka möjligheten för informationsutbyte med Arbetsförmedlingen. För Göteborg innebar det ett ökat regleringsbidrag med 0,2 mnkr som i kompletterande budget februari fördelades till nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning. År 2026 utökas anslaget till 0,6 mnkr. Stadsledningskontoret föreslår att det utökade tillskottet fördelas enligt samma principer som den ursprungliga posten och har inarbetat regleringen i beräkningsunderlaget.

Brottsförebyggande bestämmelser i Socialtjänstlagen

Regeringen vill skifta till ett mer förebyggande arbete och tidiga insatser och förtydligar därmed socialtjänstens brottsförebyggande ansvar. För Göteborg innebar det ett ökat regleringsbidrag med 1,7 mnkr 2025 som i kompletterande budget februari fördelades till socialnämnderna utifrån respektive socialnämnds andel i resursfördelningsmodellen, delmodellen barn och unga. År 2026 fördubblas anslaget. Stadsledningskontoret föreslår att det utökade tillskottet fördelas enligt samma principer som den ursprungliga posten och har inarbetat regleringen i beräkningsunderlaget.

Åtgärder för att stärka samhällsvårdens innehåll

Regeringen avser att gå vidare med flera av förslagen i betänkandet För barn och unga i samhällsvård. För Göteborg innebar det ett ökat regleringsbidrag med 9,7 mnkr 2025 som i kompletterande budget februari fördelades till socialnämnderna utifrån respektive socialnämnds andel i resursfördelningsmodellen, delmodellen barn och unga.

År 2026 fördubblas anslaget. Stadsledningskontoret föreslår att det utökade tillskottet fördelas enligt samma principer som den ursprungliga posten och har inarbetat regleringen i beräkningsunderlaget.

Fler verktyg för socialtjänsten för att stärka skyddet för barn

Regeringen avser att ge socialtjänsten fler verktyg för att förebygga brott och stärka skyddet för utsatta barn genom att exempelvis utöka möjligheten till informationsdelning mellan socialtjänster i brottsförebyggande syfte. För Göteborg innebar det ett ökat regleringsbidrag med 1,8 mnkr 2025 som i kompletterande budget februari fördelades till socialnämnderna utifrån respektive socialnämnds andel i resursfördelningsmodellen, delmodellen barn och unga.

År 2026 fördubblas anslaget. Stadsledningskontoret föreslår att det utökade tillskottet fördelas enligt samma principer som den ursprungliga posten och har inarbetat regleringen i beräkningsunderlaget.

En effektivare kontaktförbudslagstiftning

Regeringen avser att förstärka skyddet för brottsoffer, bland annat genom att reformera

kontaktförbudslagstiftningen. För Göteborg innebär det ett ökat regleringsbidrag med 0,5 mnkr år 2025 som i kompletterande budget februari fördelades till socialnämnderna utifrån respektive socialnämnds storlek på kommunbidrag.

År 2026 fördubblas anslaget. Stadsledningskontoret föreslår att det utökade tillskottet fördelas enligt samma principer som den ursprungliga posten och har inarbetat regleringen i beräkningsunderlaget.

Reglering av ansvar för förtroendevaldas trygghet

Kommunerna tillfördes år 2025 medel utifrån översyn av lagstiftningen i syfte att stärka skyddet mot hot och våld för kommunal- och regionråd med flera. För Göteborg innebär det ett ökat regleringsbidrag med 0,1 mnkr som i kompletterande budget februari fördelades till kommunledningen. År 2026 fördubblas anslaget. Stadsledningskontoret föreslår att det utökade tillskottet fördelas enligt samma principer som den ursprungliga posten och har inarbetat regleringen i beräkningsunderlaget.

Fast omsorgskontakt SÄBO

Regeringen föreslår att fast omsorgskontakt införs för personer som bor i särskilt boende för äldre från och med 1 juli 2026. Den fasta omsorgskontaktens uppdrag föreslås vara detsamma som fast omsorgskontakt för personer med hemtjänst. Anslaget till kommunerna utökas därför med 244 mnkr 2026 och med 487 mnkr från 2027. För Göteborg innebär det ett tillskott på 14 mnkr 2026 som utökas till

28 mnkr 2027. Stadsledningskontoret föreslår att medlen fördelas till äldre samt vård- och omsorgsnämnden och har inarbetat regleringen i beräkningsunderlaget.

Utökat anhörigstöd

Regeringen bedömer utifrån slutbetänkandet från Utredningen om ett stärkt stöd till anhöriga (SOU 2024:60) att stödet till anhöriga barn och vuxna behöver stärkas. Staten tillskjuter 150 miljoner kronor 2026 och ytterligare 150 miljoner kronor 2027 för att utveckla detta arbete. För Göteborg innebär det ett tillskott på 8,6 mnkr år 2026 som utökas till 17,2 mnkr år 2027. I avvaktan på tydligare information om vad bidraget avser föreslår stadsledningskontoret att det generella tillskottet avsätts kommuncentralt och har inarbetat regleringen i beräkningsunderlaget. Stadsledningskontoret kommer återkomma i den första kompletteringsbudgeten med förslag på fördelning av dessa.

Frihetsberövande påföljder för unga

Kriminalvården har i uppdrag att förbereda särskilda ungdomsfängelser (för barn och unga i åldern 15-17 år). I samband med det ska socialnämnden utse särskild handläggare för det barn som dömts till fängelse. För detta utökas regleringsbidraget till kommunerna med 3 mnkr för 2026 och med 4,5 mnkr för 2027.

För Göteborg innebär det ett tillskott på 0,2 mnkr 2026 som utökas till 0,3 mnkr 2027.

Stadsledningskontoret föreslår att medlen fördelas till socialnämnderna utifrån respektive socialnämnds andel i resursfördelningsmodellen, delmodellen barn och unga. För 2026 innebär det nedanstående fördelning:

Socialnämnd Nordost: 80 tkr

Socialnämnd Centrum: 30 tkr

Socialnämnd Sydväst: 30 tkr

Socialnämnd Hisingen: 60 tkr

Stadsledningskontoret har inarbetat regleringen i beräkningsunderlaget.

Stärkt rätt till assistans

Anslaget till kommunsektorn har tidigare minskats utifrån förslag som innebär ett minskat åtagande för kommunerna och ett ökat åtagande för regionerna inom personlig assistans. I budget för 2024 minskades nämnden för funktionsstöds kommunbidrag med 22,0 mnkr utifrån regleringen. Anslaget minskas nu med ytterligare 22 mnkr år 2026 och därefter med ytterligare 11 mnkr år 2027. Stadsledningskontoret föreslår att justeringen hanteras enligt samma principer som den ursprungliga regleringen och att nämnden för funktionsstöds kommunbidrag minskas. Stadsledningskontoret har inarbetat regleringen i beräkningsunderlaget.

Grundläggande behörighet yrkesprogram

För att öka intresset för yrkesprogrammen har regeringen föreslagit att alla elever som väljer ett yrkesprogram ska vara garanterade att kunna läsa de kurser som krävs för grundläggande behörighet om de vill. Som en följd av att yrkesprogrammets omfattning ökar tillförs kommunerna medel enligt finansieringsprincipen. För Göteborg innebär justeringen 7,6 mnkr. Stadsledningskontoret föreslår att medlen tilldelas utbildningsnämnden och har inarbetat regleringen i beräkningsunderlaget.

Ämnesbetyg implementering

I budget 2023 tilldelades utbildningsnämnden 1,4 mnkr utifrån justering enligt finansieringsprincipen. Stadsledningskontoret konstaterar att regleringen var ettårig och att medlen borde tagits bort i budget 2024 vilket inte gjordes. Stadsledningskontoret föreslår därför att detta justeras inför budget 2026 och har inarbetat justeringen i beräkningsunderlaget.

5.3.3 Översyn av utjämningsystemet

I början på juli 2024 presenterade utjämningskommittén sitt förslag på förändringar av utjämningsystemet. De ekonomiska effekterna av utredningens förslag har sammantaget strukturen att glesa kommuner, kommuner med liten folkmängd samt de socioekonomiskt svagare kommunerna får en positiv förändring. Socioekonomiskt starkare kommuner med stor folkmängd eller tät bebyggelsestruktur får ett försämrat utfall. Göteborg påverkas sammantaget negativt av utredningens förslag till förändringar. Räknat på 2024 års förhållanden skulle Göteborg (exklusive effekt av införandebidrag) förlora 792 kronor per invånare vilket motsvarar knappt 500 mnkr. Utredningen föreslår att förändringar införs successivt från och med år 2026. Det är dock långt kvar till ett beslut i frågan. I den propositionslista som offentliggjordes i mitten av januari 2025 fanns det inte med någon punkt om utjämningsystemet. Det borde därför vara uteslutet med ett införande redan 2026. Däremot är det inte otänkbart att hela eller delar av förslaget införs 2027 eller 2028 vilket i så fall kan komma att få betydande påverkan på de ekonomiska förutsättningarna för staden.

5.3.4 Lön- och prisutveckling

Lönebildning och den årliga löneöversynen är en viktig del i stadens arbete för att kunna kompetensförsörja verksamheterna med rätt kompetens på både kort och lång sikt. De yrken och utbildningar som är aktuella i stadens verksamheter behöver uppfattas som attraktiva val utifrån flera faktorer där lönenivån är en viktig faktor tillsammans med arbetsmiljön.

Inför löneöversyn 2025 har industrins löneavtal omförhandlats och landat på "märket" 6,4 procent över två år med fördelning 3,4 procent för 2025 och

3,0 procent för 2026. Industrins avtal är normerande för övriga sektorer och har en stor påverkan på avtalsförhandlingarna för kommuner och regioner.

Även huvuddelen av löneavtalen, som stadens förvaltningar är berörda av, har omförhandlats. De nya löneavtalen med OFR Allmän kommunal verksamhet, OFR Hälso- och sjukvård och OFR:s förbundsområde Lärare är tvååriga och följer industrins märke med garanterat utfall på 3,4 procent för 2025 och 3,0 procent för 2026.

Kommunals löneavtal är också tvåårigt och följer industrins märke. Avtalet innehåller ett garanterat utrymme per medlem om 1 000 kronor för 2025 och 915 kronor för 2026. I detta utrymme ingår en individgaranti på 600 kronor för både 2025 och 2026. Individgarantin ska utbetalas senast 30 juni både 2025 och 2026.

AkademikerAlliansen har ett tillsvidareavtal utan garanterat utrymme eller utfall i löneavtalet. Avtalet har uppdaterats gällande de villkorsförändringar som även gjorts med övriga förbund.

I nuläget pågår fortfarande avtalsförhandlingar med Sveriges läkarförbund.

Stadens övergripande inriktning avseende lön och villkor omfattar även stadens bolag, dock är de enskilda juridiska personer och självständiga arbetsgivare. Kommunen (förvaltningarna) är medlem i SKR medan bolagen är medlemmar i den arbetsgivarorganisation som är relevant för respektive bolag. Stadens bolag finns utifrån bransch för närvarande organiserade inom fem olika arbetsgivarorganisationer: Sobona, Fastigo, Sveriges hamnar, Svensk scenkonst och Visita. Härigenom har bolagen skilda kollektivavtal, fackliga parter, löneavtalskonstruktioner, löptider med mera och innehållet skiljer sig såväl i jämförelse med förvaltningarna som bolagen sinsemellan. Samtliga bolag omfattas genom sina respektive arbetsgivarorganisationer av avtalsrörelsen 2025 och har fått eller kommer erhålla nya löne- och villkorsavtal. Industrins normerande märke har oftast mycket stor påverkan på bolagens löneavtal och utfallet i bolagens löneöversyner brukar ofta bli mycket nära industrins märke.

Vad det gäller prisutvecklingen bedömer Konjunkturinstitutet i sin rapport från den 26 mars 2025 att konsumentprisindex med fast ränta (KPIF) som har stigit de senaste månaderna och var 2,9 procent i februari 2025, och sjönk tillbaka till 2,3 procent i mars 2025 och kommer att överstiga 2 procent under större delen av 2025.

Konsumentprisindex (KPI) bedöms enligt Konjunkturinstitutet öka långsamt under 2025 då tidigare sänkningar av styrräntan påverkar med viss eftersläpning. Det påverkar i sin tur prisbasbeloppet som enligt både Konjunkturinstitutet och SKR beräknas att höjas med 400 kronor eller 0,7 procent för 2026 till 59 200 kronor. Till 2027 beräknas prisbasbeloppet enligt Konjunkturinstitutet att öka med 800 kronor till 60 000 kronor, medan SKR gör en något lägre bedömning av KPI och landar på ett prisbasbelopp på 59 900 kr för 2027. För åren 2027-2028 är SKR:s bedömning något högre än Konjunkturinstitutet.

Procentuell förändring	2024	2025	2026	2027	2028
Timlön, konjunkturlönestatistiken (SKR)	4,1	3,7	3,4	3,5	3,5
Timlön, konjunkturlönestatistiken (Konjunkturinstitutet)	4,1	3,6	3,4	3,4	3,4
Timlön, konjunkturstatistiken (Regeringen)	4,1	3,6	3,6	3,6	3,6
Konsumentpris, KPIF (SKR)	1,9	2,6	1,8	1,9	2,0
Konsumentpris, KPIF (Konjunkturinstitutet)	1,9	2,5	1,7	2,0	2,0
Konsumentpris, KPIF (Regeringen)	1,9	2,5	1,9	2,0	2,0
Konsumentprisindex, KPI juni (SKR)	2,8	0,7	1,1	2,2	2,4
Konsumentprisindex, KPI (Konjunkturinstitutet)	2,8	0,7	1,5	2,0	2,2

SKR beräknar också ett sammanvägt index för kostnadsutvecklingen inom kommunal verksamhet (PKV). I dessa indexberäkningar görs en bedömning av dels arbetskraftskostnadernas utveckling dels prisutvecklingen på övrig förbrukning inom den kommunala sektorn. SKR:s senaste bedömning av prisindexet för kommunal verksamhet redovisas i tabellen nedan.

Procentuell förändring	2024	2025	2026	2027	2028
Arbetskraftskostnader*	5,5	-0,9	3,4	3,4	3,5
Övrig förbrukning**	2,7	3,0	2,5	2,6	2,6
Sammanvägd prisförändring	4,6	0,3	3,1	3,1	3,2
Förändring jmf med feb -25	-0,2	0,3	0,1	-0,3	0,1

* Lönekostnadsförändring inklusive förändring i arbetsgivaravgifter

** 50 procent lönekostnadsförändring och 50 procent KPIF, konsumentprisindex med fast ränta under prognosåren

Aktuell bedömning av PKV för 2025 är 0,3 procent, vilket är 0,1 procentenheter högre än vad nämnderna gavs i kompensation för 2025. I kompensationen på 0,2 procent i budget 2025, utifrån SKR:s bedömning i augusti 2024, inkluderades ett preliminärt po-pålägg för 2025 på 41,39. I december 2024 publicerade SKR det definitiva po-pålägget för 2025 som blev 40,24 procent vilket innebar en sänkt nivå med 1,15 procentenheter jämfört med det preliminära po-pålägget. Det var motsatt effekt som i 2024 års budget då det definitiva po-pålägget innebar en höjning med 1,43 procentenheter jämfört med det preliminära po-pålägget.

För 2026 är SKR:s preliminära bedömning att po-pålägget ökar något till följd av svagt ökade kostnader för avtalspensioner. Om inflationstakten blir högre än bedömningen i aktuell prognos kan preliminärt po-pålägg för 2026 behöva höjas. PKV 2026 innehåller en höjning av po-pålägget med 0,42 procentenheter, från 40,24 procent till 40,66 procent.

I enlighet med föregående år har PKV inarbetats i beräkningsförutsättningarna 2026-2028. Nämndernas kommunbidragsramar har räknats upp 2026 och för 2027-2028, likt föregående år, har dessa medel lagts kommuncentralt.

5.3.5 Jämställda löner och arbete med lönestrukturella skillnader

Den årliga lönekartläggningen i stadens förvaltningar och bolag sker i enlighet med diskrimineringslagens krav om att arbetsgivaren ska kartlägga löneskillnader mellan kvinnor och män som utför lika och likvärdigt arbete. Lika arbete innebär att arbetstagare utför samma eller nästan samma arbetsuppgifter. För att identifiera likvärdiga arbeten ska kraven i arbetet, oavsett arbetsuppgifter, värderas avseende kompetens, ansvar och arbetsförhållanden. För att en löneskillnad ska bedömas som osaklig enligt diskrimineringslagens definition gäller att den enda förklaringen till löneskillnaden bedöms vara kön.

Kartläggningen av lönerna i stadens förvaltningar visar att det som är avgörande för lönenivån är vilken sektor som yrkesgruppen är verksam inom. Det gäller lönenivåerna både i arbeten som kräver yrkesförberedande utbildning på gymnasienivå och för arbeten med krav på högskoleutbildning. I lönekartläggningen för stadens förvaltningar framgår att lönenivåerna i yrkesgrupper inom vård, omsorg och till viss del utbildning, ligger lägre jämfört med yrkesgrupper inom teknisk och administrativ sektor. Vid en jämförelse med privat sektor på arbetsmarknaden i stort kan noteras att lönenivån för flertalet av yrkesgrupperna inom teknisk och administrativ sektor ligger högre även på nationell nivå. För dessa yrkesgrupper är den kommunala sektorn inte den största arbetsmarknaden och marknadspåverkan bör därmed vara förklaringen till den högre lönenivån. Medlingsinstitutet (MI) finner på samma sätt i sin rapport Löneskillnaden mellan kvinnor och män 2023 att skillnader mellan sektorerna på arbetsmarknaden är den viktigaste förklaringen till löneskillnaderna mellan kvinnor och män.

Även om den årliga lönekartläggningen inte visar på att det förekommer osakliga löneskillnader utifrån diskrimineringslagen i stadens förvaltningar så kan konstateras att det finns behov av lönerelationsförändringar utifrån att Göteborgs Stad ska vara en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare med jämställda löner. Ett viktigt redskap i detta arbete är det lönepolitiska ställningstagandet, som beslutas av kommunstyrelsens personalutskott inför varje löneöversyn. Göteborgs Stad har under drygt tjugo års tid konkretiserat lönepolitiken genom att arbeta med ett lönepolitiskt ställningstagande med lönenivåer som utgår från intervallen i arbetsvärderingssystemet BAS. Syftet med det lönepolitiska ställningstagandet är att tydligt koppla stadens lönenivåer till löneutvecklingen för arbetsmarknaden i stort och att vara ett redskap i arbetet med jämställda och konkurrenskraftiga löner. Lönenivåerna i ställningstagandet är ett verktyg att jämföra med i förvaltningarnas lönekartläggning och analys av lönestrukturen på gruppnivå, vilket i sin tur blir ett underlag för beslut om behov av löneprioriteringar i budgetarbetet. I den förvaltningsövergripande lönekartläggningen och analysen för Göteborgs Stads förvaltningar kan konstateras att lönenivåerna för flertalet totala BAS-intervall uppnår och även överstiger ställningstagandet för 2024. De yrkesgrupper som inte når upp till lönenivåerna i ställningstagandet är främst inom sektor vård och omsorg samt i viss mån sektor utbildning.

Det totala utfallet för löneöversynen 2024 i stadens förvaltningar landade på 3,63 procent vilket innebar en kostnad på drygt 670 mnkr beräknat på nio månader inklusive poplägg. Löneöversynen för 2025 pågår och det totala utfallet kommer inte vara klart förrän senare under året. I årets löneöversyn har äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen fått en särskild ekonomisk kompensation motsvarande 35 mnkr i kommunfullmäktiges budget för att arbeta med uppdraget att minska löneskillnaderna för de yrkesgrupper som ligger sämst till givet det lönepolitiska ställningstagandet. Flera nämnder, varav bland annat äldre samt vård- och omsorgsnämnden, har också tillfört extra medel i löneökningensutrymme för lönestrukturella

åtgärder. Det totala utfallet för löneöversynen 2025 bör därför utifrån dessa prioriteringar hamna något högre än avtalens garanterade utfall respektive utrymme på 3,4 procent. Inför löneöversyn 2026 är det garanterade utrymmet och utfallet i löneavtalet lägre och motsvarar 3,0 procent.

För att åstadkomma lönerelationsförändringar i staden så kan lönekomensationen till nämnderna i budgeten differentieras utifrån behov för olika yrkesgrupper att komma i fas med lönenivåerna i det lönepolitiska ställningstagandet. Kostnaderna behöver då inte bli högre totalt utan i stället omfördelas inom befintligt budgetutrymme. Utifrån beslut i kommunstyrelsen 2025-03-26 § 28 fick stadsledningskontoret i uppdrag att i underlaget till budgetföresättningar inför budget 2026 redovisa beräkningar av modeller för att minska löneskillnaderna mellan kvinnor och män i Göteborgs Stad.

Beräkningen för att identifiera behov av högre lönekomensation i budgeten utgår från de yrkesgrupper som har negativ skillnad gentemot lönenivåerna i det lönepolitiska ställningstagandet för 10:e percentilen, medianlönen och/eller 90:e percentilen. Lönenivåer för dessa yrkesgrupper räknas därefter upp med en uppskattad nivå för 2025 års löneöversyn för att se om de negativa skillnaderna fortfarande bedöms kvarstå efter löneöversynen. Beräkningen ger en uppskattad bild av vilka nämnder som fortsatt har yrkesgrupper med negativ skillnad efter simulering av löneöversyn 2025.

Kostnadsberäkningen avser de större yrkesgrupper som ligger under nivåerna i det lönepolitiska ställningstagandet.

Det kan även finnas mindre yrkesgrupper som inte når alla mått i det lönepolitiska ställningstagandet och/eller yrkesgrupper som har behov av prioritering utifrån marknadspåverkan från privat sektor alternativt i konkurrens med andra offentliga eller statliga arbetsgivare. De ingår inte i kostnadsberäkningen. Det är därför viktigt att differentieringen och grundnivån för lönekomensationen sätts på en nivå som även fortsättningsvis möjliggör behovsprioriteringar och satsningar utifrån förvaltningarnas specifika behov.

Avstämning har gjorts med berörda förvaltningar gällande vilka yrkesgrupper som är relevanta för att ingå i beräkningsunderlaget. Utgångspunkten har varit att den högre lönekomensationen ska riktas till utbildad personal och utifrån kompetensförsörjningsperspektivet. Till exempel så ligger gruppen förskoleassistenter i BAS-intervall A lägre än det lönepolitiska ställningstagandet, men förvaltningens bedömning är att lönestrukturen för denna grupp inte ska ligga i fas med ställningstagandet. Förskoleassistent är ett så kallat ”instegsjobb” och innebär att personer utan relevant erfarenhet eller utbildning inom yrkesområdet, men med intresse för förskoleverksamhet kan få möjlighet att pröva på arbetet inom förskolan för att därefter vidareutbilda sig till barnskötare eller förskollärare. För att bidra till motivationen att vidareutbilda sig behöver det vara en tydlig skillnad i lönenivå mellan utbildade yrkesgrupper och yrkesgrupper som inte kräver särskild utbildning.

Följande tabell visar vilka nämnder och yrkesgrupper som bedöms aktuella för prioritering utifrån det lönepolitiska ställningstagandet. Bedömningarna är avstämda med förvaltningarna. Kostnadsberäkningen avser nio månader och inkluderar po-pålägg. Beloppet i kolumn tre avser hela den uppskattade differensen i förhållande till det lönepolitiska ställningstagandet. Den sista kolumnen visar differensen i relation till nämndens totala kommunbidrag. Sammantaget uppgår den uppskattade differensen i förhållande till det lönepolitiska ställningstagandet till 122 mnkr. Den bedömda differensen behöver inte hanteras år ett utan kan mycket väl omhändertas över flera år.

Nämnd	Yrkesgrupper	Belopp (mnkr)	Andel av kommunbidrag (%)
Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	Undersköterskor, socialsekreterare	30	0,4
Nämnden för funktionsstöd	Stödassistenter	17	0,3
Förskolenämnden	Barnskötare (C utbildade), måltidspersonal	28	0,5
Grundskolenämnden	Elevassistenter (D), måltidspersonal	16	0,2
Socialnämnd Nordost	Socialsekreterare (G och H)	11	0,6
Socialnämnd Centrum	Socialsekreterare ekonomiskt bistånd (G), socialsekreterare (H)	7	0,5
Socialnämnd Sydväst	Socialsekreterare ekonomiskt bistånd (G), socialsekreterare (H), undersköterskor	5	0,6
Socialnämnd Hisingen	Socialsekreterare ekonomiskt bistånd (G), socialsekreterare (H)	8	0,6
Totalt		122	

Modell för differentierad lönekomensation

Utifrån ett uppdrag givet av kommunstyrelsens personalutskott, 2024-12-02 § 47, redovisade stadsledningskontoret i kommunstyrelsens personalutskott 2025-02-19 två alternativa modeller för hur en differentierad lönekomensation kan tillämpas i budget. Den ena modellen handlade om att den procentuella uppräkningsutvecklingen differentieras mellan olika nämnder. Den andra modellen handlade om att avsätta riktade medel från det totala löneökningstrymmet till de nämnder som har behov av extra medel. Kommunstyrelsen beslutade 2025-03-26 § 274 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att i underlaget till budgetförutsättningarna redovisa beräkningar av modeller för att minska löneskillnader mellan kvinnor och män. Av yrkandet som låg till grund för beslutet framgick att *”Uppdraget ska baseras på de modeller som redovisas i tjänsteutlåtande SLK-2025-00071 i kommunstyrelsens personalutskott 2025-02-19.”*

Stadsledningskontoret har i arbetet med budgetförutsättningarna djupare analyserat de olika alternativa modellernas ändamålsenlighet och praktiska genomförbarhet. Utifrån den djupare analysen förordar kontoret modellen som innebär att riktade medel avsätts från det totala uppräkningsutrymmet till utpekade nämnder/grupper. Dels utifrån den ökade komplexiteten som det innebär att jobba med flera olika index/uppräkningsfaktorer i budget, dels utifrån ökad tydlighet i förhållande till de nämnder/grupper som medlen riktas mot. Kontoret menar att det i sin tur också kan underlätta möjligheten att i efterhand följa upp och säkerställa att medlen använts till avsedda behov. Stadsledningskontoret konstaterar också att några av de fackliga organisationerna förordade modellen med avsättning av riktade medel i samband med den samverkan som genomfördes när frågan utreddes utifrån personalutskottets uppdrag. De fackliga organisationerna framförde då bland annat att modellen med riktade medel kan underlätta hanteringen och förståelsen.

I avsnittet lön- och prisutveckling ovan redogörs för SKR:s sammanvägda bedömning av PKV för kommande tre år. Bedömningen för 2026 innebär en sammanvägd prisförändring på 3,1 procent. Stadsledningskontoret har i beräkningsunderlaget, i likhet med de senaste årens hantering, räknat upp samtliga nämnders kommunbidrag utifrån PKV. Genom att göra en generell neddragning av den generella uppräkningsen kan medel avsättas och riktas till utpekade nämnder/grupper samtidigt som den totala löne- och priskompensationen håller sig inom ramen för PKV. Stadsledningskontoret konstaterar att en neddragning av den generella uppräkningsen med 0,1 procent ger i storleksordningen 40 mnkr lägre uppräkning som kan riktas till utpekade nämnder/grupper.

Bolagen i Göteborgs Stad såsom självständiga arbetsgivare arbetar med utgångspunkt i diskrimineringslagen på motsvarande sätt med kartläggning av löneskillnader och vid förekomst av osakliga sådana, hanteras åtgärder av dessa inom ramen för respektive bolags budget. Bolagen är personalvolymmässigt små i jämförelse med kommunen som arbetsgivare, och yrkesgrupperna är ofta mer homogena.

5.3.6 Lag- och avtalsförändringar inom lön och arbetsrätt

De centrala avtalen som börjar gälla 2025-04-01 innehåller flera villkorsförändringar som kommer att innebära ökade kostnader för stadens förvaltningar. Flera av dem är svåra att beräkna på övergripande nivå. Respektive nämnd behöver göra bedömning av kostnadseffekter.

- Ersättningen fyllnadslön tas bort och ersätts med övertidsersättning även för deltidsanställda som arbetar utöver fastställd sysselsättningsgrad.
- Ersättning för obekväm arbetstid (ob) och semesterlönstillägg höjs med 3,4 procent från 2025-04-01 och 3,0 procent från 2026-04-01. Det innebär en total kostnadsökning 2025 avseende enbart ob-ersättningen med cirka 15 mnkr.
- Ersättningen för obekväm arbetstid avseende natt mot lördag, söndag och helgdag höjs från 2026-04-01 med 30 procent. Det kommer att innebära en avsevärd kostnadsökning för verksamheter inom vård och omsorg, men även andra verksamheter där det förekommer arbete på nätter under helger.
- Förhöjd ersättning under beredskap utges efter 125 timmar per månad i stället för efter 130 timmar.
- Ersättning för restid vid arbete under beredskap införs.
- Ersättning för förskjuten arbetstid utökas från 10 till 14 dagar och förhöjd ersättning ges de första 7 dagarna.

Det kommer även införas en partiell nedtrappningsförmån för seniora arbetstagare i pensionsavtalet AKAP-KR från 2027-01-01 som innebär att medarbetare mellan 64 år och 67 år kan erbjudas möjlighet att arbeta 80 procent, få 80 procent lön och 100 procent avsättning till tjänstepension. Efter 68 år är erbjudandet 80 procent arbete, 90 procent lön och 100 procent avsättning till tjänstepension. Förutsättningarna för erbjudandet är att medarbetaren har arbetat sammanhängande hos arbetsgivaren under minst fem år samt att det finns behov och resurser för att kunna erbjuda nedtrappningsförmån hos arbetsgivaren. Stadsledningskontoret har för avsikt att återkomma med beräkningar inför förutsättningar för budget 2027-2029.

5.3.7 Taxor och avgifter

Enligt beslut i kommunfullmäktige 2023-11-09, § 4 ska taxor och avgifter beslutas i budget och endast i särskilda skäl i kompletteringsbudget.

Hanteringsordningen innebär att beslut i nämnd om ny eller föreslagen förändring av taxa ska inkomma som senast i april månad inför stadsledningskontorets överlämnande av förutsättningar för budget som underlag för den politiska budgetberedningen. Stadsledningskontoret bereder taxeärenden till kommunstyrelsen senast första mötet i september för att möjliggöra för kommunstyrelsen att hantera taxeärenden parallellt med förslag till budget. Kommunfullmäktige fattar beslut om ny eller förändrad taxa i budgeten. Vid särskilda skäl kan en annan hanteringsordning tillämpas. Stadsledningskontoret bereder i de fall taxan till kommunstyrelsen i samband med kompletterande budget under året. Därefter tar den politiska budgetberedningen vid.

För att ge en överblick över kommunfullmäktiges beslutade taxor och avgifter biläggs en förteckning över respektive nämnds taxor och avgifter, dock utan belopp angivet (*bilaga Taxor och avgifter*). I kapitel 6 redovisas uppgifter om taxor och avgifter per nämnd, som en del av nämndens totala intäkter.

Nedan följer en sammanställning över nämnders inkomna förslag till beslut om taxeförändringar för 2026.

5.3.23.1 Förskolenämnden

Förskolenämnden har den 2025-03-26 § 54 beslutat om förslag till förändrade taxor för ansökan om godkännande för fristående förskola och pedagogisk omsorg.

Avgifterna för ansökan till fristående förskola och pedagogisk omsorg reviderades senast 2022. Med anledning av förändrad lagstiftning på området har handläggningstiden ökat samt att indexering saknas, finns behov av en översyn av avgifterna. Nämnden föreslår att prisindex för kommunal verksamhet, PKV, ska gälla vid årlig justering.

Syftet med revideringen av avgifterna är att återspegla arbetsinsatsen av den verkliga handläggningstiden så att nämnden följer självkostnadsprincipen. Enligt skollagen framgår att avgifterna ska beräknas så att de täcker myndighetens kostnader för handläggning av ärenden avseende godkännande av enskild huvudman för fristående förskola samt för pedagogisk omsorg. För att förenkla och förtydliga har nämnden valt att föreslå flera nya avgiftsnivåer för olika typer av ansökningar för att tydliggöra vilka ansökningar som inkommit och som handläggs av förvaltningen.

Då antalet ärenden inom denna kategori inte är begränsade innebär det endast en marginell påverkan på nämndens intäkter.

5.3.23.2 Kretslopp och vattennämnden

Kretslopp och vattennämnden har den 2025-04-23 § 78-79 beslutat om förslag till förändrad taxa gällande bruksavgifter samt anläggningsavgifter för vatten- och avlopp samt avfallsavgifter för år 2026. Föreskrifter för vatten och avloppstaxa föreslås vara oförändrad.

Nya och förändrade tjänster föreslås tillkomma inom avfallsområdet på grund av omfattande förändringar relaterat till hanteringen av flerförpackningsinsamling och obligatorisk matavfallshantering. Tjänstebudet inom vatten- och avlopp föreslås endast mindre justeringar.

Höjningarna av avgifter är i genomsnitt för typhushållet/exempelhushållet och därav kan de faktiska höjningarna variera beroende på vilka typer av tjänster som nyttjas.

	2026	2027	2028
Brukningsavgifter	7%	6%	6%
Anläggningsavgifter	10%	10%	-
Avfallsavgifter	12%	15%	7%

Nämndens taxeintäkter för vatten- och avloppsverksamheten föreslås att öka med 126 mnkr till cirka 1,7 mdr år 2026. Nämndens taxeintäkter för avfallsavgifter föreslås att öka med 89 mnkr till 826 mnkr år 2026.

Stadsledningskontoret avser att bereda kretslopp och vattennämndens taxeärenden under våren och anmäla till kommunstyrelsens möte i juni.

5.23.3 Miljö- och klimatnämnden

Miljö- och klimatnämnden har den 2025-04-25 § 78 beslutat om förslag till ny taxekonstruktion "Göteborgs Stads taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen, lagen om tobak och liknande produkter, samt lagen om tobaksfria nikotinprodukter". Tidigare taxekonstruktioner på området föreslås att upphävas. Förslaget inkluderar hantering av gårdsförsäljning av alkoholdrycker som är ett lagförslag till i juni 2025. Nämnden fattade även beslut om förslag till en temporär taxa för gårdsförsäljning av alkoholdrycker under 2025.

De avgiftsjusteringar som föreslås gäller framförallt tillsynsavgifter inom alkoholområdet. Här föreslås en högre fast avgift samt en högre differentiering av avgifter baserade på omsättning av sålda alkoholprodukter. Generellt sett ökar förslaget avgifterna för berörda näringsidkare.

Nämndens avgiftsintäkter förväntas öka med cirka 3 mnkr under 2026.

Vid samma nämndsmöte i april föreslår nämnden också revideringar av Göteborgs Stads taxor för miljö- och klimatnämndens verksamhet inom livsmedelskontroll och miljötillsyn. Nämnden har gjort en översyn av beräkningen för självkostnad för timavgifterna som leder till att miljö- och klimatnämnden föreslår nya timavgifter till 2026. Även andra taxor berörs då deras timavgifter är knutna till timavgifterna för reviderade taxor. Vidare föreslås en ny avgift för granskning av köldmediarapport.

Timavgiften för miljö- och klimatnämndens verksamhet enligt livsmedels- och foderlagstiftningarna föreslås höjas från 1 601 kronor till 1 774 kronor och timavgiften för verksamhet enligt miljöbalken, strålskyddslagen, lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel sänks från 1 439 kronor till 1 396 kronor.

I samband med kompletterande budget februari 2023 tilldelades miljö- och klimatnämnden 2 500 tkr för 2023, för kompensation av tidigare kommunfullmäktigebeslut gällande tillsynstaxa för bland annat tobaksförsäljning. Kommunbidraget kvarstår 2025 men ingår inte i kommunfullmäktiges beslutade flerårsplan för 2026-2027. Enligt miljöförvaltningen kommer en beräkning av hur nämndens behov av kommunbidrag för taxeverksamhet framgå av nämndens behovsutredning som bereds till nämndens möte i maj 2025.

5.3.23.4 Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden har den 2025-04-25 § 219 beslutat om förslag till Stadsbyggnadsnämndens taxa för 2026. En översyn av texten i taxan har gjorts i syfte att förenkla och förtydliga innehållet.

En översyn av bedömd tidsåtgång för ärendetyperna inom bygglov har gjorts i syfte att bättre spegla den verkliga handläggningstiden. Nuvarande bedömning kring handläggningstider har i stort varit oförändrad sedan taxans införande 2021. Justeringen har inte gjorts på samtliga ärendetyper utan på de där bedömningen gjorts att tidigare bedömning avviker från verklig tidsåtgång. Den ekonomiska effekten av justeringen är därmed beroende av fördelningen mellan de olika ärendetyperna.

Utöver en justering av bedömda handläggningstider har ett förslag till ny hantering av områdesbestämmelser tagits fram i syfte att förtydliga och förenkla handläggningen och göra det tydligare för kunden vad kostnaden blir. Förslaget skiljer även på områdesbestämmelser som reglerar area, respektive de som inte gör det. Anledningen till detta är att åstadkomma en mer skälig avgift för mindre omfattande åtgärder. Inom mät- & kartverksamheten har ett par mindre justeringar inarbetats, samtidigt som begreppet utstakning ersatts av ordet utsättning genom hela dokumentet. Därtill har begreppet normal nybyggnadskarta ersatts med nybyggnadskarta, och enkel nybyggnadskarta med begreppet förenklad nybyggnadskarta.

Grunden för timpriset är oförändrad och följer sedan tidigare principen att den räknas upp med Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Översynen av tidsåtgångens påverkan på taxan beräknas medföra 3 mnkr mer i intäkter. Taxans förslag till hantering av områdesbestämmelser är mer svårbedömd, men bedömningen görs att den ekonomiska effekten kommer vara positiv då det blir tydligare vilka ärenden som ska omfattas. I relation till nämndens totala intäkter bedöms förändringen dock vara marginell.

5.3.23.5 Stadsmiljönämnden

Stadsmiljönämnden har 2025-04-17 § 87 beslutat om förslag till nya högsta möjliga avgiftparkeringstaxor. Förslaget föreslås börja gälla från och med 2026-01-01.

En översyn av besöks- och boendetaxorna har gjorts då förvaltningen bedömer att högre taxor ger bättre möjlighet att ordna trafiken, svara upp mot uppdraget att flytta parkeringar från gatu- och markparkering till parkeringsanläggningar samt stödja målsättningen att minska motoriserat vägtrafikarbete.

Nämnden har beslutat att föreslå att kommunfullmäktige ändrar högsta möjliga taxan för avgiftparkering (besöksparkering) och samtidigt införa samma indexering som gäller för boendeparkering. Vidare beslutade nämnden att inte föreslå några ändringar avseende boendeparkering med hänvisning till hushållens ekonomiska situation.

De högsta möjliga taxorna utgör ramarna inom vilka stadsmiljönämnden får besluta om taxestrukturen för avgiftparkering och boendeparkering.

Nuvarande högsta möjliga taxa för avgiftparkering är 20 kr per 30 minuter. Nämndens förslag innebär att avgiftparkering får en högst möjlig taxa på 25 kr per 30 minuter samt 40 kr per timme. Samtidigt föreslår nämnden att den högsta möjliga taxan för avgiftparkering justeras årligen med konsumentprisindex plus 2,5 procent. Förändringen i KPI beräknas från oktober föregående år till oktober innevarande år och beloppet avrundas till närmaste ental kronor. Då förslaget endast reglerar inom vilka ramar som stadsmiljönämnden får fastställa taxor och inte

själva taxan, gör stadsmiljöförvaltningen ingen bedömning av hur intäkterna kommer att påverkas. Bedömningen görs i stället när nämnden behandlar de enskilda taxorna. Likaså görs ingen bedömning utifrån ekologisk och socialdimension annat än att det bör leda till minskad efterfrågan av parkeringsplatser och i teorin minskade utsläpp. Förvaltningen bedömer också att en minskad efterfrågan på motortransporter kan resultera i ökad jämlikhet i transportsystemet.

5.3.8 Befolkningsförändringar

I budget förutsätts förändringar av antalet i olika åldersgrupper ha ett direkt samband mellan behovet av utbildning samt vård och omsorg vilket berör nämnderna inom välfärd- och utbildningsområdet. Tydligast är detta samband för de verksamheter som omfattar hela eller nästan hela befolkningen i en viss åldersgrupp såsom grundskola och anpassad grundskola, förskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

Även för äldreomsorgen bör ett förändrat antal äldre påverka behovet av äldreomsorg. I äldreomsorgens beräkning har, precis som tidigare, antal äldre viktats utifrån ålder då behovet antas öka med stigande ålder. För hemsjukvård i ordinärt boende har en särskild beräkning gjorts då den dels omfattar även personer under 65 år, dels har en mindre ”brant behovskurva” i förhållande till ökad ålder jämfört med äldreomsorgen.

En rak framskrivning av behoven utifrån nuläget ger enligt stadsledningskontorets bedömning en överskattning av de verkliga behoven av vård och omsorg på grund av successivt förbättrad hälsa och ökad livslängd. Behoven har därför sedan en tid tillbaka justerats ner med en faktor på 0,4 procent per år för åldersgrupperna 65-84 år och med en faktor på 0,2 procent för åldersgrupperna 85 år och äldre. SCB antar i sin befolkningsprognos att medellivslängden fortsatt kommer att öka. Stadsledningskontoret menar därför att det finns en osäkerhet kring om justeringsfaktorn är tillräcklig och då det var länge sedan den infördes ser stadsledningskontoret ett behov av att se över modellen för resurstilldelning till äldreomsorgen. Kommunstyrelsen skulle därför kunna överväga att ge stadsledningskontoret i uppdrag att se över resursfördelningsmodellen inom äldreomsorgen och återkomma i förutsättningar för budget 2027-2029. Se även kapitel 6 Beräkningsunderlag och kapitel 7 Formaliafrågor.

Kompensationen för befolkningsförändringar omfattar även en framskrivning av behoven för funktionsstödsverksamheten, individ- och familjeomsorgen samt socialnämndernas fritidsverksamhet.

5.3.8.1 Uppdrag kring reviderad modell för befolkningsförändringar

I budget 2025 fick kommunstyrelsen i uppdrag att föreslå en reviderad modell för nämnder som idag får kompensation för befolkningsförändringar som bättre tar hänsyn till den omställningstid som krävs i samband med expansion och avveckling. Syftet är att skapa bättre planeringsförutsättningar för dessa nämnder. Återrapportering ska ske till förutsättningar för budget 2026.

Stadsledningskontoret anser att det finns en tydlig trend i hur stadens befolkningsstruktur kommer att utvecklas och se ut. Stadsledningskontoret anser därför rent generellt att befolkningsförändringarna behöver få påverkan på verksamheterna inom välfärd- och utbildningsområdet genom att nämndernas ramar justeras och att verksamheterna anpassas till

färre eller fler invånare. Staden växer både inom flera åldersgrupper och totalt sett och för att kunna kompensera de verksamheter som växer måste också anpassningar ske hos de verksamheter vars målgrupp minskar.

Stadsledningskontoret anser däremot att tempot i omställningen kan behöva anpassas under åren 2026-2027 och konstaterar vidare att det är svårare att avveckla verksamhet än att expandera. Stadsledningskontorets förslag är därför att de nämnder som står inför anpassning och avveckling av verksamhet till följd av färre barn behöver ges mer tid för omställning och därför får hantera 50 procent av förändringen år 2026, 75 procent av förändringen år 2027 och att 100 procent av förändringen får genomslag år 2028. Nämnder som däremot tilldelas resurser för expansion i och med fler invånare i en viss åldersgrupp, får 75 procent av förändringen år 2026, 90 procent av förändringen år 2027 samt 100 procent av förändringen år 2028.

Stadsledningskontorets förslag till en ny anpassad resursfördelningsmodell för åren 2026-2028 presenteras i tabellen nedan och är inarbetad i Beräkningsunderlag i kapitel 6. Nedan presenteras även en tabell med befolkningsförändringarna per nämnd utifrån den tidigare modellen som inte tar någon hänsyn till omställningstid. Stadsledningskontoret bistår gärna i samband med beräkningsteknisk hjälp om andra avdrag eller annan omställningstid ska beräknas.

Beräkningarna utgår ifrån nämndernas ramar enligt den beslutade budgeten för 2025 inklusive kompletteringsbudget februari 2025. Därefter görs justeringar för åren 2026-2028 utifrån årets befolkningsprognos och anpassad takt i omställningen.

Nedanstående tabell innehåller kontorets förslag till justeringar utifrån befolkningsförändringar enligt 50-75-100-modellen för nämnder med befolkningsgrupper som minskar samt 75-90-100-modellen för nämnder med befolkningsgrupper som ökar som beskrivs ovan. De totala förändringarna summerar då till -18 856 tkr för 2026, -35 572 tkr för 2027 och -97 338 tkr för 2028.

Nämnd, tkr	2026	2027	2028
Förskolenämnd	-78 538	-200 681	-356 132
Grundskolenämnd	-122 554	-230 178	-367 265
Utbildningsnämnd	42 899	74 695	79 186
Äldrenämnd, äldreomsorg	132 957	284 388	483 233
Äldrenämnd, hemsjukvård i ordinärt boende	8 390	17 901	29 716
Nämnd för funktionsstöd (exklusive bostäder med särskild service)	9 446	34 944	62 030
Socialnämnder, IFO	-9 439	-12 439	-20 927
Socialnämnder, fritid	-2 017	-4 202	-7 179
Summa	-18 856	-35 572	-97 338

I kapitel 6 Beräkningsunderlag redovisas en specifikation per nämnd av den beräknade befolkningsutvecklingen 2026 och en jämförelse med ram 2025. Där redovisas även utfallet per socialnämnd. För 2027-2028 föreslår stadsledningskontoret, likt föregående år, att medlen för befolkningsförändringar läggs kommuncentralt.

Nedanstående tabell visar befolkningsförändringarna per nämnd enligt tidigare modell utan hänsyn till eventuell omställningstid.

Nämnd, tkr	2026	2027	2028
Förskolenämnd	-157 075	-267 574	-356 132
Grundskolenämnd	-245 109	-306 904	-367 265
Utbildningsnämnd	57 198	82 995	79 186
Äldrenämnd, äldreomsorg	177 276	315 987	483 233
Äldrenämnd, hemsjukvård i ordinärt boende	11 186	19 890	29 716
Nämnd för funktionsstöd (exklusive bostäder med särskild service)	12 595	38 827	62 030
Socialnämnder, IFO	-20 962	-19 523	-20 927
Socialnämnder, fritid	-4 034	-5 602	-7 179
Summa	-168 925	-141 904	-97 338

Befolkningsutvecklingen 2024 innebar betydligt färre personer i åldern 20-64 år jämfört med befolkningsprognosen för 2024. De äldre däremot blev fler i samtliga åldersgrupper. Antalet barn och unga i skolåldern blev också betydligt färre än vad som antogs i förra årets prognos liksom antalet födda där man räknar med att denna utveckling fortsätter i och med en lägre fruktsamhet hos kvinnor i barnafödande ålder. I årets befolkningsprognos antas antalet födda öka igen först år 2028 men det är väldigt osäkert. Det leder till ett fortsatt minskat resursbehov för förskolenämnden och även grundskolenämnden i och med färre barn och unga i skolåldern. För äldre samt vård- och omsorgsnämnden beräknas resursbehovet framöver vara högre än vad som beräknades i förra årets budgetförutsättningar. För utbildningsnämnden är det jämförelsevis små skillnader jämfört med tidigare prognoser även om det ökar under 2027-2028.

5.3.9 Resursfördelningsmodell socialnämnder

Enligt principerna i resursfördelningsmodellen för Socialnämnderna ska fördelningen per nämnd och delmodell, (barn och unga, vuxenvård etcetera) uppdateras inför varje ny mandatperiod och däremellan endast justeras för de relativa befolkningsförändringarna mellan nämnderna. I Förutsättningarna för budget 2025-2027 angavs att stadsledningskontoret skulle återkomma i Förutsättningar för budget 2026-2028 med förslag till ny uppdaterad modell.

Stadsledningskontoret har till Förutsättningar för budget 2026-2028 genomfört en översyn av den nuvarande resursfördelningsmodellen. Kontoret har jämfört kostnadsnivån för individ- och familjeomsorgen i Göteborgs stadsområden med nettokostnaden i storstäder, större städer och pendlingskommuner till storstäder, totalt 68 andra kommuner. Jämförelser har gjorts för barn- och ungdomsvård, missbruks- och övrig vuxenvård samt försörjningsstöd. I arbetet har kontoret använt sig av sambandsanalyser för att beräkna vad som förklarar skillnaderna i kostnader för respektive delområde. Dessa analyser har sedan utgjort grunden för att utvärdera nuvarande modell och att ta fram ett förslag till ny resursfördelningsmodell.

I budget 2025 fick kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra en översyn och föreslå tillägg till resursfördelningsmodellen i syfte att bättre omhänderta kostnader kopplat till kriminalitet i resursfördelningsmodellen för socialnämnderna. Hänsyn ska tas till stadsområdenas demografi

och andra relevanta variabler. Det angavs också att återrapporteringen ska ske till förutsättningar för budget 2026.

Kontoret har därför även genomfört omvärldsbevakning och undersökt möjligheten att inkludera statistik gällande kriminalitet som fördelningsgrund mellan Göteborgs stadsområden. Kontoret har identifierat relevanta variabler och gjort en beställning hos Brottsförebyggande Rådet, BRÅ, och Statistiska Centralbyrån, SCB. På grund av långa handläggningstider hos både BRÅ och SCB har denna statistik inte hunnit komma och en ny resursfördelningsmodell kan därför inte presenteras i Förutsättningar för budget 2026-2028 till kommunstyrelsen den 21 maj. Stadsledningskontoret har istället för avsikt att återkomma med förslaget till ny resursfördelningsmodell så snart det är möjligt, senast till Kompletterande budgetförutsättningar 2026-2028 i augusti 2025.

I Förutsättningar för budget 2026-2028 ingår därför den nuvarande resursfördelningsmodellen som är justerad med de relativa befolkningsförändringarna mellan nämnderna utifrån aktuell befolkningsprognos. Effekterna av denna justering redovisas i kapitel 6 Beräkningsunderlag.

5.3.10 Arbetet med att bryta segregation

I kapitel 2 beskrivs att arbetet att bryta segregationen fortgår i hela staden.

I Göteborgs Stads budget 2024 fastslogs målet att segregationen i Göteborg ska brytas. Målet är riktat till samtliga nämnder och styrelser.

Förvaltningar och bolag har identifierat verktyg för att bryta segregationen inom stadsplanering, bostadsförsörjning, områdesutveckling, för likvärdighet i skolan och tillgång till arbete såväl som för möjligheter att mötas.

I januari 2025 beslutade kommunfullmäktige om en analysmodell som består av en klusteranalys där det ingår socioekonomiska variabler och tillgänglighetsmått. Analysmodellen kan med fördel användas för att få fram de områden där de socioekonomiska utmaningarna är som störst. Därefter kan andra uppgifter om ett områdes beskaffenhet, såsom lägesbilder över brott och otrygghet samt polisens lista över utsatta områden, komplettera bilden. Dessa bidrar med information som är viktig för arbetet med att bryta segregationen, skapa jämlika livsvillkor såväl som för stadens brottsförebyggande arbete.

Som ett resultat av historisk stadsplanering, geografi och topografi ser segregationsmönster olika ut inom stadsdelarna. Analyser visar på ett särskilt segregationsmönster i delar av Nordost, specifikt i Angered, vilket motiverar en geografisk kraftsamling. Se bilaga Analysmodell för Göteborgs socioekonomiska områdesindelning.

I budget för 2025 finns 35 mnkr som en särskild satsning i de regionala socialnämnderna, varav socialnämnd Nordost har 11,5 mnkr, socialnämnd Centrum har 5 mnkr, socialnämnd Sydväst har 7 mnkr och socialnämnd Hisingen har 11,5 mnkr. I den beslutade planen för 2026 avgår dessa hos de regionala socialnämnderna men 30 mnkr återfinns i en kommuncentral pott och det är så det är inarbetat i beräkningsunderlaget.

5.4 Övriga faktorer med påverkan på stadens intäkter och kostnader

5.4.1 Kostnader för interna tjänster

5.4.1.1 Lokaler och lokalkostnader

Stadsfastighetsnämnden

Kommunfullmäktige beslutade 2021-09-16 § 25 om en ny princip för internhyressättning av samtliga verksamhetslokaler i stadsfastighetsnämndens bestånd. Enligt den nya principen för internhyressättning är grund för lokalhyra kopplad till självkostnad, där kostnaden bärs av respektive verksamhetsnämnd.

Stadsfastighetsförvaltningen gör två hyresutskick varje år. Nedan tabell visar hyresutskick 1 för hyran 2026, som förvaltningen har kommunicerat ut till samtliga hyresgäster. I oktober kommer hyresutskick 2, som är uppdaterat med eventuella tillkommande eller avgående objekt samt med uppdaterad mediaprognos. De procentuella jämförelserna är jämfört med hyresutskick 2 som avsåg hyran för 2025. Det är denna jämförelse som bäst speglar skillnaden mellan åren. Total hyresökning är 7,1 procent jämfört utskick 2 för 2025 (det vill säga innevarande års hyra). Eftersom det hela tiden sker förändringar i lokalbeståndet går det dock inte att göra exakta jämförelser mellan åren. När lokaler tillkommer eller avgår påverkas hyran i enlighet med den förändringen.

Av de olika delkomponenterna som hyran består är det framför allt kostnader för kapitalkostnader (avskrivning och ränta) som ökar vilket i sin tur till stor del är en konsekvens av pågående och planerade ny- och ombyggnationer samt reinvesteringar. Räntekostnaden påverkas därutöver av höjd internränta från

2,25 procent till 2,5 procent enligt stadsledningskontorets förslag (*se avsnitt stadens interna räntor*). Kapitalkostnaderna påverkas inför 2026 också av att stadsfastighetsförvaltningen på grund av bristande administrativa rutiner tidigare redovisat för låga kapitalkostnader för genomförda reinvesteringar. Förvaltningen har under hösten och vintern genomfört ett omfattande arbete med att rapportera in färdigställda projekt och att få korrekta datum för när projekt planeras att färdigställas. Det innebär att hyresgästerna betalat för låg hyra tidigare, vilket nu justeras från och med 2026 och därmed bidrar till den ökade hyreskostnaden.

Även underhållskostnaderna ökar mycket mellan 2025 och 2026. Hur mycket underhåll som ska genomföras bestäms med utgångspunkt i underhållsplanerna och lämplig tidpunkt i dialog med hyresgästen. Enligt förvaltningen innebär höjningen att planerat underhåll hamnar i nivå med underhållsplanerna. Det ger en stor procentuell ökning i förhållande till 2025, men då från en nivå som inte är paritet med underhållsplanerna.

Förvaltning	YTA, kvm		Drift exkl.		Kostnad				Summa,	
			media	Media	Underh.	Avskrivn.	Ränta	inhyrda	tkr	Δ%
Exploateringsnämnden	1 257	54,8%	607	277	506	322	61	1 142	2 914	34,7%
Förskolenämnden	315 808	-1,3%	148 958	64 447	106 225	258 092	124 943	122 902	825 567	10,0%
Grundskolenämnden	824 497	-0,5%	348 214	133 387	126 645	552 889	246 736	163 211	1 571 083	7,4%
Idrotts- och föreningsnämnde	8 118	0,0%	3 463	787	839	3 242	1 573	51	9 956	2,3%
Kretslopp och vattennämnde	38	0,0%	19	14	11	48	8	0	100	0,7%
Kulturnämnden	11 559	-1,2%	5 814	2 031	1 001	7 649	2 920	72	19 487	3,8%
Nämnden för Arbetsmarknad och	796		132		32	6	2	3 311	3 483	
Nämnden för funktionsstöd	191 314	-0,9%	64 947	32 061	44 664	89 444	39 543	185 680	456 338	6,7%
Socialnämnd Centrum	24 437	-4,3%	4 757	1 730	1 076	3 080	1 013	56 967	68 622	1,3%
Socialnämnd Hisingen	22 051	-2,1%	3 857	1 551	839	2 236	1 003	36 163	45 648	1,9%
Socialnämnd Nordost	34 119	-3,6%	7 197	2 949	3 565	3 360	1 171	39 092	57 335	1,1%
Socialnämnd Sydväst	70 999	1,3%	15 434	15 630	14 868	14 755	5 326	56 857	122 870	6,4%
Stadsbyggnadsnämnden	13 179	0,0%	5 956	1 959	1 040	3 689	1 414	5 596	19 654	-1,0%
Stadsmiljönämnden	14 145	1,9%	6 731	1 639	1 351	5 376	2 604	89	17 790	19,8%
Utbildningsnämnden	183 519	0,0%	64 156	25 134	18 326	68 853	25 804	132 130	334 402	6,0%
Äldre samt vård och omsorgsnämnden	346 822	-0,4%	105 165	62 002	70 582	105 226	33 760	266 009	642 745	4,9%
Summa	2 062 658		785 407	345 599	391 571	1 118 265	487 880	1 069 271	4 197 993	7,1%
Δ%	-0,6%		0,1%	0,6%	21,4%	11,1%	24,3%	0,0%	7,1%	

Stadsfastighetsförvaltningen har tagit fram en prognos som sträcker sig fram till och med 2035 för att få en uppfattning om hur kostnaderna förväntas utvecklas. Prognosen är till för att skapa förutsägbarhet för hyresgästerna, vilket ingick i uppdraget från kommunfullmäktige om utvecklad ekonomistyrning. Prognosen har översänts till stadsledningskontoret för att ingå i underlaget till det politiska budgetarbetet. Beräkningarna nedan är gjorda utifrån hyresberäkningarna 2026 och investeringsnomineringarna som beslutades i stadsfastighetsnämnden 2025-03-28

§ 50. Beräkningarna presenteras i löpande priser med antagandet att inflationen är 2 procent. Ju längre bort i tiden prognosen sträcker sig, desto mer osäker är den på grund av att investeringsplanerna blir alltmer osäkra.

Nedan tabell visar prognostiserad hyra per hyresgäst till och med 2035:

Lokalkostnadsutveckling per nämnd, Mnkr										
Nominellt penningvärde / Löpande priser										
Nämnd	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Förskolenämnden	826	889	917	951	983	1 023	1 051	1 077	1 112	1 136
Grundskolenämnden	1 571	1 705	1 786	1 912	1 950	2 022	2 031	2 127	2 156	2 174
Utbildningsnämnden	334	348	362	376	393	407	407	415	423	429
Äldre samt vård och omsorgsnämnden	643	697	719	735	774	800	829	857	877	899
Nämnden för funktionsstöd	456	488	522	533	543	559	574	586	598	607
Socialnämnd Centrum	69	70	72	74	75	76	77	79	81	82
Socialnämnd Hisingen	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55
Socialnämnd Nordost	57	59	64	65	66	68	69	71	72	74
Socialnämnd Sydväst	123	126	129	132	135	139	142	146	148	152
Stadsbyggnadsnämnden	20	26	27	29	30	32	32	34	35	36
Kulturnämnden	19	21	22	23	24	25	26	28	27	28
Stadsmiljönämnden	18	24	26	27	29	31	31	33	34	35
Idrotts- och föreningsnämnden	10	16	17	18	19	19	20	21	22	22
Exploateringsnämnden	3	7	7	8	8	8	8	8	8	8
Nämnden för Arbetsmarknad och Vuxenutbildning	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Kretslopp och vattennämnden	,1	,1	,1	,11	,11	,11	,1	,1	,1	,1
Samtliga	4 198	4 526	4 722	4 933	5 084	5 264	5 354	5 537	5 651	5 741
Förändring årlig	7,1%	7,8%	4,3%	4,5%	3,1%	3,5%	1,7%	3,4%	2,1%	1,6%
Förändring i förhållande till 2026		7,8%	12,5%	17,5%	21,1%	25,4%	27,5%	31,9%	34,6%	36,8%

Stadsledningskontoret kan konstatera att hyresutvecklingen utifrån nuvarande ambitionsnivå och investeringstakt ökar kraftigare de närmsta åren i förhållande till skatteunderlagsprognosen. Det innebär fortsatt en undanträngningseffekt där en större del av finansieringen behöver täcka kostnaderna för lokaler. Från år 2030 är hyresutveckling lägre enligt stadsfastighetsförvaltningens beräkning. Som konstaterats ovan innehåller dock den långsiktiga bedömningen betydande osäkerheter.

HIGAB AB

Higab AB (Higab) har, precis som inför 2025, utifrån en tjänstepersonsdialog överlämnat en tioårig prognos över hyresutvecklingen utifrån befintliga kontrakt och planerade investeringar för stadens verksamheter. Nedan presenteras den hyresutveckling som prognostiseras för stadens nämnder. Utgångspunkter för prognosen baseras likt stadsfastighetsnämndens prognoser på en tvåprocentig inflation, att befintliga kontrakt löper på och förlängs om inget annat är uttalat redan nu samt utifrån de investeringar för tillkommande lokaler där det finns beslut tagna om genomförande. Inga nya anpassningar av befintliga lokaler är inarbetat och räntekomponenten utgår från koncernbankens långsiktiga prognos för räntans utveckling. Stadsfastighetsnämnden utgör mellanhyresvärd och de kostnader som är angivna för nämnden i tabellen nedan ingår som del av de inhyrda hyreskostnaderna i stadsfastighetsnämndens hyresprognos ovan.

Lokalkostnadsutveckling per nämnd, mnkr i löpande priser											
Nämnd	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Stadsledningskontoret	45,8	46,9	47,7	48,6	46,0	46,5	46,9	47,3	47,7	48,1	48,5
Stadsrevisionen	3,2	3,3	3,3	3,4	3,4	3,5	3,5	3,6	3,6	3,7	3,7
Arkivnämnden	7,4	7,5	7,7	7,8	7,9	8,0	8,1	8,3	8,4	8,5	8,6
Nämnden för Intraservice	7,2	7,3	7,4	7,6	7,7	7,8	7,9	8,0	8,1	8,2	8,3
Valnämnden	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
Exploateringsnämnden	18,8	19,1	19,4	2,0	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1	2,2
Stadsfastighetsnämnden*	45,2	45,6	46,3	46,7	47,1	47,8	48,5	49,2	49,9	50,6	51,3
Idrott och Föreningarnämnden	34,9	35,5	36,2	37,0	37,6	38,1	38,6	39,1	39,6	40,1	40,6
Stadsmiljönämnden	5,8	5,9	6,0	6,1	6,2	6,3	6,4	6,4	6,5	6,6	6,7
Kretslopp och vattennämnden	38,1	38,7	55,5	62,3	63,0	63,5	63,6	63,7	63,8	63,9	64,0
Kulturnämnden	86,8	88,7	89,7	128,7	130,2	131,6	132,5	184,3	185,3	186,3	187,2
Miljö- och Klimatnämnden	8,8	9,0	9,2	9,3	9,5	9,7	9,8	10,0	10,2	10,3	10,5
	304,4	309,8	330,7	361,7	362,9	367,0	370,2	424,3	427,5	430,7	434,0
Förändring årlig		1,8%	6,7%	9,4%	0,3%	1,1%	0,9%	14,6%	0,8%	0,8%	0,7%
Förändring i förhållande till 2025			8,6%	18,8%	19,2%	20,6%	21,6%	39,4%	40,4%	41,5%	42,5%

* Stadsfastighetsnämnden är mellanhyresvärd för övriga verksamhetsnämnder

Av större tillkommande lokaler som finns inarbetat i simuleringarna för de kommunbidragsfinansierade nämnderna är det framför allt kulturnämndens hyresutveckling som kan lyftas särskilt där ett par beslutade lokalåtgärder skapar nivåskillnader i hyresutvecklingen. Det avser dels nytt magasin som planeras att tas i bruk 2028, dels om- och tillbyggnad av konstmuseet som väntas tas i bruk 2032. Enligt Higabs prognos förväntas kulturnämndens hyra öka med närmare 40 mnkr när nytt magasin tas i bruk 2028 och med ytterligare cirka 50 mnkr när konstmuseet förväntas tas i bruk 2032. Stadsledningskontoret har i beräkningsunderlaget inarbetat kompensation till kulturnämnden för ökade hyreskostnader avseende nytt magasin med 37,7 mnkr år 2028 utifrån Higabs prognos.

När det gäller konstmuseet så fick kulturnämnden i samband med att investeringsärendet beslutades i kommunfullmäktige 2021-10-28 § 17, i uppdrag att säkerställa att andelen av kapital- och driftskostnaden som idag bekostas av kommunala skattemedel inte ökar. Av yrkandet som låg till grund för beslutet framgår att "För att säkerställa en långsiktig finansiering av den löpande driften bör Göteborgs Stad fortsätta att bidra till konstmuseets kapital- och driftskostnader via kulturnämnden på samma nivå. Resterande del av de ökade kapital- och driftskostnaderna behöver säkerställas genom intensifierade insatser från Konstmuseet att nå en ökad egenfinansiering via exempelvis ökade statliga och regionala bidrag, ökade biljettintäkter, ökade inslag av privat finansiering av utställningar eller uthyrning av lokaler till näringsidkare."

Hyresökningen inom kretslopp och vattennämnden mellan 2026 och 2027 hänförs till den nya kretsloppsparken i Högsbo, en hyresutveckling som kommer att behöva hanteras inom ramen för avfallsskollektivets taxeutveckling för kommande år.

Till skillnad från stadsfastighetsnämnden som enbart utgår från en självkostnadshyresmodell har Higab några olika hyresmodeller där respektive nämnd kan ha en mixa av dessa modeller för olika objekt som hyrs in. Dels kan det röra sig om mer marknadsanpassade hyror likt majoriteten av de hyror som Higab upprättar för externa hyresgäster. Därutöver har de självkostnadshyror (likt stadsfastighetsnämndens där hyran baseras på samtliga årliga faktiska kostnader som knyts till ett specifikt objekt) och mer produktionsbaserade hyror som utgår på uppförandet av byggnaden, där underhåll och avskrivningar fördelas ut jämnt över livslängden, och där övrig del av hyran förändras med årligt index och med faktisk ränteutveckling på kapitalkostnaderna.

Higab har, likt övriga bolag i koncernen, en räntemodell, se avsnitt ovan rörande stadens interna räntor, som justeras kvartalsvis utifrån den faktiska upplåningsutvecklingen. Det innebär att även hyresgästernas hyresnivåer kvartalsvis under året för att möta ränteutvecklingen, i de avtal som är självkostnads- och produktionsbaserade. Detta till skillnad mot stadsfastighetsnämndens räntemodell som baseras på kommunens internränta och som sätts för ett helt år i taget i samband med kommunfullmäktiges budgetbeslut. Skulle exempelvis räntan öka ytterligare 0,5 procentenheter under kommande år i förhållande till grundscenariot medför det i storleksordningen ökade hyreskostnader med 6 mnkr för 2026.

5.4.1.2 Lokalknutna investeringsrelaterade driftkostnader – kommuncentral avsättning

De senaste åren har medel avsatts kommuncentralt för lokalknutna investeringsrelaterade driftkostnader (evakuerings- och omställningskostnader). Medlen hanteras sedan 2025 genom beslut av stadsfastighetsnämnden som i sin tur fördelar medlen mellan berörda nämnder.

Den kommuncentrala potten syftar till att täcka kostnader för:

- Utgifter som tidigare belastade stadsfastighetsnämndens/lokálnämndens investeringsprojekt och direkt relaterade till den fysiska byggnationen.
- Kostnader för exempelvis rivning, sanering, utrangerings- eller avetableringskostnader.
- Tillkommande hyreskostnader för evakuering till tillfälliga lokaler i samband med åtgärder i lokaler där stadsfastighetsnämnden är fastighetsägare (evakueringskostnader, med fokus på extra tillkommande hyreskostnader)

Kostnader som inte avses:

- Verksamhetens flyttkostnader (verksamheternas projektledare, direkta flyttkostnader av material och personal etc)
- Ersättning för tomställda eller tillfälligt tomställda lokaler

Stadsfastighetsnämnden har beräknat investeringsrelaterade driftkostnader för åren 2026-2035 utifrån pågående och planerade projekt samt en långsiktig schabloniserad nivå. I nedanstående tabell framgår bedömning för år 2026-2030:

Mnkr	2026	2027	2028	2029	2030
Investeringsrelaterade driftkostnader (rivning, sanering, evakuering, utrangering)	161	165	169	173	178

Kontoret kan konstatera att nivåerna för 2025-2027 ligger i paritet med de prognostiserade volymer som stadsfastighetsnämnden redovisade för motsvarande period även till förutsättningar för budget 2025. Stadsledningskontoret har inarbetat stadsfastighetsnämndens prognos i beräkningsunderlaget.

5.4.1.3 Kostnader för digital utveckling och förvaltning 2026 (nämnderna Intraservice, inköps- och upphandling samt demokrati och medborgarservice)

Kommunstyrelsens strategiska samordningsgrupp har till uppgift att värdera och prioritera behov och omfattning av digital utveckling och förvaltning, som levereras av stadens tre tjänsteleverantörer. Strategisk samordningsgrupp har gemensamt kommit överens om de rekommendationer som lämnas i detta avsnitt. Gällande rekommendationen för Intracservice specifikt så har den kantats av diskussioner och konsensus har inte fullt uppnåtts, vilket det redogörs för ytterligare nedan.

Kommunfullmäktige behöver fatta beslut om prioriterade förändringsinsatser, ekonomiska ramar, besluta om ytterligare tjänster ska klassificeras som bastjänster samt om fördelningsnycklar ska justeras.

De ekonomiska ramarna är de kostnader som leverantörsnämnderna kan fakturera nämnder och styrelser för bastjänster, digital infrastruktur och förändringsinsatser. Nämnder och styrelser kan beställa ytterligare tjänster av leverantörerna såsom tilläggs- och specialisttjänster. Dessa tjänster beslutar varje nämnd och styrelse själva om att beställa. De omfattas heller inte i detta underlag. Nämnder och styrelser har även ansvar för sina verksamhetsspecifika system och kostnader relaterade till dessa. Således är de ekonomiska ramar som beskrivs här inte lika med den fulla kostnad som nämnder och styrelser har för it och digitala tjänster.

Undantagsvis kan de ekonomiska ramarna behöva justeras med anledning av väsentligt förändrade volymer. Stadsledningskontoret föreslår att det endast kan ske efter att nämnderna gjort en sådan hemställan till kommunfullmäktige där orsak och omfattning noggrant har beskrivits. En eventuell sådan hemställan ska beredas av stadsledningskontoret i kompletterande budgetunderlag.

Stadsledningskontoret föreslår att det indexbeslut som kommunfullmäktige fattar gällande ramar i 2026 års budget även ska tillämpas på bastjänster, digital infrastruktur och förändringsinsatser. Siffrorna för 2026 i detta material är inte uppräknade med index.

I bilaga Årlig analys finns respektive leverantörs nämndbehandlade underlag, nämnden för demokrati och medborgarservice 2025-02-05 § 6, inköps- och upphandlingsnämnden 2025-03-06 § 20, nämnden för Intraservice 2025-03-06 § 31.

Nedanstående tabeller visar per leverantör utfall 2024, budget 2025 och föreslagen budget 2026. För 2026 visas även den rekommendation som lämnas av den strategiska samordningsgruppen avseende budget 2026.

Nämnden för demokrati och medborgarservice

Nämnden för demokrati och medborgarservice har inga förslag på nya förändringsinsatser i sina bastjänster inför 2026. Kostnaderna för bastjänsterna ligger i nivå med 2025. Strategisk samordningsgrupps rekommendation följer nämndens förslag.

Nämnden för demokrati och medborgarservice	Utfall 2024	Budget 2025	Leverantörens underlag 2026	Strategisk samordningsgrupps rekommendation
Ekonomisk ram förvaltning bastjänster (tkr)	78 675	86 900	86 900 + index	86 900 + index
Ekonomisk ram utveckling bastjänster (tkr)	0	0	0	0
Summerad kostnad (tkr)	78 675	86 900	86 900 + index	86 900 + index

Demokrati och medborgarservice föreslår att förändra fördelningsnyckeln för fördelning av kostnader till kund från “antal administrativa datorer” till “antal anställda”. Strategisk samordningsgrupps rekommendation avseende förslag på förändrad fördelningsnyckel är att behålla nuvarande fördelningsnyckel (“administrativa datorer”) på grund av att det under 2025 kommer att drivas ett projekt från stadsledningskontoret att se över fördelningsnycklar i staden som helhet gällande förvaltning och utveckling av digitala tjänster.

Inköps- och upphandlingsnämnden

Inköps- och upphandlingsnämnden har ett förslag på ny förändringsinsats (Utveckling av uppföljning inköp motsvarande 1 950 tkr) och en förändringsinsats pågår och fortsätter under 2026. Till viss del övergår den redan pågående förändringsinsatsen i förvaltning under 2026, vilket medför lägre utvecklingskostnad och högre förvaltningskostnad. Strategisk samordningsgrupps rekommendation följer nämndens förslag.

Inköps- och upphandlingsnämnden	Utfall 2024	Budget 2025	Leverantörens underlag 2026	Strategisk samordningsgrupps rekommendation
Ekonomisk ram förvaltning bastjänster (tkr)	27 740	35 300	33 750 + index	33 750 + index
Ekonomisk ram utveckling bastjänster (tkr)	8 600	7 000	6 200 + index	6 200 + index
Summerad kostnad (tkr)	36 340	42 400	39 950 + index	39 950 + index

Nämnden för Intraservice

Nämnden för Intraservice uppskattade kostnader för förvaltning av tjänster ökar på grund av utveckling inom befintliga tjänster (till exempel konkurrensutsättning av avtal som löper ut) volymökningar, nya tjänster, ökade leverantörskostnader och nya erbjudanden i tjänsterna.

Utifrån Intraservice underlag rekommenderar strategisk samordningsgrupp följande **förändringsinsatser 2026**:

Förändringsinsats	Kostnad (tkr)
Etablera infrastruktur och arbetssätt för AI-tillämpningar	6 300
Etablera tjänst för kravkatalog	1 200
Stöd i avveckling av Domino	1 600
Förstudie - Dokumenthantering i Office, H: och I:	900
Flexibilitet inom digital infrastruktur	4 000
Satsningar inom IT-säkerhet	9 000
<i>Pågående redan beslutade förändringsinsatser in i 2026</i>	
Etablera tjänst för Data warehouse	4 000
Etablera application control	3 200
Anpassning till nationell digital infrastruktur för mina ärenden och mina ombud	2 000
Digitala anställningsavtal/överenskommelse om timlön	750
Utveckling bevarandeplattform	2 000
Tillgängliggöra styrande dokument	2 000
Summa	36 950

De förändringsinsatser som den strategiska samordningsgruppen valt att **inte** rekommendera utifrån Nämnden för Intraservice underlag är främst insatser som utifrån styrmodellens tjänstekategorier bör kategoriseras som tilläggstjänster. De här förändringsinsatserna kan genomföras om kunder har behov av tjänsterna och de ligger utanför finansiering av bastjänster och digital infrastruktur. Ytterligare beskrivningar finns under tabellen.

Följande förändringsinsatser rekommenderas **inte** för 2026:

Förändringsinsats	Kostnad (tkr)
Etablera tjänst för digital tjänstelegitimation	2 100
Chatbot för HR-frågor	1 400
Summa	3 500

Följande förändringsinsatser rekommenderas **att hanteras som tilläggstjänster och finansieras av kunder vid behov** för 2026:

Förändringsinsats	Kostnad (tkr)
Etablera utökat beställarstöd för komplexa leveranser av digital infrastruktur inom digital infrastruktur	2 800
Konsultation – verksamhetsstöd för digitalisering	900

Etablera tjänst för drift av kundunika tillämpningar inom Office 365	1 000
Stöd för hållbarhetsrapportering	1 000
Summa	5 700

Stadsledningskontoret har i beredningen kommit fram till följande orsaker till att förändringsinsatserna inte rekommenderas;

Etablera tjänst för tjänstelegitimation föreslås avvaktas med till dess att pågående förstudie är klar, samt avvakta vad som sker nationellt i frågan. Bland behoven som har redovisats framgår inte behov av tjänstemannalegitimation för något kluster. Utbildningsförvaltningarna anger dock förändringsinsatsen som hög prioritet.

Chatbot för HR-frågor föreslås inte genomföras, eftersom behovet inte finns i hela staden. Ett utforskande arbete genomförs 2025 och faller arbetet väl ut finns det möjlighet att använda flexibilitetsspotten (förändringsinsatsen ovan).

Upphandla stöd för hållbarhetsinformation föreslås, likt föregående år, att fortsatt bli en tilläggstjänst initialt, och inte bastjänst varför insatsen inte hanteras i detta underlag/förslag till budget. Se mer information nedan.

Etablera utökat beställarstöd för komplexa leveranser av digital infrastruktur inom digital infrastruktur, Konsultation – verksamhetsstöd för digitalisering samt Etablera tjänst för drift av kundunika tillämpningar inom Office 365 föreslås hanteras som tilläggs/specialisttjänster vilket betyder att de ligger utanför finansiering av bastjänster och digital infrastruktur och hanteras inte heller i detta underlag/förslag till budget.

Intraservice förslag på nya tjänster:

Intraservice föreslår en ny bastjänst, *Stöd i hållbarhetsinformation*, och två nya tjänster inom digital infrastruktur; *Grundläggande digital infrastruktur* och *Digitalisering med hjälp av automatisering*.

Strategisk samordningsgrupps rekommendation avseende nya tjänster:

Strategisk samordningsgrupp rekommenderar kommunfullmäktige att den nya tjänsten Stöd för hållbarhetsinformation fortsatt kategoriseras som en tilläggstjänst. Tjänsten syftar dels till att omhänderta lagkrav från EU, vilket medför att bolagen i Stadshuskoncernen från och med räkenskapsåret 2027 måste rapportera enligt EU:s nya taxonomi. Tjänsten syftar också till att hantera information för uppföljning av stadens miljö- och klimatarbete. Det pågår en upphandling av systemstöd. Utfallet av denna, samt eventuella framtida politiska beslut avseende behov av systemstöd för nämndernas rapportering och uppföljning i frågan får utvisa behov av eventuell framtida omkategorisering av tjänsten till bastjänst.

Den nya tjänsten *Grundläggande digital infrastruktur* föreslås finansieras med fördelningsnyckeln ”antal anställda”. Strategisk samordningsgrupp rekommenderar kommunfullmäktige att denna fortsatt finansieras på samma sätt som för 2025, för att undvika att enskilda kunder får justerade kostnader under 2026. Detta eftersom det under 2025 pågår ett arbete med att se över nu gällande fördelningsnycklar.

Den nya tjänsten *Digitalisering med hjälp av automatisering* föreslås rullas ut i drift under 2026. Dock kommer den fortsatt delvis behöva finansieras som förändringsinsats under 2026. Detta eftersom det tar tid att rulla ut en ny tjänst och få full beläggning med nya kunder som kan

finansiera tjänsten. Förslaget är att kunderna finansierar de delar av tjänsten som inte täcks av full beläggning 2026. Tjänsten föreslås finansieras solidariskt under max två år.

Intraservice förslag på omkategorisering av tjänster:

Intraservice föreslår att tilläggstjänsterna; *Stöd i kemikaliehantering, Stöd i riskhantering och internkontroll samt Stöd i löpande medarbetarundersökningar* kategoriseras om till bastjänster. Hantering via en bastjänst skulle enligt Intraservice medföra minskad administration i staden som helhet. Tjänsterna har enligt Intraservice bred förankring i staden och är kopplade till styrande dokument och politiska beslut.

Strategisk samordningsgrupps rekommendation avseende förändrad kategorisering av tjänster:

Strategisk samordningsgrupp rekommenderar kommunfullmäktige att hålla fast vid nuvarande kategorisering av tjänsterna eftersom en bastjänst blir obligatorisk för bolag och förvaltningar att använda, samt att det inte finns tillräckliga underlag för att samtliga förvaltningar och bolag kommer att nyttja tjänsten. Det finns idag inte heller politiska beslut om att dessa systemstöd ska vara bastjänster. Stöd i riskhantering och internkontroll kan ingå i den övergripande tjänsten men enbart faktureras av de kunder som har behov, detsamma gäller löpande medarbetarundersökningar. De kan ingå i tjänsten Stöd i medarbetarundersökningar men enbart faktureras de kunder som har behov (hanteringen av avgångsenkäter, som hänger tätt ihop med löpande medarbetarundersökningar får stadsledningskontoret och Intraservice fortsätta arbeta med under 2025).

Intraservice förslag på förändrade fördelningsnycklar:

Intraservice föreslår förändrade fördelningsnycklar på tjänsterna; *LAN, Grundläggande digital infrastruktur, Telefoni och Domino*. Förslaget tydliggörs i nedanstående tabell.

Bastjänst/digital infrastruktur	Nuvarande fördelningsnyckel	Förslag på ny fördelningsnyckel
LAN	Antal aktiva portar Antal trådlösa accesspunkter	Antal switchar i kombination med antal aktiva portar
Grundläggande digital infrastruktur	N/A	Antal anställda
Telefoni	Antal anknytningar	Ej klarlagd
Domino	Antal kunder (55) konsumtionsbaserad (3536 Databaser /526 9543 Mb data)	Central finansiering, antal anställda

För tre av tjänsterna ovan lyfter Intraservice vikten av att fördelningsnycklarna justeras enligt ovan.

Gällande LAN så är nuvarande kostnadsfördelning felaktig där kunder med standardlösning subventionerar kunder med anpassade lösningar.

Gällande Domino så för att inte sista förvaltningen som är kvar i samarbetsplattformen, som håller på att stängas ner, ska betala hela kostnaden så föreslås ett solidariskt ansvar för det intäktsbortfall som uppstår när förvaltningar och bolag lämnar plattformen.

Gällande Grundläggande digital infrastruktur så är denna tjänst resultatet av en ompaketering av tjänsten Stadsnät. Nuvarande tjänster och nycklar ger en felaktig kostnadsfördelning som

drabbar vissa förvaltningar som i flera år tagit för stor del av kostnaden för grundläggande infrastrukturförmåga.

Strategisk samordningsgrupps rekommendation avseende förändrade fördelningsnycklar:

Strategisk samordningsgrupp rekommenderar kommunfullmäktige att behålla nuvarande fördelningsnycklar för ovan nämnda tjänster. Detta på grund av att det under 2025 kommer att drivas ett projekt från stadsledningskontoret att se över fördelningsnycklar i staden som helhet gällande förvaltning och utveckling av digitala tjänster. Det här projektet skulle kunna innebära att de förändringar som nu föreslås justeras utifrån projektets utfall. Den förändring av fördelningsnycklar som föreslås påverkar också enskilda kunders kostnader för 2026. Ytterligare ett syfte med att avvakta med att förändra fördelningsnycklarna är att minska risken för att enskilda kunder får justerade kostnader för 2026, som sedan eventuellt justeras igen inför 2027.

Strategisk samordningsgrupps rekommendation avseende minskad förvaltningskostnad:

Strategisk samordningsgrupp föreslår också en justering i förslag på utveckling av tjänsten sammanställda räkenskaper där förändringen på 949 tkr inte tillstyrks.

Nämnden för Intraservice	Utfall 2024	Budget 2025	Leverantörens underlag 2026	Strategisk samordningsgrupps rekommendation
Ekonomisk ram förvaltning bastjänster och digital infrastruktur (tkr)	989 400	1 094 000	1 137 400 + index	1 136 000 + index
Ekonomisk ram utveckling av bastjänster och digital infrastruktur (tkr)	70 100	27 100	46 200 + index	37 000 + index
Summerad kostnad (tkr)	1 033 900	1 121 100	1 183 600 + index	1 173 000 + index

Osäkerheter och inte full konsensus i rekommendationen

Nämnden för Intraservice underlag till årlig analys 2026 tar sin utgångspunkt i behov och önskemål som kommer från stadens verksamheter. Intracservice har en utmaning i att väga samman behov av stadengemensamma satsningar som skapar största koncernnytta, både utifrån verksamheternas samlade behov och politisk inriktning.

Strategisk samordningsgrupp ställer sig bakom rekommendationen ovan men lyfter samtidigt att processen för att landa in i en rekommendation för stadens gemensamma IT-kostnader har kantats av diskussioner och att konsensus inte fullt uppnåtts. Orsaker är att verksamheterna i staden har olika behov kopplat till digitalisering samt olika ekonomiska och juridiska förutsättningar. Det finns också en oro för de ökade kostnaderna generellt, trots att behov och efterfrågan från verksamheterna på tjänster ökar.

I förslaget ökar kostnaderna med cirka 5 procent, före index. Representanter i Strategisk samordningsgrupp lyfter att denna ökning inte är hållbar varje år. Det är inte tydligt för verksamheterna om årets och de senaste årens satsningar är tillfälliga eller om tanken/behoven är att fortsätta satsa i den takt som staden gjort de senaste åren. Ökningen mellan utfall 2024 och budget 2025 är till exempel cirka 9 procent. Delar av ökningarna inför 2026 är hänförliga till högre efterfrågan, nya tjänster som verksamheterna efterfrågar och satsningar inom säkerhetsområdet, motsvarande finns också i ökningen mellan 2024 och 2025. Ökningar utöver index innebär enligt verksamheterna minskade medel för kärnverksamheten. Ofta är det svårt att

säkerställa att digitaliseringen verkligen skapar de förflyttningar eller kostnadsminskningar i andra delar av verksamheten som kompenserar denna ökning, enligt gruppens diskussioner.

Intraservice förslag på nya förändringsinsatser inför 2026 tar sin utgångspunkt i satsningar för att minska administration och för att sänka trösklarna för digitalisering i staden. Hur behov kopplade till dessa inriktningar ser ut hos stadens verksamheter är olika. Det här identifierar stadsledningskontoret dels i beredningen av Intraservice underlag (årlig analys 2026), dels i den återkoppling av underlaget som kommit från flera av stadens verksamheter, där det alltså finns skillnader avseende prioriteringar när det gäller vad som gemensamt ska satsas på.

Ett utvecklingsarbete som har identifierats i processen är att koppla föreslagna satsningar mot en beslutad strategisk inriktning.

Stadsledningskontoret avser att arbeta vidare med att skapa strategier för ett långsiktigt arbete som också kan skapa en grund och förutsättningar för hur prioriteringar kan göras framöver bland många angelägna behov.

Projekt fördelningsnycklar

Som nämnts tidigare kommer SLK driva ett projekt tillsammans med alla tre leverantörerna för att gå igenom nuvarande fördelningsnycklar och dess ändamålsenlighet. Projektets mål är att eventuella förslag till justeringar ska föreslås i samband med årlig analys 2027.

Fortsatt arbete med nyttor i beslutsunderlag och nyttorealiserings

Arbetet med att bli bättre på att analysera nyttor och effekter både i beslutsunderlag och med syfte att följa upp redan genomförda förändringsinsatser pågår i staden. Det är ett arbete som alla verksamheter behöver ta ett större ansvar för.

Förslag budgetuppdrag - genomlysning av Kompetenscenter på Intraservice

Intraservice Kompetenscenter för digitalisering var ett budgetuppdrag från kommunfullmäktige år 2021 och centret etablerades 2023. För 2025 är dess kostnadsbudget cirka 10 mnkr och dess intäktsbudget cirka 4 mnkr. Finansiering av kostnaderna utöver försäljning på 4 mnkr sker som en gemensam kostnad på alla stadens tjänster (overhead). I årlig analys 2026 föreslår Intraservice att Kompetenscenter framöver ska finansieras med kommunbidrag.

Av Intraservice årliga analys 2026 framgår flera förslag till nya satsningar (förändringsinsatser) kopplade till digital utveckling och AI inom ramen för det som kallas digital infrastruktur.

Exempel på sådana är ”Etablera infrastruktur och arbetssätt för AI-tillämpningar”, ”Konsultation – verksamhetsstöd för digitalisering” samt flexibilitet i finansiering av behov inom digital infrastruktur”.

Stadsledningskontoret ser ett behov av att utreda innehållet i den verksamhet som bedrivs av Kompetenscenter, och hur den förhåller sig till tjänsterna inom digital infrastruktur, samt SLK:s uppdrag att driva digitalisering i staden. Samtidigt bör finansiering för den verksamhet som Kompetenscenter tillhandahåller för staden utredas i relation till det förslag om kommunbidrag som Intraservice lyfter i årlig analys 2026. Kommunfullmäktige bör besluta om verksamhet och finansieringsform inför 2027. Kommunstyrelsen föreslås få ett uppdrag att i samverkan med nämnden för Intraservice utreda innehåll, organisering och finansiering av Kompetenscenter på Intraservice.

5.4.2 Stadens interna räntor

5.4.2.1 Internränta nämnder

Internräntan, som fastställs årligen i budgeten, ska spegla kommunens långsiktiga kapitalkostnad och vara relativt stabil över tid.

Under 2025 är internräntan fastställd till 2,25 procent. Inför ställningstagandet kring internräntenivån för 2026, har den långsiktiga räntebilden beaktats. SKR lämnade i februari en bedömning avseende kommunernas internränta för 2026 om 2,75 procent, en ökning med 0,25 procentenheter jämfört med 2025. Rekommendationen bygger på kommunsektorns egna upplåningskostnader, framtagna av Kommuninvest som årlig genomsnittskostnad.

För att få en så rättvisande internränta som möjligt har stadsledningskontoret gjort en egen bedömning av stadens genomsnittliga räntekostnad för kommunens externa upplåning på både befintliga och framtida lån. Simulering utifrån marknadsränteläge, låneportfölj, refinansiering och skuldökning visar på en något ökande räntenivå de närmaste åren varför stadsledningskontoret, likt SKR, kommer fram till att internräntan för 2026 höjs med 0,25 procentenheter till 2,50 procent.

5.4.2.2 Ränta bolag

Koncernbankens prissättning ska ske på marknadsmässiga villkor för att möta lagkrav på konkurrensneutralitet. Prissättningen vid utlåning ska baseras på koncernbankens genomsnittliga upplåningskostnad för hela skuldportföljen samt administrativa kostnader hänförliga till upplåningen. Därutöver sker ett bolagsspecifikt marknadsmässigt påslag för bolag som verkar i konkurrens. Prissättningen till bolagen sker kvartalsvis genom finanschefens delegationsbeslut. Priset för koncernkontoutlåningen under andra kvartalet 2025 är 2,43 procent exklusive marknadsmässigt påslag.

5.4.3 Kostnader för försörjningsstöd

I socialnämndernas beslutade resursfördelningsmodell för 2025 finns det 958 mnkr avsatt i delmodellen försörjningsstöd. Utöver det finns det en allmän reserv på 246 mnkr som en extra beredskap kommuncentralt för bland annat ökade kostnader för försörjningsstöd.

Aktuell årskostnad, exklusive personer i introduktion, uppgår till 907 mnkr beräknat på den senaste 12-månadsperioden (april 2024 till mars 2025). Socialnämndernas lämnade prognoser i mars 2025 uppgår till 956 mnkr avseende nettokostnaden för försörjningsstöd för helåret 2025 exklusive den del av försörjningsstödet från SN Centrum som finansieras med schablonersättning. Antalet hushåll med försörjningsstöd har ökat under början på året och därmed även nettokostnaden som en följd av den pågående lågkonjunkturen och att arbetslösheten ökar. Genomsnittet av antalet hushåll de tre första månaderna i år är högre än samma period föregående år. Nämndernas prognoser för 2025 förutsätter en kostnadsökning resten av året jämfört med nuvarande nivå.

Stadsledningskontorets bedömning är att nämndernas prognoser är rimliga men att det är ett svårbedömt läge på grund av den lågkonjunkturen som hänger kvar. Både KI och SKR gör bedömningen att arbetslösheten ökar i år och ligger kvar på en hög nivå under större delen av nästa år för att sedan minska något i slutet på året.

Stadsledningskontoret föreslår för budget 2026 att befintlig ram för 2025 räknas upp med beräknad normökning på 0,7 procent för 2026 i enlighet med SKR:s bedömning avseende KPI per juni som de lämnade i april. Kontoret kan konstatera att med det förslaget finns det ett litet utrymme för en eventuell ökning av nettokostnaderna utifrån prognostiserade nettokostnader för försörjningsstöd. Med anledning av att det är ett svårbedömt läge och att det finns stora osäkerheter kring arbetslöshetsutvecklingen och dess påverkan på kostnaderna för försörjningsstödet föreslår stadsledningskontoret att det till budget 2026 vore bra att återigen införa en särskild pott för extra beredskap för ökade försörjningsstöds kostnader på förslagsvis 100 mnkr. Stadsledningskontoret har inarbetat potten i beräkningsunderlaget. Om det uppstår ett behov av att nyttja den avsatta potten har stadsledningskontoret för avsikt att återkomma med förslag till principer i samband med kompletteringsbudget för 2026.

I tabellen nedan presenteras stadsledningskontorets förslag till beräkning av försörjningsstödet ram för 2026.

Belopp i mnkr	Ram 2025	Utfall jan-mar 2025	Prognos 2025	Förslag ram 2026 (Ram 2025 + beräknad normökning 0,7%)
Nämndernas ram enligt resursfördelning	957,6	234,7	955,6	964,3
SN Centrum, introduktion	21,5*	10,0	37,8	23,5*
Totalt inkl introduktion	979,1	244,7	993,4	987,8
Beredskap för ökade kostnader	**	-		100,0
Totalt inkl beredskapspott	979,1		993,4	1 087,8

*I budget 2024 tilldelades SN Centrum 3,5 mnkr utöver schablonmedel, vilka finns kvar i budget 2025 och här förutsätts finnas kvar i budget 2026. I kompletterande budget maj 2025 finns förslag om ytterligare tilldelning på 6 mnkr.

**I budget 2025 finns det en allmän reserv på 246 mnkr som bland annat ska täcka ökade försörjningsstöds kostnader.

Beträffande den del av försörjningsstödet som utgår för personer i introduktion minskar inte kostnaden för försörjningsstöd i samma omfattning som antalet mottagna nyanlända personer. Socialnämnd Centrums prognos för 2025 uppgår till 37,8 mnkr, vilket är en avvikelse på 16,3 mnkr mot tilldelad budget. I kompletterande budget maj 2025 finns dock förslag om ytterligare tilldelning för 2025 på 6 mnkr avseende försörjningsstödet för personer i introduktion. För 2026 är stadsledningskontorets bedömning att 20 mnkr av den statliga ersättningen bör tillfalla socialnämnd Centrum avseende försörjningsstöd för personer i introduktion. Dessutom förutsetts de 3,5 mnkr i utökad ram för försörjningsstöd till nyanlända finnas kvar i budget 2026.

För 2026 beräknas antalet mottagna minska ytterligare vilket innebär en minskad budget för schablonmedel med 1,5 mnkr. För mer information se rubrik *Fördelning av statlig ersättning för etableringsinsatser och introduktion för nyanlända personer* i kapitel 5.

Om de antaganden som ovanstående beräkningar bygger på väsentligt förändras avser stadsledningskontoret att återkomma i augusti med en uppdaterad bedömning av försörjningsstöds kostnaderna för 2026.

5.4.4 Fördelning av statlig ersättning för etableringsinsatser och introduktion för nyanlända personer

I förordning 2010:1122 om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar framgår att en kommun som tagit emot skyddsbehövande för bosättning har rätt till schablonersättning. Schablonersättningen avser kostnader för mottagande och praktisk hjälp i samband med bosättning, introduktionsinsatser inom skola och förskola, SFI och annan kommunal vuxenutbildning, samhällsorientering, tolk och andra insatser för att underlätta etablering i samhället.

De statliga schablonmedlen har från och med 2017 fördelats till nämnderna som kommunbidrag som en del av den ordinarie budgetberedningen. Från och med 2021 betraktas schablonmedlen som en årlig intäkt respektive fördelning som görs i samband med budgetberedningen och en eventuell skillnad mellan budgeterat och erhållet statsbidrag betraktas som en positiv eller negativ avvikelse i bokslutet.

Utöver schablonmedel i budget för 2025 om 45,5 mnkr som framgår i tabellen nedan har socialnämnd Centrum tilldelats kommunbidrag för försörjningsstöd med 3,5 mnkr samt för insatser inom integration med ytterligare 10 mnkr. Dessa ligger kvar i beräkningsunderlaget för 2026.

Prognosen för Göteborgs Stads totala mottagande av nyanlända med uppehållstillstånd för åren 2026-2028 är runt 300 personer per år, enligt Migrationsverkets prognos från april 2025. Underlag för förutsättningar 2025-2027 baserades på en prognos om cirka 450 personer per år. Fördelning av ersättning har minskat till underlag 2026-2028 i takt med ett prognostiserat minskat mottagande. Under 2024 och 2025 har staden som övriga kommuner haft ett stort mottagande av ukrainare vilket framöver förväntas att minska.

Beräkningarna baseras på schablonbeloppen per individ för 2025. Fördelningsnycklarna till utbildningsnämnderna har utgångspunkt i antal prognostiserade personer per ålderskategori för barn och ungdomar i skola. Tilldelningen till övriga nämnder utgår från olika parametrar såsom uppdragets karaktär, antal personer, enhetskostnad etcetera. Uppdragen till nämnderna har inte ändrats.

I Migrationsverkets senaste prognos (april) har inte en eventuell varaktig vapenvila i Ukraina beaktats. Stadsledningskontoret följer Migrationsverkets kommande prognoser.

Nämnd, belopp i mnkr	Kommunbidrag 2025	Förslag till ytterligare kommunbidrag 2025*	Förslag 2026	Förslag 2027	Förslag 2028
Exploateringsnämnden	3,5	1,0	4,0	2,0	1,5
Förskolenämnden	17,0	4,0	16,0	7,5	5,5
Grundskolenämnden	22,0	6,0	23,0	11,5	7,5
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	25,0	8,0	28,5	14,0	9,5
Nämnden för demokrati och medborgarservice	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Socialnämnd Centrum (Försörjningsstöd)**	18,0	6,0	20,0	10,0	7,0
Socialnämnd Centrum (Integration)***	23,0	7,0	25,5	12,5	8,5

Utbildningsnämnden	8,0	3,0	10,0	5,0	3,5
Utbildningsnämnden, Stadengemensamma insatser	3,0	1,0	3,0	1,5	1,0
Totalt	120,0	36,0	130,0	64,0	44,0

*I kompletterande budget maj 2025 (SLK-2025-00309) föreslås den centrala beredskapen på 36 mnkr fördelas till berörda nämnder utifrån gällande fördelningsnyckel)

** Utöver schablonmedel som framgår i tabellen har socialnämnd Centrum tilldelats kommunbidrag för försörjningsstöd med 3,5 mnkr samt för insatser inom integration med ytterligare 10 mnkr.

5.4.5 Fördelning av schablonersättning för initiala kostnader, ny från 2024-07-01

För nyanlända personer som tas emot efter anvisning för bosättning, avser ersättningen kommunens initiala kostnader för ekonomiskt bistånd, kostnader för tomhyra samt vissa initiala kostnader för mottagande av kvotflyktingar. Dessutom infördes ersättning för personer som är 66 år eller äldre.

För nyanlända personer som ordnat boende på egen hand avser ersättningen, liksom före 1 juli 2024, endast initiala kostnader för ekonomiskt bistånd.

Från och med 2024 fördelas schablonen utifrån faktiskt utfall och verkställs av socialnämnd Centrum. Berörda nämnder är socialnämnd Centrum, exploateringsnämnden och kommuncentrala poster inom kommunstyrelsen. Stadsledningskontoret beräknar prognosen för 2026-2028 till en ersättning om cirka 2-3 mnkr per år till staden. I ärendet kompletterande budget maj 2025 har stadsledningskontoret föreslagit en reviderad fördelningsnyckel för schablonen.

I Migrationsverkets senaste prognos (april) har inte en eventuell varaktig vapenvila i Ukraina beaktats. Stadsledningskontoret avser att följa Migrationsverkets kommande prognoser och kan komma att uppdatera underlaget i samband med kompletterande budgetföresättningar (augusti).

5.4.6 Ersättning enligt LOV

Hemtjänst

I förfrågningsunderlag för ersättning enligt LOV hemtjänst anges att ersättningen ska revideras årligen och beslutas av kommunfullmäktige.

I samband med beslut om budget för 2025 fattade kommunfullmäktige beslut om ersättningsnivåer som gäller från och med april 2025 till och med mars 2026 eller fram tills nytt beslut fattas av kommunfullmäktige. Grundersättningen per timme utgår från beviljad brukartid och uppgår från och med 1 april 2025 till 511 kronor för hemtjänstens egna utförare och 519 kronor inklusive momskompensation för externa utförare. När förändring av grundersättningen görs behöver även momskompensationen till externa utförare justeras. Momskompensationen ska förändras procentuellt i relation till den kommunala grundersättningen. I dagsläget uppgår kompensationen till 1,6 procent.

Daglig verksamhet enligt LSS

Ersättning utifrån valfrihet enligt LOV till daglig verksamhet enligt LSS utgår från sju olika nivåer samt deltagandegrad. Nivåerna bygger på hur stort hjälpbehov arbetstagaren har. Ersättningen betalas ut per månad. Kommunfullmäktige beslutade i samband med 2025 års budget om uppräknings av ersättning för daglig verksamhet enligt LSS med 0,2 procent enligt

tabellen nedan. Beloppen är inklusive momsersättning till privata utförare för perioden från och med april 2025 till och med mars 2026.

Månadsersättning per nivå och deltagandegrad:

Nivå	Deltid 1 5-18 tim/vecka	Deltid 2 19-32 tim/vecka	Heltid 33- tim/vecka
1	4 514	10 835	18 059
2	6 019	14 446	24 078
3	9 029	21 671	36 117
4	12 040	28 894	48 156
5	15 049	36 117	60 195
6	18 059	43 341	72 235
7	24 078	57 787	96 313

5.4.7 Tilldelning för utbyggnad av bostad med särskild service (BmSS)

Nämnden för funktionsstöd har sedan 2021 tilldelats expansionsanslag för utbyggnad av bostäder med särskild service (BmSS). Syftet är att stödja både utbyggnaden av nya bostäder och verkställighet genom ramavtalsköp.

Nämnden har hemställt om tilldelning av expansionsmedel för år 2026–2028 samt en justering av tilldelning avseende expansion för nya bostäder 2024. Nämndens bedömning av utbyggnad av BmSS i egen regi grundar sig på underlag från stadsfastighetsnämnden. Gällande utökning av antalet platser på ramavtal har dessa bedömts utifrån tidigare års utfall.

Nämnden för funktionsstöd har i sin lokalbehovsplan för 2025 bedömt behovet av nyproducerade bostäder med särskild service till cirka 550 lägenheter under den kommande tioårsperioden.

Nämnden beräknar en expansion på 240 nya platser genom nybyggnation i stadens regi och genom ramavtalsköp under perioden 2026-2028. Nämnden bedömer att 20 procent av de nya bostäderna ersätter köp av plats på korttidsboenden enligt socialtjänstlagen (SoL) som nämnden redan har kostnad för. Nyckeln om 20 procent är baserad på andelen personer som tidigare bott i korttidsboende SoL under mer än ett år innan flytt till BmSS. I nämndens underlag gällande expansionsmedel inför budgetförutsättningar 2026-2028 görs även en avstämning av expansionen 2024. Justeringen efter avdrag för ersättningsbostad enligt SoL innebär en minskning med 17 mnkr med effekt från och med anslag 2026.

Förändringspost, mnkr (Belopp i 2025 års nivå)	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028
Helårseffekt av expansion BmSS i egen regi 2025 (skillnad mellan helårseffekt 2026 och delårseffekt 2025)	21	21	21
Nettokostnad expansion BmSS i egen regi fr o m 2026	38	144	247
Nettokostnad förändring köpta platser BmSS enligt ramavtal	39	78	117
Avdrag ersättningsplatser (SoL)	-17	-41	-65
Avdrag nedlagda egna BmSS	0	0	0
Nettoförändring expansion år 2024	-17	-17	-17
Förslag ramtilldelning, mnkr	64	185	303

5.4.8 Målsättning för trygghetsboenden

Trygghetsboende är fysiskt tillgängliga bostäder för hushåll där minst en person fyllt 70 år. Ett trygghetsboende ska innehålla minst 15 vanliga lägenheter samlade i grupp eller delvis insprängda bland fastighetens övriga lägenheter. Det ska finnas trygghetsskapande service i form av trygghetsvärd. Det ska också finnas tillgång till gemensamhetslokal i nära anslutning till lägenheterna för de boendes aktiviteter som till exempel föreläsningar, sociala möten och fysiska aktiviteter.

Göteborgs Stad har infört en kommunal subvention till fastighetsägare som inrättar trygghetsbostäder i Göteborg. Subventionen utgår 2025 med 13 240 kronor per år och per beslutad trygghetslägenhet. För nya trygghetslägenheter kan även fastighetsägaren erhålla en startsubvention på 7 893 kronor per lägenhet (år 2025) efter att vissa tillgänglighetshöjande åtgärder är utförda i lägenheten.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-01-26 § 19 om målsättning för trygghetslägenheter under perioden 2023-2026. Föreslagen målbild är 600 nya trygghetslägenheter, vilket innebär att antalet trygghetslägenheter 2026 ska uppgå till cirka 2 100. Frågan om finansiering av målsättningen har skjutits till den ordinarie årliga budgetprocessen och i förutsättningar för budget 2025 framgår att exploateringsnämndens behov av utökat kommunbidrag prövas i förhållande till övriga behov i kommande budgetberedning, förutsatt att den årliga utvecklingen uppfylls i enlighet med den föreslagna målbilden.

Exploateringsnämnden erhöll 2023 ett utökat kommunbidrag med 2,1 mnkr till totalt 24 mnkr per år för att finansiera den ökade målsättningen. Då ytterligare trygghetsboenden helt uteblev under 2023 var utgångspunkten att nämnden inte skulle få några ytterligare medel för 2024. Men i grundramarna erhöll nämnden av misstag ändå den planerade ökningen om 3,7 mnkr, varför nämnden i sin grundram inför 2026 har en riktad ersättning om 27,8 mnkr.

För 2024 tillkom ytterligare 80 trygghetsbostäder, baserat på exploateringsnämndens årsrapportering. Tillskottet innebär att det dock fortsatt finns en kvarvarande målsättning om ytterligare 520 tillkommande trygghetsbostäder för 2025 och 2026. Stadsledningskontoret

bedömer att målsättningen, med tanke på intresset från marknaden och byggkonjunkturen i övrigt, är mycket utmanande att kunna nå. Målsättningen skulle betyda en genomsnittlig ökning med 260 bostäder per år 2025 och 2026. Efter kontakt med exploateringsförvaltningen har det ekonomiska behovet av riktad del av ramen beräknats på en tillkommande volymökning med 200 bostäder 2025 och 200 bostäder 2026. Det innebär en fortsatt ökning av trygghetsbostäder, men som inte når målet till 2026. Den fortsatt höga prognosen för 2025 baseras främst på kommunfullmäktiges mål riktad till Framtidenkoncernen, som i budget för 2025 fått i uppdrag att tillskapa 150 trygghetsboenden under 2025.

I kontakt med exploateringsförvaltningen har den ingående balansen av trygghetsboenden för 2025 reviderats ned i förhållande till tidigare beräkningar. Detta med anledning av att tidigare trygghetsbostäder rivits eller där fastighetsägare inte längre förvaltar bostäderna på ett sätt som möjliggör den årliga subventionen. Därav att ingående balans för 2025 är lägre än den ingående balansen för 2024.

(mnkr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Antal lägenheter (ingående balans)	1 378	1 378	1 363	1 563	1 763	1 883
Nya lägenheter (prognos/mål)	0	80	200	200	120	
Årliga kostnader (för subventioner)						
Årlig subvention befintliga lägenheter		18,2	18,0	21,1	24,3	26,5
Halvårseffekt tillkommande lägenheter		0,5	1,3	1,4	0,8	0,0
Startsubvention nya lägenheter (max)		0,6	1,6	1,6	1,0	0,0
		19,4	20,9	24,1	26,1	26,5
Tilldelat kommunbidrag (mnkr)	24	24	27,7	27,7	27,7	27,7
Tillkommande finansieringsbehov		-4,6	-6,8	-3,6	-1,6	-1,2
Inarbetad justering				-3,7	-3,7	-3,7
Inarbetad ersättning i kommunbidraget				24	24	24

Med utgångspunkt i beräknade volymer ovan har stadsledningskontoret arbetat in en nedjustering av nämndens grundramar så att kommunbidragskompensationen för att hantera subventionerna återställs till 24 mnkr för 2026. På grund av osäkerheterna i måluppfyllnad har kontoret arbetat in motsvarande belopp 2027 och 2028, men att dessa behöver värderas i kommande budgetprocesser baserat på hur utvecklingen av trygghetsbostäder faller ut.

5.4.9 Civil beredskap och förmågehöjande åtgärder

Det är över nio år sedan regering och riksdag beslutade om att återuppta planeringen för totalförsvaret och i en nyligen publicerad granskning bedömde Riksrevisionen att förmågan i totalförsvaret fortfarande är alldeles för låg. Granskningen visar att det var först 2022 i samband med Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina och införandet av en ny struktur för civilt försvar och samhällets krisberedskap som de civila delarna av planeringen för totalförsvaret på riktigt allvar kom i gång.

Kommuner står för en stor del av den verksamhet som är nödvändig för att totalförsvaret ska fungera. I enlighet med tidigare bedömningar kvarstår behovet av att öka takten inom kommunen för att stärka stadens civila beredskap och det förmågehöjande arbetet.

Resursförstärkning inom stadsledningskontoret

Det kraftigt försämrade omvärldsläget i kombination med väsentligt ökade krav kopplat till både säkerhetsskyddslagstiftningen och kommande lagstiftning kring cybersäkerhet har gjort att stadsledningskontoret behövt utöka bemanningen för att leva upp till de krav som detta ställer. Kommunstyrelsen har tilldelats 4 mnkr till årsarbetare för att möta de nya kravbilderna, som inarbetats inom ramen för den kommuncentrala beredskapen 2025. Rekrytering av dessa årsarbetare pågår med målsättningen att ha medarbetare på plats med helårseffekt 2026. Uppgifterna för dessa årsarbetare är främst inom områdena säkerhetsskydd, informationssäkerhet, cybersäkerhet, säkerhetsövningar, fysiskt skydd. En del av utökningen har även gått till arbetsgivarfrågor inom området för stadens arbetsgivarpolitik.

Område (mnkr)	Budget 2025	2026	2027	2028
Säkerhetsskydd och systematiskt informations- och cybersäkerhetsarbete	4	8	8	8
Summering (avrundad)	4	8	8	8

Stadsledningskontoret föreslår att medel för säkerhetsskydd och systematiskt informations- och cybersäkerhetsarbete inarbetas i nämndens kommunbidrag 2026 och framåt.

Lokal- och anläggningsknutna beredskapsåtgärder

Från och med 2025 har stadsfastighetsnämndens uppdrag avseende vissa lokalknutna beredskapsåtgärder förtydligats. Det avser åtgärder som inte har någon naturlig hyresgäst inom ramen för självkostnadshyresmodellen, utan avser funktioner som är till för ett bredare samhällsbehov i samband med kris eller krig. Det avser ombyggnadsåtgärder för att skapa Trygghetspunkter, säkerställa funktionen för stadens Befolkningsskyddsrum och Beredskapshöjande ombyggnadsåtgärder i lokalbeståndet.

Inför budget 2025 avsattes kommuncentrala medel för att finansiera etablering och driftskostnader till följd av dessa åtgärder som ett sätt att inte belasta stadens välfärdsnämnder med dessa lokalkostnader och för att tydligare skapa en kommunbidragsfinansierad verksamhet inom stadsfastighetsnämnden för denna typ av beredskapsfunktioner. I takt med att funktionerna etableras är inriktningen att finansieringen ska övergå till ett mer ordinarie kommunbidragsförfarande, lika övriga nämnder.

I förhållande till redovisningen i Förutsättningar för budget 2025 och beslutet avseende etablering av 16 stycken trygghetspunkter (2024-05-23 § 209), har de bedömda kostnaderna ökat för att även inkludera ansvaret för reservkraften, även avseende lokaler, underhåll och drift under passivt läge. Sammanställningen nedan baseras på att 16 trygghetspunkter med tillhörande reservkraft är etablerade redan under 2025 och kan därför vara något högt skattade för 2026, då stadsledningskontoret bedömer att etableringen fullt ut inte kommer att nås under 2025.

Totalt sätt finns det fortsatt osäkerheter både vad det gäller omfattning och det tidsmässiga perspektivet. Inte minst utgår detta från osäkerheten på marknaden kring denna typ av åtgärder

och anläggningar då det är en hög efterfrågan både nationellt och internationellt, till exempel avseende reservkraftverk och kompetens.

Nedan framgår en samlad grov bedömning av ekonomiska förutsättningar för utpekade åtgärder.

Område mnkr	2025	2026	2027	2028
Trygghetspunkter	0,9	1,8	1,8	1,8
Reservkraft (för Trygghetspunkter)		2,7	2,7	2,7
Befolkningsskyddsrum	4,8	4,8	4,8	4,8
Beredskapshöjande ombyggnadsåtgärder	0,9	0,9	0,9	0,9
Total kostnadsbedömning	6,6	10,2	10,2	10,2

Utöver de bedömda driftkostnaderna för att hantera drift och underhåll samt etablera organisation av ansvarsområdena ska cirka 6-8 mnkr årligen i kapitalkostnader tillföras. Dessa hanteras inom ramen för ordinarie modell för kapitalkostnadsersättning för kommunbidragsfinansierade verksamheter och ingår i den kapitalkostnadsvolym som avsätts kommuncentralt.

Utöver definierade områden ovan pågår diskussioner i olika sammanhang avseende ekonomiskt ansvar och finansieringsmodell för hanteringen av skyddsrummen inom lokalbeståndet, skyddsrum som i grunden inte är till direkt för hyresgästerna, men belastar hyrorna knutna till enskilda objekt. I kapitel 5 under åiterrapportering av uppdrag redogörs för det angränsande uppdrag från beslutet kring lokalförsörjningsplanen för 2025 som ställdes till kommunstyrelsen.

Fortsatt behov av framdrift i arbetet med civil beredskap

Utöver vad som framgår ovan bedöms det fortsatt finnas behov av att få framdrift i beredskapsarbetet i staden, både för att kunna möta nya krav men inte minst för att starta upp och få fart på åtgärder som över tid behöver omhändertas inom ramen för verksamheternas ordinarie ansvar och rammar.

Från och med 2025 ska berörda investerande nämnderna särskilt redovisa de investeringsvolymerna som avser satsningar eller investeringar i beredskapsåtgärder. Stadsledningskontoret kan konstatera att det fortsatt saknas en mer långsiktig utblick och att de volymer som redovisas hänförs till de redan utpekade och beslutade uppdragen till stadsfastighetsnämnden. Bedömningen är att det förklaras av att det fortsatt finns osäkerheter kring ansvarsfördelning för verksamhet och uppgifter eller kring finansieringsmodeller ekonomisk ansvarsfördelning. Stadsledningskontoret bedömer därför att verksamheterna inför 2027 behöver lyfta eller synliggöra det mer långsiktiga investeringsbehovet på ett tydligare sätt i sina investeringsnomineringar.

Samtidigt är det i dagsläget osäkert kring vilket statligt stöd och finansiering från myndigheter som kommer att finnas tillgängligt för att möta kommunernas ökade ansvar i beredskapsfrågan.

Åtgärdsområden som behöver fördelas och belysas framöver är bland annat arbetet med att fortsätta utveckla stadens förmåga till skydd av civilbefolkningen i form av fler trygghetspunkter eller andra särskilda samlingsplatser, exempelvis i form av mobila lösningar, kommer att behöva fortgå under kommande år. Det finns därutöver ett fortsatt arbete att göra för att omhänderta och etablera reservkraftförsörjning och kapacitet för flera verksamheter i staden som har el-försörjningen som ett av sina största kritiska beroenden för att bedriva sin

verksamhet även vid kris eller vid höjd beredskap. Inom ramen för detta område finns även behovet av laddinfrastruktur för stadens eldrivna fordon inom samhällsviktig verksamhet vid omfattande och långvariga elavbrott.

Andra beredskapsåtgärder som står inför förändrad struktur eller förändrade krav är uppgradering av hela kommunikationssystemet Rakel fram till 2030 och pågående utredningar kring krav på kommunernas försörjningsberedskap att lösa sin uppgift i kris och krig och kraven på bättre förutsättningar att säkerställa livsmedelsberedskap, särskilt inom verksamheter som staden har ansvar för inom hälso- och sjukvård, skola, barnomsorg och socialtjänstens verksamheter. Även arbetet utifrån de resursfunktionsuppdrag som har fördelats i staden kan framöver kräva omprioriteringar eller resursbehov för att stärka stadens förutsättningar att hantera att öka stadens förmåga att hantera omfattande, komplexa och parallella samhällsstörningar.

Därför bedömer stadsledningskontoret att det fortsatt finns ett behov av kommuncentrala medel för att stödja organisationen med att starta i gång eller utreda vidare arbetet med den civila beredskapen. Inte minst inom områden där det idag kan finnas vissa oklarheter kring ansvarsfördelning eller ekonomiska ansvar för frågor, men som kan bidra till att snabba på en omställning.

Med de fortsatta osäkerheterna kring de lokalrelaterade beredskapsåtgärderna i omfattning, genomförandetider och oklarheterna kring statlig medfinansiering föreslås att dessa medel fortsatt avsätts kommuncentralt och fördelas i takt med att kostnaderna uppstår.

I planen för 2026 och 2027 ligger 20 mnkr inarbetat som kommuncentral avsättning för arbetet med civil beredskap. Även om prognoserna pekar på ett något ökat behov knutet till uppdraget avseende reservkraft för trygghetspunkterna, gör stadsledningskontoret bedömning att åtgärderna bör kunna hanteras inom ramen för de avsatt 20 mnkr även 2026.

Då 8 mnkr av dessa föreslås överföras till stadsledningskontorets ram för säkerhetsskydd och cybersäkerhetsarbetet föreslås att kvarvarande 12 mnkr avsätts kommuncentralt för att hantera de lokalknutna åtgärderna och skapa framdrift i övrigt prioriterat beredskapsarbete.

Område (mnkr)	Budget 2025	2026	2027	2028
Lokal och anläggningsknutna beredskapsåtgärder	7	10	10	10
Övriga åtgärder för framdrift inom civil beredskap	5	5	5	5
Summering (avrundad)	11	15	15	15
Förslag till inarbetning i kommuncentral post		12	15	15

5.4.10 Sänkta kostnader för överförmyndarens arvoden

Överförmyndarnämndens kostnader har sjunkit under 2024 och 2025, vilket medför större överskott. Överskotten beror dels på lägre arvodeskostnader under innevarande år, dels på nedjusteringar av tidigare års skulduppbokning av arvodeskostnader.

I nämndens delårsrapport beskriver nämnden att det huvudsakliga skälet till de sänkta arvodeskostnaderna är att regeringen genomfört en höjning av garantinivån för den statliga sjuk- och aktivitetsersättningen för att stärka ekonomin för personer med sjukersättning. Förändringen fick till följd att en stor andel av huvudmännen har fått ökade inkomster. Det innebär i sin tur att fler huvudmän har en inkomst som överstiger gränsvärdet på 2,65 gånger prisbasbeloppet enligt

Föräldrabalken 16 § samt överförmyndarnämndens beslutade riktlinjer för arvoden (ÖFN § 273, dnr 0009/24) och ökar andelen som själva blir betalningsansvariga för ställföreträdarnas arvode. Förändringen innebär att nämndens andel av den totala arvodeskostnaden sjunkit från 41 procent 2021 till 31 procent 2024, vilket i sin tur innebär att kostnaderna sjunkit för nämnden.

Som ett resultat av detta minskar nämndens arvodeskostnad, vilket påverkar både innevarande år och att föregående års uppbokning justeras. Översyn av arvodesskulden behöver ske regelbundet, men förvaltningen gör bedömningen att en större reglering av skulden bör genomföras 2025. Nästkommande år bedöms dock inte ytterligare skuldreglering vara aktuell, vilket dämpar överskottet jämfört med 2024-2025.

Nämndens uppdrag att arvoda ställföreträdarna finansieras i princip fullt ut med kommunbidrag. I prognosen för 2026-2028 beräknas kommunbidraget med bas i 2025 års nivå och med en årlig uppräkningsgrad på 3 procent.

Utöver kommunbidrag har verksamheten också intäkter i form av statsbidrag för ställföreträdare till ensamkommande barn. I prognosen baseras statsbidragen på samma volymer som för 2024.

Kostnaderna består av arvoden, kostnadsersättningar, personalomkostnadspålägg (po-pålägg), ersättning till socialnämnd Centrum för professionella ställföreträdarskap samt kostnader för nämndens politiska verksamhet. Kostnaden för arvoden och kostnadsersättningar har i prognosen för kommande år justerats med 3 procent prisindex samt en mindre volymökning av totala antalet huvudmän. Fördelningen mellan när staden betalar arvodet och när huvudmannen betalar arvodet beräknas i prognosen för 2026-2028 enligt samma fördelning som för 2024. Detta kan komma att påverkas av politiska beslut eller av den ekonomiska ställningen hos huvudmännen och därmed påverka kostnadsnivån. För 2026 bedöms prognosen vara relativt säker, men på längre sikt ökar osäkerheten.

Prognosen tar inte hänsyn till eventuell justering av po-pålägget vilket skulle kunna påverka kostnaderna framåt beroende på utveckling. En förändring i åldersstrukturen bland ställföreträdarna kan påverka kostnadsutfallet, då po-pålägget är lägre för arvodister/uppdragstagare över 67 år.

Förvaltningen gör bedömningen att det är troligt med ett ökat behov av professionella ställföreträdare de närmaste åren och därför beräknas ersättningen till socialnämnd Centrum öka.

Belopp i mnkr	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028
Intäkter	0,8	0,8	0,8
Kostnader	-32,8	-35,7	-38,4
Nettokostnader	-32,0	-34,9	-37,6
Kommunbidrag*	36,8	37,9	39,0
Prognostiserad avvikelse	4,7	2,9	1,4

**Baserat på 2025 års kommunbidrag uppräknat av nämnden med 3% årligen*

Förvaltningens prognos för åren 2026-2028 har tagits fram utifrån nu kända förutsättningar och det finns osäkerheter i den ekonomiska utvecklingen som inte nämnden kan styra över. I Göteborgs Stads budget anges också att Överförmyndarnämndens egna kapital årligen ska

nollställas. Då nämndens påverkansmöjligheter på ekonomistyrningen är begränsad bör detta kvarstå.

Utifrån nettokostnadsprognosen ovan är det möjligt att sänka nämndens budgetram 2026 så länge det finns en kommuncentral beredskap för att hantera eventuella avvikelser samt att till viss del återigen öka budgetramen för de nästkommande åren.

Förvaltningen vill också uppmärksamma att det ekonomiska överskottet till stor del har tillkommit på bekostnad av ökade arvodeskostnader för huvudmännen. Ett alternativ är därmed att utreda och eventuellt justera gränsvärdena i riktlinjerna för arvoden. Nämnden följer idag SKR:s rekommenderade beräkningsgrunder och en justering för att återställa tidigare års balans mellan när huvudman respektive staden betalar arvode skulle öka nämndens kostnader och på sikt istället medföra ett underskott jämfört nuvarande budgetram. Förvaltningen gör ingen värdering av den uppkomna avvikelsen utan överlämnar detta underlag inför budget 2026 för politisk hantering.

Stadsledningskontoret har i beräkningsunderlaget inarbetat justerat kommunbidrag utifrån Överförmyndarnämndens prognos för 2026.

5.5 Återrapportering av uppdrag

5.5.1 Föregående års uppdrag kring gränssnitt

Frågan om ett eventuellt förändrat ekonomiskt ansvar för vissa ärenden inom välfärdsområdet, i förhållande till vad som gällde inom stadsdelsnämnderna, aktualiserades under 2023 med anledning av det ekonomiska underskottet för nämnden för funktionsstöd.

Stadsledningskontoret tog i början av 2024 initiativ till att belysa frågan och parallellt med det inkom nämnden för funktionsstöd med en hemställan till kommunstyrelsen om att ge stadsledningskontoret i uppdrag att undersöka om, och i så fall på vilket sätt, fördelning av resurser behöver uppdateras för att möta de förändrade förutsättningar som de sex socialnämndernas reglemente anger.

Välfärdsnämndernas ramar beräknades vid övergången från stadsdelsnämnder till facknämnder utifrån nettokostnaderna för de verksamhetsområden som de nya facknämnderna fick ansvar för. Om ansvaret har förändrats i den nya nämndsorganisationen i förhållande till de som gällde mellan verksamhetsområdena i den tidigare organisationen finns det anledning att justera nämndernas ekonomiska ramar för det.

I samband med förutsättningar för budget 2025-2027 redovisades vad stadsledningskontoret hade kommit fram till vilket var att inledningsvis kunde man konstatera att för de allra flesta ärenden fanns det inga oklarheter för vilken nämnd som har verksamhets- och ekonomiansvar. De områden där kontoret identifierade att det kan ha uppstått eller kan uppstå en skillnad mot vad som gällde i tidigare stadsdelsnämndsorganisation var:

- Personer med funktionsnedsättning som fyllt 65 år.
- Personer under 65 år med demenssjukdom.
- Barn och unga med neuropsykiatriska problem och behov av insatser/stöd.
- Vuxna med behov av boendeinsats där det även föreligger en psykisk eller fysisk funktionsnedsättning.

Personer med funktionsnedsättning som fyllt 65 år samt personer under 65 år med demenssjukdom

Under 2023 frångick nämnderna den tidigare praxis som gällt med en 65-årsgräns för ansvarsfördelningen till förmån för ett ansvar grundat på om omsorgsbehovet var åldersrelaterat eller på grund av demenssjukdom respektive på en funktionsnedsättning.

Inför budget 2025 föreslog stadsledningskontoret därför en ramjustering från äldre samt vård- och omsorgsnämnden till nämnden för funktionsstöd vilket gjordes i kommunfullmäktiges budget 2025.

Stadsledningskontoret kan konstatera att i samband med förutsättningar för budget 2025-2027 så rekommenderade kontoret att en uppföljning av kostnadseffekten bör ske senast vid utgången av 2025 inför budgetförutsättningarna 2027-2029.

Likaså bör kostnaden för personer med boendestöd som uppnått 65 år ingå i en kommande uppdatering.

Barn och unga

I förra årets budgetförutsättningar beskrev stadsledningskontoret att det i de regionala socialförvaltningarna och funktionsstödsförvaltningen hade initierats ett arbete med att

förtydliga ansvaret för insatser för till exempel barn och ungdomar där det både förekommer en social problematik och barnet har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Stadsledningskontoret föreslog då att en eventuell ramjustering med anledning av ett förändrat ansvar bör avvakta resultatet av detta arbete. Dock genomfördes en ramjustering på 5 mnkr avseende barn som blivit uppenbart felplacerade organisatoriskt och felredovisade verksamhetsmässigt i en av de tidigare stadsdelsförvaltningarna. Kommunbidragsramen utökades med 5 mnkr 2024 och 2025 för nämnden för funktionsstöd och minskades med motsvarande för de regionala socialnämnderna i delmodellen för resursfördelning till barn och unga. Från 2026 borde enligt stadsledningskontorets bedömning denna justering ses tillsammans med en eventuell justering för den mer övergripande översynen av ansvarsfrågan.

Stadsledningskontoret förutsatte att de berörda nämnderna vid behov skulle återkomma till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige med förslag på en justering av kommunbidragsramarna inför budgetförutsättningarna 2026-2028. Stadsledningskontoret kan dock konstatera att så har inte skett.

Boendeinsatser för vuxna

Gällande boendeinsatser för vuxna kunde inte stadsledningskontoret förra året på en aggregerad nivå se att det skett någon överföring av vare sig ärenden eller kostnader som visade på ett förändrat ansvar mellan de regionala socialnämnderna och nämnden för funktionsstöd.

Stadsledningskontoret skrev då att det inte utesluter att en förändring kan ha skett men att det på aggregerad nivå motverkas av annan utveckling.

Stadsledningskontoret föreslog då att temporärt under 2025 och 2026 införa ett gemensamt anslag för att finansiera ärenden på individnivå där ansvaret har förändrats i förhållande till de förhållanden som låg till grund för den ursprungliga ramtilldelningen. Detta för att framåt skapa klarhet i om det skett eller sker en förändring i ansvar som motiverar en ramjustering.

Anslaget skulle sedan fördelas efter likalydande beslut av nämnden för funktionsstöd och de regionala socialnämnderna.

Anslaget finansierades genom en minskning av nämnden för funktionsstöds ram med 3,5 mnkr och med en minskning av de regionala socialnämndernas ramar med 6,5 mnkr fördelat utifrån resursfördelningsmodellens delmodell för vuxna.

Ett viktigt syfte med det gemensamma anslaget var att fördelningen av anslaget 2025 bör kunna ge ett underlag för en eventuell permanent ramjustering för 2027 och framåt.

Stadsledningskontoret kan konstatera att för 2025 finns hela avsättningen på 10 mnkr kvar kommuncentralt och än så länge har ingen framställan inkommit.

Enligt fullmäktiges beslutade plan så återgår avsättningen till nämnden för funktionsstöds ram samt de regionala socialnämndernas ramar via resursfördelningsmodellens delmodell för vuxna år 2027.

5.5.2 Uppdrag vinterkostnader

Stadsmiljönämnden fick, i samband med beslut om budget 2025, i uppdrag att i samverkan med kommunstyrelsen föreslå hur risker och kostnader för vinterväghållningen kan hanteras i syfte att vinterkostnadernas inverkan på stadsmiljönämndens ordinarie verksamhet ska minska. Uppdraget ska återrapporteras i förutsättningar för budget 2026. Stadsledningskontoret och stadsmiljöförvaltningen har samverkat kring uppdraget och kommit fram till två olika alternativa förslag på hur riskerna kan hanteras. Stadsmiljöförvaltningen har överlämnat motsvarande två förslag på hantering till stadsmiljönämnden som 2025-04-17 § 79 beslutade att godkänna uppdraget.

Bakgrund

Kostnaderna för vinterväghållning styrs till stor del av antalet snö- och halkpådrag vilket leder till stora variationer i kostnader mellan åren. Under de tre senaste åren har kostnaderna pendlat mellan 120-180 mnkr. I förhållande till budget innebar utfallet för både 2022 och 2023 stora underskott. År 2022 låg ansvaret fördelat mellan dåvarande park- och naturnämnden och trafikinämnden. Av trafikinämndens årsrapport för 2022 framgår att utfallet för vinterkostnader innebar ett överskridande av budget med 44 mnkr. Även park- och naturnämnden beskrev ett underskott avseende vinterkostnader i sin årsrapport för 2022.

År 2023 budgeterades 80 mnkr för vinterkostnader inom den då nybildade stadsmiljönämnden. Utgångspunkten för budgeten var budgeterade kostnader för 2022 inom tidigare ansvariga nämnder. Utfallet på 180 mnkr 2023 innebar således en negativ avvikelse mot budget med cirka 100 mnkr. I kommunfullmäktiges budget för 2024 förstärktes, utöver ordinarie uppräknig, stadsmiljönämndens ram med 50 mnkr för att hantera de ökade kostnaderna. I nämndens budget för 2024 avsattes totalt 140 mnkr vilket bedömdes vara en ram i nivå med ”normalvinter”. Utfallet för 2024 innebar ett överskridande av budget med drygt 10 mnkr. I tabellen nedan framgår kostnadsutveckling samt antalet snö- och halkpådrag under de senaste tre åren.

Utfall	2022	2023	2024
Utfall kostnad vinter, mnkr	120	181	152
Halkpådrag, antal	74	68	48
Snöpådrag, antal	10	18	11

Utmaningen i att hantera vinterkostnaderna består till stor del i att kostnaderna i stor utsträckning är koncentrerade till årets sista månader. Eftersom det behöver finnas en beredskap för att hantera ökade kostnader i december låses resurser upp i nämndens budget under hela året som ej kan användas för annan verksamhet. I tabellen nedan framgår stadsmiljönämndens utfall per månad under 2024 uppdelat på fasta och rörliga kostnader. I januari uppgick kostnaderna till 55 mnkr vilket innebar att cirka 40 procent av den totala budgeten upparbetades redan under årets första månad. Övriga vintermånader blev kostnaderna i slutändan inte lika höga, men nämnden har i prognoser under året tagit höjd för betydligt högre kostnader i slutet av året.

Vinterkostnader 2024, mnkr	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun-Aug	Okt	Nov	Dec	Summa

Fasta kostnader	6,0	8,9	7,6	9,5	7,5	2,4	6,3	7,2	7,8	63,1
Rörliga kostnader	49,0	15,5	0,4	3,2	0	0	0	8,6	12,0	88,6
Summa	55,0	24,4	8,0	12,7	7,5	2,4	6,3	15,8	19,8	151,7

Förslag hantering av risker vinterkostnader

Stadsmiljöförvaltningen och stadsledningskontorets ser i huvudsak två möjliga modeller för att hantera riskerna som ger nämnden möjlighet att använda tilldelade medel istället för att låsa resurserna i en riskreserv. Båda modellerna innebär att stadsmiljönämnden fortsatt har kvar ett ekonomiskt ansvar för vinterkostnaderna vilket har varit en viktig utgångspunkt.

- **Hantering genom nämndens egna kapital**

Detta alternativ innebär att nämnden, utifrån den högre riskbilden, får större möjligheter att nyttja sitt eget kapital. Enligt det styrande dokumentet *Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning* syftar det egna kapital till att nämnderna ska kunna överbrygga hastigt förändrade förutsättningar. Vidare framgår att nämnd bör sträva efter att ha ett eget kapital som speglar den enskilda nämndens specifika riskbild. Att variationer avseende vinterkostnader hanteras genom nämndens egna kapital ligger på det sättet i linje med nuvarande regelverk. Höga kostnader enskilda år pareras genom att nämnden nyttjar det egna kapitalet. På motsvarande sätt kan det egna kapitalet ”fyllas på” under år när kostnaderna blir lägre. En förutsättning för detta alternativ är att nämnden får ökade befogenheter att nyttja det egna kapitalet. Enligt nuvarande *regler för ekonomisk planering budget och uppföljning* har nämnderna möjlighet att använda positivt eget kapital upp till 0,5 procent av nämndens ram under aktuellt budgetår utan särskild prövning av kommunstyrelsen. De senaste åren har nämnderna dock, genom kommunfullmäktiges budgetbeslut, inte haft möjlighet att nyttja någon del av eget kapital utan godkännande av kommunstyrelsen. Eftersom vinterkostnaderna i så stor utsträckning uppstår i slutet av året finns inte tidsmässigt utrymme för nämnden att hemställa om rätt att nyttja eget kapital i de fall kostnaderna blir högre än normalt. Sannolikt krävs också ett större mandat än de 0,5 procent, som anges i nuvarande regelverk, om nämnden ska få rimliga förutsättningar att parera riskerna. För stadsmiljönämnden motsvarar 0,5 procent av kommunbidraget knappt 10 mnkr vilket med tanke på de stora variationerna knappast är tillräckligt. Ökade befogenheter för nämnden att nyttja eget kapital behöver inte gälla generellt utan bör kopplas specifikt till ökade vinterkostnader. Alternativet förutsätter därmed att nämnden löpande följer upp och redovisar vinterkostnaderna fördelat på rörliga och fasta kostnader. Om detta alternativ tillämpas kan det också övervägas om det bör fastställas en förhöjd riktnivå för nämndens egna kapital i förhållande till de rekommenderade intervall som finns angivna i *regler för ekonomisk planering budget och uppföljning*.

Om nämndens egna kapital urholkas på grund av onormalt höga vinterkostnader under flera år i rad finns en möjlighet för kommunstyrelsen att i samband med bokslutsberedning återställa nämndens egna kapital. Utgångspunkten är annars att nämnden själv återställer eventuella underskott på grund av höga vinterkostnader genom positiva resultat.

Kommunallagens krav på balans mellan intäkter och kostnader (balanskravet) innebär att staden i budget måste ta hänsyn till nämndens ökade möjlighet att använda eget kapital. Det underskott som kan uppstå i nämnden om de använder eget kapital måste mötas av motsvarande överskott kommuncentralt. Alternativet kräver således att det budgeteras en kommuncentral reserv för nämndens eventuella nyttjande av eget kapital

- **Risikfördelning mellan kommuncentralt och stadsmiljönämnden.**

Enligt det styrande dokumentet regler för ekonomisk planering, budget uppföljning ska kommunen centralt ta ansvar för kostnader som nämnden inte kan förväntas ta ansvar för, dvs kommunrisker. Detta alternativ innebär att vinterkostnaderna delvis hanteras som en kommunrisk och att större positiva och negativa avvikelser från normalvinterkostnader fördelas mellan kommunen centralt och Stadsmiljönämnden.

Förslaget i tabellen nedan innebär att avvikelser upp till 10 mnkr hanteras helt och hållet av nämnden. Avvikelser som är större än 10 mnkr fördelas enligt principen 70/30. Utgångspunkten är att budgeterade kostnader för vinterkostnader år 2024, dvs 140 mnkr klassificeras som normalvinter. Kostnader som överstiger 150 mnkr bärs i förslaget därmed till 70 procent av kommunen centralt och till 30 procent av nämnden. Modellen förutsätter att det finns en beredskap både kommuncentralt och inom stadsmiljöförvaltningen att hantera högre kostnader. Samtidigt behöver inte Stadsmiljöförvaltningen ha lika stor marginal som nu för att hantera kostnadsökningar i slutet av året. Även detta alternativ förutsätter att nämnden över tid följer upp och redovisar fasta och rörliga kostnader och antalet pådrag. På det sättet går det även att över tid justera ramen för ”normalvinter” om/när det sker förändringar.

Budget	Utfall	Avvikelse	Kommuncentralt ansvar (70 %)	Stadsmiljönämndens ansvar (30 %)
140	100	40	21	19
140	120	20	7	13
140	130	10	-	10
140	140	0	-	-
140	150	-10	-	-10
140	160	-20	-7	-13
140	180	-40	-21	-19

Stadsledningskontorets bedömning

Av stadsmiljönämnden 2025-04-17 § 79, framgår att nämnden förordar alternativet om 30/70. Nämnden skriver att vid flera stränga vintrar minskar alternativet om eget kapital inte nämnvärd påverkan på nämnden ordinarie verksamhet. Detta då stadens regelverk innebär att nämnden nästkommande år har att återställa eget kapital i det fall detta överskrids. Stadsledningskontoret konstaterar dock att kravet på att återställa underskott under nästa år gäller ej beviljade underskott. Alternativ förutsätter att stadsmiljönämnden får ökade befogenheter att nyttja det egna kapitalet vid onormalt höga vinterkostnader. Därmed gäller ej kravet återställande under efterföljande år.

Utifrån ovanstående förordar stadsledningskontoret alternativet där stadsmiljönämnden ges ökade befogenheter att använda eget kapital för att möta onormalt höga vinterkostnader enskilda år. Kontoret menar att förslaget ligger i linje med nuvarande regelverk och att vinterkostnader bör rymmas inom den så kallade ”nämndsrisken”. Om nämndens egna kapital skulle komma att urholkas helt på grund av onormalt höga vinterkostnader under flera år i följd finns en möjlighet för kommunstyrelsen att i samband med bokslutsberedning återställa nämndens egna kapital.

5.5.3 Uppdrag Människan bakom uniformen

Stadsledningskontoret fick i samband med beslut i ärendet kompletterande budget oktober, 2024 -11-20 § 956, i uppdrag att i samråd med stadsfastighetsnämnden och Göta Lejon AB utreda och föreslå en övergång till kommuncentral finansiering av Människan bakom uniformen till budgetunderlaget för 2026.

I yrkandet som låg till grund för beslutet utvecklades uppdraget med följande text:

”Människan bakom uniformen (MBU) är ett viktigt samarbete med Räddningstjänsten Storgöteborg för Göteborgs Stad, som idag finansieras av stadsfastighetsnämnden och Göta Lejon AB. Denna lösning har fungerat, men som revisionen påpekat går det att ifrågasätta om det är en ändamålsenlig lösning. För att säkra den långsiktiga finansieringen av denna viktiga verksamhet ska kommunstyrelsen utreda om formerna för denna finansiering bör ske på något annat sätt och i så fall föreslå former för detta som ska redovisas i budgetunderlaget för budget 2026. I avvaktan på resultatet av utredningen tydliggör vi även i detta yrkande att MBU tills vidare ska medfinansieras av stadsfastighetsnämnden och Försäkrings AB Göta Lejon.”

Stödet till räddningstjänstens brandförebyggande arbete går tillbaka till 1997 då kommunfullmäktige beslutade att årligen avsätta medel i syftet att minska anlagda bränder och skadegörelse, främst i skolmiljöer, för en tryggare stad. Detta förebyggande arbete har med tiden utvecklats och omstrukturerats, senast under namnet ”Du behövs!”. Verksamheten omfattar både utbildningsinsatser för lärare och brandkunskapsundervisning för barn. Verksamheten har finansierats av lokalförsörjningsnämnden fram till 2010, lokalnämnden fram till 2022, och därefter stadsfastighetsnämnden, tillsammans med försäkringsbolaget Göta Lejon. År 2019 beslutade dåvarande lokalnämnden att nämndens delfinansiering skulle upphöra. En utredning, som genomförts av lokalförvaltningen, visade att finansieringen inte längre låg i linje med nämndens uppdrag och saknade spårbarhet. Utredningen fastslog också att det skedde en överlappning mellan medlemsavgiften till förbundet och den särskilda delfinansieringen för projektet. Beslutet att dra tillbaka finansieringen reviderades dock i juni 2020 efter att nämnden mottagit en anmodan från Räddningstjänstförbundet om att betala 1,5 miljoner kronor till ”Du behövs!” med hänvisning till Göteborgs Stads kommunfullmäktigebeslut i juni 1997. Totalt har stadens finansiering under de senaste åren uppgått till 3,0 mnkr där stadsfastighetsnämnden och Göta Lejon vardera stått för 50 procent av finansieringen.

Stadsledningskontoret har i genomförandet av uppdraget fört dialog med tjänstepersoner på stadsfastighetsförvaltningen och Göta Lejon. Både stadsfastighetsförvaltningen och Göta Lejon bedömer att det arbete som sker inom ramen för projektet är värdefullt för stadens brandförebyggande arbete, men menar att nuvarande finansieringsupplägg borde förändras. Stadsfastighetsförvaltningen lyfter bland annat nuvarande upplägg strider mot målet att ha en transparent och tydlig hyra som baseras på hyresgästens egna kostnader för lokalerna (självkostnadshyra). Både Göta Lejon och stadsfastighetsförvaltningen uttrycker också behov av en ökad spårbarhet och transparens för att säkerställa effektiv användning av stödet. För att skapa en mer rättvis och hållbar finansieringsstruktur samt harmonisera med övriga medlemskommuner (där det brandförebyggande arbetet ingår som en del av ordinarie medlemsavgift) menar både stadsfastighetsförvaltningen och Göta Lejon att det vore en mer logisk och ändamålsenlig lösning om finansieringen inarbetades i ordinarie medlemsavgift till räddningstjänstförbundet.

Stadsledningskontorets bedömer mot bakgrund av vad som framkommit i dialog med Göta Lejon och stadsfastighetsförvaltningen att det är rimligt att sträva mot att inarbeta bidraget i ordinarie medlemsavgift. Som påpekats ovan skulle en sådan lösning också innebära en harmonisering i förhållande till övriga medlemskommuner. Stadsledningskontoret har varit i kontakt med tjänstepersoner på räddningstjänstförbundet för att klargöra förutsättningarna för en sådan lösning. Enligt räddningstjänsten är det fullt möjligt att inarbeta stödet i medlemsavgiften, men eftersom det skulle påverka den procentuella fördelningen kommunerna emellan behöver det ske i samband med revidering av förbundsordningen. Nu gällande andelsfördelning fastställdes i förbundsordningen som tillkom inför förbundsutökningen 2023. Nästa revidering av förbundsordningen påbörjas nu under våren 2025 inför preliminär förbundsutökning per 2027-01-01. Om stödet ska inarbetas i medlemsavgiften behöver kommunfullmäktige ta beslut, exempelvis i samband med budgetbeslutet, att staden vill att stödet ska inkluderas i medlemsavgiften vid nästa revideringstillfälle.

Eftersom stödet kommer kunna inarbetas i medlemsavgiften tidigast 2027 innebär det att finansieringen även år 2026 kommer behöva ske genom fakturering. Mot bakgrund av de synpunkter som framförts av stadsfastighetsförvaltningen och Göta Lejon föreslår stadsledningskontoret, i enlighet med yrkandet, en övergång till en kommuncentral finansiering av verksamheten från och med år 2026. Stadsledningskontoret har i beräkningsunderlaget inarbetat 3 mnkr i kommuncentral pott år 2026 och framåt för ”Räddningstjänsten – brandförebyggande arbete”. Det innebär att räddningstjänsten från och med år 2026 upphör med fakturering till stadsfastighetsförvaltningen och Göta Lejon och i stället fakturerar kommunen centralt. Eftersom stadsfastighetsnämnden finansieras via hyresintäkter och Göta Lejon via försäkringspremier innebär en övergång till kommuncentral finansiering ingen minskad nettokostnad för vare sig Stadsfastighetsnämnden eller Göta Lejon. Förändringen kommer i stället påverka övriga nämnder/styrelser genom marginellt lägre hyra/försäkringspremie. Med tanke på att de i sammanhanget handlar om små belopp för berörda nämnder föreslår dock stadsledningskontoret ingen kommunbidragsjustering med anledning av justeringen.

Om stödet även fortsättningsvis ska ske genom fakturering är det upp till staden att genom överenskommelse/avtal med räddningstjänstförbundet besluta om stödet ska räknas upp eller ske genom ett fast årligt belopp. Om bidraget inkluderas i medlemsavgift innebär det att stödet framåt årligen kommer att räknas upp i enlighet med ordinarie medlemsavgift.

5.5.4 Uppdrag kring lokalkostnader civil beredskap och klimatanpassning

Kommunfullmäktige beslutade 2025-01-31 § 28 punkt 1 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med stadsfastighetsnämnden fortsätta utreda ansvar och omfattning avseende lokalrelaterade kostnader kopplade till civil beredskap och utreda finansieringsstruktur för klimatanpassning.

Utgångspunkten och avgränsningen för uppdraget har varit att belysa åtgärder och funktioner där kommunen väljer att använda ytor, lokaler och anläggningar, främst för kommunal service, för att lösa uppgifter som åligger kommunen men som inte är till direkt nytta för vare sig fastighetsägaren eller hyresgästen, eller för hyresgästens verksamhet. Områden som varit i fokus för utredningen och där det finns aktuella frågeställningar avser finansiering och ekonomiskt

ansvar för skyddsrum som inryms i kommunens verksamhetslokaler och skyfallsanläggningar som placeras på exempelvis en skolgård, idrottsanläggning eller parkyta, men som inte i första hand är till nytta för verksamhetens behov. Vad avser den ekonomiska ansvarsfördelningen innehåller frågeställningen även ett perspektiv kring vilka kostnader som belastar de verksamheter där de samlade lokalkostnaderna utgör grund för de ersättningsmodeller som går ut till enskilda huvudmän, men där motsvarande krav på att försörja staden med denna typ av anläggningar inte finns.

Framöver kan ytterligare behov och krav inom beredskapsområdet och klimatanpassningsområdet behöva hanteras inom kommunens lokalbestånd eller kvartersmarksytor. Det kan exempelvis vara utökat försörjningsansvar för att möta förväntningar från Försvarsmakten och det civila försvaret, eller tillskapande av mer skuggiga miljöer eller lokaler med kyla att erbjuda allmänheten i samband med värmeböljor. Det är dock krav och behov som ännu inte är aktuella eller bedöms aktualiseras på ett så tydligt sätt under budgetåren 2026-2028.

Hantering av skyfallsåtgärder på kommunal kvartersmark

Vad avser de skyfallsåtgärder där stadens fastigheter kan behöva nyttjas för anläggningar för ett större områdes behov bedömer stadsledningskontoret att det redan idag finns en överenskommen ordning både avseende ansvarsfördelning i driftskedet och finansieringsansvaret i samband med etablering. I samband med exploatering hanteras åtgärderna inom ramen för stadens exploateringsverksamhet och gängse regler avseende finansieringsfördelning mellan exploitörer och staden. Inom ramen för åtgärder inom den befintliga staden har kretslopp och vattennämnden ett utpekat samordningsansvar och även avdelade investeringsresurser sedan några år tillbaka för att i de fall det bedöms som ekonomiskt försvarbart genomföra skyfallsåtgärder.

I samtal med verksamheten är det stadsledningskontorets bedömning att det i nuläget inte finns några direkta behov av förändrad finansieringsstruktur eller behov av förtydligat ansvar i denna fråga. Däremot pågår det uppdatering och komplettering av överenskommelsen och finansieringsmodellen mellan förvaltningarna för att exempelvis förtydliga ansvarsfördelning av drift, skötsel och återställningsåtgärder mellan ordinarie markanläggningsägare (stadsfastighetsförvaltningen, stadsmiljöförvaltningen eller idrotts- och föreningsförvaltningen) och kretslopp och vattens ansvar för "skyfallsanläggningen".

Stadsledningskontoret kan samtidigt konstatera att det i dagsläget inte finns några pågående detaljplaner eller utredningar i befintlig bebyggelse där det huvudsakliga spåret är att nyttja skol- eller förskolegårdar som skyfallsytor, utan att åtgärder i första hand försöker lösas på annan allmän platsmark.

Inom ramen för stadens klimatanpassningsarbete pågår en rad andra frågeställningar och utredningar knutet till exempelvis skyfall och klimatanpassning av lokalbeståndet. Dock är bedömningen att dessa i större utsträckning utgår från åtgärder, samverkan eller möjligheter till utvecklade finansieringsmodeller för att hantera behov som utgår från behoven som verksamhetsutövare eller som fastighetsägare/anläggningsägare till följd av ett förändrat klimat och behöver utvecklas vidare inom ramen för det övriga klimatanpassningsarbetet eller hanteras inom ramen för exempelvis den ordinarie investeringsplaneringen och prioriteringen. Vad avser utvecklingen av finansieringsmodeller för att hantera gemensamma skyfallsanläggningar pågår statliga utredningar som på sikt kan stärka kommunernas möjligheter att kunna kräva

finansiering från privata fastighetsägare som gynnas av åtgärder för vissa typer av objekt. Men någon ny lagstiftning är ännu inte på plats.

Hantering av skyddsrum i lokalbeståndet

I dagsläget finns inga förutsättningar att på ett kvalificerat och enkelt sätt kunna särskilja de lokalkostnader som förknippas med skyddsrumsanläggningar i kommunens befintliga lokalbestånd för kommunal service. Stadsledningskontorets utgångspunkt har därför varit att se över alternativ finansieringsmodell/hantering för tillkommande skyddsrum i planerade ny- och ersättningsinvesteringar samt hantering av de upprustningsåtgärder i det befintliga beståndet som aktualiserats av det förändrade omvärldsläget.

Stadsfastighetsnämndens bedömning och planering är grovt uppskattat till att det finns behov av upprustningsåtgärder motsvarande ca 10 mnkr per år de kommande åren och att det i inom ramen för pågående nyproduktion återfinns skyddsrumsanläggningar motsvarande cirka 10-15 mnkr årligen kommande treårsperiod. Det skulle medföra årligen tillkommande kapitalkostnader på motsvarande ca 0,5-1 mnkr per år, kapitalkostnader som belastar självkostnadshyran för berörda hyresgäster med nuvarande modell.

För att hantera skyddsrumfrågan i ersättningsmodellerna mot de enskilda huvudmännen har grundskoleförvaltningen inför 2025 gjort en schablonmässig bedömning av förvaltningens hyreskostnader knutet till skyddsrum. Dessa kostnader har sedan lyfts ur övriga lokalkostnader för att inte ligga till grund för ersättningen och hanteras centralt på förvaltningen. Dock framhåller förvaltningen att ”skyddsrumskostnaderna” fortsatt ingår i verksamhetens kostnads massa och således även i räkenskapssammandrag och belastar exempelvis nyckeltalen för elevkostnader etcetera.

Stadsledningskontoret ser att det finns tre möjliga vägval om en annan hantering efterfrågas.

1. Bibehålla den struktur som finns idag där kostnaderna för skyddsrum ingår som en del av självkostnadshyresmodellen och hanteras inom ramen för verksamhetsnämndernas ordinarie kommunbidrag. Grundskolenämndens hantering där en schablonmässig bedömning av hyreskostnaderna för skyddsrummen lyfts ur resursfördelningsmodellen kan appliceras även inom övriga verksamhetsnämnder.
2. En hantering i enlighet med modellen ovan, men där berörda verksamhetsnämnder får ett riktat kommunbidrag för tillkommande hyreskostnader förknippade med tillkommande nya skyddsrum i samband med nybyggnad eller effekterna av en högre takt i upprustningen och återställandet av skyddsrum.
3. Ett tredje alternativ baseras på att den schablonmässiga bedömningen av tillkommande kostnader för nya skyddsrum och upprustning av befintliga skyddsrum hanteras som en kommunbidragsfinansierad verksamhet inom stadsfastighetsnämnden. En hantering som skulle likna den beslutade hanteringen för etablering av trygghetspunkter eller de större befolkningsskyddsrummen.

Om inriktningen är att tydligare lyfta av verksamhetsnämnderna dessa kostnader förordar stadsledningskontoret att alternativ tre är den renaste modellen som ligger i linje med övrig inriktning att hantera befolkningsåtaganden inom stadsfastighetsnämndens verksamhet som en separat kommunbidragsfinansierad verksamhet inom nämndens ansvar. Kapitalkostnaderna för 2026 bedöms kunna hanteras inom ramen för övriga centralt avsatta medel för kapitalkostnadskompensation till nämnderna men behöver inarbetas och redovisas särskilt i nämndens framtida investeringsnomineringar.

En kommuncentral finansiering av upprustningsåtgärder i befintligt bestånd skulle kunna

hanteras genom att lyfta av motsvarande ram från främst utbildningsnämnderna alternativt att de hanteras som en ofinansierad utgift i de kommuncentrala posterna som tillförs det övriga utrymmet för civila beredskapsåtgärder. Stadsledningskontoret har lyft in 10 mnkr årligen som en ej inarbetad post under kommuncentrala poster.

Eventuell löpande tillsyn och skötsel av skyddsrumsbeståndet har inte omhändertagits i detta arbete utan skulle fortsatt belasta verksamhetsnämnderna, men bedöms utgöra begränsade kostnader och ska ses i ljuset av att verksamheterna idag ändå nyttjar skyddsrummen för diverse verksamhetsknuten verksamhet.

Stadsledningskontoret överlämnar frågan att värderas i det politiska budgetarbetet.

5.5.5 Uppdrag konsekvenser av strategiska markförvärv

Kommunfullmäktige beslutade 2024-10-10 § 407 om att godkänna förvärv av fastigheten Gullbergsvass 703:17 från Älvstranden Utveckling AB i enlighet med exploateringsnämndens hemställan. Förvärvet innebär att exploateringsnämnden tar över markägandet men att byggnader och lokaler och dess förvaltning, i enighet med ansvarsfördelningen i den nya organisationen för stadsutveckling, överförs till stadsfastighetsnämnden. I ärendet konstaterades samtidigt att hyresintäkterna från förvaltningen av de överförda fastigheterna inte täcker drift- och underhållskostnader, kapitalkostnader och interna markupplåtelsekostnader utan förväntas generera ett årligt underskott på ca 3-4 mnkr för stadsfastighetsnämnden.

I samband med beslutet hänsköts hanteringen av underskottet till kompletteringsbudgeten i februari 2025 för att bland annat kunna värdera förutsättningarna för stadsfastighetsnämnden att hantera underskottet inom ramen för nämndens övriga förvaltning av kommersiella och övriga fastigheter. Stadsledningskontoret konstaterade samtidigt i ärendet att utgångspunkten för omfördelningen av ansvar i samband med omorganiseringen av de stadsutvecklande verksamheterna var att denna verksamhet över tid hade varit ”självfinsierad” under den tidigare fastighetsnämndens ansvar och att ansvaret omfördelades utifrån dessa premisser. Att eventuella underskott därmed skulle belasta verksamhetskollektivet inom självkostnadshyreskollektivet genom lägre kvalitet på förvaltningen var inte en eftersträvd konsekvens av den förändrade ansvarsfördelningen.

I samband med bokslut och budget för 2025 kunde stadsfastighetsnämnden konstatera att den verksamhet som knyts till stadens förvaltning av strategiska fastigheter i avvaktan på exploatering gjorde ett underskott på ca 10 mnkr under 2025 samt att prognosen för 2025 pekade på ett underskott upp till ca 20 mnkr där tillkommande fastigheter till följd av markförvärvet i Gullbergsvass utgör en del av underskottet. Till följd av detta hemställde stadsfastighetsnämnden 2025-02-06 § 9, om kompensation för underskottet för att inte belasta stadens verksamhetsnämnder med försämrad kvalitet i förhållande till debiterad självkostnadshyra.

Kommunfullmäktige beslutade 2025-03-27 §135 om kompletteringsbudget för februari 2025 att tilldela stadsfastighetsnämnden sammanlagt 10 mnkr för 2025. Dels för underskotten från förvaltningen av strategiska fastigheter, dels för nämndens hemställan om att finansiera innovation i fastighetsutveckling. Därutöver fick kommunstyrelsen i uppdrag att utreda och föreslå en hantering i enlighet med stadsfastighetsnämndens hemställningar i budgetförutsättningarna för 2026-2029.

Hantering av underskott inom stadsfastighetsnämndens verksamhet för kommersiella och övriga verksamheter

Stadsledningskontoret delar stadsfastighetsnämndens bedömning att underskott till följd av stadens strategiska markförvärv och förvaltningen av dessa fastigheter i avvaktan på exploatering inte bör belasta eller generera försämrad kvalitet för välfärdsverksamheterna lokaler. Analogt med en sådan bedömning bör då inte heller eventuella överskott till följd av exempelvis avyttringar enskilda år nyttjas för att förstärka förvaltningen av lokalerna inom självkostnadskollektivet.

I samband med omorganisationen bedömdes att denna förvaltningsverksamhet kunde vara självfinansierad över tid och utifrån budget för 2022, som låg till grund för den ekonomiska omfördelningen, skulle verksamheten ge ett marginellt överskott. Däremot har verksamheten i fastighetskontorets regi inte belastats med förvaltningsgemensamma kostnader, vilket i efterhand skulle kunna ha behövt värderas i samband med omorganisationen och omfördelningen av kommunbidrag. Dock är det svårt att bedöma vilken andel av de gemensamma kostnaderna som knyts till verksamheten för förvaltning av det strategiska fastighetsinnehavet. Effekten blev dock att det inte överfördes någon finansiering för de behov av stöd och ledningsfunktioner som överfördes till den nya stadsfastighetsnämndens ansvar.

Stadsledningskontoret kan även konstatera att det tidigare fastighetskontoret hade flera olika affärsverksamheter med variationer i över- och underskott över tid, och därmed fler verktyg för att kunna hantera över- och underskott från förvaltningsverksamheten av strategiska fastigheter. Detta till skillnad från i stadsfastighetsnämnden där verksamheten blir mer isolerad och synliggörs på ett tydligare sätt och då förutsättningarna för omorganiseringen baserades på att verksamheten skulle hållas isär från det övriga hyreskollektivet för kommunal service. Med en tydligare belastning av förvaltningsgemensamma kostnader i den nya organiseringen, ett tydligare fastighetsförvaltningsperspektiv på verksamheten och ett mer isolerat finansiellt sammanhang kan stadsledningskontoret konstatera att förvaltningen av det strategiska fastighetsinnehavet i avvaktan på framtida markutveckling och exploatering i dagsläget inte har förutsättningar att vara självfinansierande.

För att möta stadsfastighetsnämndens hemställan kan stadsledningskontoret konstatera att det finns olika alternativ att hantera frågan om det finns en aktiv önskan om att under- och överskott ska hållas isär och inte påverka det övriga självfinansieringskollektivet.

Finansiering av kapitalkostnadseffekter av strategiska markförvärv

Stadsledningskontoret bedömer att det är rimligt att de finansiella kostnaderna för den del av köpeskillingen för fastighetsförvärv som baseras på det framtida förväntade markvärdet och inte på markens nuvarande användning och bärkraft kan hanteras inom ramen för stadens ordinarie ersättningsmodell för kapitalkostnader. Detta då det är en investeringsrisk som rent teoretiskt avses att finansieras genom framtida försäljningsintäkter och reavinster som även de förs kommuncentralt. För mark görs inga avskrivningar utan belastas endast med internränta. Modellen skulle till del innebära att stadsfastighetsnämndens kostnader för intern upplåtelse minskar något och därmed belastningen på verksamheten för kommersiella och övriga fastigheter men löser bara till del ut det prognostiserade underskottet.

Modellen kan införas till 2026 där de större förvärven från och med 2024 bör hanteras enligt modellen. Stadsledningskontoret bedömer att dessa internräntekostnader kan hanteras inom ramen för den kommuncentralt avsatta posten för kapitalkostnader under 2026, men att

exploateringsnämnden inför investeringsnomineringar 2027 behöver redovisa prognos för dessa långsiktiga räntekostnader.

Omfördelning av kommunbidrag för förvaltningsgemensamma kostnader

Det kan anses skäligt att någon del av det kommunbidrag som överfördes till exploateringsnämnden i samband med omorganisationen skulle ha tillförts stadsfastighetsnämnden för delar av den gemensamma administrationen inom fastighetskontoret som var till stöd för förvaltningen av det strategiska markinnehavet. Stadsledningskontoret har dock inte funnit något konkret sätt att bedöma vare sig grunden för en sådan fördelning eller storleken på ett sådant bidrag. Dels utifrån att verksamheten har förändrats över tid, dels utifrån att intäkter och kostnader har varierat väsentligt mellan åren. Variationerna har medfört att verksamheten vissa år har bidragit finansiellt till förvaltningens övriga verksamheter, medan den andra år har belastat förvaltningens övriga ekonomi.

Stadsledningskontoret ser därför inte att det finns förutsättningar att föreslå en omfördelning av kommunbidrag mellan exploateringsnämnden och stadsfastighetsnämnden.

Utökad befogenhet att nyttja eget kapital

Då resultatet i förvaltningen av strategiska fastigheter kan variera betydligt mellan åren bedömer stadsledningskontoret att en modell med kommuncentralt avsatta medel, eller ett årligt kommunbidrag, för att finansiera över- och underskott inte är att föredra. Det riskerar att binda upp mer medel än nödvändigt och ger inte heller någon styrning mot stadsfastighetsnämnden att aktivt arbeta för en full självfinansieringsgrad inom det kommersiella beståndet.

Stadsledningskontoret förordar ett alternativ där stadsfastighetsnämnden ges ökade befogenheter att använda eget kapital för att möta variationerna i över- och underskott från verksamheten. Ökade befogenheter för nämnden att nyttja eget kapital behöver inte gälla generellt utan bör kopplas specifikt till förvaltningen av strategiska fastigheter. Då det i dagsläget bedöms finnas ett strukturellt underskott i förvaltningen, men som är osäkert i storlek och möjlighet att omhänderta, förutsätter modellen att avvikelserna undantas från kravet att det ska återställas efterföljande år och att utgångspunkten är att det utnyttjade egna kapitalet återställs i samband med bokslutsberedningen. Ett eventuellt återställande kan då samtidigt värderas i förhållande till eventuella överskott från övrig verksamhet, exempelvis till följd av variationer i el-kostnader eller kapitalkostnadsutfall från planerade reinvesteringar (kostnadsavvikelser som inte regleras mot självkostnadshyrorna utifrån faktiskt utfall utan från prognostiserade volymer). Baserat på stadsfastighetsnämndens bedömning om osäkerheterna i omfattning mellan åren och med en förändrad fördelning och hantering av markvärdena, bedömer stadsledningskontoret att underskotten för de närmsta åren, beroende på in och utflöden av strategiska fastigheter, kan röra sig runt 15 mnkr för 2026 och några år framåt.

I praktiken liknar hanteringen regleringen av över- och underskott av stadsbyggnadsnämndens transfereringar, där utfallet nollställs årligen. Stadsledningskontoret bedömer dock att det kan finnas en viss styrning att regleringen inte sker per automatik utan att stadsfastighetsnämnden behöver värdera hanteringen av eget kapital i samband med bokslutet och att ett synligt underskott i verksamheten sätter fokus på att verksamheten behöver vara aktiv utifrån en inriktning att vara självfinansierad över tid.

Kommunallagens krav på balans mellan intäkter och kostnader (balanskravet) innebär att staden i budget måste ta hänsyn till nämndens ökade möjlighet att använda eget kapital. Det underskott som kan uppstå i nämnden om de använder eget kapital måste mötas av motsvarande överskott

kommuncentralt. Alternativet kräver således att ett utrymme omhändertas inom ramen för den kommuncentrala allmänna reserven budgeteras en kommuncentral reserv för nämndens eventuella nyttjande av eget kapital.

Det är fortsatt av vikt att verksamheten, trots begränsade förutsättningar att styra in- ut utflödet av strategiska fastigheter, arbetar aktivt med kontraktshantering, hyressättning och en ändamålsenlig drifts-, underhålls- och reinvesteringsplanering för att verka för att verksamheten ska vara självfinansierad över tid.

Exploateringsnämnden bör i samband med denna hantering få i uppdrag att bygga en struktur för att kunna hantera en delning av markvärdena, för att möjliggöra en övergång till föreslaget förfarande inför 2026.

5.5.6 Uppdrag kring hantering innovation i fastighetsutvecklingen

Stadsfastighetsnämnden beslutade 2025-02-06 § 8 att hemställa till kommunfullmäktige om driftsmedel uppgående till 15 mnkr årligen under planperioden 2025-2030 för att finansiera innovation i fastighetsutvecklingen.

Nämnden bedömer det som väsentligt för klimatomställningen till 2030 att hitta finansieringsformer internt i staden som möjliggör innovationssatsningar. Enligt nämnden innebär målet för 2030 att nya metoder behöver utvecklas och prövas i verkliga projekt. Det kan till exempel handla om nya materialval eller produktionsmetoder för att i någon del av produktionskedjan minska utsläppen och klimatavtrycket. Utifrån innovationsarbetet i dessa utvalda projekt kan sedan de bästa och mest kostnadseffektiva lösningarna skalas upp och användas på bred front i många lokalprojekt. Enligt nämnden undersöks löpande möjligheterna till externt finansieringsstöd, men det täcker ändå inte en betydande del av kostnaderna för innovationsarbetet. Samtidigt menar nämnden att det är olämpligt att kostnaderna för innovationsarbetet belastar självkostnadshyran för stadens förvaltningar. Dels skulle det innebära en risk att lokalprojekten inte blir verklighet eftersom hyresgästen helt enkelt kan säga nej till att genomföra projektet av kostnadsskäl. Det skulle också innebära att en enskild hyresgäst finansierar en utveckling som hela staden har nytta av vilket blir ett problem ur ett rättviseperspektiv. Kommunfullmäktige beslutade 2025-03-27 §135 i ärendet kompletterande budget mars att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda och föreslå en hantering i enlighet med stadsfastighetsnämndens hemställningar i budget 2026-2029.

Stadsledningskontoret delar stadsfastighetsnämndens bedömning att enskilda hyresgäster/hyresobjekt inte bör finansiera tillfälliga innovationssatsningar som hela staden i förlängningen drar nytta av.

Stadsledningskontoret bedömer att om tillfälliga innovationsmedel ska tillföras i budget, så är det lämpligt att avsätta medel i en kommuncentral pott för avrop genom beslut av stadsfastighetsnämnden.

Som ett alternativ till kommuncentral finansiering menar stadsledningskontoret att kostnaderna för innovationssatsningarna skulle kunna fördelas ut på det samlade hyreskollektivet som en overheadkostnad. Utifrån hur processen kring fastställande av nästkommande års hyror är uppbyggd bedömer dock kontoret att detta kan ske tidigast inför 2027. Kommunfullmäktige behöver i så fall besluta att ge stadsfastighetsnämnden i uppdrag att i självkostnadshyran inför

2027 inkludera kostnader för innovation i fastighetsutvecklingen om maximalt 15 mnkr årligen och som längst fram till 2030.

Stadsledningskontoret överlämnar frågan att värderas i det politiska budgetarbetet.

5.6 Framställningar från nämnder/styrelser

5.6.1 Valnämnden – Hemställan om kommunbidrag för att genomföra allmänna val 2026

Valnämnden beslutade 2025-04-23 § 31 om hemställan till kommunstyrelsen om kommunbidrag om totalt 35 600 tkr för genomförande av allmänna val 2026 i enlighet med förutsättningar som presenteras i föreliggande tjänsteutlåtande.

Den 13 september 2026 är det val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige. Valnämndens kostnader och verksamhet skiljer sig stort beroende på om det är ett valår eller ett förberedelseår. För att ge kommunstyrelsen förutsättningar att ta hänsyn till valnämndens behov i budgetberedningen har valkansliet beräknat nämndens kostnader för genomförande av de allmänna valen 2026.

Kostnaderna har beräknats med utgångspunkt i att nuvarande verksamhet bibehålls och utvecklas i enlighet med de förutsättningar som beskrivs i tjänsteutlåtandet. Förvaltningen har vid sin bedömning av servicenivå gjort avvägningar utifrån gällande lagstiftning, statistik över antalet röstberättigade och röstande, tidigare utvärderingar av verksamheten och verksamhetens samlade förutsättningar att genomföra valet.

Kostnaden för valets genomförande beräknas uppgå till cirka 52 756 tkr varav cirka 17 133 tkr utgörs av statsbidrag (enligt 2024 års utbetalning). De största posterna i kostnadsberäkningen utgörs av personalkostnader om cirka 77 procent och lokalkostnader om cirka 9 procent. För att genomföra de allmänna valen 2026 behöver valnämnden tillföras 35 600 tkr.

Stadsledningskontoret har i beräkningsunderlaget inarbetat compensation till Valnämnden i enlighet med nämndens framställan om totalt 35 600 tkr.

5.6.2 Business Region Göteborg – finansiering Science Park

Kommunfullmäktige beslutade 2023-04-27 § 22 att ge Business Region Göteborg AB (BRG) i uppdrag att inleda och genomföra en ordnad avveckling av Johanneberg Science Park AB (JSP) samt att se över förutsättningarna för nya programområden inom ramen för Lindholmen Science Park AB (LSP). Stadsledningskontoret redogjorde i ärende, *SLK-2025-00143*, för bolagets redovisning av dessa uppdrag och kommunfullmäktige beslutade 2025-03-27 § 149 att förklara uppdrag fullgjorda.

Efter genomförd förstudie och dialog i ägarkretsen har styrelsen i LSP beslutat att inkludera områdena samhällsbyggnad och energi i bolagets portfölj och i anslutning till detta också ställt ut en begäran om en ökad årlig basfinansiering från och med verksamhetsåret 2025 till ägare som enligt avtal tillskjuter aktieägartillskott. För BRG och Göteborgs Stad innebär det utifrån nuvarande ägarandel en ökad ägarfinansiering med 387 120 kr. Det ökade aktieägartillskottet förväntas enligt BRG sammantaget generera flera tänkbara positiva effekter och därmed kan användas mer effektivt och i större utsträckning kunna ge en högre utväxling på insatt kapital. En ökning till LSP ska, enligt BRG, också ses i ljuset av att aktieägartillskott till JSP på 2 000 tkr upphör från och med 2025.

Stadshuset har, 2025-01-20 § 7, lämnat ett yttrande över hemställan. Sammanfattningsvis gör Stadshuset samma bedömning som BRG att hemställan om ökad ägarfinansiering till

Lindholmen Science Park AB är att anse som en följdriktig hantering i syfte att skapa förutsättningar för en förstärkt park i linje med ursprungligt syfte och de verksamhetsförändringar i JSP och LSP som kommunfullmäktige redan har beslutat om. Stadshuset gör dock bedömningen att frågan om utökad ägarfinansiering till LSP ytterst är en kommuncentral budgetfråga varför hemställan lämnades över till kommunstyrelsen utan eget ställningstagande.

Kommunfullmäktige beslutade 2025-03-27 § 149 att hänskjuta hemställan om utökad ägarfinansiering till ordinarie budgetprocess. Frågan avseende 2025 överlämnas till kommunstyrelsen i ärendet kompletterande budget maj 2025 (SLK- 2025-00309).

Stadsledningskontoret har i beräkningsunderlaget lagt beloppen bland ej inarbetade poster att värdera i det politiska budgetarbetet.

5.6.3 Kulturnämnden – Projektkostnader

Kulturnämnden beslutade 2025-02-07 § 36 att överlämna redovisningen av projekt med tidsförskjutning till den politiska budgetberedningen inför 2026. Redovisningen rör projekten *Nya magasin* samt *Om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum*.

Kommunfullmäktige beslutade 2020-10-15 § 25 om uppförande av nya magasin för stadens museisamlingar 2020. I tjänsteutlåtandet redovisades behovet av en tillfällig projektbudget om 65 mnkr under projekttiden 2021-2027. Kommunfullmäktige beslutade 2021-10-28 § 17 om en om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum år 2021. I tjänsteutlåtandet redovisades behovet av en tillfällig projektbudget om 47 miljoner kronor under projekttiden 2022-2028. Sedan 2021 har det inom kulturnämndens kommunbidrag funnits årliga medel för genomförande av projekten. I budget 2025 har dessa medel i stället placerats kommuncentralt för avrop av kulturnämnden. De tidsförskjutningar som har uppstått i projekten har lett till positiva avvikelser i nämndens årsbokslut och behov av att flytta fram projektmedel till kommande år.

Nya magasin

Nya magasin ursprungliga tidplan var 2021-2027. Efter förseningar beräknas projektet nu pågå till och med år 2030. Kulturnämnden skriver att den totala kostnadsramen för projektet, om 65 mnkr, inte förändras. Däremot behöver projektmedlen disponeras över en längre tidsperiod och redovisar nedanstående behov av kommuncentrala projektmedel. Till och med december 2024 har nämnden upparbetat 19,4 mnkr av projektmedlen.

Nya magasin	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Behov, mnkr	3,8	4,3	6,0	13,6	12,4	5,2
Förändring mot föregående års kommunbidrag, mnkr	-	+0,5	+1,7	+7,9	-1,5	-7,2

Nya omständigheter

Den 7 januari 2025 ansökte Serneke Sverige Sb om konkurs vid Göteborgs tingsrätt. Bolaget är den entreprenör som Higab AB har upphandlat för projektet. Higab har hävt avtalet med Serneke Sverige AB och kommer att upphandla ny entreprenör. Kulturförvaltningen skriver att Higab kommer planera inleda en ny upphandling snarast och bedömer i nuläget att tidsplanen

behöver justeras med en prognos på sex månaders försening. Om ny tilldelning skulle överklagas påverkas tidsplanen. Sammantaget konstaterar kulturförvaltningen att konkursens konsekvenser för behoven av projektmedel i dagsläget är svåra att bedöma. Förvaltningen återkommer om nya uppgifter väsentligt skulle förändra redovisningen.

Om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum

Den ursprungliga tidplanen för om- och tillbyggnaden av Göteborgs konstmuseum var 2022-2028. Efter förseningen beräknas projektet nu pågå till och med år 2032. År 2025-2027 förbereds evakuering, som sedan genomförs 2027. Om- och tillbyggnaden beräknas preliminärt vara klar årsskiftet 2030/2031 och museet öppnas för publiken 2032. Projektet avslutas 2032.

Kulturnämnden skriver att den totala kostnadsramen för projektet, om 47 miljoner kronor, inte förändras. Däremot behöver projektmedlen disponeras över en längre tidsperiod och redovisar nedanstående behov kommuncentrala projektmedel. Till och med december 2023 skriver nämnden att 4,8 mnkr av projektmedlen upparbetats.

Om- och tillbyggnad	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Behov, mnkr	1,6	1,1	4,5	9,6	0,85	2,65	16,55	5,35
Förändring mot föregående års kommunbidrag, mnkr	-	-0,5	+3,4	+5,1	-8,75	+1,8	+13,9	-11,2

Stadsledningskontoret har inarbetat kommuncentrala medel till kulturnämnden år 2026-2028 enligt redovisningen från kulturnämnden.

Av kulturnämndens ärende framgår att nämnden årligen kommer informera den politiska budgetberedningen om tidsförskjutning i behoven av projektmedel för nya magasin samt om- och tillbyggnad av Göteborgs Konstmuseum. Vidare konstateras i ärendet att tillkommande kostnader för kulturnämndens hyra och drift när projekten är klara ligger utanför detta ärende och att nämnden kommer återkomma längre fram med dessa behov.

5.6.4 Kulturnämnden – Inhyrning av lokal i Slakthuset och omlokalisering av Göteborgs Konsthall

Kulturnämnden fattade beslut 2024-01-22 § 17 att godkänna inhyrning av ersättningslokal för Göteborgs Konsthall. Kulturnämnden beslutade i samma ärende att ge stadsfastighetsförvaltningen i uppdrag att genomföra inhyrningen av lokal i Slakthuset för Göteborgs Konsthalls verksamhet. En omlokalisering av konsthallen till Slakthuset skulle medföra tillkommande driftskostnad på 7,1-8 miljoner kronor.

Arbetet med att omlokalisera Göteborgs Konsthall har pågått i olika former sedan 2012. I september 2022 gav kulturnämnden kulturförvaltningen i uppdrag att omlokalisera Göteborgs Konsthall till Slakthusområdet, Gamlestaden (2022-09-19 § 187). Den tidigare konsthallen på Götaplatsen stängde i slutet av januari 2025 och verksamheten bedrivs innan ny lokal finns på plats i form av olika projekt, aktiviteter och samarbeten med bibliotek, kulturhus, skolor och konstnärer.

Preliminär tidplan för inflyttning till nya lokaler sker 2026. Nuvarande detaljplan för området stödjer inte att en byggnad permanent iordningställs för Göteborgs Konsthalls verksamhet. Konsthallens årliga kostnader är idag cirka 11 mnkr för lokal, personal och övriga kostnader. En

omlokalisering av konsthallen till Slakthuset skulle medföra tillkommande årliga driftskostnad på 7,1-8 miljoner kronor. De tillkommande kostnaderna kommer att falla ut från och med år 2026 och framåt. Enligt kulturnämndens tjänsteutlåtande från 2024 menar nämnden att en ramförstärkning är nödvändig om inte en besparing av annan verksamhet med motsvarande belopp ska behöva ske.

Stadsledningskontoret överlämnar frågan att värderas i det politiska budgetarbetet.

5.7 Information från nämnder eller styrelser inför budget 2026

Kommunstyrelsen beslutade 2025-03-12 att i samband med delårsrapport mars, ge nämnder och styrelser en möjlighet att lämna information om *väsentliga* förändringar som bedöms ha påverkan på nämndens eller styrelsens uppdrag inför kommande år.

I beslutet pekar kommunstyrelsen på omvärldsförändringar som till exempel:

- förändringar i lagstiftning eller praxis för hur lagstiftning tillämpas,
- förändringar i samhällstrender,
- delar av verksamheten som har högre eller lägre kostnadsutveckling än PKV,
- andra utmaningar som gör att det är svårt att klara uppdragen i reglemente eller ägardirektiv.

Punkt 3 ovan relaterar i första hand till nämnder och kommunbidragsfinansierade styrelser. För bolagen i övrigt avses om verksamheten genererar högre eller lägre resultat beroende på förändrade kostnader och intäkter än planerat eller förändrad lönsamhet.

Stadsledningskontoret har sammanställt det inkomna materialet som bifogas i bilaga Information från nämnder och styrelser inför budget 2026.

5.8 Fattade beslut

5.8.1 Subvention periodkort

Stadsledningskontoret fick genom beslut i kommunstyrelsen 2025-02-26 § 174 i uppdrag att inarbeta den bedömda årliga kostnaden för subvention av periodbiljetter i budgetförutsättningarna för 2026-2028.

I kommunfullmäktige beslutade 2025-02-27 att ge stadsmiljönämnden i uppdrag att teckna avtal med Västtrafik för tillköp motsvarande en subvention om 140 kr för 30-dagars kort för zon A vuxen. Subventionen ska omfatta folkbokförda i Göteborg med målsättning att införas under kvartal 1 år 2026.

Enligt tjänsteutlåtandet bedöms tillköpet av subventionen kosta Göteborgs Stad 115-130 mnkr per år i 2026 års prisliv. Medel för tillköp av älvtrafik och för 65+ ingår sedan tidigare i stadsmiljönämndens kommunbidragsram. Då det inför 2026 finns viss osäkerhet kring kostnaden, bland annat beroende på när i tid införandet sker, föreslår stadsledningskontoret att medel för subventionen initialt inarbetas kommuncentralt. Detta då det är enklare att hantera en eventuell ekonomisk avvikelse om medlen ligger centralt.

5.8.2 Medborgarvittnen, nämnden för demokrati och medborgarservice

Kommunfullmäktige beslutade 2025-03-27 § 147 att uppdra åt nämnden för demokrati och medborgarservice att avveckla verksamheten med medborgarvittnen 2026-12-31.

I nuläget budgeterar nämnden för demokrati och medborgarservice cirka 1 650 tkr för samordningen samt medborgarvittnenas arvode och ersättning för förlorad arbetsinkomst, för vilket nämnden erhållit kommunbidrag. Stadsledningskontoret har inarbetat en justering av nämndens kommunbidrag med 1 650 tkr från år 2027 och framåt.

5.8.3 EM i fotboll för damer, Göteborg & Co

Kommunfullmäktige beslutade 2025-03-27 § 147 att under förutsättning att Göteborg tilldelas evenemanget Europamästerskapet i fotboll för damer 2029, bevilja hemställan från Göteborg & Co AB om utökat kommunbidrag med 1 mnkr för år 2027, 3 mnkr för år 2028 och 36 mnkr för år 2029. Stadsledningskontoret har inarbetat utökat kommunbidrag till Göteborg & Co i enlighet med beslut i kommunfullmäktige. Beslut om värdskap förväntas fattas av europiska fotbollsförbundet (UEFA) i december 2025.

5.8.4 Kommunstyrelsen - Utreda hur medel för utvecklingsinsatser inom funktionshinderområdet ska hanteras framöver

Kommunstyrelsens beslutade 2024-12-11 § 1064 om att ge i uppdrag till stadsledningskontoret att utreda hur medel för utvecklingsinsatser inom funktionshinderområdet ska hanteras framöver.

Stadsledningskontoret hanterar idag medel för utvecklingsinsatser inom funktionshinderområdet. Beloppet är 700 000 kronor per år. Medlen har under de senaste åren inte nyttjats fullt ut. En överflyttning till annan nämnd innebär för stadsledningskontoret en minskad ram med 700 000 kronor. För mottagande nämnd innebär det en motsvarande ökning.

Syftet med överflyttningen är att medlen ska nyttjas fullt ut och därmed komma målgruppen personer med funktionsnedsättning till del.

Utredningen föreslår att medlen kan ingå i stadens övriga arbete med föreningsbidrag samt att medlen flyttas från stadsledningskontoret till nämnden för funktionsstöd i samband med budget 2026. Förslaget innebär att medlen avser föreningar och inte längre kan tilldelas stadens egna verksamheter. Det betyder att staden förstärker det föreningsbidrag som finns idag till målgruppen personer med funktionsnedsättningar.

För stadsledningskontoret medför en överföring av medlen en minskad administration. För den mottagande nämndens del beror påverkan på administrationen på omfattningen av antal ansökningar. Eftersom nämnden för funktionsstöd redan hanterar föreningsbidrag så bedöms den påverkan inte bli så stor.

Kommunstyrelsen beslutade den 7 maj 2025 att bifalla stadsledningskontorets förslag. Omföringen av kommunbidrag från kommunstyrelsen till nämnden för funktionsstöd är inarbetad i beräkningsunderlaget.

5.9 Pågående ärenden

5.9.1 Hemställan om ändrade reglementen och överföring av medel avseende Center för skolutveckling

Grundskolenämnden, förskolenämnden samt nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning har hemställt till kommunfullmäktige om ändrade reglementen för grundskolenämnden och utbildningsnämnden. Ändringarna innebär att ansvaret för att tillhandahålla modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet flyttas från utbildningsnämnden till grundskolenämnden samt att utbildningsnämndens ansvar för gemensam verksamhetsutveckling inom samtliga skolformer upphör.

Som en konsekvens överförs utbildningsnämndens verksamhet inom Språkcentrum till grundskolenämnden och resurserna inom Center för skolutveckling fördelas mellan de fyra skolnämnderna. Utbildningsnämnden motsätter sig de förändringar som övriga nämnder hemställer om och har yttrat sig i frågan.

Ett genomförande i enlighet med hemställan innebär en omfördelning av kommunbidrag mellan utbildningsnämnden och de tre skolnämnder som står bakom hemställan. Av ärendet framgår att berörda förvaltningar har framfört att nämnderna har för avsikt att återkomma med ett underlag för detta i samband med delårsrapport mars 2025.

I delårsrapport mars har samtliga berörda nämnder angett och kommit överens om en fördelning av befintlig budget 2025 på 18 649 tkr (exklusive schablonmedel) avseende Center för skolutveckling enligt följande: grundskolenämnden 50 procent, förskolenämnden 25 procent, utbildningsnämnden 15 procent och nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning 10 procent.

Fördelningen skulle innebära att följande justeringsbelopp skulle behöva göras i befintlig budget i 2025 års prisnivå:

Grundskolenämnden 9 325 tkr

Förskolenämnden 4 662 tkr

Utbildningsnämnden -15 852 tkr

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning 1 865 tkr

Ärendet om förändrade reglementen behandlas av kommunstyrelsen den 21 maj 2025.

Stadsledningskontoret överlämnar frågan om överföring av kommunbidrag att värderas i det politiska budgetarbetet.

5.9.2 Inköps- och upphandlingsnämnden – Finansiering av uppdrag om kommunövergripande arbetssätt för hanteringen av riskbranscher samt att utöka och utveckla arbetsplatskontroller

Inköps- och upphandlingsnämnden har utrett två uppdrag, dels att ”ta fram ett kommunövergripande arbetssätt för hanteringen av riskbranscher inom inköp och upphandling” samt dels att ”utöka och utveckla arbetet med arbetsplatskontroller”. Kommunstyrelsen förklarade 2025-03-26 § 251 de båda uppdragen som fullgjorda. Ärendet inväntar därefter beslut i kommunfullmäktige.

Nämndens ambitionsnivå för ett kommunövergripande arbetssätt för hantering av riskbranscher samt utökning och utveckling av arbetsplatskontroller, är beroende av vilken nivå på finansiering som nämnden erhåller. Finansieringsfrågan har hänskjutits till kompletteringsbudget 2025 samt förutsättningar för budget 2026.

Sammanfattningsvis beskriver nämnden ett arbetssätt där inköps- och upphandlingsförvaltningen samordnar kommunövergripande metoder, processer och strukturer för hantering av riskbranscher. Förvaltningen tillhandahåller kontroller av leverantörer till förvaltningar och bolag, stödjer förvaltningar och bolag med information, stödmaterial samt utbildningar samt lämnar rekommendationer för avvikelshantering och ger vid behov stöd för hantering av avvikelser. Nämnden beskriver att det behövs en utökad organisation som är centralt placerad på inköps- och upphandlingsförvaltningen.

Bedömningen är att mellan 15-20 tjänster behövs för att uppnå önskad ambitionsnivå, det innebär en ökning på 10-15 tjänster i förhållande till antalet tjänster som arbetar inom kontrollfunktionen idag.

I dagsläget budgeterar nämnden cirka 5 mnkr för ”sund konkurrens”, varav 4 mnkr utgör generella kommunbidrag och 1 mnkr utgör ett riktat kommunbidrag. Nämnden bedömer ett sammantaget behov av finansiering om 17-20 mnkr för en fullt utbyggd enhet år 2027, om den av nämnden beskrivna ambitionsnivån ska nås. En lägre finansieringsnivå innebär att nämndens ambitionsnivå får sänkas.

För att under 2025 verkställa en påbörjad utökning av arbetsplatskontroller samt kommunövergripande arbetssätt för hantering av riskbranscher, hemställer inköps- och upphandlingsnämnden till kommunfullmäktige gällande kompletteringsbudget för innevarande år 2025 om 1,5 mnkr.

För att långsiktigt verkställa en fortsatt utökning av arbetsplatskontroller samt kommunövergripande arbetssätt för hanteringen av riskbranscher, beskriver nämnden ett finansieringsbehov om totalt 10-12 mnkr för 2026. Från och med 2027 med en fullt utbyggd enhet beskriver nämnden ett finansieringsbehov om totalt 17-20 mnkr.

I avvaktan på kommunfullmäktiges beslut överlämnar stadsledningskontoret frågan att värderas i det politiska budgetarbetet. Avseende 2025 har frågan överlämnats i kompletterande budget maj.

5.9.3 Nämnden för demokrati och medborgarservice – Uppdrag om att utreda förutsättningarna för Leksaksbibliotek enligt Göteborgsförslag 12879

Kommunstyrelsen beslutade 2025-03-26 § 256 att Göteborgsförslag 12879 inte genomförs under 2025, men tas vidare som underlag till kommunstyrelsens kommande budgetplanering.

Göteborgsförslag 12879 handlar om att inrätta leksaksbibliotek i stadens samtliga stadsområden. Kommunstyrelsen har gett nämnden i uppdrag att i samverkan med relevanta nämnder och bolag utreda förslaget vidare med inriktning att bereda plats för småskaliga leksaksbibliotek i kommunala lokaler.

Nämnden har utrett frågan (2024-12-18 § 107) och lämnat rekommendationer till kommunstyrelsen. Rekommendationerna handlar om att stödja ideella initiativ inom

delningsekonomi genom framför allt en lotsfunktion. Nämnden bedömer att en minimal resurs för en lotsfunktion är en halvtidstjänst, men ska en verklig effekt nås till 2030 så bedöms en heltidstjänst mer rimlig. I nämndens utredning framgår hur uppdraget för lotsfunktionen skulle kunna utformas.

Göteborgsförslaget om Leksaksbibliotek ger möjligheter till att nå flera av stadens mål och bör övervägas vidare, denna insats bör vägas mot andra viktiga insatser i syfte att bidra till social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Stadsledningskontoret har i ärendet övervägt olika organisatoriska placeringar av lotsfunktionen och gör bedömningen att uppdraget ligger i linje med ansvaret för nämnden för demokrati och medborgarservice. En preliminär kostnadsuppskattning för en heltidstjänst skulle kunna vara 800 tkr, respektive 400 tkr för en halvtidstjänst.

Stadsledningskontoret överlämnar frågan att värderas i det politiska budgetarbetet.

5.9.4 Nämnden för demokrati och medborgarservice – Utveckla hur stödet till övriga nämnder i högre grad kan anpassas, för att möjliggöra bättre efterlevnad av § 5 i nämndernas reglemente

Nämnden för demokrati och medborgarservice fick i uppdrag av kommunfullmäktige 2025-01-30 § 13 (Dnr SLK-2023-00895) att utveckla hur stödet till övriga nämnder i högre grad kan anpassas och erbjudas utifrån nämndernas behov och önskemål, för att möjliggöra bättre efterlevnad av § 5 i nämndernas reglemente. Nämnden beslutade 2025-04-23 § 28, i samband med fastställandet av delårsrapport mars, uppdraget för fullgjort. Uppdraget ska kostnadsredovisas i budgetunderlaget för 2026.

Nämnden beskriver i delårsrapport mars att behovet av samverkan mellan nämnder och bolag för att gemensamt ta ett större helhetsgrepp kring gemensamma samhällsutmaningar, samråd, dialog och andra delaktighetsinsatser har lyfts i olika sammanhang det senaste decenniet. Stadsdelsförvaltningarna som då hade befolkningsansvar mötte många invånare som önskade diskutera eller ges inflytande i frågor bortom stadsdelsnämndens ansvarsområde. Behovet av att ta ett större helhetsgrepp för att fånga upp och kanalisera lokalt engagemang har uppmärksamts även efter ny nämndorganisation 2021. Det framkom exempelvis i demokrati och medborgarservices kartläggningsrapport av stadens delaktighetsarbete 2022 att samverkan är nödvändig, eftersom många frågor som invånare vill prata om inte ligger inom en enskild nämnds eller bolags ansvarsområde.

För att hantera komplexa samhällsutmaningar och säkerställa att frågor utan tydlig problemägare inte lämnas obesvarade behöver Göteborgs Stad stärka samverkan mellan stadens olika nämnder och förvaltningar. Samtidigt är det avgörande att fånga upp och stötta det lokala engagemanget inom civilsamhället.

För att möta detta behov föreslår demokrati och medborgarservice att planeringsledare demokrati med lokal geografisk anknytning etableras som en länk mellan stadens förvaltningar och civilsamhället. Deras uppdrag är inte bara att underlätta invånares och civilsamhällets kontakt med staden, utan också att arbeta strategiskt för att stötta och underlätta samverkan förvaltningar och bolag emellan. Detta för att tillsammans öka stadens kapacitet att skapa

förutsättningar för delaktighet och inflytande i enlighet med stadens systematiska arbetssätt för medborgarinflytande – Medborgarinflytande 2.0.

Nämnden beskriver att planeringsledarna bör arbeta i nära samarbete med andra resurser som finns lokalt, såsom invånarguider och medborgarkontor, och ha ett lokalt perspektiv på delaktighet och inflytande. Särskilt fokus bör läggas på att stötta förvaltningar som har, eller behöver utveckla mer, kontakt och samarbete med civilsamhället och som stöttar lokala mötesplatser och föreningar. Planeringsledarna kan därmed ha en samordnande roll i att identifiera viktiga lokala frågor och behov av samverkan och stötta förvaltningarnas uppdrag att skapa förutsättningar för delaktighet och inflytande på ett sätt som gör att civilsamhällets engagemang tas tillvara och får möjlighet att utvecklas på lokal nivå.

Bedömningen är att det behövs fyra planeringsledare med inriktning mot respektive geografiskt stadsområde i staden för att omhänderta uppdraget.

Förvaltningen har idag ett etablerat arbete i staden kopplat till samverkan och medborgardelaktighet. Motsvarande två heltider av befintliga resurser bedöms kunna ställas om för att hantera delar av uppdraget. Utöver detta är därmed behovet en förstärkning med två planeringsledare på heltid samt verksamhetsmedel för att i respektive stadsområde bidra till goda förutsättningar för samverkan.

Med hänsyn till att befintliga resurser delvis kan nyttjas för ett utökat uppdrag är den sammantagna bedömningen av nämnden att ett budgettillskott krävs med 2 800 tkr.

Stadsledningskontoret överlämnar frågan att värderas i det politiska budgetarbetet.

5.9.5 Äldre samt vård- och omsorgsnämnden – Utredda hur nämnden kan skapa relationer och samarbeten med civilsamhällets organisationer för målgruppen äldre, samt inrätta funktioner för att hantera föreningsbidrag eller andra former av samarbeten för målgruppen äldre

Kommunfullmäktige gav 2025-01-30 § 13 äldre samt vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att utreda hur nämnden kan skapa relationer och samarbeten med civilsamhällets organisationer för målgruppen äldre, samt inrätta funktioner för att hantera föreningsbidrag eller andra former av samarbeten för målgruppen äldre. Uppdraget skulle kostnadsredovisas i budgetunderlaget för 2026.

Nämnden skriver i sin delårsrapport att det totala bidragsbeloppet kommer vara fem till tio miljoner kronor som idag inte finns finansiering för.

Stadsledningskontoret överlämnar frågan att värderas i det politiska budgetarbetet.

5.9.6 Stadsledningskontoret får i uppdrag att utreda hur stadens kommunikationsarbete mer effektivt kan organiseras samt hur styrningen av kommunikationsarbetet kan stärkas

Kommunstyrelsen beslutade 2024-02-21 § 154 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att i samverkan med nämnden för Intraservice och nämnden för demokrati och medborgarservice återkomma med förslag på hur delar av de centrala kommunikationsfunktionerna kan organiseras under en eller två nämnder i stället för tre som idag. I tjänsteutlåtandet redogör stadsledningskontoret för två organisationsalternativ som båda innebär att berörda funktioner samlas på två nämnder.

Ärendet bordlades i kommunfullmäktige 2025-04-24.

5.9.7 Kommunstyrelsen får i uppdrag att under framtagandet av ny hbtqi-plan utreda skydd och stöd för våldsutsatta hbtqi-personer och vid behov ta fram förslag på kompletterande åtgärder

Kommunfullmäktige gav 2024-04-25 § 166 kommunstyrelsen i uppdrag att under framtagandet av ny hbtqi-plan utreda skydd och stöd för våldsutsatta hbtqi-personer och vid behov ta fram förslag på kompletterande åtgärder. För att stärka stadens arbete föreslår stadsledningskontoret i ärendet ett riktat samtalsstöd, förstärkt kompetensutveckling inom socialtjänsten, omhändertagande av behovet av skyddat boende inom ramen för kategoristyrningen samt en normkritisk översyn av information om stadens insatser.

Stadsledningskontoret föreslår i ärendet att ett samtalsstöd inrättas i samverkan mellan socialnämnd Centrum och nämnden för demokrati och medborgarservice. Uppdraget bedöms innebära en resursförstärkning till socialnämnd Centrum motsvarande en helårsarbetare från 2026 och framåt, vilket beräknas till cirka 0,8 mnkr per år.

Stadsledningskontoret föreslår också en tillfällig förstärkning av socialnämnd Centrums utbildningsverksamhet inom våld i nära relation. Uppdraget bedöms kräva en resursförstärkning motsvarande en årsarbetare under 2026 och 2027, med en beräknad kostnad på cirka 0,8 mnkr per år.

Övriga åtgärder som föreslås bedöms inte medföra ökade kostnader utan ryms inom ordinarie utvecklingsarbete.

Ärendet behandlas i kommunstyrelsen den 4 juni 2025. Stadsledningskontoret överlämnar frågan att värderas i det politiska budgetarbetet.

5.9.8 Stadsledningskontoret får i uppdrag att utreda förutsättningar för Göteborgs Stad att ansluta sig till "Krogar mot Knark", ta fram förslag på hur arbetet kan organiseras och vilken aktör som ska ha huvudsakligt ansvar, samt göra en bedömning av ekonomiska konsekvenser för Göteborgs Stad

Kommunstyrelsen gav 2024-11-27 § 1002 stadsledningskontoret i uppdrag att utreda förutsättningar för Göteborgs Stad att ansluta sig till Krogar mot Knark, ta fram förslag på hur arbetet kan organiseras och vilken aktör som ska ha huvudsakligt ansvar, samt göra en bedömning av ekonomiska konsekvenser för Göteborgs Stad.

Stadsledningskontoret föreslår i ärendet att socialnämnd Centrum får i uppdrag att inrätta en funktion för att samordna arbetet. Uppdraget bedöms innebära en resursförstärkning motsvarande en årsarbetare vilket beräknas till cirka 0,8 mnkr per år. Utöver detta tillkommer kostnader kopplade till samordnaren för resor med mera vilket uppskattas till cirka 13 tkr per år.

Ärendet behandlas i kommunstyrelsen den 4 juni 2025. Stadsledningskontoret överlämnar frågan att värderas i det politiska budgetarbetet.

5.10 Stadshuskoncernens ekonomiska förutsättningar

5.10.1 Koncernövergripande sammanfattning

Stadshuskoncernens ekonomiska situation präglas fortsatt under planeringsperioden 2026-2028 av en investeringstakt på nivåer över 11 miljarder kronor per år. Resultatnivåer och kassaflöden ökar något under perioden vilket medger en ökad självfinansieringsgrad samtidigt som investeringsomfattningen innebär att skuldsättningen ökar. En del investeringar skapar i princip omedelbara tillkommande resultat och kassaflöden efter att investeringen färdigställts. Däremot ökar inte resultaten i samma utsträckning efter koncernens investeringar i klimatomställning, infrastruktur, kommunala verksamhetsfastigheter eller efter reinvesteringar.

Framtidenkoncernens storlek och stabilitet i Stadshuskoncernen innebär sammantaget att rörelserna i soliditet och lönsamhet på koncernnivå är små medan negativa rörelser syns tydligare i enskilda verksamheter.

Kommunfullmäktige har de senaste åren beslutat om utdelning från bolagskoncernen. Dessutom finansieras sedan många år tillbaka verksamheter i koncernen som har ett kommunalt ändamål som inte möjliggör full egen självfinansiering genom kapitaltillskott. Ägarens möjlighet till det förutsätter resultat och lönsamhet.

Under planeringsperioden är utdelningsmöjligheterna begränsade givet krav på finansiering av vissa verksamheter och resultat- och balansräkningens utveckling. Den nyss beslutade Göteborgs Stads riktlinje för direktavkastning gör de sambanden tydligare och gör det tydligt att Stadshuskoncernens resultat i de delar som bidrar till direktavkastning (Framtidenkoncernen exkluderad) är för lågt för att samtidigt skapa förutsättningar för självfinansiering av investeringar och långsiktig utvecklingsförmåga. Om en styrning mot ökad lönsamhet önskas kan kommunfullmäktige ge styrelserna uppdrag att ytterligare och mer aktivt styra mot resultat och lönsamhet.

Resultatutveckling för Stadshuskoncernen

Bolagen i Stadshuskoncernen har fram till 2019 sammantaget haft en över åren jämn resultatnivå (resultat efter finansiella poster) på 1,4-1,6 mdkr. Därefter har resultatnivån varit ojämn. Under 2024 har koncernens resultat återhämtat sig något jämfört med 2023. Resultatet blev 1 513 mnkr och rensat för jämförelsestörande poster blev 2024 års utfall 1 274 mnkr.

Bolagen i Stadshuskoncernen har lämnat långsiktiga ekonomiska bedömningar med kommentarer för perioden 2026-2028. För perioden 2029-2030 har bolagen i samband med rapportering av den 10-åriga investeringsplanen lämnat resultat- och balansinformation utan kommentarer. Osäkerheten för dessa år är därför högre och ska ses som en indikation på nedan redovisade resultatsiffror.

Stadshus har haft en dialog på tjänstepersonsnivå med Göteborg Energi AB avseende bolagets resultatprognos. Vid sidan om muntlig dialog har Stadshus ställt skriftliga frågor till bolaget där ledningen bedömer att det finns ett antal olika osäkerhetsfaktorer i lämnad prognos. Dialogen har resulterat i att bolagets resultatprognos som presenteras i detta dokument har justerats ner

med 20 procent för åren 2026-2028. Efter denna justering är Göteborg Energi AB:s resultat oförändrat de närmaste åren och något förbättrat i slutet av perioden.

Framtidenkoncernen räknar med att resultatet stabiliseras på en något högre nivå än de senaste åren vilket får stor påverkan på Stadshuskoncernens resultatutveckling.

Under planeringsperioden står Göteborgs Hamn AB inför en fördubbling av sin balansomslutning och därmed ökade kapitalkostnader. Trots det prognostiserar bolaget årliga resultat inom intervallet 230 mnkr till 290 mnkr årligen mellan 2025 och 2028.

Higab AB bedömer att deras resultat kommer att ligga på ungefär dagens nivå men det finns vakansrisker då delar av Higab AB:s bestånd är fullt konkurrensutsatt. Parkeringsbolaget prognostiserar en viss resultatförbättring som till stor del förklaras av marknadsanpassning av avgifter. På längre sikt kan kommande stadsutveckling innebära resultatutmaningar då parkeringsytor på arrenderad mark förloras.

Liseberg AB:s marknad är mer oförutsägbar än någonsin men bolaget räknar med viss resultatåterhämtning. Under planeringsperioden öppnar vattenparken Oceana vilket breddar Lisebergs utbud. Det krävs en hög beläggningsgrad för att Oceana ska leva upp till de ekonomiska förväntningarna och rollen som reseanledning till destinationen.

Diagrammet nedan indikerar att det sammantagna koncernresultatet exklusive jämförelsestörande poster för 2025 ligger i paritet med utfall 2024 och att det för åren 2027-2028 sker en viss resultatförbättring.

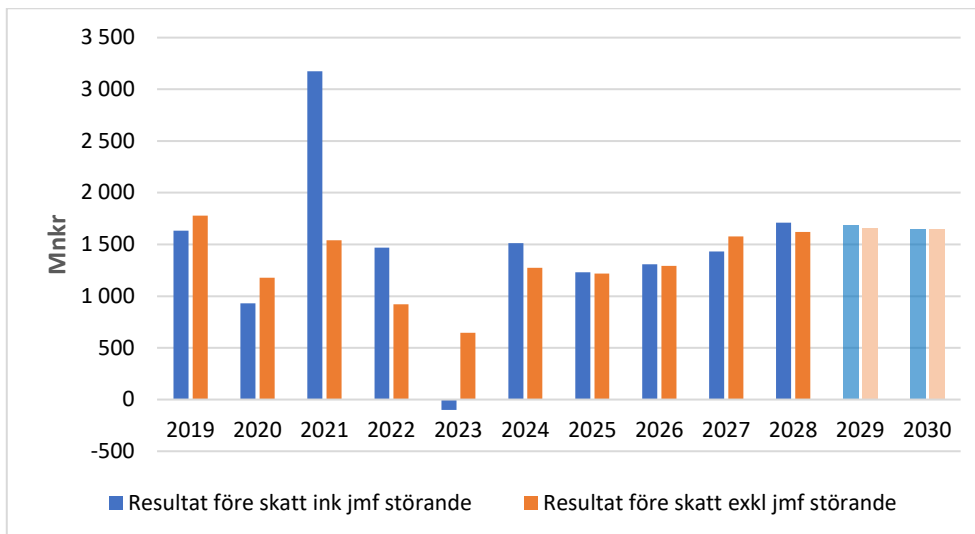

Diagram 1 Stadshuskoncernens resultat före skatt 2019-2030. 2025 avser årsprognos per mars

Omfattande investeringar under planperioden

Diagrammet nedan visar koncernens investeringar från 2015 och investerings-prognos fram till 2030. Då genomförandebeslut inte är fattat finns utgifter kopplat till vare sig ny elproduktion inom Göteborg Energi AB eller uppförande av nya arenor inom evenemangsområdet inte med i investeringsunderlaget.

Mellan åren 2015 till och med 2024 har investeringsvolymen ökat med 11,6 procent per år. Mellan åren 2025-2030 förväntas ökningen blir lägre, i genomsnitt knappt 4 procent per år. Även om den procentuella ökningen är lägre så sker den på rekordhöga nivåer i storleksordningen 10-12 miljarder.

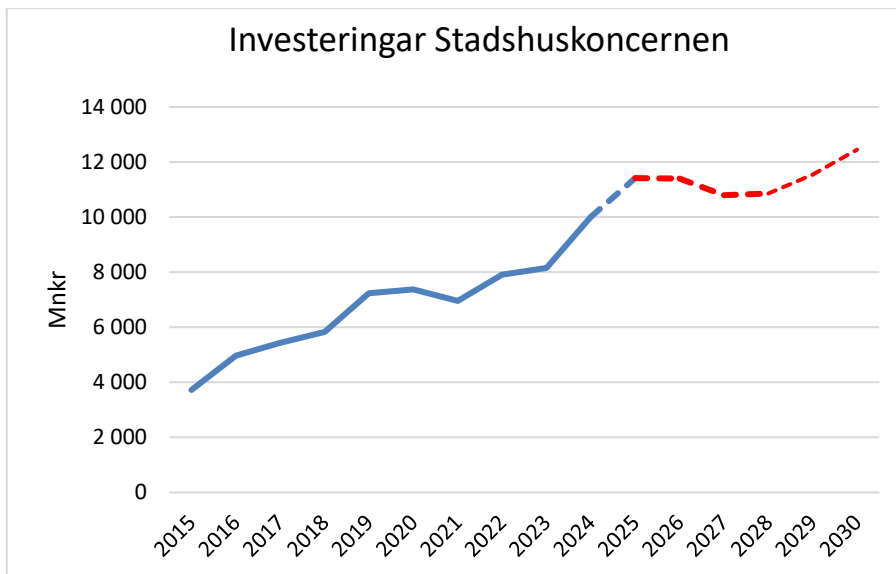

Diagram 2 Investeringar Stadshuskoncernen 2015-2030

Investeringar inom de investeringstunga sektorerna bostäder-, energi-, hamn och lokaler driver koncernens investeringar.

Den höga investeringsnivån innebär att koncernen har ett högt nyupplåningsbehov framöver. Nyupplåningen varierar årligen mellan 4 mdkr till 6.6 mdkr och där koncernens nettoskuld förväntas öka med 20 mdkr fram till 2028 och drygt 30 mdkr fram till 2030.

Av diagrammet nedan framgår att reinvesteringarnas andel av de totala investeringarna förväntas öka under 2026 och 2027. Därefter sjunker reinvesteringarnas andel. Hög andel reinvesteringar innebär lägre tillkommande kassaflöden från den löpande verksamheten.

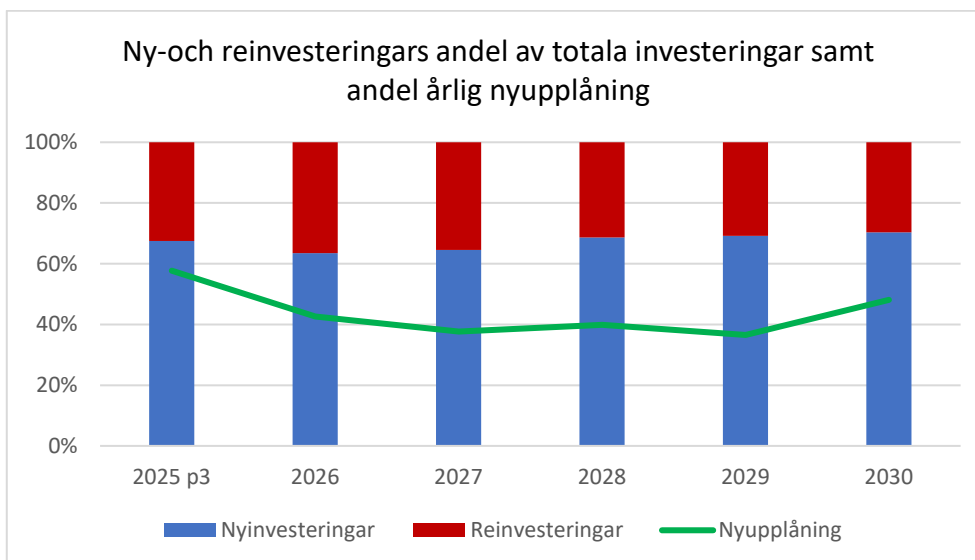

Diagram 3 Njinvesteringar, reinvesteringar och nyupplåning för Stadshuskoncernen 2025-2030

Resultatprognosen i kombination med den höga investeringsnivån innebär att Stadshuskoncernens soliditet går ner med omkring 1 procentenhet fram till 2028, och

självfinansieringsgraden för totala investeringar stabiliseras på ungefär 60 procent.

Utdelningsmöjligheterna begränsade givet krav på finansiering av vissa verksamheter och resultat- och balansräkningens utveckling

Kommunfullmäktige beslutar årligen om utdelning och finansiering av vissa verksamheter i koncernen som har ett kommunalt ändamål som inte möjliggör full egen självfinansiering genom kapitaltillskott. Ägarens möjlighet till det förutsätter resultat och lönsamhet.

Under våren 2025 antogs Göteborgs Stads riktlinje för direktavkastning ur Stadshuskoncernen. Syftet med riktlinjen är att ge kommunfullmäktige möjlighet att erhålla en direktavkastning (utdelning och kapitaltillskott) från Stadshuskoncernen som är förutsägbar och långsiktigt hållbar. Riktlinjen skapar inte en resultatstyrning i bolagen.

Riktlinjens bestämmelser om rimlig direktavkastning från Stadshuskoncernen exklusive Framtidenkoncernen är satt till intervallet 3-6 procent på insatt kapital. Intervallet utgör referensvärden och vid beslut behöver hänsyn tas till bolagens långsiktiga resultat- och självfinansieringsförmåga och skuldutveckling. Riktlinjen för direktavkastning gör de sambanden tydligare.

Utifrån riktlinjens bestämmelser innebär intervallet en möjlig utdelning på 0 till 380 mnkr för 2026 och 438 mnkr för 2028 per år utöver kapitaltillskott. De högre nivåerna innebär uttag över 70 procent från årets resultat i resultatgivande bolag.

Givet bolagens resultatprognoser och ett uttag enligt praxis om 50 procent bedöms en utdelning om 35 mnkr vara möjlig 2026. För 2027 bedöms möjligheten till utdelning vara begränsad till 80 mnkr och för 2028 130 mnkr.

Det är tydligt att Stadshuskoncernens resultat, både i de bolag som lämnar resultat och i de bolag som i skattesamordningen lämnar kassaflöden, är för låga för att fullt ut möta ägarens krav på direktavkastning på mellan 3 och 6 procent av insatt kapital och samtidigt skapa förutsättningar för självfinansiering av investeringar, långsiktig utvecklingsförmåga och en stabil soliditet.

5.10.2 Stadshuskoncernens ekonomiska utveckling och förutsättningarna för direktavkastning (utdelning och kapitaltillskott) 2026-2028

5.10.2.1 Inledning

Underlag till tabeller och texter är primärt hämtade från rapporten *Uppföljning av verksamhet och ekonomi i Stadshuskoncernen 2025*, som bolag med ekonomiska avkastningskrav i sina ägardirektiv rapporterar till Stadshus årligen. Därtill har uppgifter hämtats från bolagens verksamhets-/affärsplaner, bolagens 10-åriga investeringsplaner och andra relevanta källor. Resultatprognosen har uppdaterats utifrån delårsrapport mars 2025. Underlagen är framtagna vid olika tidpunkter vilket medför att källmaterialet inte fullt ut är konsistent. Skillnaderna är dock inte större än att det är möjligt att skapa sig en god indikation på koncernens prognostiserade ekonomiska utveckling.

5.10.2.2 Oförändrad resultatutveckling de kommande två åren

Diagrammet nedan visar att koncernens resultat exklusive jämförelsestörande poster för 2025 ligger på ungefär samma nivå som 2024. Bolagens prognoser indikerar även ett oförändrat resultat 2026. Kassaflöden från de bolag som bidrar i Stadshuskoncernens finansiella samordning förväntas inte öka nämnvärt för dessa år. För 2027 och 2028 prognostiseras ett ökat resultat och förbättrade kassaflöden. Resultatet för 2029 och 2030 som återfinns i bolagens 10-åriga investeringsplaner indikerar resultat som är högre än dagens nivå. Stadshus bedömer dock att resultatnivån för 2027 och framåt är mycket osäker.

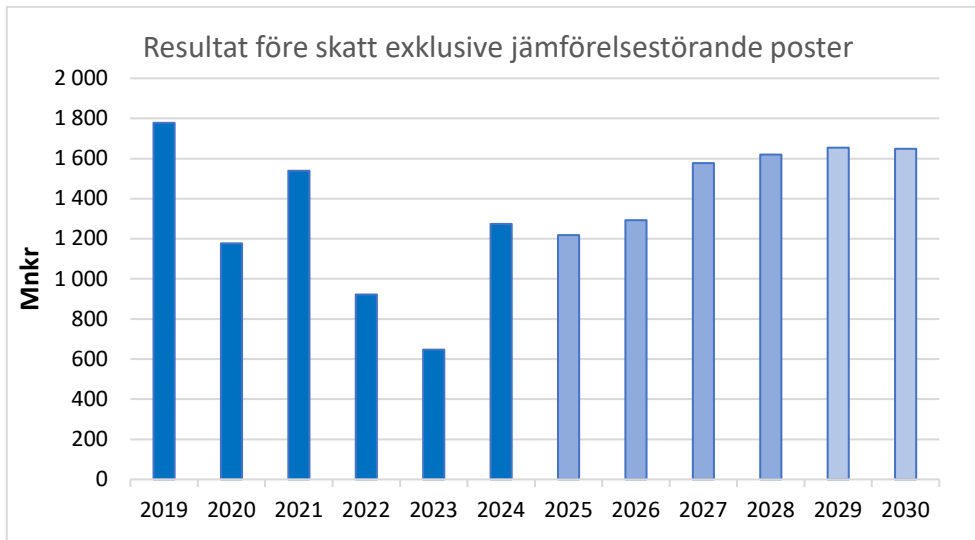

Diagram 4 Resultat före skatt för Stadshuskoncernen, exkl. jämförelsestörande poster 2019-2030

5.10.2.3 Risker i bolagens resultatprognoser

Stadshus har haft en dialog på tjänstepersonsnivå med Göteborg Energi AB (Göteborg Energi) avseende bolagets resultatprognos. Göteborg Energis resultatutveckling är direkt avgörande för Stadshus möjlighet att lämna beslutade kapitaltillskott till de bolag inom Stadshuskoncernen vars kommunala ändamål inte skapar förutsättningar att fullt ut finansiera sin verksamhet och lämna utdelning till ägaren. I syfte att inte överskatta de möjligheterna har de största riskerna i bolagets positiva prognos utvecklats i en skriftlig komplettering på tjänstepersonsnivå.

Utöver fjärrvärmeresultatets normala väderberoende bedöms bränslepriserna vara svårförutsägbara. Under perioden planeras idrifttagning av Rya BioKvv som förväntas sänka bränslekostnaderna från februari 2026. En eventuell försening av projektet slår därför kraftigt på resultatet. Vidare kan risker i pågående IT-investeringar och ökade insatser inom säkerhet- och beredskapsområdet tillsammans med ny elnätsreglering från 2028 komma att minska resultatet. Utöver resultatrisker har i nuläget ospecificerade effektiviseringar inarbetats i prognosen.

Ovan beskrivna risker har resulterat i att bolagets resultatprognos som presenteras i detta dokument i samråd med bolaget justerats ner med 20 procent för åren 2026-2028. Den justerade resultatprognosen innebär att energikoncernens resultat förväntas vara i stort sett oförändrat med en resultatnivå motsvarande 650 mnkr +/- 50 mnkr till och med 2027. Därefter ökar resultatet under 2028 till omkring 800 mnkr.

Resultatet för Göteborgs Stads Parkering AB (Parkeringsbolaget) exklusive jämförelsestörande poster förväntas öka från 178 mnkr till en nivå kring 210 mnkr för 2027 och 2028. Prognosen bygger på en taxa som i centrala lägen marknadsanpassas (prishöjningar) i viss utsträckning fram till år 2028 samt att avskrivningar och underhållskostnader minskar.

Till följd av förtätning av staden samt till följd av stadens planerade halvering av antalet bilar i centrala staden, finns risk för att ytor som bolaget arrenderar av staden på lite längre sikt kommer att försvinna.

Bolaget har i dag ett stort antal platser på ytor arrenderade av staden på stadens markreserv. Om lönsamma arrenderade ytor försvinner kommer bolagets kassaflöde, och därmed självfinansieringsgrad, att försämrats. På längre sikt bortom planeringsperioden bedömer Parkeringsbolaget att resultatutvecklingen är osäker.

Framtidenkoncernens resultat förväntas att stärkas framöver vilket framför allt beror på lägre nyproduktionstakt de närmaste åren samt lägre prognostiserad räntenivå. Efterfrågan på bostäder i Göteborg är fortsatt hög och risken för vakanser bedöms på kort sikt vara låg.

Framtidenkoncernens finansiella ställning bedöms vara stark med hög justerad soliditet och låg belåningsgrad. Framtidenkoncernens intäkter är dock i genomsnitt lägre jämfört med de kommunägda bolagen inom hela Sverige. Driftskostnaderna i Framtidenkoncernen är i genomsnitt högre jämfört med de kommunägda bolagen för hela landet. Detta beror till stor del på de extra satsningar som Framtidenkoncernen gör i utvecklingsområdena. Den största risken i koncernens långsiktiga prognos är ränterisken och dess påverkan på räntekostnaderna, dels med anledning av eventuellt fortsatt höga räntenivåer, dels på grund av en ökad lånevolym. Det är därför viktigt att Framtidenkoncernen har ett fortsatt fokus på en i grunden god lönsamhet i verksamheten och att koncernen gör väl avvägda prioriteringar mellan olika målområden med fokus på att långsiktigt säkerställa en stark finansiell ställning

Higab AB:s (Higab) resultat ligger i princip oförändrat fram till 2028. Bolagets fastighetsbestånd består till stor del av kulturfastigheter. Av Higabs fastighetsbestånd är 86 procent av fastigheterna upptagna i Göteborgs bevarandeprogram. Detta medför att Higabs underhållskostnader generellt ligger högre än för fastighetsmarknaden i övrigt. Higabs hyressättning är till stor del inte baserad på en full marknadsmässig prissättning. Omkring 25 procent av Higabs omsättning genereras av bolagets kontorsutor. Kontorshyresmarknaden i Göteborg har under senaste åren präglats av ett stort tillskott av nyproducerade kontorslokaler. Samtidigt har minskad efterfrågan på grund av pandemi, inflation, lågkonjunktur och hybridarbete medfört en vakansgrad på drygt 10 procent. Higabs kontorsbestånd är till viss del äldre och mindre flexibelt i dagsläget och därmed finns risk för att efterfrågan av bolagets lokaler minskar. Räntenivåer, förändrade fastighetsvärden, kostnadsökningar i projekt på grund av inflation och vakansgrad kommer få stor påverkan på bolaget och dess möjlighet att genomföra affärer.

Kommunfullmäktige beslutade i februari 2023 om ett nytt ägardirektiv och en snabbare avveckling av Älvstranden Utveckling AB. Inom ramen för avvecklingen kommer majoriteten av bolagets fastighetsförsäljningar sannolikt att genomföras till kommunen eller Higab. Enskilda affärer kommer att få stor påverkan på bolagets resultat när de väl sker. Löpande ställningstaganden kommer att behöva tas till om de reavinster som skapas, oavsett om de genereras av kommuninterna eller externa överlåtelse, ska kapitalisera bolaget, tas ut som utdelning av kommunen eller finansiera andra investeringar i Stadshuskoncernen. För att inte

spekulera i om och när bolaget säljer fastigheter har Stadshuset valt att inte beakta eventuella reavinster eller förluster i denna rapport.

Göteborgs Hamn AB:s (Göteborgs Hamn) resultat prognostiseras ligga på en nivå mellan 230 mnkr och 290 mnkr årligen fram till 2028 vilket är i paritet med de resultat som redovisats 2020-2024. Planerad investeringsvolym för perioden 2025-2030 uppgår till 6,5 mdkr. Bolagets balansomslutning kommer att fördubblas från 2024 till 2030 vilket innebär kraftigt ökade kapitalkostnader. Hamnen räknar med att soliditeten sedan succesivt återhämtar sig för att vara tillbaka på dagens nivå 2040.

Liseberg AB (Liseberg) har historiskt sett skapat robusta ekonomiska resultat, med en avkastning som går att jämföra med branschen. Åren efter pandemin har dock präglats av en stor instabilitet i marknaden. Liseberg signalerar framöver stor osäkerhet i marknaden och fortsatta resultatproblem med prognostiserad förlust fram till 2027 för att först 2028 göra ett plusresultat.

Liseberg bedriver verksamhet i en kapitalintensiv bransch som kräver omfattande investeringar i både attraktioner och infrastruktur för att bibehålla konkurrenskraft och attraktivitet för besökarna. Lägre resultat försämrar kassaflödet vilket kommer att negativt påverka bolaget förutsättningar att genomföra investeringar i den löpande verksamheten.

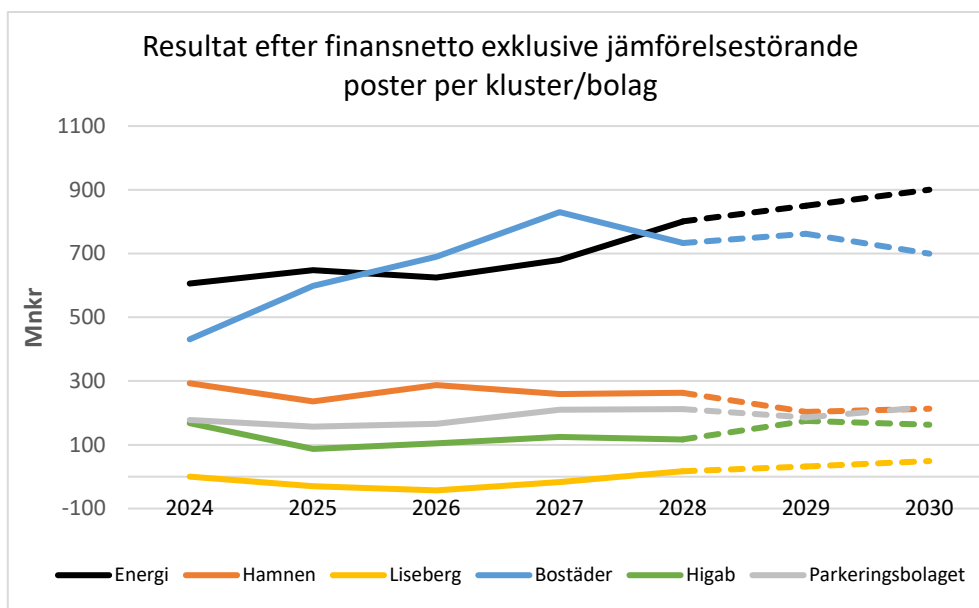

Diagram 5 Resultat efter finansnetto exklusive jämförelsestörande poster per kluster/bolag

5.10.2.4 Koncernbidragens utveckling mellan 2015–2025

Diagrammet nedan visar utvecklingen av koncernbidragen för Got Event AB, Stadsteatern AB och Business Region Göteborg AB de senaste tio åren inklusive tillfälliga anslag för särskilda uppdrag. Ökade koncernbidrag i kombination med minskade resultat i övriga Stadshuskoncernen innebär att andelen koncernbidrag av totalt resultat efter finansnetto rensat från jämförelsestörande poster och exklusive koncernbidrag gått från nivån 16-20 procent före 2020 till en genomsnittlig nivå mellan 2020-2025 på 38 procent. På några års sikt väntar eventuellt omfattande investeringar i arenautveckling, vilket kan komma att skapa betydande

utmaningar förutsatt nuvarande modell med koncernbidragsfinansiering från resultatgivande bolag.

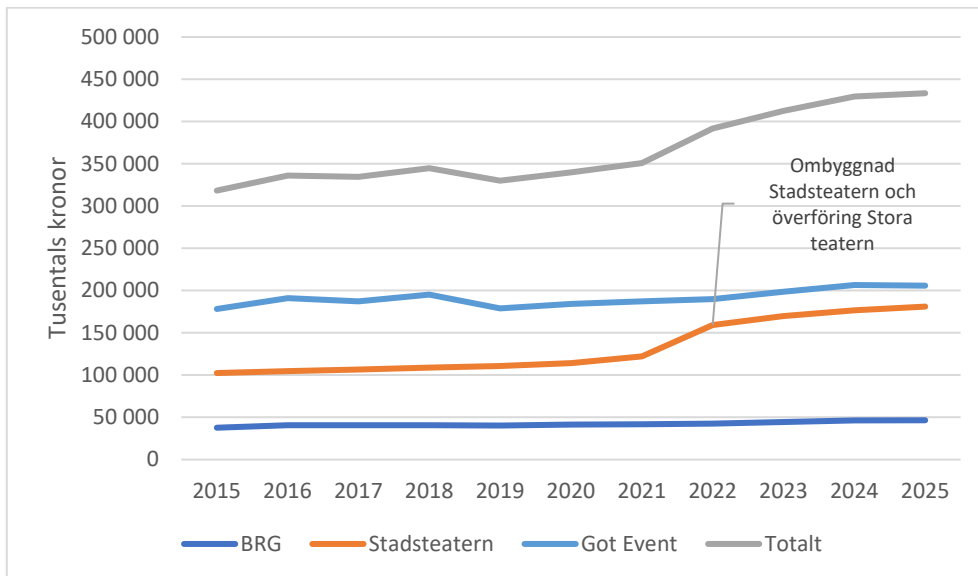

Diagram 6 Utveckling koncernbidrag 2015–2025

5.10.2.5 Balansomslutningen fortsätter växa snabbt under perioden

Den ökande investeringstakten innebär att koncernens balansomslutning fortsätter att öka. Under perioden 2020–2024 växte Stadshuskoncernens balansomslutning från 75 till 91 miljarder (21 procent). Under perioden 2025–2028 förväntas balansomslutningen växa från 92 till 111 miljarder (21 procent). Balansomslutningens tillväxttakt under perioden 2025–2028 är högst i Hamnen (64 procent) och Göteborg Energi AB (20 procent). Notera att varken investeringar i nya arenor (Higab) eller investeringar i elproduktion (Göteborg Energi) ingår i sifferunderlaget.

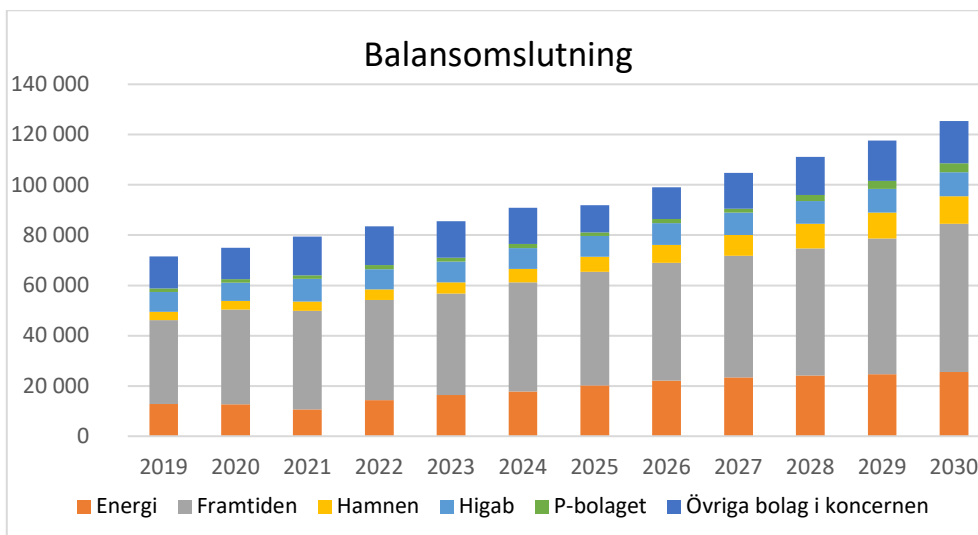

Diagram 7 Tillväxt balansomslutning Stadshuskoncernen 2019-2030

5.10.2.6 Hög investeringstakt

Under 2025 planerar koncernens bolag investeringar för drygt 11 mdkr. Därefter förväntas investeringstakten sjunka något till 2029 för att därefter öka till drygt 12 mdkr under 2030. Investeringar inom de investeringstunga sektorerna bostäder-, energi-, hamn och lokaler driver koncernens investeringar. Det är även värt att notera att även Göteborgs Stads Leasing AB har justerat upp sin investeringsnivå de senaste åren och beräknar att Göteborgs Stads bolag och förvaltningar årligen kommer att öka sina leasade tillgångar till över en mdkr årligen fram till 2030.

Årets 10-åriga investeringsplan innebär en uppjustering av den plan som redovisades föregående år. Jämfört med 2023 års prognos är årets investeringsprognos avsevärt lägre. Detta beror främst på att Framtidenkoncernens investeringsplaner förändrats markant sedan dess.

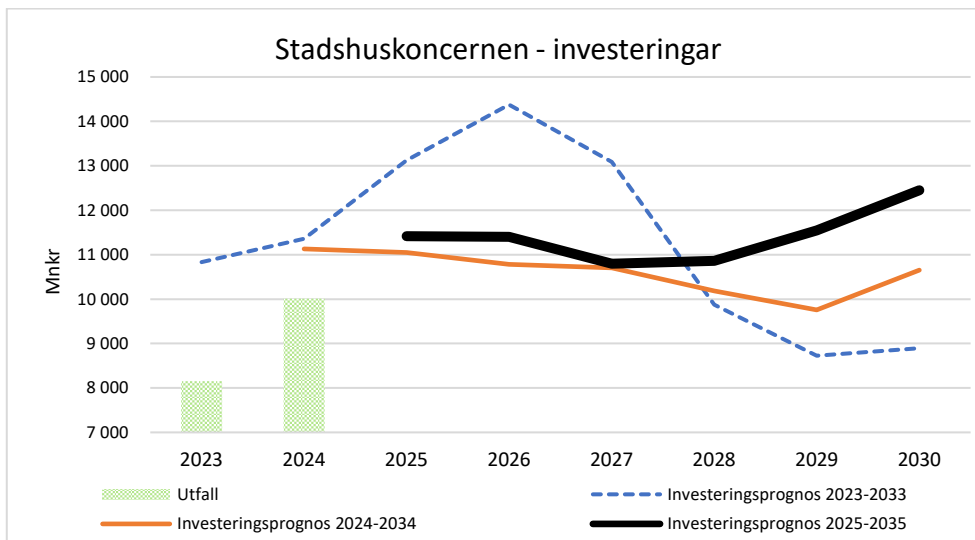

Diagram 8 Stadshuskoncernen - investeringar

Diagrammet nedan visar koncernens samlade investeringar mellan 2025 och 2030. Framtidenkoncernen står för 34 procent av koncernens investeringar, Energi för 21 procent och Lokalklustret för 12 procent. Göteborgs Stads Leasing, som ökar sina investeringsvolymerna framöver, står för 10 procent.

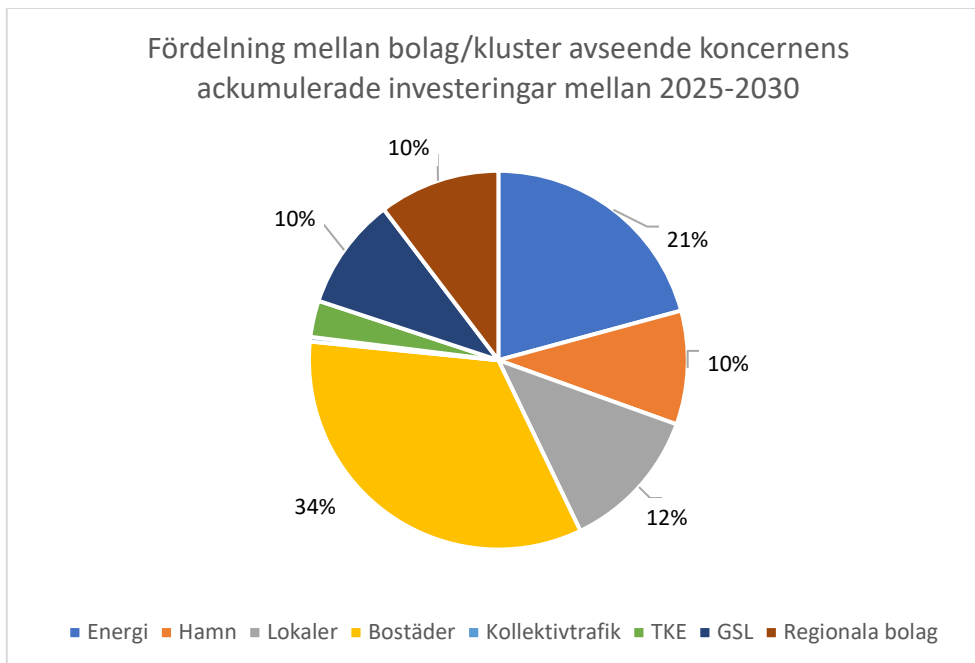

Diagram 9 Fördelning mellan bolag/kluster avseende koncernens ackumulerade investeringar mellan 2025-2030

Diagrammet nedan visar Stadshuskoncernens årliga investeringsvolym nedbruten per kluster/underkoncern.

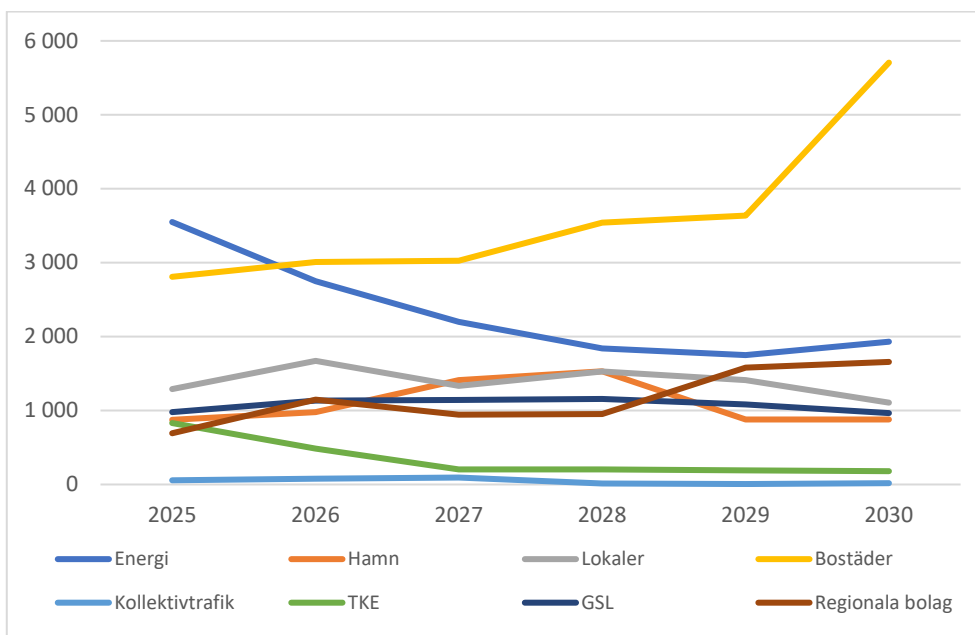

Diagram 10 Investeringar per kluster (mnkr). 2026–2028 är hämtat från rapporten verksamhet och ekonomi och 2029-2030 från den 10-åriga investeringsplanen

Framtidenkoncernen har justerat ner sin prognos från föregående år. I Framtidens investeringsprognos planeras investeringar fram till 2030 på knappt 23 mdkr där knappt 13 mdkr avser nyinvesteringar (nyproduktion) och 10 mdkr avser reinvesteringar i befintliga fastigheter. Utöver investeringarna uppger Framtiden även resultatförda underhållskostnader för koncernen i den 10-åriga investeringsplanen på 4 mdkr fram till 2030. Då nyproduktionen

hänförs till Framtiden Byggutveckling går det inte att utläsa hur stor del av nyproduktion och reinvesteringar som hamnar i respektive allmännyttigt dotterbolag.

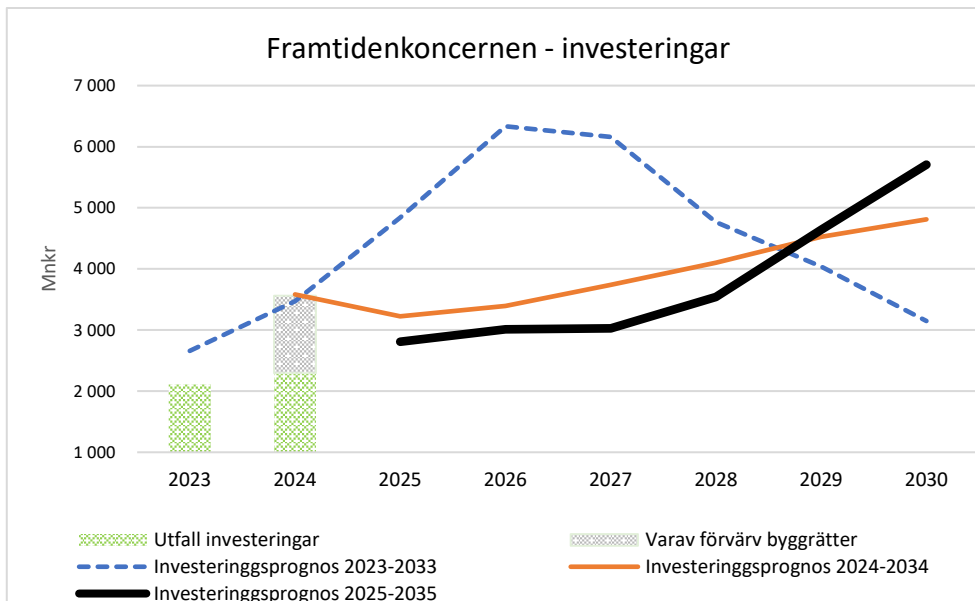

Diagram 11 Framtidenkoncernen – investeringar 2023–2030

Under perioden står Göteborg Energi för omfattande investeringar och reinvesteringar i produktionsanläggningar som syftar till att ersätta äldre fossilbränsleanläggningar med anläggningar som drivs med förnybara bränslen. Göteborg Energis investeringsprognos är något högre än tidigare med planerade investeringar på 14 mdkr fram till 2030.

Investeringar/reinvesteringar hänförs främst till Fjärrvärmeverksamheten som står för 62 procent av den totala investeringsvolymen. Därefter kommer Elnät som står för 24 procent av investeringarna. Göteborg Energi inte har tagit upp investeringar kopplade till elproduktion i sin investeringsprognos. Bolaget har en framtida möjlighet i enlighet med beslut i kommunfullmäktige att investera i storleksordningen 1,0-1,4 mdkr i elproduktion fram till 2030.

Lokalklustret har justerat upp sin prognos något jämfört med föregående års prognos. Higabs investeringar fram till 2030 uppgår till knappt 3 mdkr där

66 procent avser nyinvesteringar och 33 procent avser reinvesteringar. Om- och tillbyggnad av konstmuseet är det största enskilda projektet med en uppskattad investeringsvolym på drygt 700 mnkr. Observera att investeringar i nya arenor inom evenemangsområdet inte är inkluderade Higabs investeringsplan.

Parkeringsbolaget aviserar investeringar fram till 2030 på cirka 3 mdkr där så gott som hela investeringsutgiften avser nyinvesteringar. Mellan 2025-2027 ligger investeringstakten på drygt 200 mnkr årligen, därefter ökar investeringstakten avsevärt. Bolaget har involverats i fler stadutvecklingsprojekt och nya behov av anläggningar har identifierats. Investeringsprognosen är därför högre än föregående år. Det finns dock en osäkerhet kring om och när flera av dessa investeringar blir aktuella.

Även Älvstranden planerar för en investeringsvolym på cirka 3 mdkr där knappt 50 procent av investeringsutgiften utgörs av reinvesteringar. Största enskilda nyproduktionsprojekt avser exploateringsbidrag för utbyggnad av allmän plats på Masthuggskajen på cirka 1 mdkr. Årligt aktiverbart underhåll i befintligt bestånd planeras för

knappt 600 mdkr. Större renovering kommer även att genomföras på förvaltningsfastigheter belägna på Lindholmen.

Göteborgs Hamns investeringar fram till 2030 är högre än vad som uppgivits i tidigare prognoser. Under perioden 2025-2030 planeras investeringar för knappt 7 mdkr. Farledsfördjupning, omlokalisering av färjeterminalen och klimatinvesteringar dominerar investeringsplanen. Hamnen planerar även omfattande (1,4 mdkr) reinvesteringar i kajer.

Renova AB avser att investera cirka 3 mdkr fram till 2030 där cirka 33 procent avser reinvesteringar. Investeringar i CCS teknik (infångning av koldioxid) och en investering för materialåtervinning står för 600 mdkr vardera. Reinvesteringar för 500 mdkr planeras i energiåtervinning.

Gryaab AB planerar investeringar för 3,9 mdkr vilket näst intill uteslutande avser nyinvesteringar. Den största enskilda investeringen är reningsverk Nya Rya som fram till och med 2030 kommer att ha upparbetade utgifter för 2,1 mdkr. Projektet pågår med ett färdigställande bortom 2035 med en uppskattad investeringsutgift fram till och med 2035 på 5,8 mdkr.

Göteborgs Stads Leasing AB har som nämnts ovan ökat sin investeringsprognos och planerar att genomföra investeringar för över 1 mdkr årligen fram till 2030.

I figuren nedan återfinns koncernens prognostiserade nivåer för investeringar, nyupplåning och egenfinansieringsgrad.

Ökade resultatnivåer och förbättrat kassaflöde innebär att låneskulden inte förväntas öka i samma takt som investeringarna. Detta innebär att självfinansieringsgraden förbättras. Reinvesteringar beräknas, från och med 2025 och framåt, att finansieras till 100 procent av kassaflöde och egenfinansieringsgraden för nyinvesteringar ökar.

Den höga investeringstakten medför dock att koncernen blir alltmer känslig för ränteförändringar.

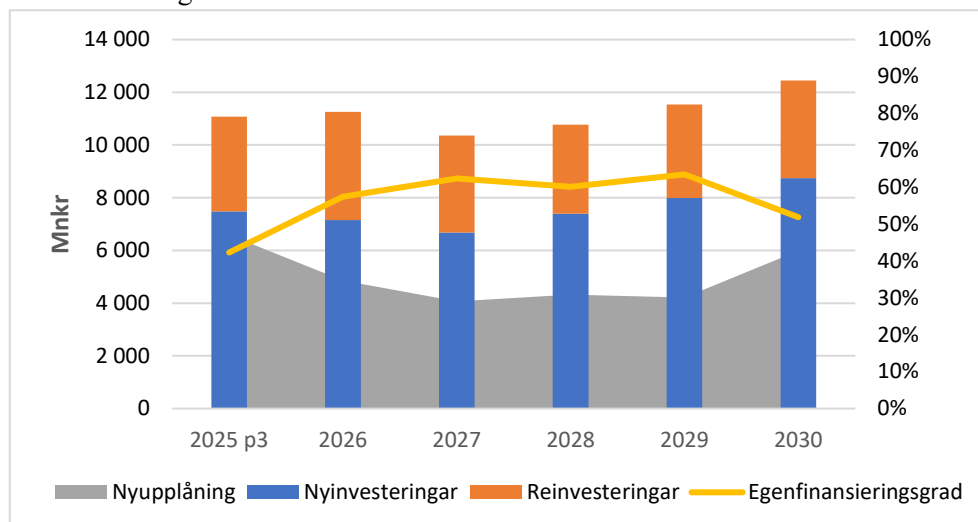

Diagram 12 Investeringar, nyupplåning och egenfinansieringsgrad Stadshuskoncernen. 2026-2028 är hämtat från rapporten verksamhet och ekonomi och 2029-2030 från den 10-åriga investeringsplanen

En analys av investeringsplaner sedan 2016 och framåt visar att bolagen tenderar att överskatta sina framtida investeringsvolymen för de första 3-5 åren och sedan underskatta

investeringsvolymen för resterande år jämfört utfall. Stadshus gör därför bedömningen att investeringsutfallet även framöver kan förväntas bli något lägre fram till 2030. Diagrammet nedan visar utvecklingen utifrån ett antagande om ett 85-procentigt genomförande den kommande femårsperioden och med en minskad årlig skuldökning motsvarande investeringsbortfallet.

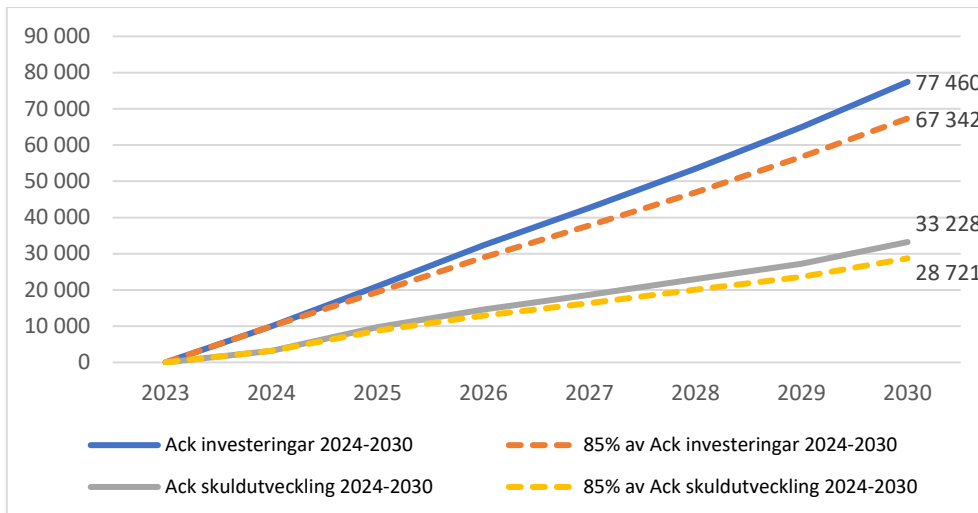

Diagram 13 Ackumulerad investeringsutveckling med 100 procent respektive 85 procent genomförandegrad

5.10.2.7 Kraftig ökning av koncernens låneskuld medför försämrat finansnetto och ökande avskrivningar

Koncernens låneskuld ökar kraftigt som följd av den höga investeringstakten. Mellan 2024 och 2028 ökar låneskulden med ungefär 20 mdkr.

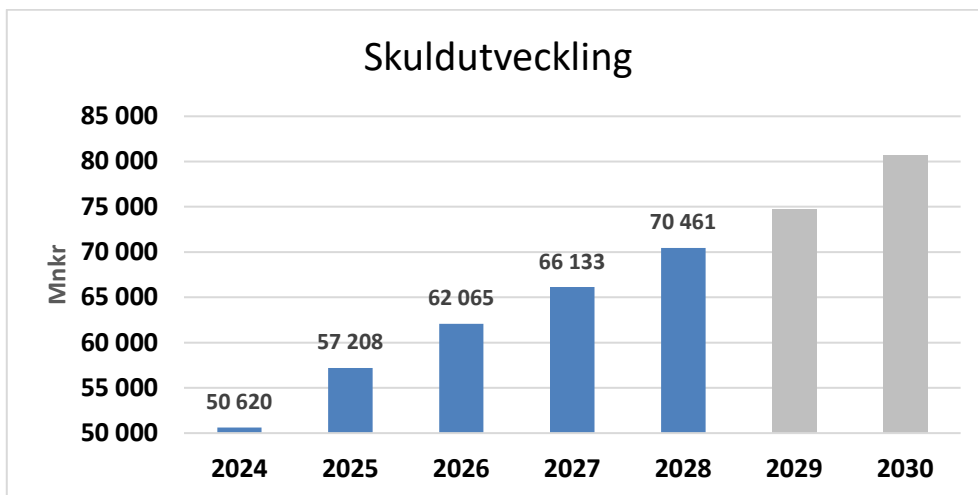

Diagram 14 Skuldutveckling Stadshuskoncernen 2024-2030

Stadshuskoncernens finansnetto (summan av räntekostnader och ränteintäkter) försämras med knappt 300 mnkr mellan utfall 2024 och budget 2025. Orsaken till detta är en ökad skuldsättning om 6,6 miljarder kronor. Koncernens höga investeringstakt innebär att finansnettot kommer att försämras avsevärt de kommande åren. Mellan 2024 och 2028 ökar finansnettot från -1 150 mnkr till knappt -2 000 mnkr. En ökning med nästan 850 mnkr.

Stadsledningskontorets ränteprognoser för planeringsperioden tyder på att räntenivåerna sakta stabiliseras framöver men förväntas fortsätta stiga något under planeringsperioden.

Den höga investeringstakten innebär även att kostnader för avskrivningar kommer att öka avsevärt. Avskrivningarna ökar från ungefär 3,5 mdkr årligen för 2024 till 5,0 mdkr 2028.

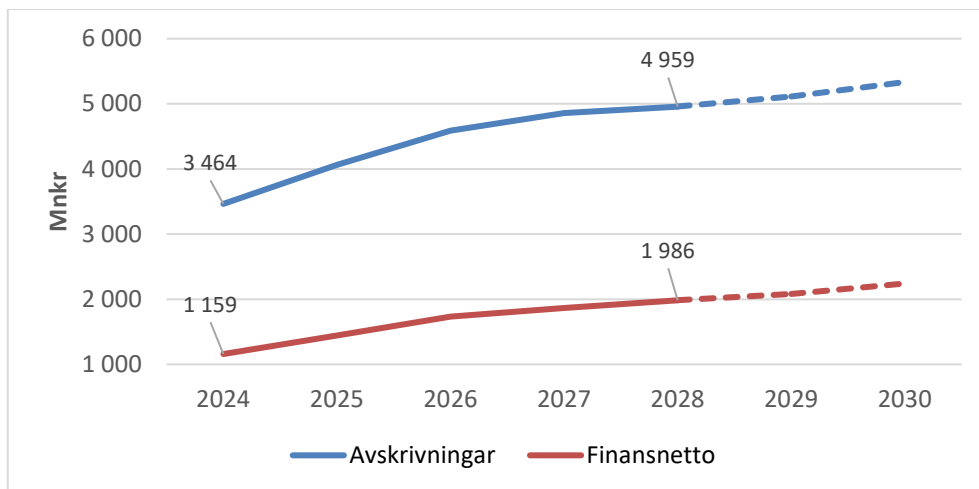

Diagram 15 Avskrivningar och finansnetto Stadshuskoncernen 2024-2030

Räntetäckningsgrad definieras som resultat efter avskrivningar plus finansiella intäkter dividerat med räntekostnader. Nyckeltalet visar om bolaget har förmåga att täcka de finansiella kostnaderna med resultatöverskott. Ett företag som har en räntetäckningsgrad som är under 1,0 har inte förmåga att täcka sina finansiella kostnader med sitt resultat. Då Stadshuskoncernens finansiella intäkter är försumbara i förhållande till räntekostnaderna så har nyckeltalet förenklats genom att räkna ut kvoten av resultat efter avskrivningar dividerat med finansnettot.

Observera att nyckeltalet inte beaktar bolagets likviditet.

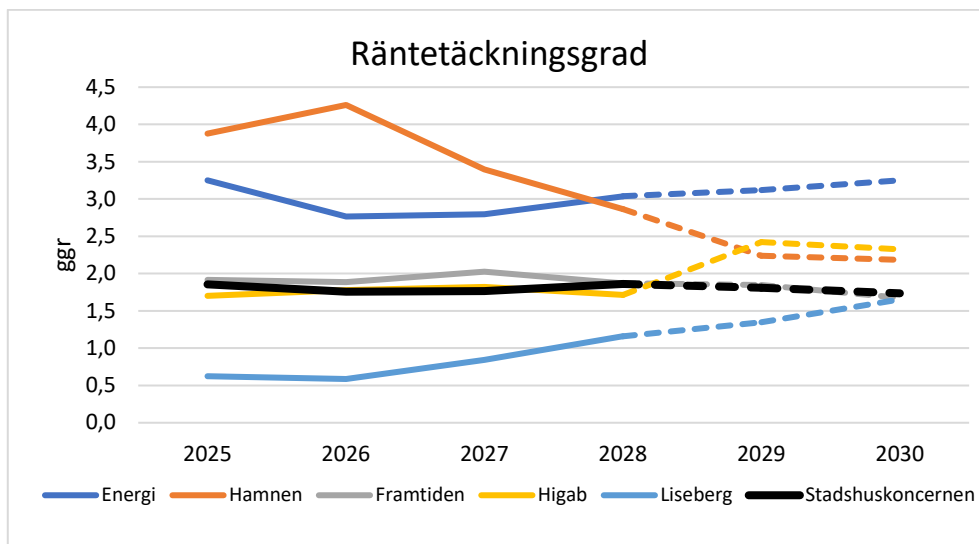

Diagram 16 Räntetäckningsgrad för de största bolagen i Stadshuskoncernen 2025-2030

Diagrammet ovan visar att räntetäckningsgraden för Framtidenkoncernen är näst intill oförändrad till och med 2028. Det resultat som genereras före finansnetto är näst intill dubbelt

så högt som räntekostnaderna. Lisebergs låga prognostiserade resultat räcker inte till för att betala räntekostnaderna vilket innebär att räntetäckningsgraden är under 1 för de kommande åren. Hamnens räntetäckningsgrad försämras väsentligt fram till 2028.

Stadshuskoncernens räntetäckningsgrad ligger på i genomsnitt 1,8 mellan 2025 och 2028.

Stadshus bedömer att en tillfredsställande nivå behöver vara något högre.

5.10.2.8 Känslighetsanalys avseende ränteförändring

Stadshus har översiktligt analyserat hur förändrade räntenivåer slår på koncernens räntekostnader. Vid en förändring av räntenivån med +1/-1 procent för åren 2026, 2027 och 2028 påverkas de finansiella kostnaderna årligen enligt nedanstående tabell.

År	Prognostiserad räntekostnad (mnkr)	Ökning av räntan med 1 % (mnkr)	Minskning av räntan med 1 % (mnkr)
2026	1 719	2 315	1 122
2027	1 847	2 488	1 206
2028	1 956	2 639	1 273

Känslighetsanalysen är uppbyggd utifrån bolagens inrapporterade tioåriga investeringsplaner för perioden 2025-2035. En genomsnittlig finansieringskostnad är beräknad utifrån bolagens inrapporterade prognostiserade räntekostnader och lånevolymer. Dessa har sedan vägts samman för att få en genomsnittlig finansieringskostnad för koncernens samlade låneportfölj. En beräkning av en procentenhets (+/-) förändring av räntan på koncernens låneportfölj har därefter kalkylerats.

Senaste prognos från koncernbanken per 2025-04-28 inklusive rapporterad skuldökning, enligt nedanstående tabell.

År	Aktuell räntenivå (%)	Ränta 10-årig investeringsplan (%)
2025	2,48	2,74
2026	2,57	2,88
2027	2,72	2,88
2028	2,90	2,86

Prognos kontokreditränta 2025–2028

5.10.2.9 Successivt försämrad soliditet

Soliditetsutveckling för koncernen sjunker med ungefär en procent mellan 2025 och 2028.

Hamnen och Parkeringsbolaget uppvisar sjunkande soliditet. Framtidenkoncernen som står för cirka 40 procent av koncernens balansomsättning har en oförändrad soliditet mellan 2025 och 2028 vilket är en förbättrad trend jämfört föregående års prognos. Detta beror på att Framtidenkoncernen dragit ner på investeringstakten. I diagrammet visas deras synliga (bokföringsmässiga) soliditet.

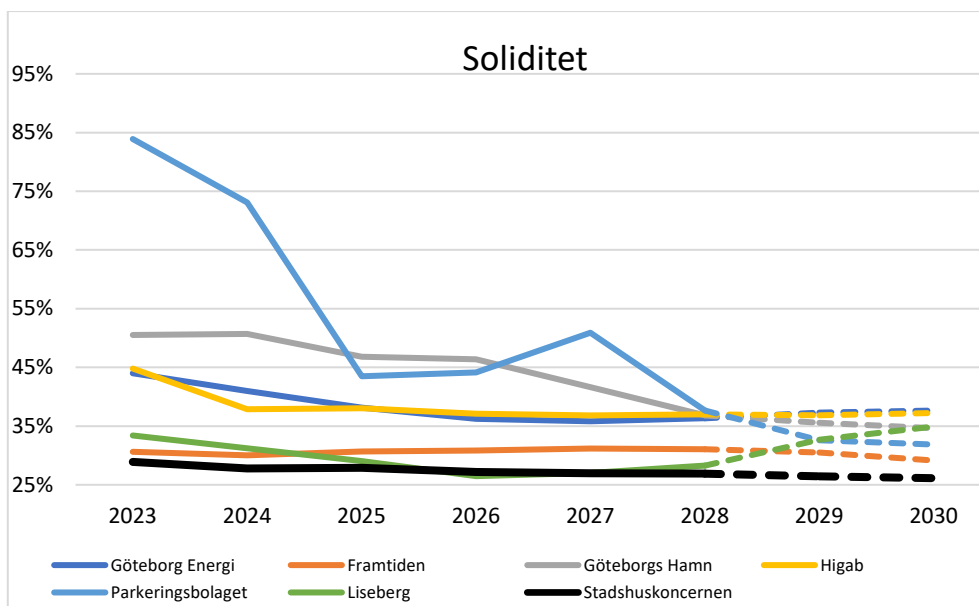

Diagram 17 Bokföringsmässig (synlig) soliditet 2023-2030 för vissa bolag/underkoncerner samt Stadshuskoncernen totalt

Såväl höga som låga soliditetstal måste värderas med avseende på om de är acceptabla ur ägarens och respektive bolags perspektiv. Uppenbart låga eller höga soliditetstal kan fungera som en signal till ägaren att antingen återinvestera vinster, fördela om kapital till andra verksamheter alternativt besluta om utdelning eller amortering av lån. En lägre soliditet kan vara godtagbar i verksamheters tillväxtfaser eller om verksamheter ska expandera. Om låg eller sjunkande soliditet kombineras med låg tillväxt, vikande lönsamhet eller låg investeringsnivå, kan detta vara ett varningstecken som ägaren bör analysera för att förhindra ytterligare försämrade betalningsförmåga på sikt.

5.10.2.10 Utveckling värdetillväxt för förvaltningsfastigheter

För de fastighetsförvaltande bolagen Higab, Parkeringsbolaget, Framtidenkoncernen och Göteborgs Hamn följs också justerad soliditet som tar hänsyn till fastigheternas marknadsvärden. I dessa bolags affärslogik ingår det att även följa förvaltningsfastigheternas värdetillväxt. Bolagen gör varje år en marknadsvärdering av sina förvaltningsfastigheter. I nedanstående diagram kan utläsas att för Stadshuskoncernens förvaltningsfastigheter har värdetillväxten från 2014 till 2024 varit 79 procent, medan lånen ökat med 36 procent. I belopp, en ökning med 67 mdkr respektive 8,4 mdkr. Det bokförda värdet har samtidigt ökat med 15 mdkr eller 44 procent. Högre marknadsräntor innebär att marknadens avkastningskrav ökar, vilket får till följd att marknadsvärdena sjunker. Under 2024 har dock fastighetsvärdena ökat, främst beroende på fleråriga hyresavtal, investeringar i fastigheter samt värdeförändring i projektfastigheter. Värdeökningen motverkas av högre driftskostnader samt något högre avkastningskrav. Koncernens samlade fastighetsvärde ökade med cirka 11 mdkr under 2024.

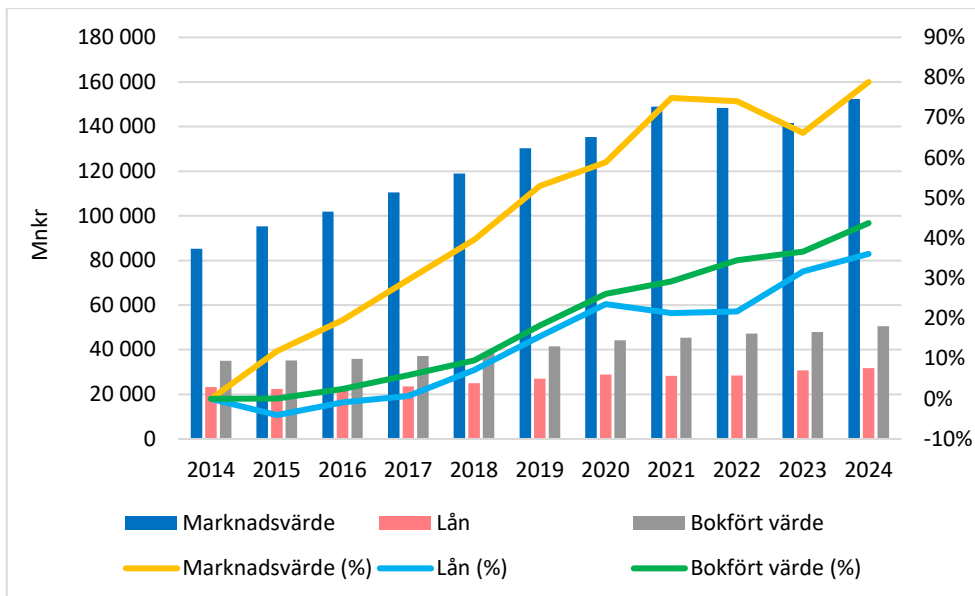

Diagram 18 Värdeutveckling förvaltningsfastigheter.

5.10.2.11 Lönsamhetsutveckling för Stadshuskoncernen

Sedan 2020 har flera av Stadshuskoncernens rörelsedrivande bolag avkastningskrav eller resultatkrav i sina ägardirektiv som är utformade efter gängse mått i respektive bransch i syfte att skapa jämförbarhet. Oavsett bransch är det relevant för Stadshuskoncernen att på bolagsnivå och på koncernnivå följa upp vilken avkastning som bolagen genererar genom måttet räntabilitet på totalt kapital (RT). Det vill säga hur förräntas det kapital som bolaget har i sin balansräkning. Måttet ställer resultat före finansiella kostnader i relation till totalt kapital (balansomslutningen) och kan analyseras utifrån rörelsemarginal (resultat/omsättning) och kapitalomsättningshastighet (omsättning/totalt kapital).

Nedan följer en beskrivning av de delar i resultat- och balansräkningen som bygger upp koncernens lönsamhet (RT).

5.10.2.12 Vinstmarginalens utveckling inom Stadshuskoncernen

Vinstmarginal (resultat i förhållande till omsättning) för en verksamhet mäts på olika nivåer i resultaträkningen.

- EBITDA-marginal som mäter resultat före avskrivningar i förhållande till omsättning. Måttet visar hur verksamheten operativt genererar sitt resultat. Nyckeltalet är relevant för att analysera resultatet bortsett från hur företaget är finansierat och hur tillgångsmassan ser ut.
- Rörelsemarginal (EBIT-marginal). Måttet mäter resultat efter avskrivningar i förhållande till omsättning. Nyckeltalet beaktar kostnaden (avskrivningarna) för anläggningstillgångarna. I rörelsemarginalen beaktas inte kostnaderna (räntorna) för verksamhetens lånefinansiering.
- Nettovinstmarginal. Nyckeltalet mäter resultat efter finansnetto i relation till omsättning. I nyckeltalet beaktas såväl rörelsekostnader, avskrivningar, räntekostnader.

Bilden nedan visar samlat Stadshuskoncernens vinstmarginaler enligt ovan. Bilden illustrerar att nettovinstmarginalen ökar först 2027 trots att EBITDA-marginalen enligt bolagens prognoser ökar kontinuerligt. Det betyder att prognostiserade resultatförbättringar från den operativa verksamheten de första åren i planeringsperioden enbart bär ökade kostnader för avskrivningar och räntor. Det betyder också att risken i koncernen ökar eftersom avskrivningar ligger fast

under lång tid och ränterisken kan få större konsekvenser vilket analysen av räntetäckningsgraden visar.

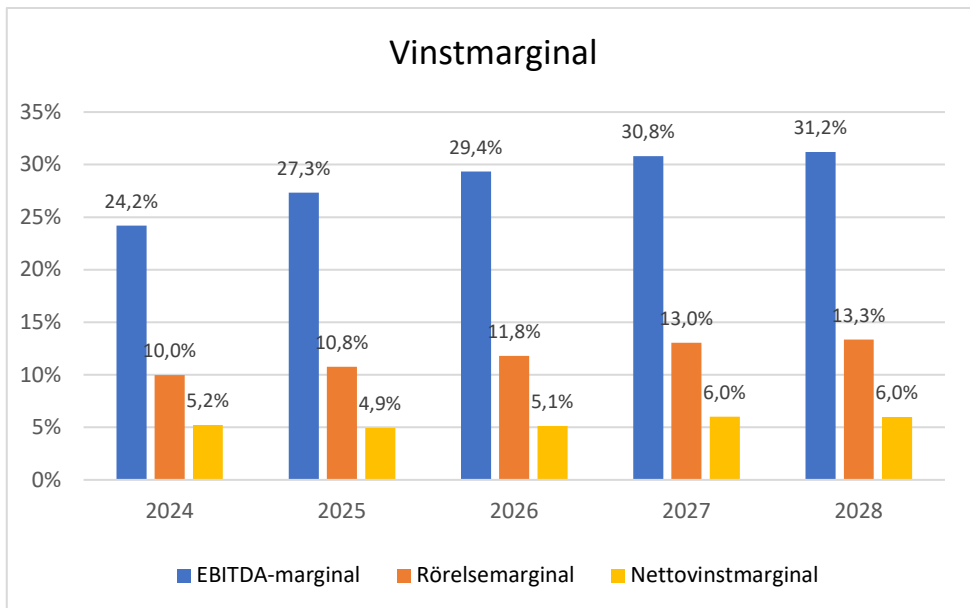

Diagram 19 Vinstmarginal exklusive jämförelsestörande poster för Stadshuskoncernen 2024–2028

EBITDA-marginalen

De flesta av koncernens större bolag prognostiserar en förbättrad EBITDA-marginal vilket gör att Stadshuskoncernens EBITDA-marginal ökar från 24 procent 2024 till 31 procent 2028. Prognoserna innehåller intäktsökningar men Stadshuskoncernens dominerande intäktsflöden är i huvudsak reglerade i avtal (Lokal och Hamn), genom etablerade förhandlingsprocesser (Fjärrvärme och Bostäder) eller genom lagstiftningsstyrda begränsningar (elnät). Det innebär kortsiktigt att det är svårt att genomföra prishöjningar eller öka volymerna mer än marginellt.

De verksamheter som har begränsade möjligheter att öka volymer eller priser behöver minska sina löpande rörelsekostnader för att höja EBITDA-marginalen. Under avsnitt *Risker i bolagens resultatprognoser* ovan har risker i resultatet för respektive bolags verksamhet beskrivits.

Parkeringsbolaget utgör ett undantag som bygger sin EBITDA-utveckling på prisökningar då parkeringstaxan succesivt höjs fram till 2028.

Framtidenkoncernen har tecknat ett treårigt hyresavtal med förhållandevis höga intäktsökningar vilket innebär att bostadskoncernens EBITDA-marginal stärks fram till 2027 för att därefter försämrats. Göteborg Energi ser framför sig ett förstärkt operativt rörelseresultat främst beroende på att nya produktions-anläggningar 2026 och 2027 färdigställs som innebär att bränslekostnaderna blir lägre. Bolaget ser också över sin övriga kostnadsmassa vilket bidrar till den förbättrade EBITDA-marginalen fram till 2028.

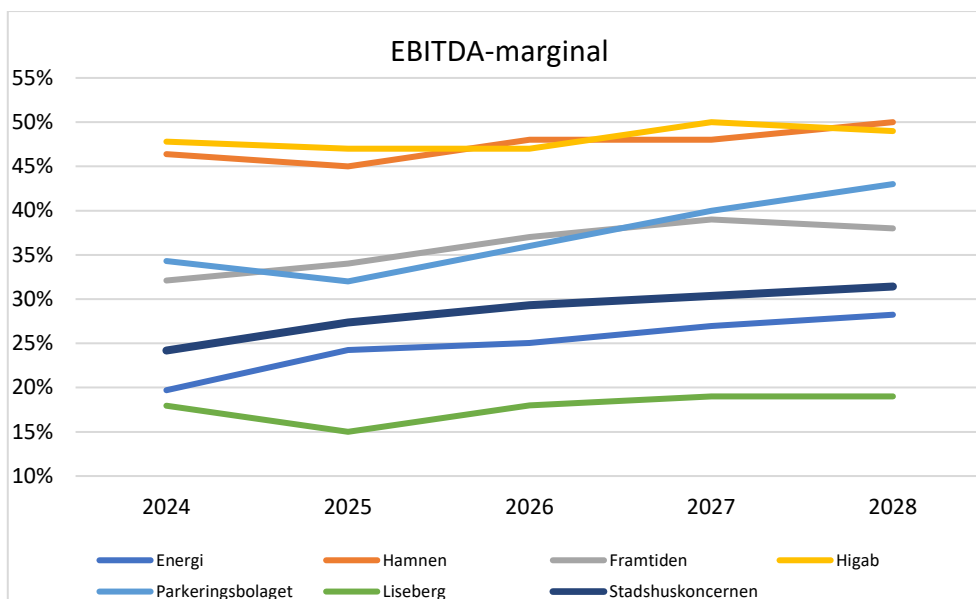

Diagram 20 EBITDA-marginal Stadshuskoncernen 2024-2028. Resultat före avskrivningar (EBITDA) exklusive jämförelsestörande poster i relation till omsättning. Hög EBITDA, rörelsemarginal och nettovinstmarginal för Hamnen beror på att stora delar av hamnens verksamhet

Rörelsemarginal (EBIT-marginal)

Framtidens treåriga hyresavtal innebär att rörelsemarginalen förbättras trots att avskrivningskostnaden ökar drygt 110 mnkr mellan 2024 och 2028.

Göteborgs Energis prognostiserade kostnadsminskningar enligt ovan för med sig att rörelsemarginalen förbättras, detta trots att avskrivningskostnaden ökar med drygt 300 mnkr mellan 2024 och 2028.

Parkeringsbolagets förbättrade rörelsemarginal drivs av intäktsökningar i kombination av att bolagets kostnader för avskrivningar går ner under 2027.

Stadshuskoncernens rörelsemarginal ökar från 10 procent 2024 till 13 procent 2028.

Stadshuskoncernens positiva utveckling förklaras främst av Framtidens och Göteborgs Energis positiva utveckling av rörelsemarginalen.

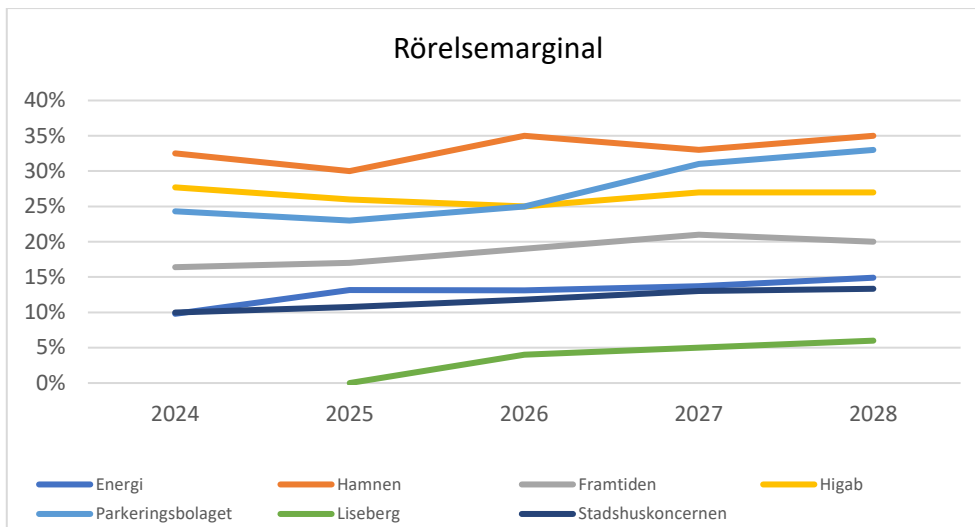

Diagram 21 Rörelsemarginal exklusive jämförelsestörande poster för Stadshuskoncernen och utvalda bolag i koncernen 2024-2028

Nettovinstmarginalen

Stadshuskoncernens nettovinstmarginal ligger på ungefär 5 procent 2024-2026 för att därefter öka till 6 procent. Ökningen förklaras främst med förbättrat resultat i Framtidenkoncernen och Parkeringsbolaget 2027 och Göteborg Energi 2028.

Notera att Lisebergs nettovinstmarginal är negativ till och med 2027, det vill säga bolaget prognostiserar förlust fram till och med 2027.

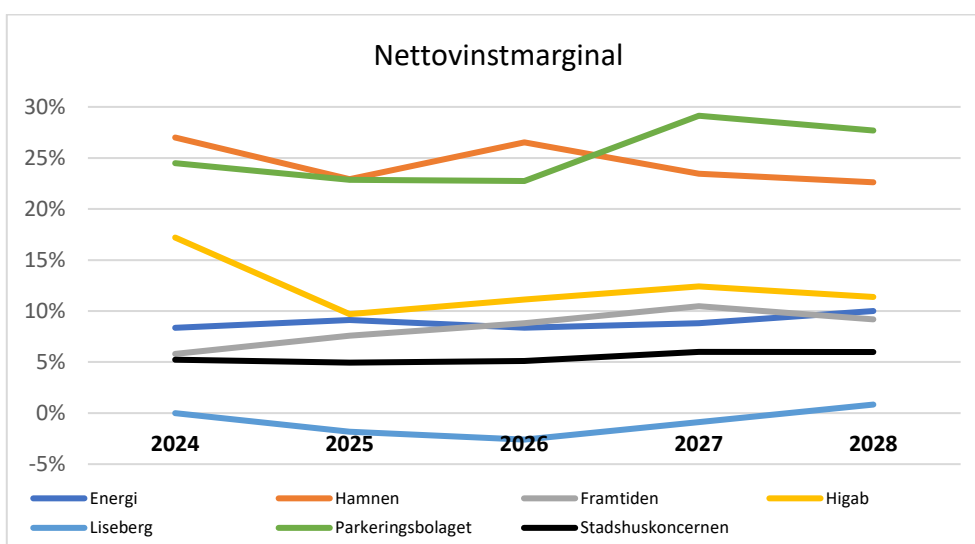

Diagram 22 Nettovinstmarginal exklusive jämförelsestörande poster för Stadshuskoncernen och utvalda bolag i koncernen 2024-2028

I tidigare avsnitt har Stadshuskoncernens höga investeringstakt redogjorts för tillsammans med en beskrivning av att de årliga avskrivningarna och räntekostnaderna ökar i en förhållandevis hög takt. Mellan 2024 och 2028 förväntas avskrivningskostnaderna att öka med 1,5 mdkr och räntekostnaderna med drygt 800 mnkr, totalt 2,3 mdkr.

För att kunna finansiera de ökade kapitalkostnaderna och bibehålla eller öka

nettovinstmarginalen behöver rörelseresultatet före avskrivningar öka mer än vad kapitalkostnaderna gör. Utifrån redovisade prognoser och utifrån vad som redogjorts för ovan och tidigare avsnitt så gör den det från 2027 men förbättringen bygger till stor del på Energikoncernens och Framtidens prognostiserade resultatförbättring.

Att reinvesteringar utgör mellan 30-40 procent av koncernens totala investeringar utgör en försvårande omständighet då reinvesteringar inte skapar nya resultat och kassaflöden på samma sätt som nyinvesteringarna gör. En stor del av Göteborg Energis reinvesteringar skapar endast i begränsad omfattning nya kassaflöden.

5.10.2.13 Lägre lönsamhet i Stadshuskoncernen

Sedan 2020 har flera av Stadshuskoncernens rörelsedrivande bolag avkastningskrav eller resultatkrav i sina ägardirektiv som är utformade efter gängse mått i respektive bransch i syfte att skapa jämförbarhet. Oavsett bransch är det relevant för Stadshuskoncernen att på bolagsnivå och på koncernnivå följa upp vilken avkastning som bolagen genererar genom måttet räntabilitet på totalt kapital (RT).

I diagrammet nedan framgår att Stadshuskoncernens lönsamhet (RT) varierar mellan 2,9 procent och 3,4 procent fram till 2028. Då Stadshuskoncernen innehåller ett antal verksamheter som har begränsad intjänandeförmåga är det mindre relevant att följa lönsamheten för koncernen som helhet. Koncernens mycket jämna nivå förklaras av att Framtidenkoncernen och Higabs lönsamhet ligger mycket stabilt med ett (RT) som varierar mellan 2,9 procent och 3,1 procent fram till 2028 och att deras sammanlagda balansräkningar står för cirka 55 procent av koncernens balansräkning. I sammanhanget behöver nämnas att Framtidens och Higabs lönsamhet främst mäts utifrån branschmålet direktavkastning som tar hänsyn till fastighetsinnehavets värdeutveckling.

Hamnens RT minskar till 4 procent vilket beror på att bolagets pågående investeringar resulterar i en fördubblad balansomslutning mellan 2024 och 2028. Parkeringsbolaget räntabilitet ökar under planeringsperioden genom ökade resultat på befintlig balansräkning men under förutsättning att investeringar från 2028 och framåt genomförs pressas bolagets lönsamhet på sikt ned. Göteborg Energis lönsamhet förväntas vara i princip oförändrad på låg nivå jämfört avkastningskrav med ett RT på omkring 5 procent eller strax därunder under de kommande åren mycket beroende på fjärrvärmens låga resultat och bolagets omfattande investeringar. Lisebergs utmaningar kvarstår de kommande åren och RT når inte över 2 procent fram till 2028.

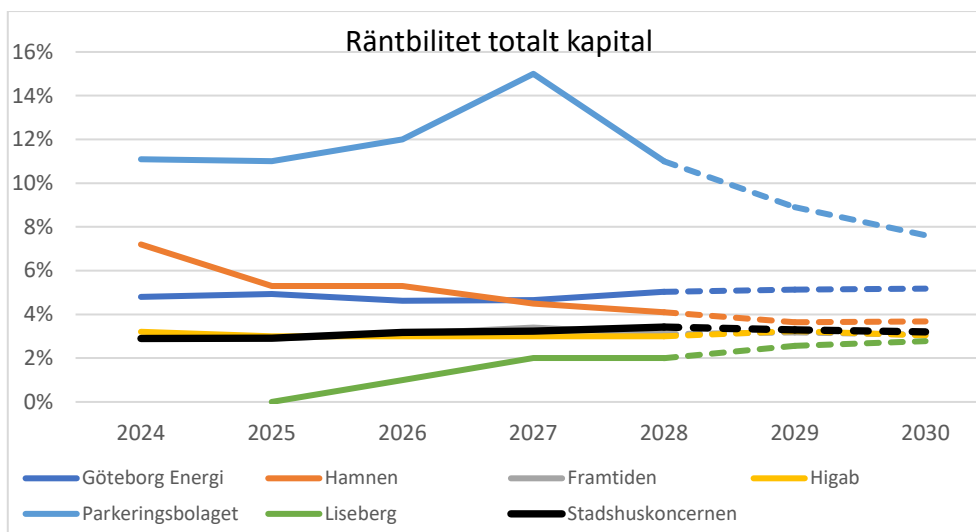

Diagram 23 Räntabilitetsutveckling i ett urval av Stadshuskoncernens bolag för perioden 2024-2030

I en förenklad så kallad DuPont-analys kan måttet räntabilitet på totalt kapital brytas ner en nivå till rörelsemarginal och kapitalomsättningshastighet i syfte att bättre förstå orsakerna till utvecklingen. Analysen visar att kapitalomsättnings-hastigheten sjunker samtidigt som rörelsemarginalen, som ovan redogjorts för, precis ökar i den omfattning som krävs för att bibehålla koncernens RT på omkring 3 procent genom hela planperioden.

I tidigare avsnitt har redovisats att Stadshuskoncernens ny- och reinvesteringar i exempelvis Hamnen, Higab och Göteborg Energi till en större del består av reinvesteringar samt nyinvesteringar i klimatomställning, kapacitet, kommunal verksamhet och långsiktiga infrastrukturutbyggnad. Typiskt skapar sådana investeringar inte tillkommande resultat i samma omfattning eller lika snabbt som nyinvesteringar i tillkommande affärsvolym som skapar resultat i samma stund de driftsätts.

Utvecklingen av lönsamheten behöver ses över en längre tid då perioder av hög investeringstakt naturligt bygger balansräkning innan den kan skapa resultat men även i ett längre perspektiv så gör Stadshus bedömningen att det finns en risk för att lönsamheten avtar eller kvarstår på en låg nivå i flera av koncernens verksamheter som också har en betydande roll i Stadshuskoncernens finansiella samordning.

5.10.2.14 Stadshuskoncernens kapitalstruktur

Kommunfullmäktige antecknade 2024-09-12 § 343 Stadshus redovisning av uppdrag givet i budget 2022, att genomföra och föreslå förändringar i bolagens kapitalstruktur. Av ärendet framgick Stadshus bedömning att det, med bakgrund av förändrade omvärldsförutsättningar samt händelser och beslut som påverkat kapitalstrukturen, att det vid beslutstillfället inte finns anledning att föreslå några förändringar i bolagens kapitalstruktur.

Diagrammet nedan avser att ge en bild av kapitalstrukturen. Soliditeten beskriver bolagets långsiktiga betalningsförmåga och i sammanhanget utgör det en del i att bedöma om bolaget har en soliditet anpassad till sin verksamhets förutsättningar. Kassalikviditet beskriver bolagets kortsiktiga betalningsförmåga och beskriver omsättningstillgångarnas storlek vid ett givet tillfälle i förhållande till bolagets genomsnittliga årsbehov. En hög kassalikviditet kan indikera att bolaget har en för stor kassa eller binder för mycket kapital i exempelvis kundfordringar i förhållande till dess verksamhet. En hög soliditet tillsammans med en hög kassalikviditet kan

innebära att kapitalstrukturen i bolaget kan justeras ner medan det motsatta kan innebära en risk att bolaget har en underbalanserad kapitalstruktur.

Av diagrammet nedan framgår att de åtgärder som har genomförts har fått avsedd effekt och tillsammans med de utdelningar som lämnats de senaste åren skapat en mer balanserad kapitalstruktur.

Av ärendet att genomföra och föreslå förändringar i bolagens kapitalstruktur framgick även att Stadshus framöver bland annat informerar om utvecklingen och lämnar bedömningar i stadsledningskontorets underlag för budgetberedningen.

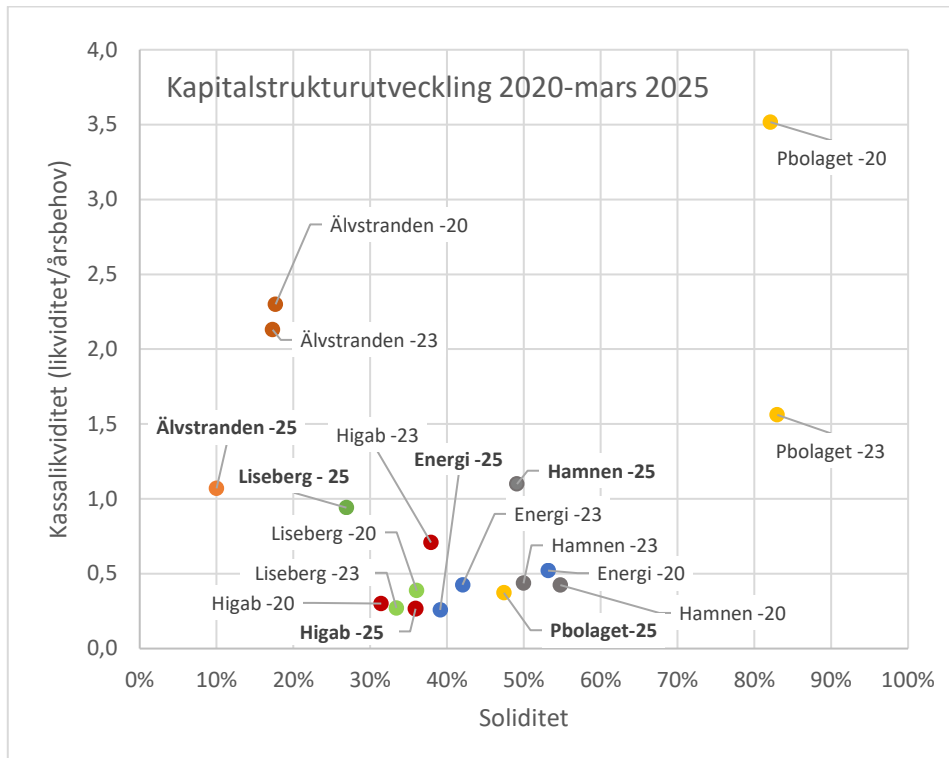

Diagram 24 Kapitalstrukturutveckling för bolag i Stadshuskoncernen 2020-2025

Mot bakgrund av förändrad struktur och den skuldtutveckling som redovisas i detta underlag ser Stadshus i nuläget ingen anledning att justera i bolagens kapitalstruktur. Det finns inte heller något bolag som ligger med en överlikviditet till skillnad från tidigare då Parkeringsbolaget särskilt avvek från övriga bolag.

5.10.3 Förutsättningar för direktavkastning (utdelning och kapitaltillskott) för budgetperioden 2026-2028

Kommunfullmäktige har de senaste åren beslutat om utdelning från bolagskoncernen. Dessutom finansieras sedan många år tillbaka verksamheter i koncernen som har ett kommunalt ändamål som inte möjliggör full egen självfinansiering genom kapitaltillskott. Ägarens möjlighet till detta förutsätter resultat och lönsamhet.

Stadshuskoncernen har under senare år haft lönsamhetsproblem i bemärkelsen årsresultat och räntabilitet på totalt kapital. Det har inneburit att koncernens resultat från löpande verksamhet inte räckt till för att både finansiera koncernbidrag till

Got Event, Göteborgs Stadsteater, Business Region Göteborg och ge utdelning till ägaren på de nivåer som kommunfullmäktige beslutat. Med låga resultatnivåer samtidigt som kraven kvarstått har ansamlade vinstmedel ianspråktagits vilket innebär att koncernens soliditet succesivt försämrats. Givet ägarens krav så blir Stadshuskoncernens ställning i förlängningen inte långsiktigt hållbar om inte lönsamheten förbättras.

Kommunfullmäktige antog 2025-03-27 § 143 Göteborgs Stads riktlinje för direktavkastning ur Stadshuskoncernen. Riktlinjen skapar i sig varken resultatstyrning eller styrning av utveckling av tillgångar (investeringar) och skulder i balansräkningen. Om en styrning mot ökad lönsamhet önskas kan kommunfullmäktige ge styrelserna uppdrag att ytterligare och mer aktivt styra mot resultat och lönsamhet. Syftet med riktlinjen är att ge kommunfullmäktige möjlighet att erhålla en direktavkastning (utdelning och kapitaltillskott genom koncernbidrag) från Stadshuskoncernen som är förutsägbart och långsiktigt hållbart. Riktlinjen beaktar både resultatutveckling och utveckling av balansräkningens komponenter Eget kapital och skulder. Möjligheten till direktavkastning regleras både av storleken på insatt kapital, (eget kapital i Stadshus och ansamlade vinstmedel i koncernen) och soliditeten som både förändras av utvecklingen av eget kapital och skulder.

Riktlinjen skapar förutsättningar för kommunfullmäktige att balansera förväntan om bolagens långsiktiga och ekonomiskt självständiga utvecklingsförmåga och möjlighet att bidra till Göteborgs samhällets utveckling mot att tillgodose kommunfullmäktiges kortsiktiga förväntan på direktavkastning. Balansen innebär i praktiken bland annat att kommunfullmäktige i sitt beslut om direktavkastning till exempel behöver beakta bolagens möjlighet att över tid ha en viss självfinansiering av re- och nyinvesteringar.

Stadsledningskontoret konstaterar i sitt beslutsärende att ambitionen har varit att skapa en vägledande transparent riktlinje som är förhållandevis enkel och pedagogisk men att det dock varit svårt att på förhand förutse alla situationer där riktlinjen inte är heltäckande eller skapar oönskade effekter. Stadshus gjorde bedömningen att riktlinjen kan användas i nuvarande form men att den behöver prövas och att den praktiska tillämpningen behöver anpassas succesivt. Stadshus gör bedömningen att det underlag för värdering av utdelningsmöjligheter som tidigare redovisats åtminstone under en införandeperiod fortsatt är relevant för riktlinjens tillämpning varför det nedan redovisas som en utgångspunkt för tillämpning av riktlinjens principer.

I kapitel 7 lämnas underlag för beslut som behöver lämnas i budgetförslagen och underlag för beslut och information som kan lämnas i budget underlagen relaterat till beslut om direktavkastning.

I stadsledningskontorets beräkningsunderlag finns en beräkningsmodell för beräkning av den direktavkastning som anges i budgetförslagen till kommunfullmäktige.

Då riktlinjen är ny behövs i arbetsprocessen framåt också föras en dialog om vilken information som behövs inför kommunfullmäktiges budgetbeslut.

5.10.3.1 Bedömning av finansiell samordning, utdelning och kapitaltillskott för budgetperioden 2026-2028 ur löpande resultat med uttag enligt praxis

Utdelning och kapitaltillskott har de senaste åren möjliggjorts utifrån praxis att klustren Energi, Hamn och Lokaler (exklusive Älvstranden Utveckling AB) lämnar en utdelning om 50 procent av resultat efter finansnetto i koncernbidrag till Stadshus. Framtidenkoncernen, Liseberg och

övriga bolag, lämnar koncernbidrag motsvarande skattesatsen i skattesamordningssyfte baserat på sina skattemässiga resultat (vilket skiljer sig från det redovisningsmässiga resultatet).

Nedan prognoser för koncernens finansiella samordning för perioden 2026-2028 bygger på bolagens inlämnade treårsprognoser vilket innebär en uppräknings av koncernbidrag till Göteborgs Stadsteater, Got Event och Business Region Göteborg med mellan 2–3 procent per år. Vidare ingår finansiering av Gothenburg European Office (GEO), Stadshus räntor och skatt samt utdelning utifrån uppgifter i kommunfullmäktiges budget 2025-2027 (350 mnkr för 2025 och därefter

150 mnkr). För 2028 har räknats med en oförändrad utdelning om 150 mnkr.

Diagrammet nedan visar prognostiserad resultatutveckling så som den redogjorts för ovan i avsnitt *Risker i bolagens resultatprognoser* för de kluster/bolag i koncernen som skapar underlag för Stadshus finansiella samordning.

I den finansiella samordningen ingår även skattesamordning som innebär att Stadshuskoncernens skatteposition så långt möjligt ska samlas i Stadshus. Framtidenkoncernen och Liseberg har fram till början av 2020-talet lämnat kassaflöden motsvarande sin skatt med totalt cirka 100-125 mnkr. Liseberg har sedan den förlust som gjordes 2020 men anledning av corona-pandemin inte lämnat kassaflöden i skattesamordningen. Framtidenkoncernen lämnar för närvarande inte heller kassaflöden i skattesamordningen till följd av lägre skattemässiga resultat på grund av ökade satsningar i utsatta områden och skattemässiga direktavskrivningar samt som en följd av ökade räntekostnader som koncernen enligt skatterättsliga ränteavdragsregler inte får avdragsrätt för.

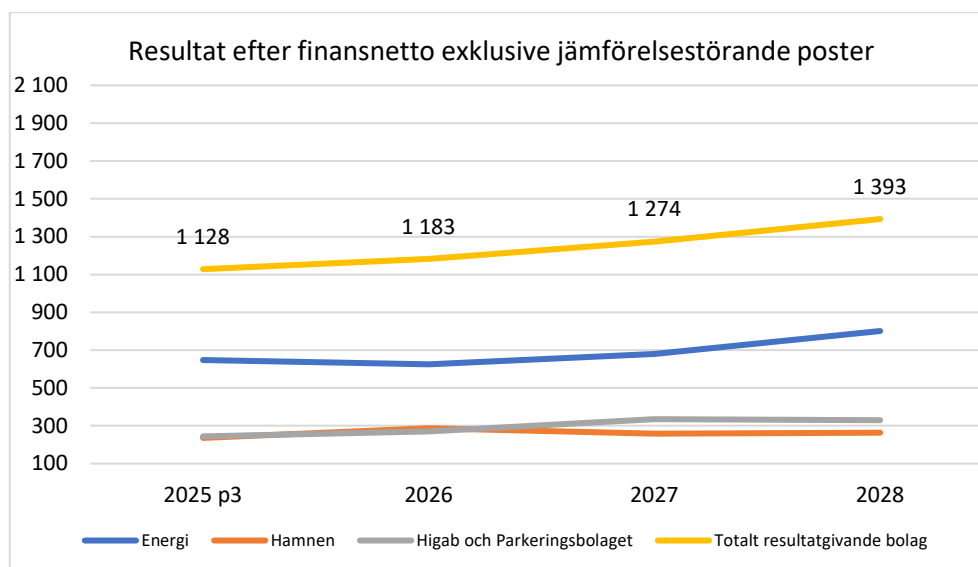

Diagram 25 Resultat efter finansiella poster 2025-2028 (mnkr) för resultatgivande bolag

Utifrån bolagens prognoser för 2025 och övriga förutsättningar för den finansiella samordningen enligt ovan görs bedömningen att det saknas cirka 320 mnkr i kassaflöden från 2025 års resultat för att kunna lämna en utdelning på 350 mnkr.

I februari 2025 godkände Stadshus styrelseärendet Inriktningsbeslut utdelning 2025. Det inkluderade en engångsutdelning om 140 mnkr från Göteborgs Kollektivtrafik AB som är under avveckling. Eftersom inriktningen togs fram tidigt på året lämnades den ofinansierad med cirka 140 mnkr. Efter årsprognos mars saknas 182 mnkr. Under året kommer Stadshus vid behov

föreslå kommunfullmäktige att ta utdelning från något eller några bolag för full finansiering av beslutad utdelning.

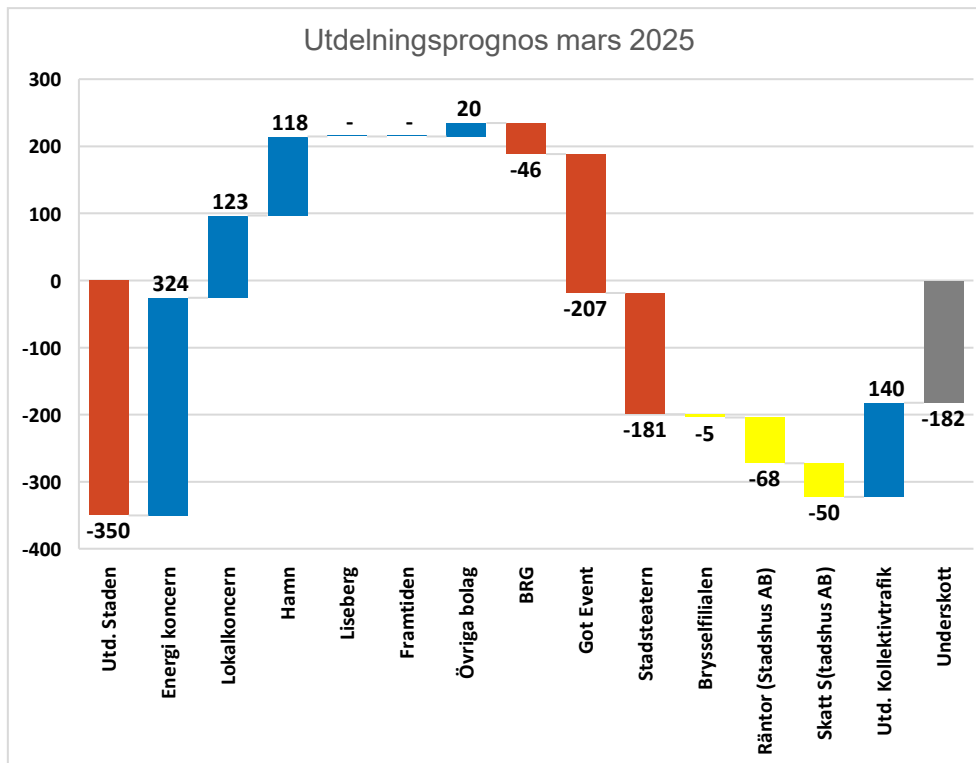

Diagram 26 Utdelningsprognos mars 2025

Utifrån bolagens prognoser för 2025 och övriga förutsättningar för den finansiella samordningen enligt ovan görs bedömningen att den finansiella samordningen enligt praxis medger en utdelning motsvarande 35 mnkr för 2026, 78 mnkr för 2027 och 112 mnkr för 2028.

Lagen om allmännyttiga bostadsföretag begränsar möjligheten att ta utdelning ur de allmännyttiga bostadsföretagen. Det är enbart kassaflöden motsvarande den skatt som Framtidenkoncernen annars skulle betalat som ingått i den finansiella samordningen men bostadskoncernens investeringsnivåer och lägre resultatnivåer innebär sammantaget att bostadskoncernen redovisat ett skattemässigt nollresultat de senaste åren. Stadshus har tidigare konstaterat att Förvaltnings AB Framtiden regelmässigt tar utdelning ur de allmännyttiga bostadsföretagen. Det finns inget som hindrar att ägaren beslutar att den utdelningen ska gå vidare till ägaren. Med nuvarande statslåneräntenivå uppgår utdelningsmöjligheten till 4 mnkr givet att utdelningsnivån inte överstiger hälften av bolagets resultat för föregående räkenskapsår.

Vidare finns en möjlighet till uttag ur moderbolaget Förvaltnings AB Framtiden, som inte omfattas av Lag om allmännyttiga kommunala bostadsföretag. Bolaget har intjäningsförmåga och ett omfattande fritt eget kapital med ursprung i avyttringar på 90-talet. Stadshus vill även påminna om möjligheten för politiska initiativ att utreda möjligheterna att göra uttag ur de regionala bolagen eller ur Göteborgs Spårvägar där det finns avtalsmässiga förutsättningar att ta upp en dialog om uttag med Västra Götalandsregionen. Bägge alternativen innebär att utdelning behöver finansieras med lån.

5.10.3.2 Analys av direktavkastning utifrån tillämpning av Göteborgs Stads riktlinje för direktavkastning från Stadshuskoncernen

Göteborgs Stads riktlinje för direktavkastning från Stadshuskoncernen skapar genom ett antal principer och definierade parametrar grunden för att bedöma utrymmet för direktavkastning från Stadshuskoncernen. *Nedan redovisas riktlinjens text i kursiv text.* Aktuella värden för respektive parameter redovisas och resultaten redovisas i en referensmodell som även tar in de förutsättningar för uttag ur de resultatgivande bolagen enligt praxis och antagen utdelning som redovisats ovan.

Insatt kapital

Ägaren, Göteborgs Stad, ska kunna förvänta sig en direktavkastning från den löpande verksamheten i Stadshuskoncernen beräknat på stadens insatta kapital som vid var tidpunkt är placerat i Stadshuskoncernen.

För beräkning av direktavkastning från Stadshuskoncernen ska kapitalbasen ägarens insatta kapital användas. Insatt kapital beräknas som summan av eget kapital i Göteborgs Stadshus AB samt övriga koncernens ansamlade vinstmedel med avdrag för Förvaltnings AB Framtidens andel.

Det insatta kapitalet på balansdagen 2024-12-31 13 700 mnkr exklusive Förvaltnings AB Framtiden AB. Utifrån helårsprognos mars görs en bedömning av det insatta kapitalet 2025-12-31 och för planeringsperioden görs en uppskattning baserat på bolagens långsiktsprognoiser, finansiering Stadshus räntor och skatt av GEO samt uppskattning av krav på direktavkastning utifrån ovan beskrivna förutsättningar. I beräkningen av insatt kapital har en utdelning om 150 mnkr beaktats. Se nedan.

Direktavkastning

- En rimlig direktavkastning (DA) från Stadshuskoncernens löpande verksamhet (exklusive Framtidenkoncernen och realisationsvinster) är 3 till 6 procent på ägarens insatta kapital.
- Begreppet direktavkastning omfattar både utdelning och de i kommunfullmäktiges budget beslutade kapitaltillskott till verksamheter som genom sitt kommunala ändamål inte anses ha förutsättningar att finansiera sin verksamhet.
- Stadshuskoncernens ansamlade vinstmedel får tas i anspråk utan särskild konsekvensbeskrivning för finansiering av direktavkastning till ägaren upp till kommunfullmäktiges budgetbeslut, givet att riktlinjens övriga principer är uppfyllda.

Utifrån ovan redovisade insatt kapital, antaganden samt riktlinjens intervall för direktavkastning för perioden 2026-2028 enligt tabell nedan.

Soliditet

Stadshuskoncernens soliditet (exklusive Framtidenkoncernen) ska uppgå till minst 25 procent efter att årets direktavkastning räknats av.

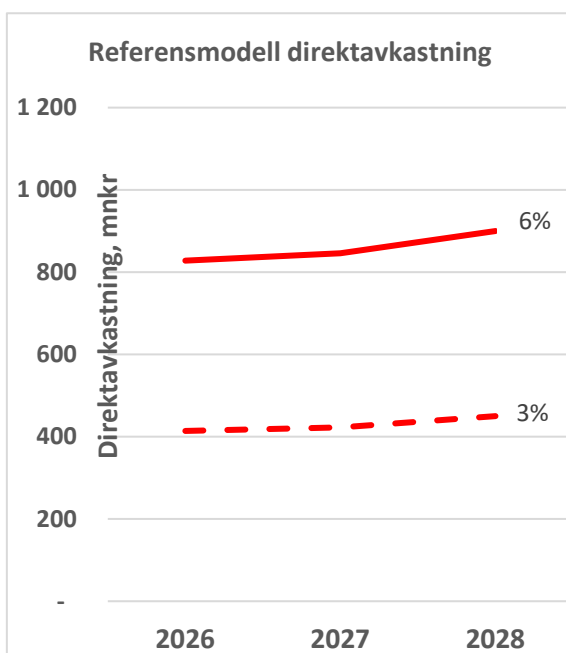
Bedömd soliditet efter uttag inom riktlinjens intervall för direktavkastning för perioden 2026-2028 enligt tabell nedan.

År	Insatt kapital, (mnkr)	Direktavkastning (kapitaltillskott och utdelning)		Stadshuskoncernens soliditet (exkl Framtidenkoncernen)	
		3% (mnkr)	6% (mnkr)	Efter uttag 3%	Efter uttag 6%

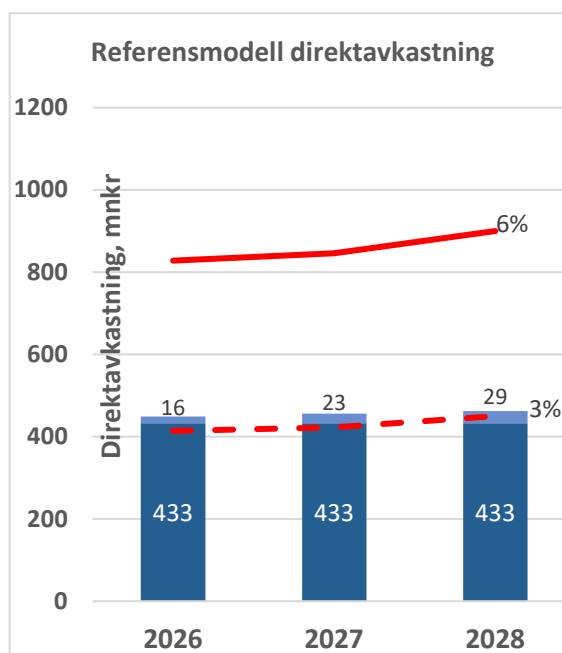
2026	13 800	414	828	26,9	26,6
2027	14 100	423	846	26,7	26,4
2028	15 000	450	900	26,5	26,2

Referensmodell

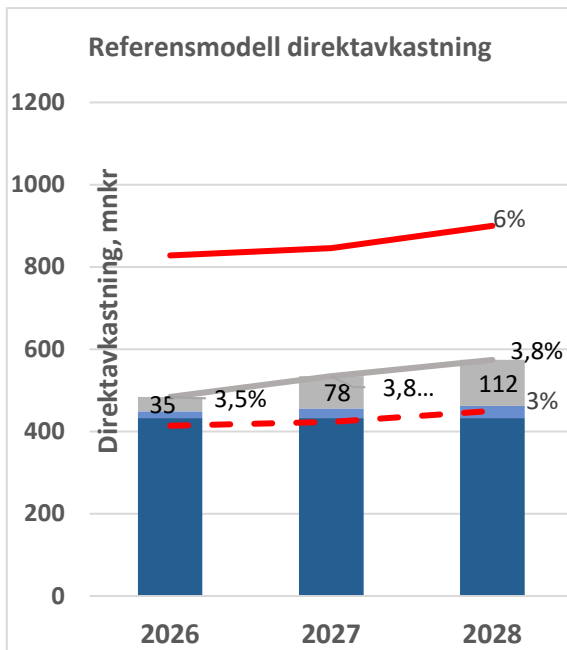
I syfte att underlätta värdering av vad som utifrån redovisade ekonomiska förutsättningar för planeringsperioden kan utgöra en rimlig direktavkastning och för att återknyta till den praxis för uttag som varit gällande redovisas nedan en referensmodell. Den syftar även till att skapa en förståelse för riktlinjens beräkningsgrunder. Modellen beskrivs nedan stegvis och konceptuellt nedan innan slutsatser för planeringsperioden dras utifrån den fullständiga modellen.

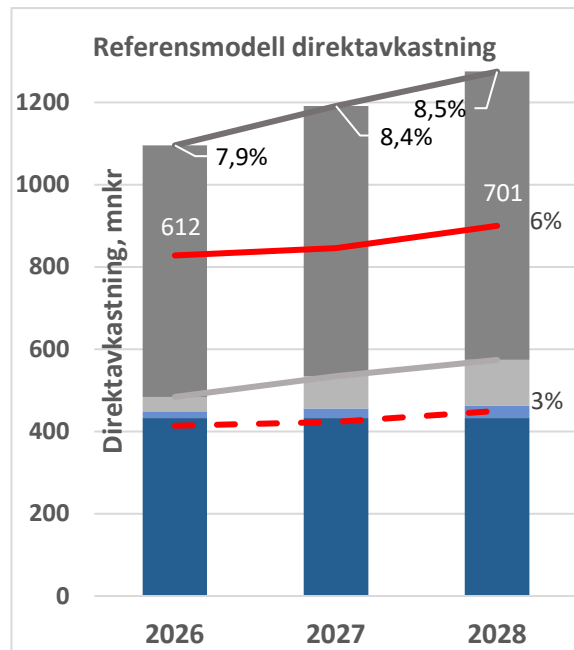
Röd streckad och heldragen linje visar intervallet direktavkastning 3-6% och utgör yttersta referenser för kommunfullmäktiges beslut om direktavkastning från löpande verksamhet.

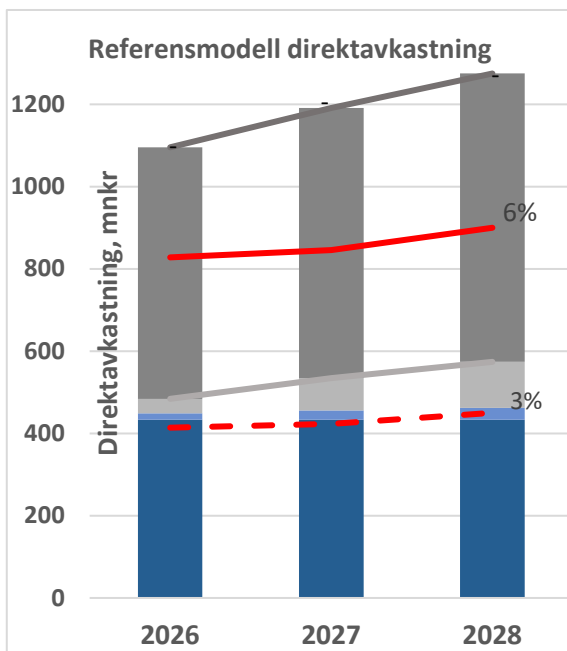
Mörkblå fält visar beslutade kapitaltillskott året före planeringsperioden (2025). Ljusblå fält visar uppskattad uppräkningsökning från 2025 års nivå. Kapitaltillskotten är enligt riktlinjen en del av direktavkastningen.

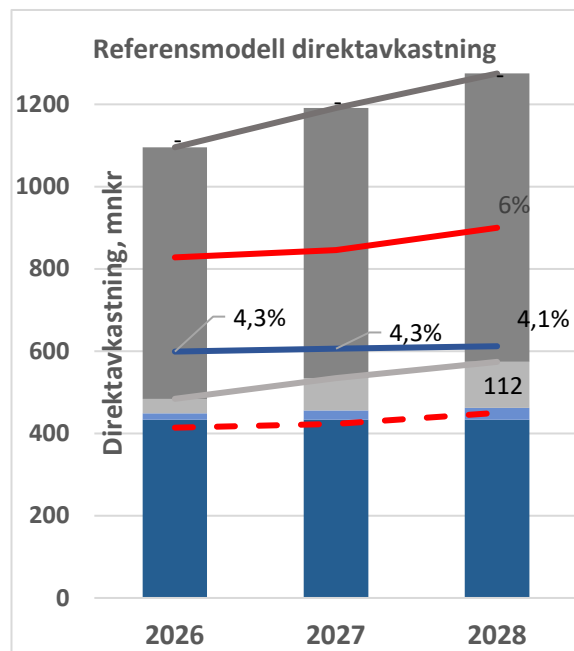
Ljusgrått fält visar som referens utdelningsbara medel utifrån förutsättningen att praxis om 50% uttag ur resultatgivande bolag tillämpas. Linjen visar direktavkastningsnivån (%)

Mörkgrått fält visar som referens utdelningsbara medel utifrån ett scenario där ett 100%-igt uttag ur resultatgivande bolag tillämpas. Linjen visar direktavkastningsnivån (%)

I förekommande fall visar orange fält som referens hur mycket som utöver 100 uttag ur resultatgivande bolag behöver ianspråktagas ur ansamlade vinstmedel för en direktavkastning på 6%.

Blå linje visar som referens uttagsnivå procentuell direktavkastning vid en utdelningsnivå om 150 mnkr.

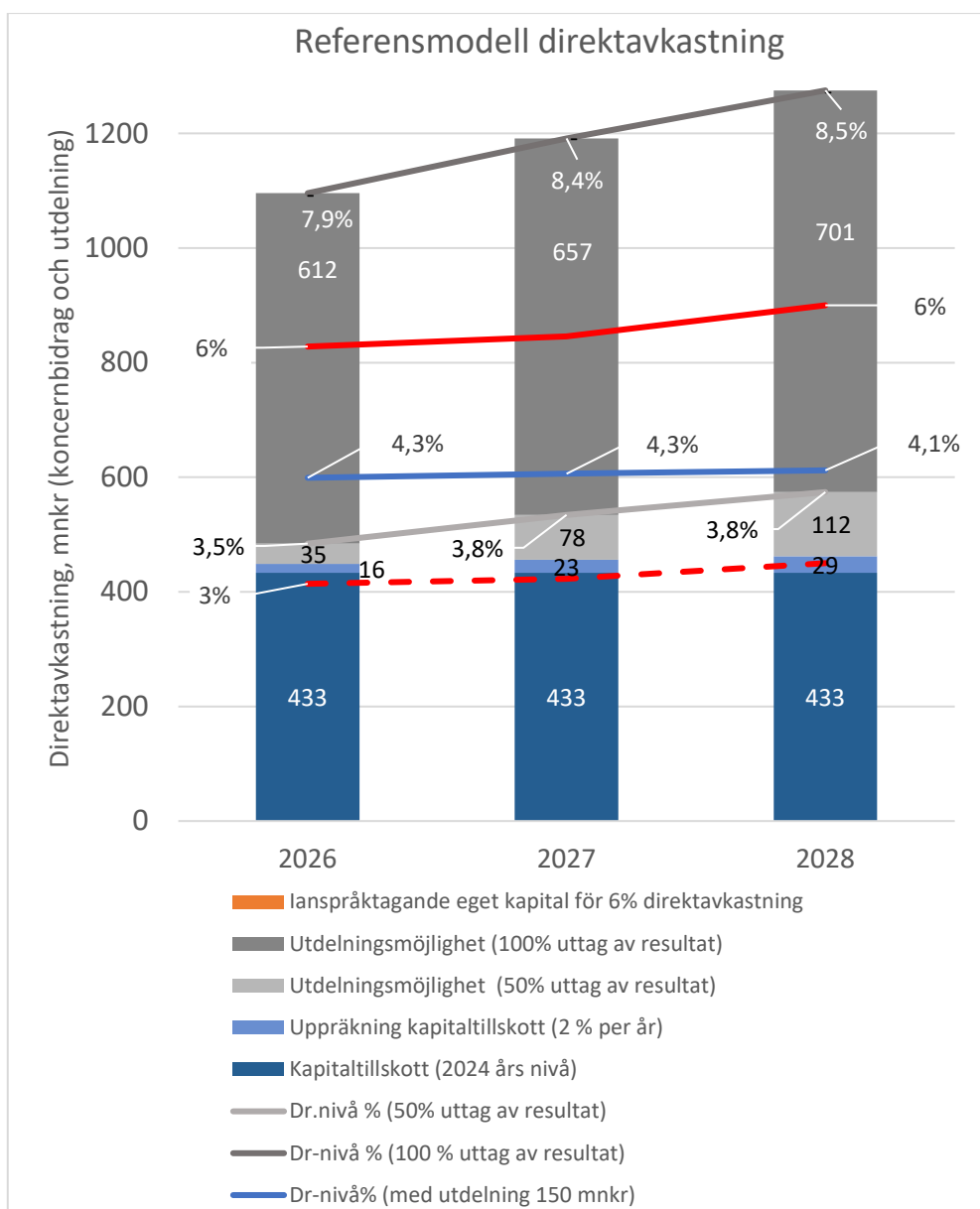

Diagram 27 Referensmodell direktavkastning för värdering av vad som utifrån redovisade ekonomiska förutsättningar för planeringsperioden kan utgöra en rimlig direktavkastning

Sammanfattningsvis visar referensmodellen att riktlinjens bestämmelser innebär en möjlig utdelning på 0 till 380 mnkr för 2026 och 438 mnkr för 2028 per år utöver kapitaltillskott men att de nivåerna innebär uttag över 70 procent från årets resultat i resultatgivande bolag. Med en antagen årlig uppräkning om 2-3 procent av kapitaltillskotten, finns det för planeringsperioden ett begränsat utrymme för utdelning från årets resultat utifrån förutsättningen att uttag görs enligt praxis med 50 procent från de resultatgivande bolagen. Ett 50-procentigt uttag under planeringsperioden innebär en direktavkastning på mellan 3,5 procent 2026 upp till 3,8 procent 2028. En direktavkastning som inkluderar en utdelning på 150 mnkr per år utöver kapitaltillskott innebär en direktavkastning på cirka 4,3 procent 2026-2027 och att ett uttag över 50 procent från resultatgivande bolag krävs i varierande omfattning under hela planeringsperioden för att nå den nivån.

Referensmodellen gör det tydligt att Stadshuskoncernens resultat i de delar som bidrar till direktavkastning (Framtidenkoncernen exkluderad) är för låga för att fullt ut möta ägarens krav på direktavkastning på mellan 3 och 6 procent av insatt kapital och samtidigt skapa förutsättningar för självfinansiering av investeringar och långsiktig utvecklingsförmåga.

Riktlinjen formulerar också följande anvisningar.

Uttag av direktavkastning utöver riktlinjens angivna gränsvärden

Vid uttag av direktavkastning (användning av ansamlade vinstmedel från löpande verksamhet) utöver riktlinjens angivna gränsvärden krävs ett särskilt beslut i kommunfullmäktige som belyser effekterna för Stadshuskoncernens och bolagens verksamhet och ekonomi.

Utdelning ur de allmännyttiga bostadsföretagen

Lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reglerar möjligheten till utdelning från allmännyttan. Av det skälet undantas Framtidenkoncernen från tillämpning av riktlinjens principer. Utdelning från Framtidenkoncernen fastställs med hänsyn till lagstiftningen i separat beslut.

Som redogjorts för ovan kan ägaren ta en viss utdelning ur de allmännyttiga bostadsföretagens löpande resultat. Ett beslut om sådan utdelning fastställs tills vidare lämpligen i ett separat beslut till ett maxbelopp inom lagstiftningens ram eller enbart med hänvisning till lagstiftningen. Längre fram då riktlinjen etablerats kan ett sådant beslut införas i budgetförslagen.

5.10.3.3 Väsentligt att beakta och värdera i användningen av riktlinjens bestämmelser

Det tål att upprepas att ambitionen har varit att skapa en vägledande transparent riktlinje som är förhållandevis enkel och pedagogisk men att det dock varit svårt att på förhand förutse alla situationer där riktlinjen inte är heltäckande eller skapar oönskade effekter. Riktlinjen behöver prövas och eventuella oförutsedda effekter och konsekvenser kan innebära att både riktlinjen och/eller tillämpningen behöver anpassas successivt. Således gör Stadshus bedömningen att en försiktig tillämpning av riktlinjen med hänsyn tagen till tidigare principer för den finansiella samordningen skapar en god grund för ett succesiv införande.

I tillämpningen är följande generella sakförhållande viktiga att erinra om.

- Syftet med riktlinjen är att ge kommunfullmäktige möjlighet att erhålla en direktavkastning (utdelning och kapitaltillskott genom koncernbidrag) från Stadshuskoncernen som är *förutsägbar och långsiktigt hållbar*.

Förutsägbarheten syftar till att försäkra kommunfullmäktige om att beslutad direktavkastning kan förväntas även om resultatet ett enskilt år är svagare än förutsett.

Långsiktig hållbarhet syftar till att säkerställa bolagens långsiktiga och ekonomiskt självständiga utvecklingsförmåga och möjlighet att bidra till Göteborgs samhällets utveckling.

- Syftet med riktlinjens skrivning *att ansamlade vinstmedel får tas i anspråk utan särskild konsekvensbeskrivning...* tar sin utgångspunkt i att skapa förutsägbarhet för kommunfullmäktige även ett enskilt år då Stadshuskoncernens resultatnivåer av någon anledning avviker negativt från den prognos som lämnas som underlag för budgetförutsättningar.

- Riktlinjens inriktning är att en rimlig direktavkastning är 3-6 procent på insatt kapital ska ses som referensvärden. I det fall Stadshuskoncernen inte levererar tillräckliga resultat för att kunna leverera en direktavkastning på kommunfullmäktiges förväntade nivåer kan kommunfullmäktige ge styrelserna uppdrag att ytterligare och mer aktivt styra mot resultat och lönsamhet. Ett beslut om direktavkastning skapar inte den styrningen.
- Stadshuskoncernen är nettolåntagare. Det innebär att ny- och reinvesteringar samt direktavkastning (koncernbidrag och utdelning) i princip finansieras direkt eller indirekt av lån eftersom det är koncernens kassaflöden från årets löpande verksamhet som ianspråk tas och som annars kunde använts i investeringsverksamheten.
- Ökade lån innebär att självfinansieringsgraden sjunker, en försämrad långsiktig betalningsförmåga (soliditet) och ökad finansiell risk i händelse av högre räntor.

I tidigare avsnitt har redogjorts för Stadshuskoncernens ekonomiska förutsättningar 3-5 år framåt. I bedömningen av rimlig direktavkastning för planeringsperioden är följande iakttagelser väsentliga:

- Stadshuskoncernens resultat, både i de bolag som lämnar resultat och i de bolag som i skattesamordningen lämnar kassaflöden, är för låga för att fullt ut möta ägarens krav på direktavkastning på mellan 3 och 6 procent av insatt kapital och samtidigt skapa förutsättningar för självfinansiering av investeringar och långsiktig utvecklingsförmåga.
- Bolagens kort- och långsiktiga självfinansieringsförmåga behöver beaktas i värderingen av direktavkastning. Stadshuskoncernen står åtminstone de närmaste tre åren inför rekordomfattande ny- och reinvesteringar och längre fram väntar eventuellt investeringar i bland annat ny arenapark, koldioxinfångning med mera.
- De resultatgivande bolagen har i sin finansieringsplanering för de närmaste åren utgått från tidigare praxis om ett 50-procentigt uttag av årets resultat eftersom det inte varit känt om och när kommunfullmäktiges beslut om riktlinjen infaller.
- I värderingen av möjlig utdelning utöver årets resultat behöver beaktas att Stadshuskoncernens lånevolym fortsätter att öka ytterligare efter planeringsperioden slut vilket innebär att soliditet kommer att minska. Bland annat väntar eventuella investeringar i bland annat ny arenapark, koldioxinfångning med mera.
- Ovan tabell visar att soliditeten på grund av tidigare utdelningar och höga investeringsnivåer som till delar lånefinansieras ligger nära gränsvärdet 25 procent.

5.10.4 Förutsättningar bolag

Nedan redovisas information för ett urval av Stadshuskoncernens bolag vars verksamhet och ekonomiska utveckling bedöms ha en stor betydelse för Stadshuskoncernens ekonomiska utveckling under planeringsperioden och framöver eller av andra skäl bedöms kräva en särskild uppmärksamhet från ägarens sida.

De bolag som erhåller uppdragsersättning (kommunbidrag) för delar av sitt uppdrag och/eller har ett kommunalt ändamål som inte genom egna rörelseresultat medger full finansiering från den egna verksamheten och som erhåller koncernbidrag redogörs för i kapitel 6.

5.10.4.1 Energi – Göteborg Energi-koncernen

De huvudsakliga verksamhetsområdena utgörs av produktion och distribution av fjärrvärme och fjärrkyla, elhandel, distribution av el och gas samt stadsfiberverksamhet. Genom kommunfullmäktiges tillstyrkande av Göteborg Energi AB:s hemställan kommer elproduktion som verksamhetsområde att tillkomma.

Fjärrvärme-, kyla och stadsfiberverksamheterna utgör de verksamheter som de senaste åren, och i vissa fall fortsatt kommer att redovisa förluster (kyla) alternativt lägre lönsamhet (Fjärrvärme och stadsfiber) jämfört med tidigare. Av rapporteringen framgår att fjärrvärmeverksamheten, kylverksamheten och bredband/stadsfiberverksamheten de närmaste åren inte kommer att uppnå fastställda avkastningskrav.

Räntabiliteten på det totala kapitalet för koncernen har under åren 2021-2023 legat på mycket låg nivå (2,6, 3,2 respektive 3,1 procent). För 2024 uppgick räntabilitet på det totala kapitalet till 5,0 procent vilket motsvarar det gränsvärde som fastställts i ägarens direktiv för koncernen som helhet. De senaste åren står elverksamheterna (elnät och elhandel) tillsammans för den dominerande delen av energikoncernens totala resultat. Detta är en ny situation jämfört med tidigare då fjärrvärmen dominerat. Förhållandet medför att riskerna totalt sett ändrar karaktär.

Energikoncernens planer omfattar stora investeringssatsningar inom befintliga verksamhetsområden varav de största är fjärrvärmeverksamheten i moderbolaget och elnätverksamheten i Göteborg Energi Elnät AB.

Utfallet för koncernen Göteborg Energi har stor betydelse för den finansiella samordningen inom Stadshuskoncernen och för möjligheten att med koncernbidrag finansiera delar av övrig verksamhet i koncernen samt för Göteborgs Stadshus AB att lämna utdelning till Göteborgs kommun.

Fjärrvärmeverksamheten

Göteborg Energi AB har för de senaste åren rapporterat väsentligt lägre resultat och lägre lönsamhet än historiskt.

Fjärrvärmeverksamheten är den del av verksamheten i koncernen Göteborg Energi som de senaste decennierna varit dominerande resultatmässigt. Av nedanstående översikt framgår fjärrvärmeverksamhetens bidrag till energikoncernens samlade resultat efter finansiella poster baserat på särredovisningen av verksamheten.

Fjärrvärmeverk- samheten	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Resultat efter finansnetto	491	375	367	166	27	-68	167*	246 ^{1/}

** Det redovisade resultatet för 2024 och prognos för 2025 får ses som preliminärt och kan komma att justeras i samband med att särredovisningen för fjärrvärme fastställs. Resultatet 2024 och 2025 påverkas positivt av betydande intäkter från avtal med Svenska Kraftnät angående omdirigering och motköp från Rya Kraftvärmeverk. På grund av ofullständighet vid fördelning av kostnader konstaterar Stadshus att den löpande resultatredovisningen av verksamheterna är svår att tolka.*

Fjärrvärmeverksamheten är inne i en fas med stora investeringsbehov i såväl produktion som i distribution. Bland annat har kommunfullmäktige tillstyrkt stora investeringar i nya biobränslebaserade produktionsanläggningar.

I samband med att kommunfullmäktige tillstyrkte BKV Rya fick Göteborg Energi AB i uppdrag att återkomma med analys av konsekvenser (scenarioanalyser) för hur fjärrvärmeverksamheten kan komma att utvecklas givet de investeringar planerades. Av scenarioanalyserna som Göteborg Energi AB beslutade om den

9 februari 2024 framgår att ett viktigt resultat av analysen fram mot 2050 är att det föreligger en målkonflikt mellan investeringar och risknivå i fjärrvärmesystemet, konkurrenskraftigt pris och fjärrvärmeverksamhetens förmåga att framåt generera avkastning/resultat.

Elnätverksamheten (Göteborg Energi Nät AB)

Göteborg Energi Nät AB har de senaste åren redovisat höga resultat och hög lönsamhet. För 2024 uppgick resultatet efter finansiella poster till 453 miljoner kronor och räntabiliteten på det totalt kapitalet uppgick till 11,7 procent vilket ligger väl i linje med vad som angivits som långsiktig inriktning i ägardirektivet,

Verksamheten regleras bland annat genom lagen om investeringsutrymme och Energimarknadsinspektionens periodiska beslut om intäktsramar.

Det får ses som troligt, enligt bolaget, att regleringen över tid kommer att öka och att detta också kan komma att påverka resultat och lönsamhet i verksamheten och i koncernen som helhet. I dagsläget står elverksamheterna, elnät och elhandel, tillsammans för den dominerande delen av koncernens samlade resultat.

5.10.4.2 Framtidenkoncernen

I Framtidenkoncernen ingår dotterbolagen Bostads AB Poseidon, Bostadsbolaget, Familjebostäder, Gårdstensbostäder, Framtiden Byggutveckling, Göteborgslokaler, Egnahemsbolaget, Bygga hem, Störningsjouren och moderbolaget Förvaltnings AB Framtiden.

Flerårsplan i mnkr	2025	2026	2027	2028
Resultat efter finansnetto	637	690	830	733
Bruttoinvesteringar	2 809	3 010	3 026	3 543
varav nyinvesteringar	1 356	1 354	1 353	1 877
Lån	31 328	32 434	33 384	34 880
Soliditet (%)	30,7	30,8	31,2	31,1
Justerad soliditet (%)	62	62	62	62
Avkastning totalt kapital (%)	2,9	3,1	3,4	3,1
Egenfinansieringsgrad investeringar* (%)	33	27	34	21

**Framtiden definierar egenfinansieringsgrad som den del av kassaflöde före nyproduktion & förvärv som finansierar investeringar i nyproduktion, konverteringar, solenergi och förvärv.*

Framtiden-koncernens verksamhet är likt all fastighetsförvaltning kapitalintensiv och därmed känslig för förändringar av såväl räntenivåer som direktavkastningskrav på marknaden. I Förutsättningar för budget 2025-2027 beskrevs en ansträngd finansiell situation för Förvaltnings AB Framtiden för perioden 2024-2034 till följd av högre räntenivåer och ett högre kostnadsläge i kombination med en förväntad hög takt gällande investeringar i nyproduktion och befintligt bestånd samt satsningen i koncernens utvecklingsområden. Detta beskrevs innebära lägre förväntade kassaflöden för den kommande tio-årsperioden och därmed bland annat att, de av styrelsen beslutade målen i bolagets finansiella strategi, om en belåningsgrad om max 30

procent samt ackumulerad självfinansieringsgrad för nyproduktion om 30 procent långsiktigt inte skulle komma att hållas.

Stadshuset pekade då på vikten av att ett ökat fokus på bolagets lönsamhet och väl avvägda prioriteringar mellan olika målområden för att långsiktigt säkerställa målen i bolagets finansiella strategi.

Framtidenkoncernen beskriver nu i sin långsiktiga finansiella prognos en starkt ekonomisk utveckling. Lägre prognostiserade räntenivåer och därmed förbättrade kassaflöden utgör en av anledningarna till bolagets förbättrade finansiella utveckling. Även en förskjutning av investeringsvolymerna i tid bidrar till detta, se diagram ovan, liksom lägre nyproduktionsvolymerna under den närmaste femårsperioden. Bolaget bedömer att det svaga konjunkturläget och förändrade befolkningsprognoser för staden påverkar förutsättningarna för nyproduktion under flera år framåt. Koncernen beskriver sig ha en finansiell beredskap för en produktion om cirka 1 000 bostäder per år, varav majoriteten hyresrätter, men att fokus i hög grad kommer att läggas på investeringar i befintligt bestånd, dvs underhåll, den närmaste femårsperioden. Bolaget konstaterar att de försämrade ekonomiska förutsättningarna på marknaden har utmanat koncernens möjligheter att till fullo uppnå ägarens mål och övriga förväntningar.

Stadshuset konstaterar, precis som tidigare, att bolagets verksamhet är kapitalintensiv och därmed känslig för förändringar gällande räntenivåer och att denna känslighet ökar i takt med en ökad upplåning. Det är därför viktigt för bolaget med ett fortsatt fokus på en i grunden god lönsamhet i verksamheten och att bolaget gör väl avvägda prioriteringar mellan olika målområden med fokus på att långsiktigt säkerställa målen enligt bolagets finansiella strategi.

Förvaltnings AB Framtidens dotterbolag Göteborgs Egnahem AB påverkas fortsatt av den låga marknadsefterfrågan på nyproducerade bostadsrätter och egnahem. Även efter de åtgärder bolaget de senaste åren har vidtagit har verksamheten gjort stora förluster. Enligt vad Stadshuset erfar avser Förvaltnings AB Framtiden att under första halvåret 2025 återkomma med den genomlysning av bolagets situation som kommunfullmäktige efterfrågar.

5.10.4.3 Älvstranden Utveckling AB

Mot bakgrund av ett uppdrag i kommunfullmäktiges budget 2021 om en avveckling av Älvstranden Utveckling AB beslutade kommunfullmäktige i februari 2023 om ett nytt ägardirektiv för bolaget, innefattande ett ”avsmalnat” uppdrag och med en tydlig inriktning mot en förkortad avvecklingstid jämfört med tidigare. Bolaget ska inte långsiktigt äga och förvalta fastigheter och en avvecklingsplan ska, enligt ägardirektivet, tas fram och följas upp genom rapportering till kommunfullmäktige en gång per mandatperiod.

Bolaget har arbetat fram och fastställde för egen del en avvecklingsplan i augusti 2024. Bolaget hemställde i samband med detta om kommunfullmäktiges godkännande. Kommunfullmäktige antecknade 2025-01-30 § 24 bolagets avvecklingsplan. I samband med ärendet konstaterade såväl Stadshuset AB som stadsledningskontoret att en avveckling av bolaget är komplex. Den presenterade avvecklingsplanen bedömdes därför inte kunna utgöra ett underlag för kommunfullmäktiges samlade ställningstagande och ställning togs därför inte heller till enskilda åtgärder eller aktiviteter. Kommunfullmäktige förutsätts över tid successivt få ta ställning till dessa i den mån de bedöms vara av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Bedömningen gjordes dock att den presenterade avvecklingsplanens inriktning generellt sett möter intentionerna i Älvstrandens nya ägardirektiv.

Bolagets avvecklingsplan, som bygger på att bolagets verksamhet avvecklas till 2035, innehåller ett antal åtgärder och aktiviteter:

- färdigställande av pågående stadsutvecklingsprojekt,
- deltagande i pågående program- och detaljplanearbete för utveckling av bolagets markinnehav med efterföljande försäljning av byggrätter för bostäder och kontor,
- en satsning på befintligt fastighetsbestånd i syfte att bibehålla eller öka marknadsvärdet inför kommande försäljningar av beståndet,
- försäljning av bolagets fastighetsinnehav aktuellt för stadsutveckling på längre sikt till exploateringsnämnden,
- försäljning, i enlighet med kommunfullmäktiges beslut 2016-06-02 § 20, av strategiska förvaltningsfastigheter till exploateringsnämnden och Higab, bland annat innefattande skolfastigheter på Lindholmen, Backa Teater och Kajskjul 8,
- extern försäljning av, för kommunen, icke strategiska fastigheter,
- ställningstagande till lämplig kommunintern tagare till de byggnader och den mark som finns kvar i bolagets ägo vid den planerade avvecklingstidpunkten.

Till detta kommer att bolaget berörs av stadengemensamma frågor rörande ägande och underhåll av kajer och pirar, klimatanpassning, utfyllnad av Lundbybassängen med mera, liksom kommer att behöva hantera kompetensförsörjningen under en avvecklingsfas.

Precis som tidigare konstaterar Stadshuset att en avveckling av bolaget är komplex och innefattar många kommuninterna samband och beroenden. De organisatoriska, praktiska, ekonomiska och, inte minst, skattemässiga förutsättningarna och konsekvenserna för såväl staden som bolaget vid olika vägval och beslut behöver noga beaktas i samband med de olika åtgärderna och aktiviteterna ovan. Detta gäller såväl vid enskilda beslut om åtgärder som ur ett samlat helhetsperspektiv inkluderande både bolaget och kommunen. Stadshuset gör bedömningen att detta kan vara utmanande i vissa fall och vill därför poängtera vikten av att nytta och värden för kommunkoncernen prioriteras i ett samlat arbete från samtliga involverade parter sida.

5.10.4.4 Liseberg

Lisebergs verksamhet utgör en betydande del av Göteborgs besöksnäring och är en viktig komponent i Göteborgs övergripande destinationsvarumärke.

Flerårsplan i mnkr	2024	2025	2026	2027	2028
Rörelseintäkter	1604	1647	1657	1894	2031
Resultat efter finansnetto*	0	-30	-43	-17	17

*Resultatet för 2024 är justerat för jämförelsestörande poster kopplat till i huvudsak Oceana om -486 mnkr.

Branschen karakteriseras av en tydlig säsongsvariation där huvuddelen av verksamheten traditionellt bedrivs under sommarhalvåret. Det är en kapitalintensiv bransch som kräver omfattande investeringar i både attraktioner och infrastruktur för att bibehålla konkurrenskraft och attraktivitet för besökarna.

Liseberg har en stark marknadsposition i Sverige och Skandinavien men trots sin starka position står bolaget inför flera utmaningar och verksamheten är också väderberoende vilket kan påverka besöksantalet kraftigt. För att stärka positionen och minska säsongsberoendet har Liseberg genomfört flera strategiska satsningar. Utvecklingen av julmarknaden har förlängt säsongen, och den nya satsningen på Liseberg Grand Curiosa Hotel och vattenparken Oceana representerar en betydande expansion av verksamheten. Oceana var planerad att öppna sommaren 2024. I februari 2024 bröt emellertid en kraftig brand ut och stora delar av byggnaden förstördes. Byggtiden för återuppbyggnaden beräknas till cirka två år vilket innebär att Liseberg bedömer att Oceana kan öppnas runt årsskiftet 2026/27.

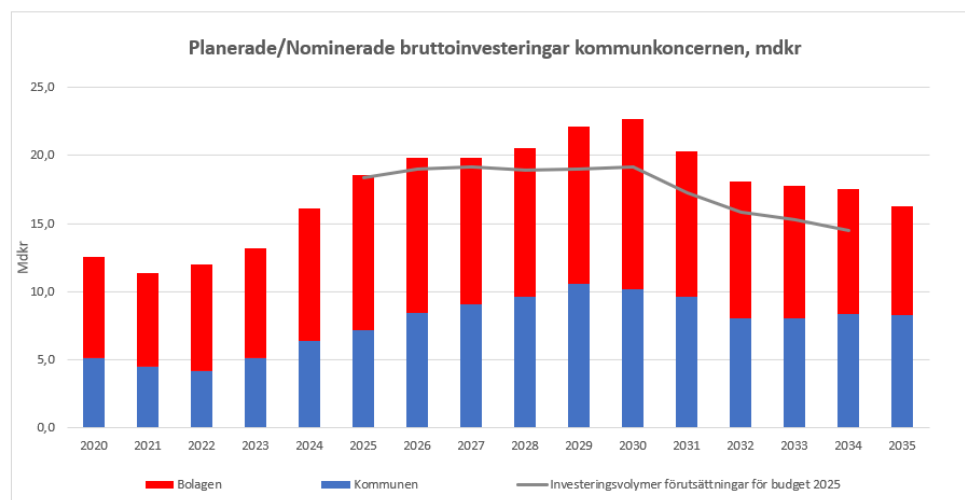
Liseberg har historiskt sett skapat robusta ekonomiska resultat, med en avkastning som går att jämföra med branschen. Åren efter pandemin har, enligt bolaget, präglats av en stor instabilitet i marknaden. År 2022 blev, med ett resultat efter finansnetto på 221 mnkr, det resultatmässigt bästa i Lisebergs historia. Men för år 2023 innebar det makroekonomiska läget, en rekordregnig sommar, olyckan på Gröna Lund samt uppstarten av Liseberg Grand Curiosa Hotel, att bolaget gjorde en förlust på -64 mnkr.

Bolagets bedömning framgent är att marknaden är fortsatt svårbedömd kopplat till osäkerhet rörande ränteläget, lågkonjunktur och geopolitisk instabilitet. Möjligheterna för ökat prisuttag bedöms också som låga varför Liseberg kommer att fortsätta att planera mycket försiktigt de kommande åren. Branden på Oceana, och förseningen detta medför, leder till att de långsiktiga målen förskjuts i tiden. Möjligheten att uppnå en lönsamhet på önskvärd nivå kan inte ske förrän tidigast år 2028.

5.11 Investeringar

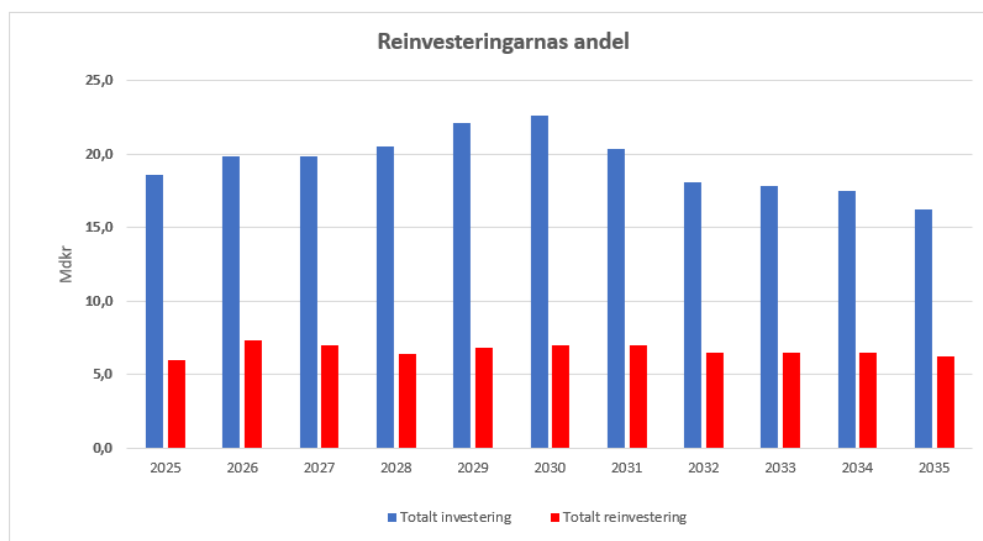
5.11.1 Kommunkoncernen

I nedanstående diagram visas nämndernas och bolagens investeringsutfall för perioden 2020 till 2024 samt prognos och planerade eller nominerade investeringsvolymerna fram till 2035. Nivåerna avser bruttovolymer exklusive eventuella investeringsbidrag, statlig och regional medfinansiering eller andra direkta investeringsinkomster.

De uppdaterade bedömningarna av det långsiktiga investeringsbehovet innebär en betydande nivåhöjning i förhållande till tidigare års utfall både för kommunen men inte minst för stadshuskoncernen. I förhållande till föregående års nominerade och planerade volymer innebär den uppdaterade bedömningen en ökning framför allt under åren 2029 och 2031.

Utifrån nämnder och styrelser långsiktiga investeringsplaner uppgår andelen reinvesteringar till i storleksordningen 35 procent av de totala bruttoinvesteringarna, vilket är i nivå med föregående års överlämnade material. Medan nyinvesteringar varierar i storlek mellan åren ligger reinvesteringarna enligt planeringen relativt stabilt är någonstans kring 6,5-7,5 mdkr per år.

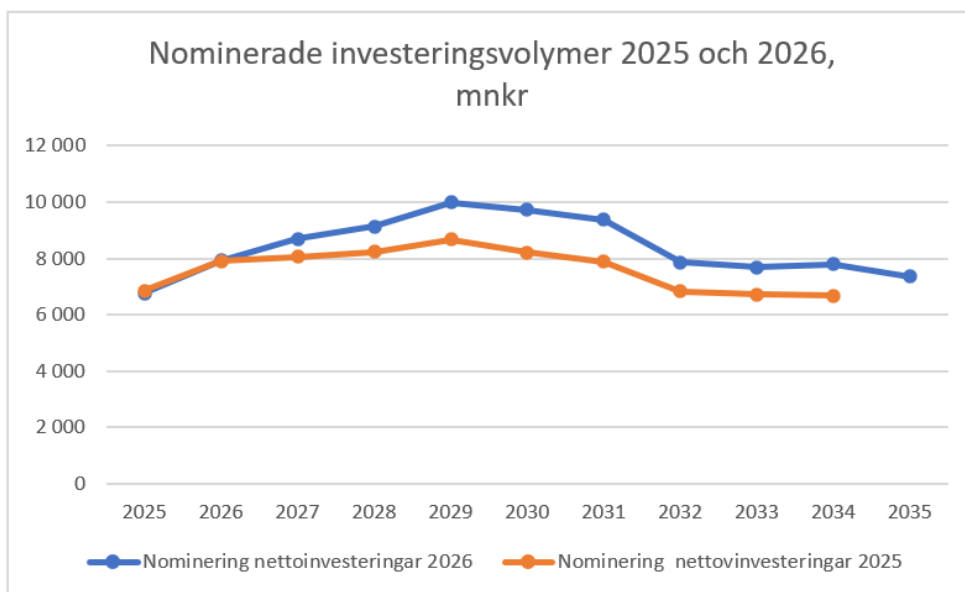

5.11.1.1 Nämnder – sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2023-09-07 § 5 om en förändrad budgetstyrning avseende nämndernas investeringsbudget som tillämpades första gången i samband med budget för 2025. Den förändrade styrningen innebär att kommunfullmäktige i budget beslutar om årliga ramar för den kommande femårsperioden i stället för att som tidigare besluta om en samlad ram för en fast femårsperioden.

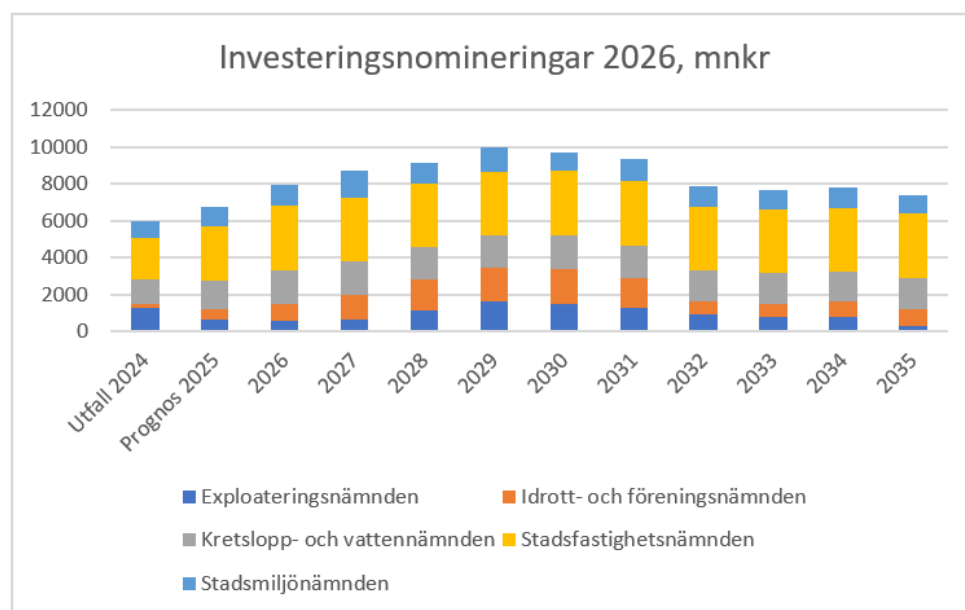
Den förändrade styrningen har legat till grund för nämndernas nomineringar inför 2026. Nämnderna har överlämnat nomineringar för årliga budgetramar för de kommande fem åren 2026-2030 samt en långsiktig utblick av investeringsplan för ytterligare en femårsperiod fram till 2035.

Sammantaget nominerar nämnderna årliga investeringsramar för perioden 2026 till 2030 som är cirka 4,5 mdkr högre än nomineringarna för 2025. Nomineringarna innebär även en markant ökning av investeringsnivån kommande år i förhållande till tidigare årsutfall.

Utifrån diagrammet nedan fördelas volymerna relativt jämt mellan nämnderna över tid. Den större förändringen avser framför allt idrott och föreningsnämndens andel av de totala nettointinvesteringarna som mellan 2028 och 2031 nästan uteslutande hänförs till planeringen kring centralbad, ersättning av Valhalla sporthallar och Lundbybadet.

Även exploateringsnämndens andel av de totala investeringsvolymerna ökar från 2028 då bland annat projekt gång- och cykelbro över Göta älv samt projekt stadsutveckling Station Haga påverkar nämndens behov av ökade investeringsmedel framåt. Av nämndens nomineringsunderlag framgår också att en av anledningarna till nämndens ökade behov av investeringsmedel är en överenskommelse med stadsmiljöförvaltningen om att den nämnd som, ur ett planerings- och genomförandeperspektiv, bäst bedöms kunna genomföra investeringen också bör nominera in behovet.

I nedanstående tabell redogörs för nämndernas nominerade årliga ramar för 2026-2030. Tabellen är uppdelad i nämnder och verksamheter som finansieras via kommunbidrag respektive annan finansiering. Beloppen är uppdelade i nyinvesteringar, reinvesteringar och investeringsinkomster. I kapitel 8 under respektive nämnd redogörs för de väsentligaste förändringarna per nämnd, jämfört med investeringsnominering inför 2025. I bilaga *Nämndernas investeringsnomineringar 2026* redovisas nämndernas samlade och fördjupande nomineringsunderlag utifrån utpekade investeringsområden, utvalda projekt och bedömda driftkonsekvenser.

Exploateringsnämnden	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nominerad bruttoinvestering	1 543	850	900	900	950	1 600	2 250	1 950
varav nyinvestering	1 541	850	900	900	950	1 600	2 250	1 950
varav reinvestering	2							
Investeringsinkomster	289	300	250	350	300	450	600	450
Nominerad nettoinvestering	1 254	550	650	550	650	1 150	1 650	1 500
Idrotts- och föreningsnämnden	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nominerad bruttoinvestering	221	600	528	950	1 350	1 650	1 800	1 900
varav nyinvestering	106	352	358	600	1 000	1 350	1 500	1 400
varav reinvestering	115	248	170	350	350	300	300	500
Investeringsinkomster	2							
Nominerad nettoinvestering	219	600	528	950	1 350	1 650	1 800	1 900
Kretslopp och vattennämnden (Vatten och avlopp)	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nominerad bruttoinvestering	1 148	1 450	1 450	1 600	1 650	1 700	1 650	1 700
varav nyinvestering	751	1 000	1 000	1 100	1 100	1 000	1 000	1 000
varav reinvestering	397	450	450	500	550	700	650	700
Investeringsinkomster	84	0	0					
Nominerad nettoinvestering	1 064	1 450	1 450	1 600	1 650	1 700	1 650	1 700
Kretslopp och vattennämnden (Avfall)	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nominerad Bruttoinvestering	25	52	52	160	110	28	15	15
varav nyinvestering	24	50	50	157	109	27	14	14
varav reinvestering	1	2	2	3	1	1	1	1
Investeringsinkomster								
Nominerad nettoinvestering	25	52	52	160	110	28	15	15
Kretslopp och vattennämnden (Tekniskt vatten)	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nominerad bruttoinvestering	267	90	44	0	0	0	0	0
varav nyinvestering	267	90	44	0	0	0	0	0
Nominerad nettoinvestering	267	90	44	0	0	0	0	0
Kretslopp och vattennämnden (Skattefinansierad verksamhet)	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025	2026	2027	2028	2029	2030

Nominerad bruttoinvestering	2	36	16	25	41	61	61	60
varav nyinvestering	2	36	16	25	41	61	61	60
varav reinvestering								
Investeringsinkomster								
Nominerad nettoinvestering	2	36	16	25	41	61	61	60
Stadsfastighetsnämnden	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nominerad bruttoinvestering	2 250	3 020	2 975	3 500	3 450	3 400	3 500	3 550
varav nyinvestering	1 188	1 860	1 815	2 100	2 150	2 100	2 100	2 050
varav reinvestering	1 062	1 160	1 160	1 400	1 300	1 300	1 400	1 500
Investeringsinkomster	5	0	0	0	0	0	0	0
Nominerad nettoinvestering	2 245	3 020	2 975	3 500	3 450	3 400	3 500	3 550
Stadsmiljönämnden	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nominerad bruttoinvestering	973	1 200	1 200	1 300	1 500	1 200	1 300	1 000
varav nyinvestering	385	600	550	650	750	500	400	450
varav reinvestering	588	600	650	650	750	700	900	550
Investeringsinkomster	110	150	150	150	50	50		
Nominerad nettoinvestering	863	1 050	1 050	1 150	1 450	1 150	1 300	1 000
Totalt kommunen	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nominerad bruttoinvestering	6 429	7 298	7 165	8 435	9 051	9 639	10 576	10 175
varav nyinvestering	4 264	4 838	4 733	5 532	6 100	6 638	7 325	6 924
varav reinvestering	2 165	2 460	2 432	2 903	2 951	3 001	3 251	3 251
Investeringsinkomster	490	450	400	500	350	500	600	450
Nominerad nettoinvestering	5 939	6 848	6 765	7 935	8 701	9 139	9 976	9 725

Sammanställningarna ovan utgår i sin helhet från nämndernas nomineringar. Ingen överprövning har skett av stadsledningskontoret av nämndernas material avseende behov, ambitioner, prioriteringar eller genomförandekapacitet. Kontoret kan konstatera att volymerna innebär betydande ökning av investeringstakten kommande femårsperiod i förhållande till utfall 2024 och prognos 2025. Detta även med de schablonmässiga nedjusteringar av volymer som genomförts av nämnderna. Stora delar av volymerna, åtminstone de närmsta åren, är redan ”låsta” i pågående genomförande eller tecknade avtal och överenskommelser, vilket gör det svårare att justera volymerna i närtid. Önskas en annan utveckling behöver därmed fokus läggas på önskad utvecklingen längre fram i perioden som grund för den långsiktiga prioriteringen och planeringen.

De nominerade nyinvesteringsvolymerna för den kommande tioårsperioden uppgår till cirka 59 mdkr. Det kan ställas i relation till kommunens totala bokförda anläggningstillgångar, som vid utgången av 2024 värderades till cirka 56 mdkr.

Nämndernas nomineringar ligger till grund för de analyser som lämnas nedan kring direkta och långsiktiga effekter i form av kapitalkostnader, investeringsrelaterade kostnader och tillkommande driftkostnader med anledning av den expansion av anläggningar som följer av investeringstakten. Nämndernas material ligger även till grund för de analyser och bedömningar av hur investeringstakten förhåller sig till stadens inriktningar för god ekonomisk hushållning.

5.11.1.2 Icke hanterade åtgärder inom investeringsvolymerna

Med den nya organisationen för stadsutveckling har stadsbyggnadsnämnden fått ett tydligare ansvar för att jobba med den strategiska och taktiska stadsplaneringen, även som ett led i en mer samordnad investeringsplanering. Utveckling av arbetsformer och processer pågår för att hitta rätt i nivå och leveranser. Med utgångspunkt i de arbetssätt som utvecklas kring övergripande inriktning för en samordnad stadsutveckling och i den ansvarsfördelning som håller på att fastställas mellan nämnderna innebär att stadsbyggnadsnämnden ska bereda underlag för att möjliggöra beslut kring den tidiga prioriteringen och planeringen av stadens utveckling. Detta gäller framför allt de delar som faller ut som exploateringsprojekt och större infrastruktur-, stadsmiljö- och grönyteprojekt.

Därmed avvaktar berörda investerande nämnder att inarbeta dessa eventuella investeringsvolymerna i nomineringsunderlagen, till dess det finns någon form av inriktnings-/placeringsbeslut eller åtgärder är utpekade som prioriterade i någon form av framtida samlat beslutsunderlag.

Stadsledningskontorets bedömning är dock att betydande delar av de investeringar där långsiktig planering pågår är inarbetade i de långsiktiga investeringsvolymerna. Saknas volymer är det framför allt i det längre perspektivet efter 2030.

Dock finns det åtgärder som ännu inte är inarbetade där det kan komma att uppstå investeringsbehov inom den kommande femårsperioden som inte finns inarbetade i nominerade volymer.

Tidigare år har stadsledningskontoret lyft avsaknaden av klimatanpassningsåtgärder i de nominerade investeringsvolymerna.

I årets nomineringar ingår volymer för den första del av utpekade högvattenskyddsåtgärder som stadsbyggnadsnämnden planerar att gå fram med planeringsbeslut för under 2025. Åtgärderna är omfattande och skulle ta reella delar av investeringsutrymmet i anspråk under flera år. Utifrån målsättningen om ett inre högvattenskydd på plats till 2040, utgör detta dock endast en del av åtgärdspaketet. De åtgärder som ingår i ett andra planeringspaket ingår inte i de nominerade volymerna och skulle innebära ytterligare behov som inte synliggörs i det långsiktiga investeringsbehovet.

Även mer långsiktig redovisning av investeringsbehov av åtgärder kring civil beredskap saknas i nämndernas nomineringar och behöver på ett tydligare sätt arbetas in under kommande nomineringsprocesser.

Andra utpekade åtgärder i nämndernas nomineringar som pekas ut men inte ingår i nominerade volymer är utbyggnad av en större kajpark i centralenområdet för att möta både parkmarksbehovet, kajupprustning och klimatanpassning i området. Även en eventuell utfyllnad av Lundbyhamnen i kommunens regi ingår inte i nominerade volymer då det i dagsläget saknas både beslut om prioritering i förhållande till övrig planering i Frihamnen, omfattning och möjlig affärsmodell för ett genomförande.

Ur stadsledningskontorets perspektiv ser kontoret dock med viss oro på utvecklingen av exploateringsportföljen, se nedan. I de långsiktiga volymerna kan stadsledningskontoret konstatera att den mer schablonmässiga volymutvecklingen inte har omhändertagit de volymer som förväntas genereras i flera stora stadsutvecklingsområden som befinner sig i tidigt

planeringsskede och där de ekonomiska förutsättningarna och stadens åtagande är oklara i dagsläget. Det avser bland annat:

- frihamnens utveckling,
- utvecklingen i Frölunda/Tynnered,
- utvecklingen av/i Biskopsgården,
- utvecklingen i Säve,
- omtag Skeppsbrons utveckling.

Flera områden har begränsade möjligheter att generera ett samlat exploateringsöverskott och förutsätter att exploateringsportföljen fylls på med projekt som över tid kan generera överskott för att kunna bibehålla en exploateringsekonomi i balans. Konjunkturläget och framdriften i stadsutvecklingen i dessa områden medför dock att bedömningen är att eventuella exploateringar främst belastar ekonomin först efter år 2030, men kan komma att kräva utbyggnadsvolymer redan i budgetperioden fram till 2026.

Att skapa en förtydligad bild av de ekonomiska förutsättningarna och vägval för prioritering ligger i linje med stadsbyggnadsnämndens uppdrag och var en utpekad del i det kompletterande uppdrag till stadsbyggnadsförvaltningen utifrån stadsbyggnadsnämndens återremiss av förvaltningens förslag till "Övergripande inriktning samordnad stadsutveckling", (SBN 2025-03-25 § 141).

Stadsledningskontoret ser att kontoret har en roll att stödja stadsbyggnadsförvaltningen i sitt fortsatta arbete avseende den långsiktiga ekonomiska styrningen och utrymmet utifrån stadens långsiktiga ekonomiska inriktningar och förutsättningar.

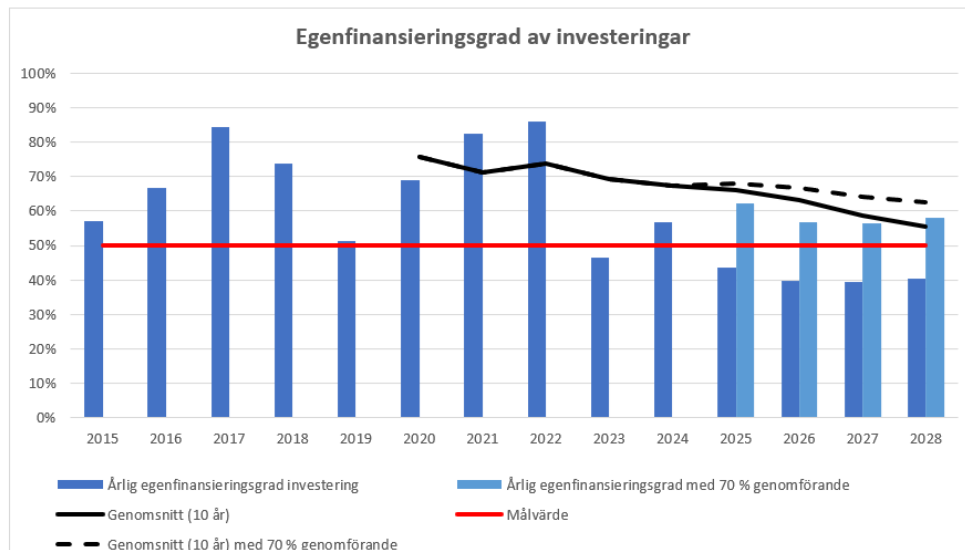
5.11.1.3 Investeringsnomineringar utifrån god ekonomisk hushållning

Som en bilaga till föregående års budgetförutsättningarna överlämnade stadsledningskontoret en fördjupad uppföljning av investeringsverksamheten där en betydande del av fördjupningen avsåg att belysa förutsättningar att följa stadens finansiella inriktningar för god ekonomisk hushållning utifrån styrelser och nämnders långsiktiga investeringsplanering.

I rapporten konstaterades att den investeringsplanering som redovisades i nämndernas nomineringar och bolagens långsiktiga investeringsplaner på sikt kommer innebära att staden inte kan leva upp till de långsiktiga inriktningarna för god ekonomisk hushållning. När det gäller kommunen visade beräkningarna bland annat att det kommer vara svårt att upprätthålla inriktningen kopplat till egenfinansieringsgraden. När det gäller bolagen konstaterades bland annat att lönsamhet för den kommande tioårsperioden inte klarar av att bibehålla vare sig stadshuskoncernens eller den samlade kommunkoncernens soliditet eller föreslagna soliditetsnivåer över tid.

Utifrån årets uppdaterade investeringsnomineringar från nämnderna och långsiktiga investeringsprognoser från styrelser konstaterar stadsledningskontoret att utmaningarna kvarstår. De uppdaterade investeringsnomineringarna från nämnderna speglar till och med ett något ökat investeringsbehov i förhållande till de volymer som nämnderna nominerade in till föregående års budgetförutsättningar. Nedanstående diagram visar en uppdaterad bedömning över utvecklingen av kommunens egenfinansieringsgrad i förhållande till den långsiktiga inriktningen. Beräkningen utgår från ett resultat på två procents samt nämndernas uppdaterade investeringsnomineringar avseende investeringsvolym och bedömda avskrivningstakt.

För att ta hänsyn till att sannolikt inte alla investeringar genomförs enligt nämndernas nominering åskådliggörs också utvecklingen av egenfinansieringsgraden med en schablonmässig neddragning av investeringsvolymen på 30 procent utifrån en bedömning av historisk genomförandetakt.

I bokslutet för 2024 uppgick det tioåriga snittet för egenfinansieringsgraden till 67 procent. Utifrån scenariot med 100 procent genomförande av nominerade investeringsvolymerna fram till 2028 och ett resultat på två procent kommer det tioåriga genomsnittsvärdet för egenfinansieringsgraden att ligga under det eftersträlvade målet på 60 procent i slutet av budgetperioden. Även i scenariot med schablonmässigt neddragna volymer minskar den genomsnittliga egenfinansieringsgraden även om snittet ligger kvar strax över 60 procent år 2028.

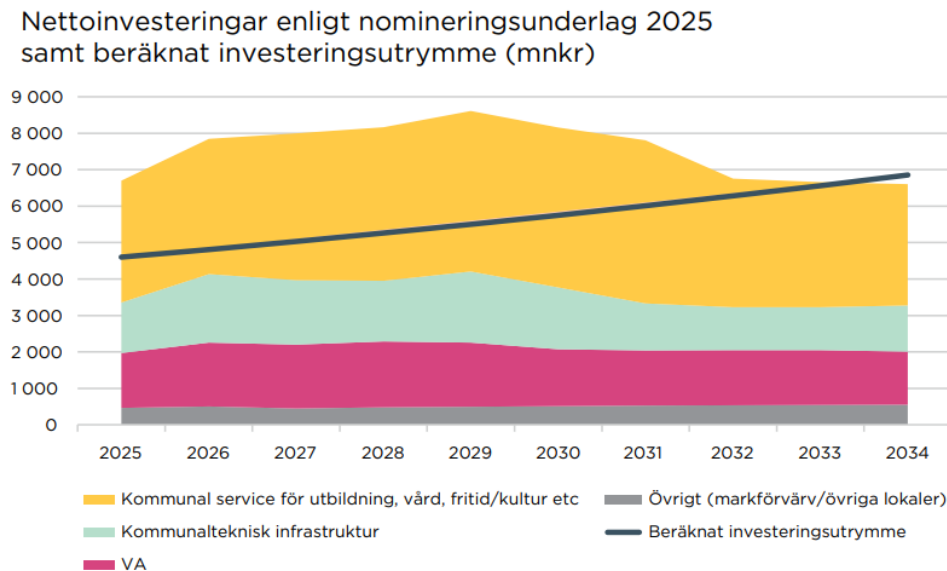
Det är också viktigt att konstatera att den *årliga* egenfinansieringsgraden ligger under eftersträlvade nivån på 60 procent varje enskilt år 2026-2028 även med schablonmässigt neddragna volymer. Det kommer därmed krävas betydligt högre nivåer av egenfinansiering framåt om det rullande snittet långsiktigt ska kunna ligga över den eftersträlvade nivån.

Investeringsutrymme

Med utgångspunkt i de finansiella inriktningarna för resultat och egenfinansiering går det att definiera ett investeringsutrymme för kommande år. Utifrån nuvarande prognos över skatter, generella statsbidrag och utjämning uppgår ett resultat på 2 procent till cirka 0,9 mdkr år 2026. Nämndernas bedömningar avseende avskrivningar innebär att dessa förväntas uppgå till cirka 2,2 mdkr år 2026. Resultatnivån som enligt målsättningen ska finansiera nettoinvesteringsvolymen bedöms därmed uppgå till cirka 3,1 mdkr. Utifrån målsättningen kring resultatnivå och 60 procent egenfinansieringsgrad, ges därmed utrymme för nettoinvesteringar i storleksordningen 5,1 miljarder kronor under 2026. Detta kan jämföras med nämndernas nominerade investeringsvolym på 7,9 mdkr.

Stadsledningskontoret konstaterar att liknande resonemang kring investeringsutrymme även förs i det kunskapsunderlag för Övergripande inriktning för samordnad stadsutveckling (ÖISS) som tagits fram av stadsbyggnadsförvaltningen och som överlämnades till stadsbyggnadsnämnden

2025-03-25 § 141. I stadsbyggnadsförvaltningens underlag åskådliggörs det långsiktiga investeringsutrymmet genom nedanstående diagram.

5.11.1.4 Investeringsnomineringar i förhållande till hållbarhetsdimensionerna

I nämndernas investeringsnomineringar finns även i år en bedömning av hur nämndens nominerade investeringsvolym bidrar till stadens övergripande målsättningar och inriktningar avseende det ekologiska och sociala perspektivet. Bedömningarna behöver i ett budgetsammanhang göras på en övergripande nivå med ”breda penseldrag” och innebär således att det blir en grov bedömning på helhetsnivå och inte en summering av en analys utifrån alla underliggande projekt och satsningar.

Stadsledningskontoret har inte utifrån underlagen gjort någon samlad bedömning eller värdering av nämndernas bedömning utan de överlämnas som ett komplement till nämndernas ekonomiska nomineringar och interna fördelningar. Utifrån stadsledningskontorets perspektiv är underlaget inte av en sådan karaktär att det kan ligga till grund för direkta omprioriteringar av ramar eller projekt inom nämnder, omprioritering mellan investeringsområden och mellan nämnder för att få en ökad måluppfyllelse. Det kan snarare utgöra grund för att kunna efterfråga en utvecklingsriktning eller för att ställa krav på analyser i enskilda projekt.

Utöver den gemensamma redovisningen förväntas nämnderna i övrigt redovisa bedömningar kring nämndens investeringsnomineringar i förhållande till hållbarhetsarbetet i stort. I enskilda fall finns beskrivningar av strategier och kompensatoriska prioriteringar utifrån att aktivt möta stadens målsättningar, men stadsledningskontorets bedömning är att nämnderna fortsatt har svårt att på ett konkret sätt redogöra för vilka prioriteringar och avvägningar som ligger till grund för nämndernas nomineringar utifrån hållbarhetsperspektiven.

Det är även stadsledningskontoret fortsatta bedömning att hållbarhetsperspektivet på ett tydligare sätt behöver inarbetas i den tidiga prioriteringen av den samlade inriktningen kring stadsutvecklingen, där de tunga prioriteringarna mellan de olika perspektiven kan värderas. Men även att nämnderna utvecklar sätt att bedöma och beskriva avvägningar och konsekvenser i

samband med beslut och ställningstaganden i enskilda projekt där vägvalen och effekterna kan konkretiseras.

Nämndernas bedömningar och beskrivningar återfinns inom ramen för respektive nämnds nomineringsunderlag i bilaga Nämndernas samlade investeringsnomineringar 2026.

5.11.2 Exploateringsinvesteringar

Exploateringsverksamheten är den del av kommunens verksamhet som avser det kommunala ansvaret för genomförande av beslutade detaljplaner. Detaljplanernas utformning och innehåll och stadens ambitioner avseende utbyggnaden av allmän plats styr till stor del de ekonomiska förutsättningarna för exploateringen.

Inom staden delas exploateringsinvesteringarna i stort in i två delar:

- Markförberedande åtgärder för att skapa exploaterbar kvartersmark (i de fall staden äger den blivande kvartersmarken).
- Utbyggnad av allmän plats för att skapa de funktioner som krävs för att möjliggöra en bebyggelse i enlighet med detaljplanerna.

Allmän platsutbyggnad avser dels lokala anläggningar för områdets behov, som lokalvägar och lokala torg- och parkytor, dels anläggningar och funktioner som är till för ett större områdes behov och inte nödvändiga för den bebyggelse som möjliggörs genom detaljplanen.

Markåtgärder och allmän-plats-åtgärder för det lokala områdets behov ska finansieras av exploatören. Exploatören kan utgöra en extern markutvecklare, kommunalt bolag eller internt inom kommunen (exploateringsnämnden) genom exploateringsbidrag eller genom markförsäljning. Anläggningar som är till för ett större områdes behov är skattefinansierade.

Bedömning och förhandlingar kring vad som avser nödvändiga anläggningar för det lokala behovet och åtgärder för ett större områdes behov utgår från Plan- och bygglagens regelverk kring gatukostnadsersättning samt inom ramen för de förhandlingar som mynnar ut i ett exploateringsavtal mellan staden och markutvecklaren.

Således ingår inte sådana anläggningar som i sin helhet ska finansieras av det offentliga. Det gäller företrädesvis utbyggnad av övergripande kommunalteknisk basinfrastruktur, så som övergripande huvud- och kollektivtrafiknät eller utbyggnad av lokaler för kommunal service.

Utöver markförberedande åtgärder och allmänna platsåtgärder omfattas även kommunens exploateringsverksamhet av utbyggnad av allmänna anläggningar för vatten och avlopp. Dessa finansieras i huvudsak av anslutningsavgifter.

Den del som inte självfinansieras via anslutningsavgifterna finansieras över tid av det övriga taxekollektivet genom den årliga bruksavgiften.

5.11.2.1 Exploateringsvolym 2026-2035

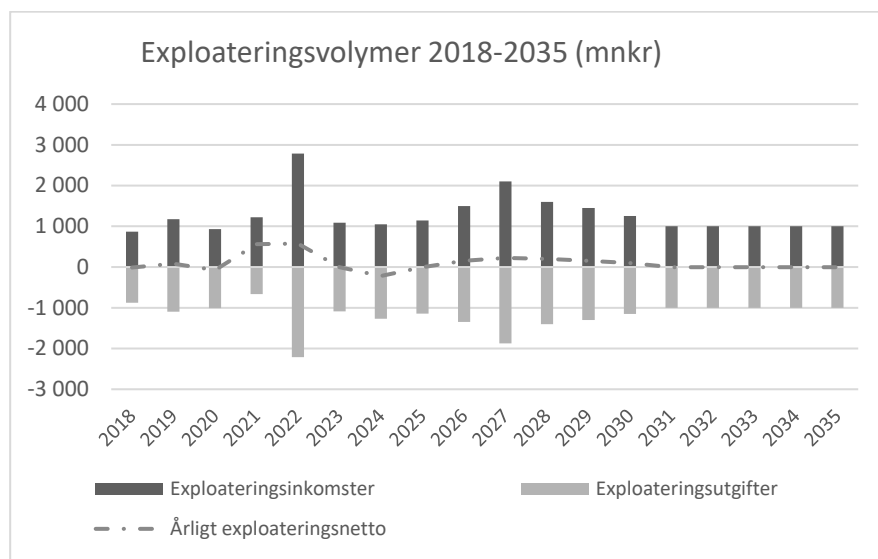
Markutveckling och utbyggnad allmän plats

Redovisade volymer baseras på exploateringsnämndens investeringsnomineringar för planperioden 2026-2030 och för den långsiktiga utblicken åren fram till 2035.

Exploateringsnämnden har det ekonomiska investeringsansvaret för hela de delar som avser markåtgärder och utbyggnad av allmän plats. Kretslopp och vattennämnden ansvarar för den ekonomi som knyts till utbyggnaden av den allmänna VA-anläggningen.

I de volymer som presenteras i sammanställningarna nedan ingår årliga inkomster och utgifter för projekt som är i en genomförandefas eller exploateringsprojekt där det finns ett pågående detaljplanearbete eller finns beslut om att ett detaljplanearbete ska starta. Därutöver ingår enstaka projektvolymen där det finns ett sammanhållet planprogramarbete av ett större utbyggnadsområde.

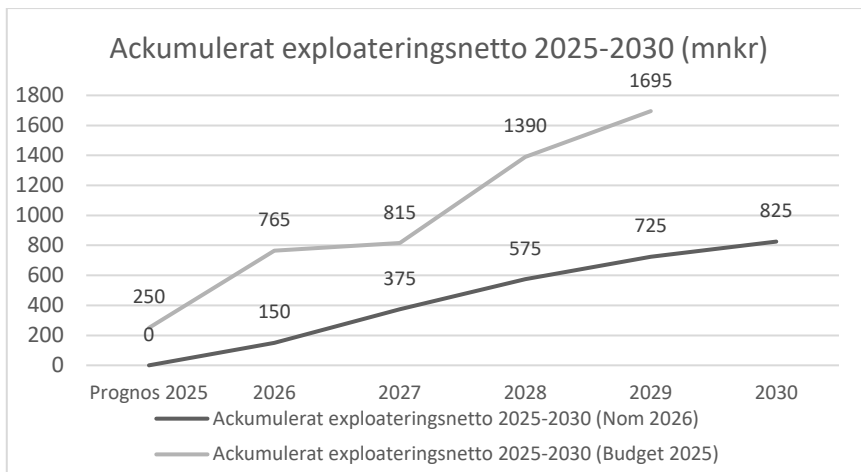
Från 2030 och framåt baseras nämndens prognos på schablonmässiga volymer för att möta målsättningen kring en exploateringsekonomi i balans. Den bedömda långsiktiga årliga nivån ligger i paritet med de senaste årens utfall och bygger på målsättningen om en långsiktig exploateringsekonomi i balans.

Trots de senaste årens konjunkturförsvagningar och den kraftiga inbromsningen inom byggbranschen prognostiseras en exploateringstakt som fortsatt är hög ur ett historiskt perspektiv.

För perioden 2026-2030 motsvarar den pågående och planerade exploateringsverksamheten en utgiftsvolym om cirka 7,1 mdkr och inkomster motsvarande cirka 7,9 mdkr. Det medför fortsatt en prognos och bedömning med ett positivt exploateringsnetto från exploateringsbidrag och markförsäljningar motsvarande cirka 0,8 mdkr.

Prognosen för den kommande femårsperioden är en betydande försvagning i förhållande till föregående års prognos och prognosen i liggande budget vad avser kassaflödesmässiga överskott från exploateringsverksamheten.

Nedrevideringen baseras på en schablonmässig neddragning av prognostiserade utgifter och tillhörande exploateringsbidrag med 30 procent för åren 2025-2030, till följd av osäkerheterna i framdriften i pågående och planerade stadsutvecklingsprojekt. Motsvarande minskad prognos för markförsäljningarna har gjorts med 40 procent för åren 2026-2030.

Utvecklingen medför dock fortsatt att eftersträvad självfinansiering upprätthålls även om marginalerna minskar i förhållande till tidigare prognoser.

Volymerna för de kommande åren bygger i stort på en exploateringsportfölj som innehåller i storleksordningen drygt 250 exploateringsprojekt. Cirka 53 procent är under planering med pågående detaljplanearbete och övriga 47 procent är projekt med lagakraftvunna detaljplaner som är under eller inför ett genomförande.

Några större projekt som är under genomförande eller där genomförandet förväntas starta under den kommande femårsperioden är bland annat:

- överdäckning och bebyggelse Götaleden (Centralenområdet),
- kvartersutbyggnad vid ny Älvförbindelse (Centralenområdet),
- bebyggelse Norr om Nordstan (Centralenområdet),
- utbyggnad Masthuggskajen,
- backaplans omvandling,
- fortsatt utbyggnad och utveckling i Gamlestaden,
- exploateringsåtgärder i Arenaområdet.

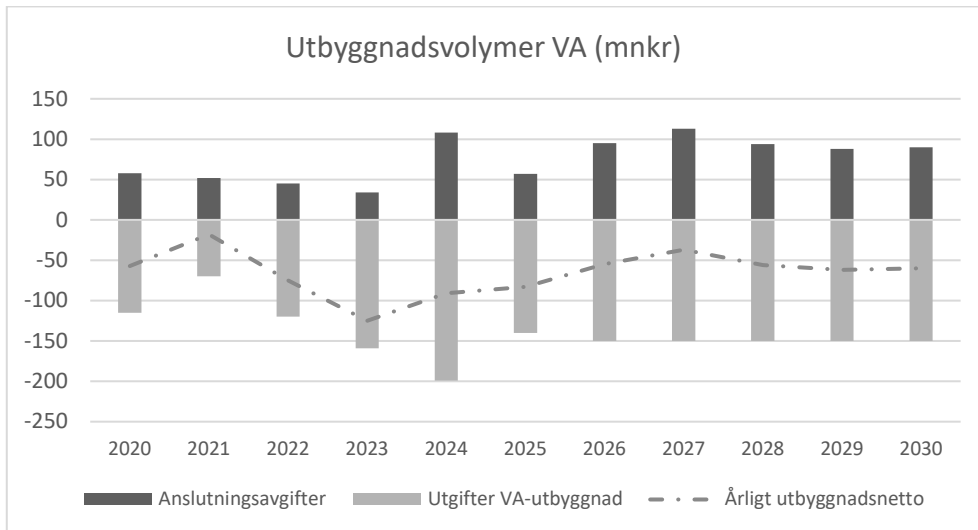
De årliga exploateringsnettona för exploateringsverksamheten, det vill säga nettot av de totala exploateringsinkomsterna och exploateringsutgifterna respektive år speglar i vilken mån exploateringsverksamheten är självfinansierande och inte kräver ytterligare upplåning. Det ska i detta sammanhang framhållas att inkomster från markupplåtelser inte redovisas i de presenterade volymerna.

Det innebär exempelvis att det inte genereras några exploateringsinkomster vid exploatering för byggande av lokaler för kommunal service.

Nominerade årliga volymer återfinns under exploateringsnämnden i kapitel 6.

Exploateringsknuten VA-utbyggnad

Från och med 2024 utgår kommunfullmäktiges budgetstyrning av VA-utbyggnaden utifrån de samlade utgifterna. Det då inkomsterna inte har en så tydlig koppling till pågående projekt utan har en betydande fördröjning mellan utbyggnad och när i tid inkomster faller ut. Nämndens nivåer för kommande period ligger på samma nivå som tidigare år men med en fortsatt hög utbyggnadstakt.

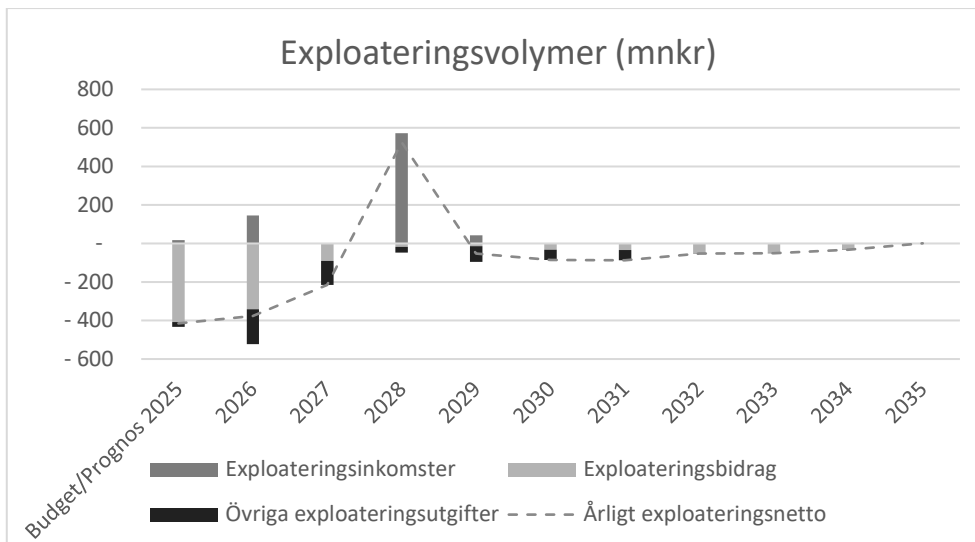
Med en beräkning av kostnadstäckningen inom exploateringsprojekten motsvarande den för övrig exploateringsverksamhet med ett rullande 10-årsvärde, skulle kostnadstäckningen öka från knappa 40 procent till drygt 50 procent under perioden fram till 2030.

I kretslopp och vattennämndens taxeärende 2025-04-23 § 78 för förslag till taxor och avgifter för 2026 lyfter nämnden att med föreslagen taxeutveckling uppgår självfinansieringsgraden för anslutningsavgifterna år 2026 till ca 66 procent, baserat på rullande treårsmedelvärde, och till ca 61 procent baserat på ett 15-årigt rullande medelvärde. I denna självkostnad ingår även övrig utbyggnad genom anslutningar i redan bebyggda områden och utbyggnad av VA-upprustningsområden. Fram till 2021 fanns en beslutad inriktning om att självfinansieringsgraden skulle uppgå till 70 procent, men i dagsläget finns ingen uttalad inriktning för kostnadstäckningen eller beslutad modell för att beräkna självfinansieringsgraden. Det kan finnas behov av att framöver förtydliga styrningen avseende förväntad finansieringsgrad som grund för så väl behoven kring taxans utveckling som för uppföljningen av belastningen på VA-kollektivet som följd av stadens stadsutvecklingsambitioner.

Nominerade årliga volymer återfinns under kretslopp och vattennämnden i kapitel 6.

Exploatering inom Älvstranden Utveckling AB

Stadens markutveckling sker även inom ramen för Älvstranden Utveckling AB:s uppdrag, men begränsas till utveckling av kvartersmark där bolaget inte ansvarar för utbyggnad av allmän plats. Utifrån underhandskontakt med bolaget på tjänstemannanivå prognostiserar bolaget med en utveckling av inkomster och utgifter för bolagets markutvecklande verksamhet enligt grafen nedan. Likt exploateringsnämndens nomineringar ingår inte exploateringsprojekt där det i dagsläget inte pågår någon aktiv detaljplanering, så som exempelvis Skeppsbron, Frihamnen eller inre Dockan. De minskade volymerna går i linje med bolagets avvecklingsplaner.

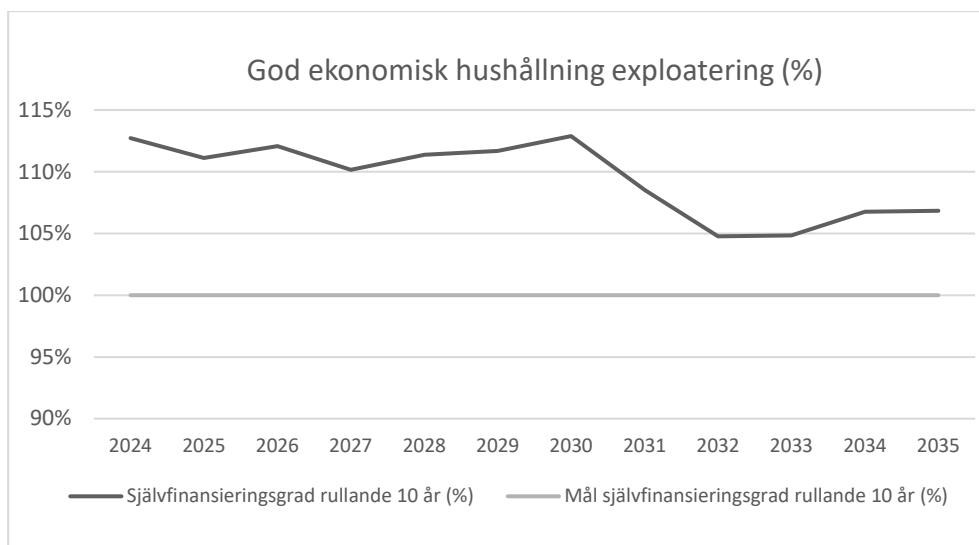

De stora negativa årliga exploateringsutfallen under 2026 och 2027 beror på att markförsäljningarna och därmed inkomsterna har skett i ett tidigare skede i projekten (före 2025), medan utgifterna för utbyggnad och utbetalning av exploateringsbidrag till kommunen sker under en längre tid. De stora utgiftsvolymer i närtid förknippas främst med utvecklingen av Masthuggskajen. De större inkomsterna 2028 avser främst byggrättsförsäljningar vid Lindholmen och vid Regnbågsgatan.

Älvstrandens utgiftsvolymer återfinns under bolagets långsiktiga investeringsplaner. En betydande andel av utgifterna avser exploateringsbidrag till kommunen för finansiering av allmän platsutbyggnad, likt hanteringen för andra privata exploatörer, och återfinns som en del av exploateringsnämndens exploateringsinkomster.

5.11.2.2 Exploateringsverksamheten utifrån god ekonomisk hushållning

Riktlinjerna för god ekonomisk hushållning avseende stadens exploateringsverksamhet utgår från att kommunens (exploateringsnämndens ekonomiska budgetansvar) samlade exploateringsutgifter fullt ut ska finansieras av kommunens exploateringsinkomster under rullande 10-årsperioder. Nyckeltalet omfattar inte utbyggnad av VA eller anslutningsavgifter kopplade till utbyggnaden. Historiska utfall och nominerade exploateringsvolym pekar fortsatt på en självfinansieringsgrad som överstiger målet för samtliga år under hela planeringshorisonten.

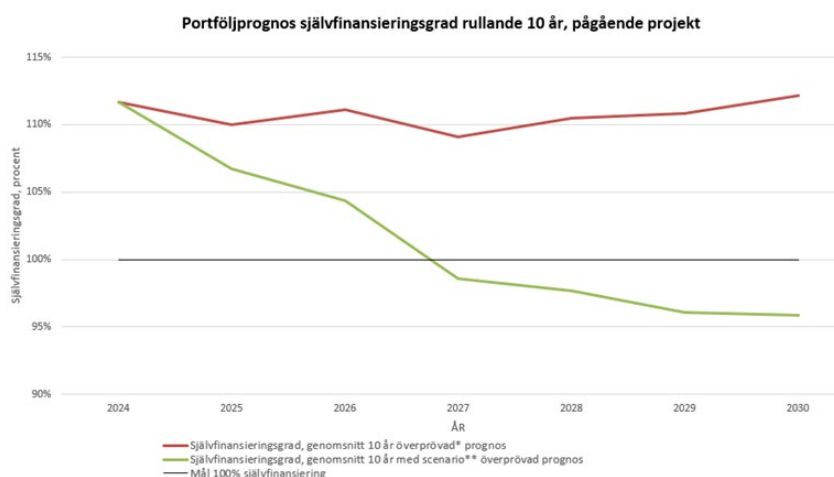

Den långsiktiga planen utvecklas över tid i takt med att förändrade förutsättningar i redan pågående och planerade projekt och i takt med att staden fattar beslut om att starta nya planer och stadsutvecklingsprojekt som gör de långsiktiga prognoserna mer och mer säkra. Det medför att det fortsatt kommer att behöva finnas god balans av projekt som går med överskott och projekt som genererar negativa kassaflöden för att kunna bibehålla en nivå som är fullt ut egenfinansierad över tid.

Inriktningen för god ekonomisk hushållning styr förutsättningarna för den ekonomiska planeringen som helhet för exploateringsverksamheten och ger utrymme för att kunna bedriva enskilda projekt som är finansiellt underfinansierade, men som över tid ska vägas upp av finansiella överskott i andra satsningar. Sådana projekt kan bland annat utgöras av enskilda detaljplaner på kommunal mark för att möjliggöra byggnation och kommunal service som inte medför några exploateringsinkomster eller upprustning i ytterområden för att stärka förutsättningarna på sikt, men som i dagsläget inte har sådana markvärden att de kan finansiera utbyggnaden fullt ut.

För den kommande tioårsperioden prognostiseras ett nettoöverskott på i storleksordningen 0,8 mdkr, vilket är en nedrevidering av tidigare bedömning med i storleksordningen 0,9 mdkr. Det prognostiserade nettoöverskottet ska dock ses i ljuset av att det finns betydande osäkerheter kring exempelvis utvecklingen av efterfrågan på och betalningsviljan för mark eller förändringar i krav och omhändertagande av exempelvis klimatanpassning eller luftmiljökvalitet.

Samtidigt som exploateringsnämnden bedömer att eftersträvad självfinansieringsgrad kan upprätthållas utifrån pågående och planerad exploatering lyfter de att det fortsatt finns osäkerheter med anledning av omvärldsläget och den rådande samhällsekonomiska utvecklingen. Nämnden har redogjort för ett risk-scenari om både kostnadsutvecklingen och utgifterna fortsätter att utvecklas negativt samtidigt som det sker ytterligare förskjutningar i intäkter och försäljningsvärden.

Scenariot sätter ytterligare fokus på att det behöver finnas en marginal och en långsiktig finansiell balans i exploateringsportföljen.

Utifrån kompletterande information från exploateringsförvaltningen kan stadsledningskontoret konstatera att i exploateringsportföljen är den samlade prognosen för samtliga projekt som befinner sig i genomförandefas ett positivt exploateringsnetto motsvarande cirka 490 mnkr (oberoende av när i tid in- och utbetalningar sker). Motsvarande prognos för projekt i planeringsfas är cirka

580 mnkr. Med en samlad omslutning på ca 25 mdkr i pågående och planerade projekt, medför det att relativt begränsade inkomstminskningar eller utgiftsökningar i enskilda projekt riskerar att äta upp de prognostiserade överskotten.

Det finns därmed behov av att redan i det tidiga strategiska och taktiska stadsutvecklingsarbetet prioritera och skapas förutsättningar för en långsiktig finansiering av exploateringsverksamheten. Stadsledningskontorets bedömning är därför att det framför allt stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden gemensamt behöver ta ett ansvar för och möjliggöra en prioritering och styrning utifrån staden långsiktiga inriktning för exploateringsverksamhetens självfinansieringsgrad.

5.11.3 Drift- och kapitalkostnadskonsekvenser av nämndernas investeringar

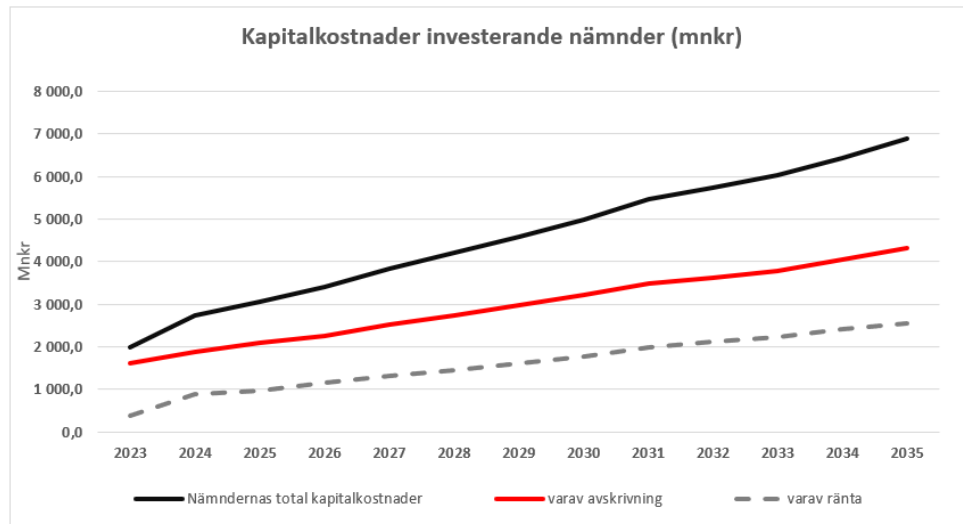
5.11.3.1 Kapitalkostnader

Stadsledningskontoret har, i likhet med föregående år, begärt in underlag i form av bedömd kapitalkostnadsutveckling för kommande 10-årsperiod fördelad på avskrivning respektive ränta. Diagrammet nedan visar nämndernas utfall avseende kapitalkostnader för 2023 och år 2024 samt bedömda prognoser fram till 2035 utifrån nämndernas underlag.

Underlagen baseras på simulering av kapitalkostnader för befintliga bokförda anläggningstillgångar, prognoser utifrån när pågående projekt aktiveras samt mer schablonmässiga bedömningar kring aktivering av planerade nominerade investeringsvolym. Ränteberäkningar utgår från en bedömd internräntenivå på 2,5 procent för perioden 2026-2035.

Nedan redovisas nämndernas samlade bedömda kapitalkostnader för perioden fram till år 2035. Sammanställning avser samtliga nämnder oavsett om de är direkt kommunbidragsfinansierade,

hyres eller avgiftsfinansierade. Kapitalkostnaderna avser totala nettokapitalkostnader, det vill säga exklusive de delar som finansieras via externa intäkter eller periodiserade investeringsbidrag.

För 2026 bedöms kapitalkostnaderna uppgå till ca 3,4 mdkr vilket är ca 350 mnkr högre än prognosen 2025. Fram till och med 2028 beräknas en ökning av kapitalkostnaderna med ca 1,2 mdkr, eller närmre 40 procent. En ökning som betydligt överstiger prognostiserad befolknings, konjunktur eller skatteunderlagsökning.

Ökningen är en konsekvens av den generellt ökade investeringstakten sedan ett antal år tillbaka. Ökningen mellan 2025 och 2026 förklaras även till viss del av att nämnderna, utifrån stadsledningskontorets instruktioner, inräknat en höjning av internräntan från 2,25 procent till 2,5 procent.

För perioden 2025 till 2035 beräknas kapitalkostnaderna öka med i storleksordningen 3,9 mdkr utifrån nämndernas investeringsplaner, vilket motsvarar mer än en fördubbling av kapitalkostnaderna från prognostiserad nivå 2025. De senaste fem åren har avvikelser mellan budgeterade investeringsvolymerna och utfall varit i snitt 35 procent. Det är därför troligt att kapitalkostnadsökningen fram till år 2035 inte blir fullt lika stor som nämnderna bedömt. Ökningen under de närmast kommande åren är dock till stor del en effekt av redan pågående investeringsprojekt och är volymer som därför är svåra att påverka i så hög utsträckning utan betydande konsekvenser i pågående verksamhet.

Stadsledningskontoret ser med viss oro på den långsiktiga kapitalkostnadsutvecklingen framför allt knutet till att kostnadsökningen ökar kraftigare än skatteunderlagsutvecklingen vilket innebär att en större del av stadens finansiering behöver omfördelas till fasta kapitalkostnader på bekostnad av övrig verksamhet.

Värdering av investeringarna för att minska kapitalkostnaderna

I kommunfullmäktiges budget för 2025 konstateras att kapitalkostnaderna ökar kraftigt framåt och att investerande nämnderna därför, i syfte att minska risken att allt större del av välfärdens finansiering går till kapitaltjänstkostnader, inför ordinarie budgetprocess ska värdera investeringar. ”Nämnderna ska redogöra för hur kostnader för kommunens investeringar och

därmed även kommande kapitaltjänstkostnader kan minska genom prioriteringar, ändrade riktlinjer, minskade kostnader eller ökande intäkter”. Stadsledningskontoret har i anvisningar/mallar begärt att nämnderna i sina investeringsnomineringar ska redogöra för hur kapitalkostnaderna kan minska. Nedan redogörs kortfattat för värderingar per nämnd:

Exploateringsnämnden skriver bland annat att det i samband med de namngivna infrastrukturinvesteringarna sker en bedömning av nytta, ambitionsnivå och prioriteringar i beredningen av ärenden inför genomförandebeslut i Kommunfullmäktige. I övriga investeringsprojekt som nämnden ansvarar för sker dessa bedömningar via den nya plan- och exploateringsprocessen med inriktningsbeslut i Stadsbyggnadsnämnden och Exploateringsnämnden samt genomförandebeslut i Exploateringsnämnden inför planens antagande.

Idrotts- och föreningsnämnden skriver bland annat att strategiska dokument, så som lokalbehovsplan och strategi för sim- och badanläggningar kan fungera vägledande kring var i staden och med vilken ambitionsnivå nämnden ska bidra till ett utbyggt anläggningsbestånd.

Kretslopp och vattennämnden skriver att de använder sig av en prioriteringsmodell för att prioritera vilka åtgärder som skall genomföras. Vidare framgår att det i förvaltningen också pågår diskussion om fondering av medel för stora kostnadstunga projekt.

Stadsfastighetsnämnden skriver bland annat att plan för sänkta produktionskostnader är implementerad, och i ett förvaltningsövergripande arbete har en prioritering av aktiviteter gjorts inom strategiområdena fastighetsutveckling, krav och kvalitet samt upphandling och projektstyrning. Dessa aktiviteter innebär bland annat att förvaltningen arbetar med nyckeltal, tekniska krav, upphandlingsstrategier, samt med att utveckla hur förvaltningen arbetar med riskanalyser i projekt.

Stadsmiljönämnden skriver bland annat att förvaltningen arbetar aktivt med att söka medfinansiering till planerade åtgärder i nomineringsunderlaget. Vidare konstateras att stadsmiljönämndens investeringsnominering tas fram utifrån styrande program och planer samt i dess beslutade riktning och prioritering. Genom samplanering med andra nämnder och bolag inom staden skapas möjlighet för effektiv resursanvändning och minskad påverkan under byggtid.

Stadsledningskontoret konstaterar att nämndernas skrivningar i huvudsak beskriver på vilka sätt nämnderna redan i dag arbetar med prioriteringar och kostnadseffektiviseringar, men att det i princip inte framkommer några förslag på nya arbetssätt eller metoder för att långsiktigt hålla nere kapitalkostnaderna.

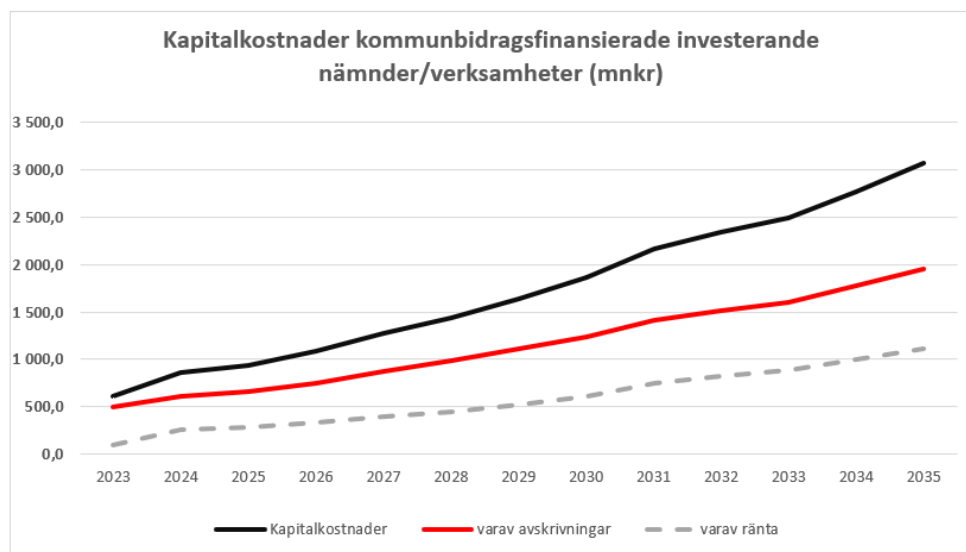
I bilaga återfinns nämndernas samlade nomineringar inklusive nämndernas fullständiga skrivningar under rubriken värdering av investering för att minska kapitalkostnaderna.

Kompensation till nämnder för ökade kapitalkostnader

Med den modell för kompensation för kapitalkostnader som gäller från och med budget 2024 avsätts kapitalkostnader centralt för löpande avrop för idrotts- och föreningsnämnden, stadsmiljönämnden, för den skattefinansierade verksamheten inom kretslopp och vattennämnden (företrädevis skyfallsåtgärder utanför taxekollektivets ansvar), för åtgärder inom civil beredskap som stadsfastighetsnämnden fått ett ansvar för samt för de interräntekostnader som exploateringsnämnden har avseende internränta för tomträtter.

Kretslopp och vattens övriga kapitalkostnader finansieras genom sina taxe- och avgiftskollektiv, alternativt genom separat avtal om Tekniskt vatten. Stadfastighetsnämndens kapitalkostnader i övrigt finansieras inom ramen för den interna självkostnadshyresmodellen.

Diagrammet nedan visar bedömd kapitalkostnadsutveckling för de nämnder som är i behov av kommunbidragskompensation för att täcka de ökade kostnaderna. Stadsledningskontoret kan konstatera att den pågående och planerade investeringstakten innebär ett kraftigt ökande kapitalkostnadsåtagande under kommande år utifrån nämndernas nominerade investeringsvolym och investeringstakt.

I tabellen nedan redovisas nämndernas prognostiserad kapitalkostnader 2025 samt den uppdaterade bedömning av utvecklingen år 2026 till år 2028, som nämnderna har gjort i investeringsnomineringarna. Nämnderna har i underlagen räknat utifrån att internräntan uppgår till 2,5 procent 2026-2028.

Kapitalkostnaderna avser totala nettokapitalkostnader, det vill säga exklusive de delar som finansieras via externa intäkter eller periodiserade investeringsbidrag.

Kapitalkostnadsutveckling, mnkr	Prognos 2025	2026	2027	2028
Exploateringsnämnden, tomträtter	16,7	18,6	18,6	18,6
Varav ränta	16,7	18,6	18,6	18,6
Kapitalkostnadsökning, årlig		1,9	0,0	0,0
Idrotts- och föreningsnämnden	158,0	188,0	258,0	267,0
Varav Avskrivning	112,0	128,0	168,0	173,0
Varav ränta	46,0	60,0	90,0	94,0
Kapitalkostnadsökning, årlig		30,0	70,0	9,0
Kretslopp och vatten,	0,5	0,6	0,7	0,7
Varav Avskrivning	0,2	0,3	0,3	0,3
Varav ränta	0,3	0,3	0,4	0,4
Kapitalkostnadsökning, årlig		0,1	0,1	0,0

Stadsfastighetsnämnden, civil beredskap	4,6	6,4	6,3	6,2
<i>Varav Avskrivning</i>	2,8	4,0	4,0	4,0
<i>Varav ränta</i>	1,8	2,4	2,3	2,2
Kapitalkostnadsökning, årlig		1,9	-0,1	-0,1
Stadsmiljönämnden	761,9	867,9	994,1	1 141,6
<i>Varav avskrivning</i>	548,1	613,5	703,5	804,0
<i>varav ränta</i>	213,7	254,5	290,6	337,6
Kapitalkostnadsökning, årlig		106,0	126,2	147,5
Totalt nämnder, kommunbidragsfinansierad verksamhet	941,6	1 081,5	1 277,7	1 434,1
<i>Varav avskrivning</i>	663,1	745,8	875,8	981,3
<i>varav ränta</i>	278,5	335,8	401,9	452,9
<i>Kapitalkostnadsökning, årlig</i>		139,9	196,2	156,4
<i>Nominering 2025</i>	931,8	1 104,0	1 217,2	

Totalt bedöms kapitalkostnaderna för de skattefinansierade nämnderna uppgå till 1 080 mnkr år 2026. I budget för 2025 inarbetades totalt 930 mnkr i en central avsättning för nämndernas kapitalkostnader. Det innebär ett ökat utrymme för kapitalkostnader till 2026 med ca 150 mnkr utöver vad som är budgeterat för 2025. Prognostiserade förskjutningar i projekt och investeringsvolymerna innebär samtidigt att bedömda kapitalkostnadsvolymer samtidigt är cirka 25 mnkr lägre för 2026 än vad som nominerades inför budget 2025, trots den föreslagna höjningen av internräntan 0,25 procent.

Stadsledningskontoret har i beräkningsförutsättningarna, utifrån nämndernas underlag, inarbetat ett utrymme om 1 100 mnkr i en kommuncentralt avsättning 2026 och för de kommande åren inarbetas ett avrundat kapitalkostnadsutrymme om 1 250 mnkr för 2027 samt 1 400 mnkr för 2028.

5.11.3.2 Driftkostnadskonsekvenser

Från och med investeringsnomineringarna för 2024 görs en tydligare fördelning av driftkostnadskonsekvenserna mellan effekterna av tillkommande anläggningar (volymökning) med ökade drift och skötselkostnader och de investeringsrelaterade kostnaderna som avser utgifter i projekten som inte får tillföras anläggningen utan ska belasta verksamhetens driftsekonomi när de uppstår. Uppdelningen görs då dessa kostnader har olika logik. Med den modell för kompensation för driftkostnader som gäller från och med budget 2024 så differentieras hanteringen och eventuell kompensation mellan dessa kostnadstyper. Ett större kommuncentralt ansvar tas för de investeringsrelaterade kostnaderna medan de långsiktiga tillkommande driftkonsekvenserna ska värderas i förhållande till alla andra satsningar, effektiviseringar och prioriterade åtgärder.

Nedan redovisas sammanställningar och resonemang med fokus på de verksamheter som har en direkt kommunbidragsfinansierad verksamhet, vilket avser idrotts- och föreningsnämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden samt de skattefinansierade delarna av kretslopp och vattennämndens verksamhet.

Investeringsrelaterade driftkonsekvenser avseende lokalkostnader hanteras under rubrik *Lokaler och lokalkostnader* ovan.

Samtliga belopp som redovisas ska avse bedömda och beräknade nettokostnadseffekter efter att exempelvis extern delfinansiering, hyresintäkter eller avgående driftvolymen har tagits hänsyn till.

Investeringsrelaterade kostnader

Investeringsrelaterade kostnader avser kostnader för exempelvis sanering, arkeologi, rivningar, utrangeringar eller förgäveskostnader som sker direkt knutet till ett investeringsprojekt, men som inte tillför den nya anläggningen något redovisningsmässigt värde. Dessa får därför inte utgöra en del av anläggningstillgången, utan ska belasta driften när kostnaden uppstår. Under de senaste åren har även regelverken förtydligats avseende de detaljplanekostnader och andra kommunala myndighetskostnader som knyts till utbyggnadsprojekten och som inte längre får ingå i anläggningsvärdet utan ska resultatföras när de uppstår.

Kännetecknande för dessa poster är att de många gånger är kända men omgärdas både av stora osäkerheter kring när i tid de uppstår eller omfattningen av dem.

De kan därför uppstå mer plötsligt, men är av engångskaraktär när de uppstår.

Nedan redovisas berörda kommunbidragsfinansierade nämnders årligen totala bedömda investeringsrelaterade kostnader för den kommande budgetperioden. Stadsledningskontoret kan konstatera att nuvarande bedömning pekar mot en relativt jämn årligen återkommande nivå på investeringsrelaterade kostnader.

Totala årliga investeringsrelaterade kostnader per nämnd, (mnkr)	Utfall 2024	Prognos 2025	2026	2027	2028
Exploateringsnämnden	10,9	22,5	28,0	29,0	34,9
Idrott- och föreningsnämnden	34,0	34,0	30,0	31,0	32,0
Stadsmiljönämnden	35,3	15,0	15,0	21,0	21,0
Totalt nämnder	80,2	71,5	73,0	81,0	87,9

Från och med 2024 har kommunfullmäktige i budget beslutat om en hanteringsordning där berörda nämnder har en grundläggande finansiering av investeringsrelaterade kostnader. Därutöver avsätts ett kommuncentralt utrymme för att bära en kommuncentral risk för investeringsrelaterade kostnader som uppstår plötsligt eller till större omfattning än planerat.

Med utgångspunkt i nämndernas utfall och prognos för föregående och innevarande år samt utifrån nämndernas nomineringar föreslår stadsledningskontoret att exploateringsnämndens och idrotts- och föreningsnämndens grundramar utökas med 10 respektive 5 mnkr och att den kommuncentrala beredskapsposten minskar med 5 mnkr till totalt 20 mnkr.

Totala årliga investeringsrelaterade kostnader per nämnd, (mnkr)	Inom ram 2025	Prognos 2026	Förslag till grundram 2026	Justering av ram från och med 2026	Central beredskapspost
Exploateringsnämnden	10,0	28,0	20,0	10,0	
Idrott- och föreningsnämnden	20,0	30,0	25,0	5,0	
Stadsmiljönämnden	15,0	15,0	15,0	0,0	

Totalt nämnder	45,0	73,0	65,0	15,0	20,0
-----------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Stadsledningskontoret har inarbetat de föreslagna justeringarna enligt tabellen ovan i beräkningsunderlaget.

Investeringsrelaterade driftkonsekvenser avseende lokalkostnader hanteras under rubrik *Lokaler och lokalkostnader* ovan.

Drift- och skötsel för tillkommande anläggningar

Tillkommande drift- och skötselkostnader avser de nettokostnadseffekter som följer av tillkommande eller förändrade anläggningar och funktioner. Dessa kostnader är mer permanenta effekter och volymförändringar till följd av stadens tillväxt eller ambitionsnivå avseende nyinvesteringstakt.

Samtidigt är det viktigt att konstatera att driftkostnaderna många gånger inte går att koppla direkt till investeringsvolymernas storlek även om nyinvesteringsvolymerna i många fall ger en tillkommande anläggning. I många fall, inte minst avseende förändrad markutveckling inom exploateringsverksamheten, kan omvandlingen kanske snarare medföra att en typ av skötselyta försvinner för att ersättas av någon annan typ av anläggning eller funktion med en minskad eller bibehållen drift- och skötselnivå.

Nedan redovisas de direkt kommunbidragsfinansierade förvaltande nämndernas bedömning av tillkommande nettokostnadseffekter med utgångspunkt i pågående investerings- och exploateringsverksamhet och utifrån de nominerade investeringsvolymerna. Till skillnad från de investeringsrelaterade kostnaderna har exploateringsnämnden inga driftkostnader till följd av sitt investerings- och exploateringsansvar då dessa kostnader i första hand uppstår och redovisas inom ramen för stadsmiljönämndens förvaltningsansvar och driftkostnadsutveckling.

Årligen tillkommande drift- och skötsel per nämnd, (mnkr)	Avsättning 2025*	2026	2027	2028
Idrotts- och föreningsnämnden				
Årligen tillkommande driftkostnader		20,0	26,0	5,0
Akkumulerade tillkommande driftkostnader 2026-2028	13,5	33,5	59,5	64,5
Kretslopp och vattennämnden (skattefinansierad verksamhet skyfall)				
Årligen tillkommande driftkostnader		0,2	0,2	0,3
Akkumulerade tillkommande driftkostnader 2026-2028	0,3	0,5	0,7	1,0
Stadsmiljönämnden				
Årligen tillkommande driftkostnader		28,4	20,0	20,0
Akkumulerade tillkommande driftkostnader 2026-2028	33,7	62,1	82,1	102,1
Totalt nämnder				
Årligen tillkommande driftkostnader		48,6	46,2	25,3
Akkumulerade tillkommande driftkostnader 2026-2028	33,7	96,1	142,3	167,6

* Avsättning 2025 avser kvarvarande avsättning efter beslut i kompletterande budget februari. I kompletteringsbudgeten överfördes 7 000 tkr av den kommuncentrala potten för avrop av idrotts- och föreningsnämnden och 11 000 tkr av den kommuncentrala potten för avrop av stadsmiljönämndens till respektive nämnds kommunbidrag.

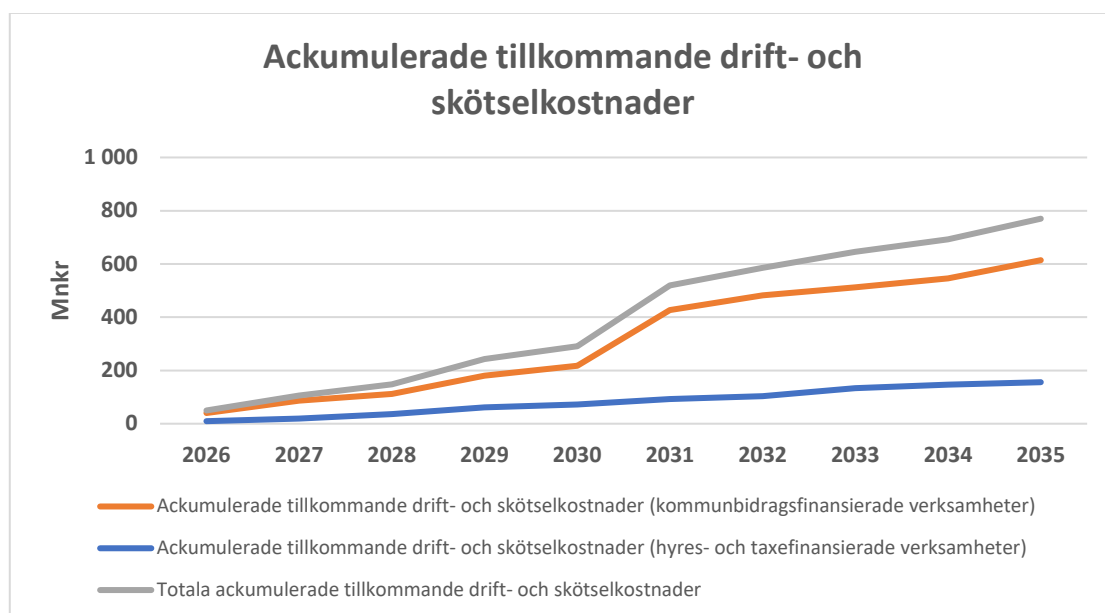
Stadsledningskontoret kan konstatera att den höga investeringstakten speglas i nämndernas bedömning av driftkostnadsutvecklingen. Från och med 2024 valde kommunfullmäktige i budget att inte lägga ut någon kompensation direkt i nämndernas ramar för året, utan nämndernas nominerade volymer har avsatts kommuncentralt för avrop i samband med att anläggningarna tas i bruk.

Med utgångspunkt i kommunfullmäktiges hantering av beredskap för nämndernas tillkommande driftkostnadskonsekvenser har stadsledningskontoret arbetat in den ackumulerade bedömda driftkostnadsökningen inklusive 2025 års avsättning i de kommuncentrala posterna som fortsatt kan avropas efter beslut i nämnden. Modellen förutsätter att det sker en slutredovisning av faktiskt tillkommande driftkonsekvenser för 2025 inför 2026 års första kompletteringsbudget, där det kan ske en omföring mellan den centrala avsättningen och nämndens grundramar. Modellen möjliggör att omhänderta de faktiska volymökningarna utan att fördela ut osäkra belopp i nämndernas ramar i förväg. Samtidigt möjliggörs avrop under löpande år för att möta volymökningar.

Nämndernas långsiktiga bedömda och förväntade driftkostnadsutveckling speglar stadens investeringsambitioner och belyser att det finns en tydlig utmaning att kunna omhänderta de framtida volymökningarna i förhållande till den generella ökningen av skatter och bidrag utan att tränga undan annan verksamhet. Diagrammet nedan redovisar samtliga nämnders bedömda utveckling kring tillkommande drift- och skötselkostnader som med bibehållen investeringsambition kommer att behöva finansieras genom kommunbidrag, interna hyror eller i form av taxor och avgifter tillsammans med effektiviseringar i verksamheten.

Ökningstakten behöver framför allt ses tillsammans med den bedömda kapitalkostnadsutvecklingen, se ovan, som utifrån den nominerade investeringstakten innebär en betydande utmaning för kommunen, då dessa sammantaget ökar i en betydligt högre grad än befolkningsutvecklingen och utvecklingen för skatter och bidrag de kommande åren.

Eftersträvas en annan utveckling behöver de långsiktiga investeringsnivåerna ses över för att skapa en mer hållbar kostnadsutveckling och för att långsiktigt kunna bedriva en verksamhet på dagens nivå. Inte minst om de ekonomiska förutsättningarna försämras och de demografiska utmaningarna förstärks.

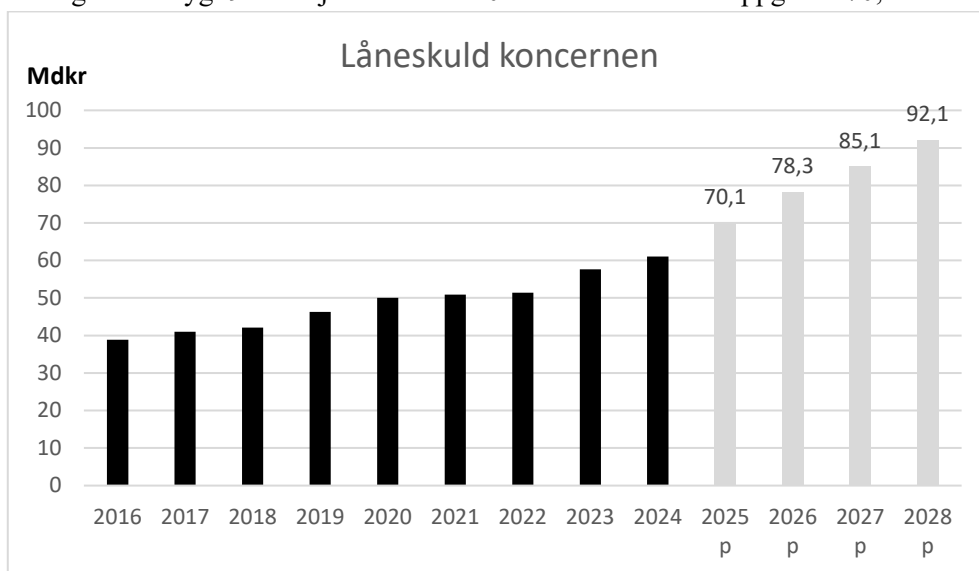
5.12 Skuldtutveckling och finansiella risker

5.12.1 Stadens skuldtutveckling och finansiella risker

5.12.1.1 Koncernens skuldtutveckling

I diagrammet nedan redovisas utvecklingen av koncernens totala externa låneskuld sedan 2016. Skulden har under denna period ökat med nästan 60 procent. Med ett betydligt lägre resultat på 408 mnkr för koncernen som helhet under 2024 och högre investeringsnivåer steg den samlade låneskulden med 3,3 mdkr till 61 mdkr per årsskiftet.

För 2025 och åren framåt kommer kommunkoncernens totala låneskuld att fortsätta växa och en hög skuldökning förväntas med den ökade investeringstakt och de betydligt högre investeringsvolymerna som prognostiseras framåt. Enbart under 2025 förväntas skulden öka kraftigt med drygt 9 mdkr jämfört med 2024 års utfall för att uppgå till 70,1 mdkr.

Bedömningen av stadens skuldtutveckling de kommande åren, 2026-2028, görs utifrån nämndernas investeringsnomineringar och styrelsernas inlämnade fleråriga investeringsplaner med uppdaterade skuldprognoser inkomna i samband med delårsrapport mars. Höga investeringsvolymerna hos nämnder och framför allt hos styrelser bidrar till en bedömd skuldökning på mellan sex och åtta mdkr per år. För perioden 2026-2028 bedöms låneskulden öka med 22 mdkr, varav kommunens nettolåneskuld bidrar med 7,8 mdkr och bolagens låneskuld med 14,2 mdkr.

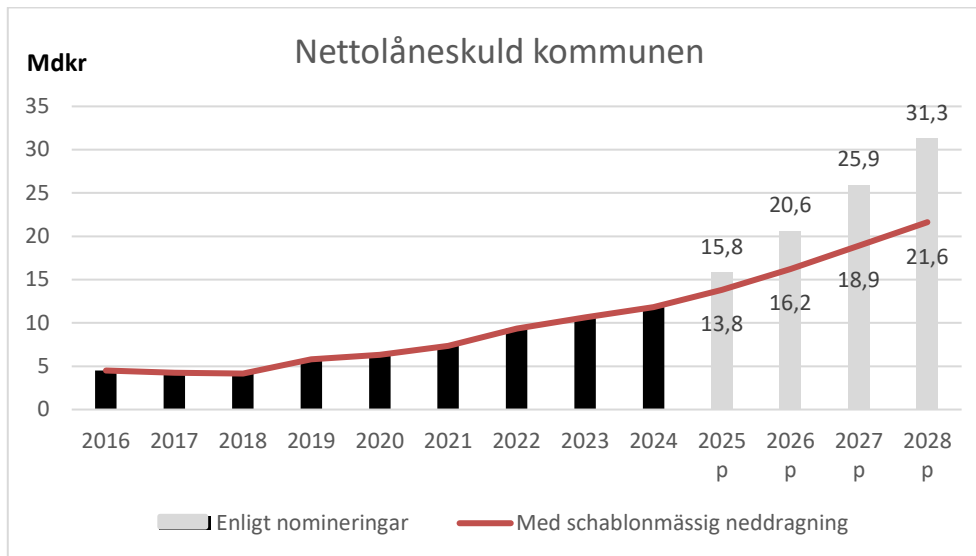
Den ökade skuldvolymen som investeringar medför ger också en ökad räntekostnad och med högre räntenivåer kommer volymavvikelser att påverka resultatet i större utsträckning.

5.12.1.2 Kommunens nettolåneskuld

Kommunens nettolåneskuld har sedan 2018 i genomsnitt ökat med drygt 1,2 mdkr per år och utvecklingen framåt är fortsatt växande med de investerings- och resultatnivåerna som prognostiseras. Per den 31 december 2024 uppgick nettolåneskulden till 11,8 mdkr och på grund av att kommunens resultat överträffade förväntningarna samtidigt som investeringsvolymerna genomfördes i en mer långsam takt var skuldökningen lägre än vad som

budgeterats. Enligt prognos kommer kommunens nettolåneskuld att öka med 2 mdkr för att vid utgången av 2025 uppgå till 13,8 mdkr.

I diagrammet nedan redovisas utvecklingen av kommunens nettolåneskuld. I stort påverkas nettolåneskulden av driftresultatet i verksamheten, investeringsvolymen och större enskilda likvidposter och utvecklingen är således ett resultat av kommunens möjlighet att egenfinansiera investeringarna. Tillväxten över tid kan därför till stor del förklaras av relativt kraftiga ökningar i investeringsvolymerna och trots att resultatnivåerna under flera år varit höga, har investeringarna inte enbart kunnat finansieras med egna medel.

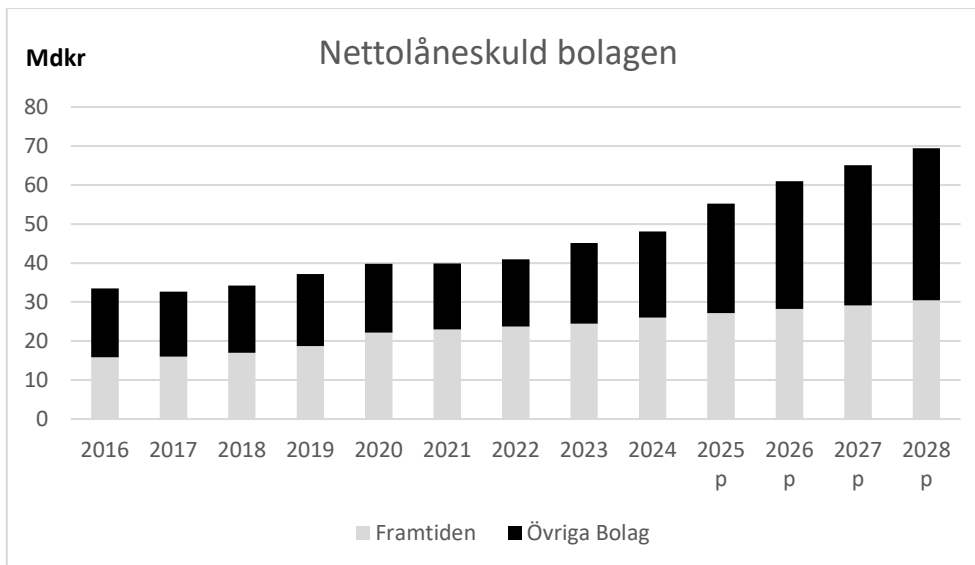

För perioden 2026-2028 har stadsledningskontoret vid beräkningen av nettolåneskuldens utveckling utgått från de investeringsvolymerna som nämnderna nominerat samt en resultatnivå på 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsbidrag, i enlighet med stadens riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Detta ger en ökad nettolåneskuld med 4,8 mdkr för 2026, 5,3 mdkr för 2027 och 5,4 mdkr för 2028.

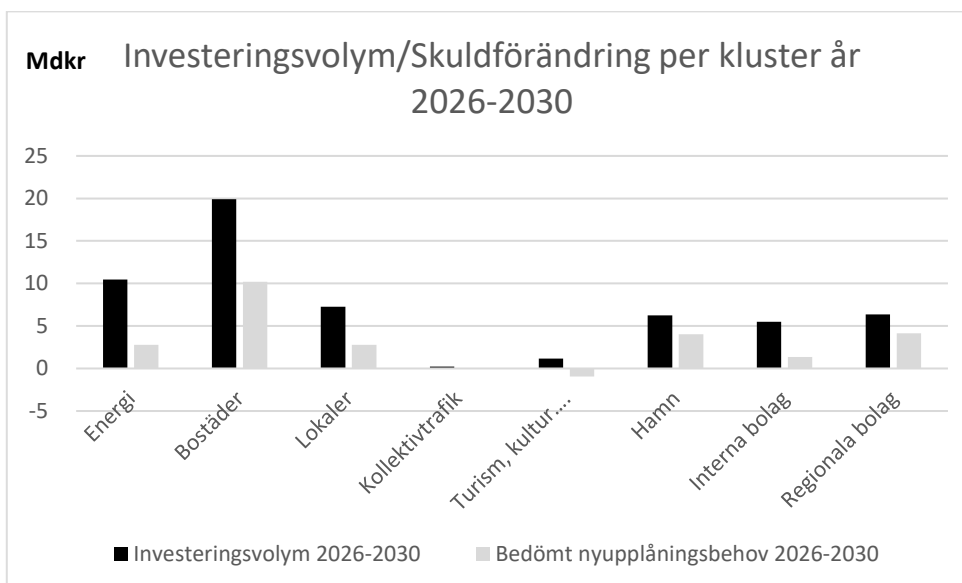
Historiskt har utfallet av investeringsvolymerna understigit de budgeterade volymerna. Med risk för att detta kan komma att hända även under kommande budgetperiod görs en schablonmässig neddragning med 30 procent av investeringsvolymerna. Ökningen av nettolåneskulden bedöms då i stället enligt den röda linjen i diagrammet bli 2,4 mdkr för 2026, 2,7 mdkr för 2027 och 2,7 mdkr för 2028.

5.12.1.3 Bolagens skuldutveckling

I diagrammet nedan framgår bolagens skuldutveckling. Bolagen befinner sig liksom kommunen i en intensiv stadsutvecklingsfas med fortsatt rekordhög investeringsvolym de närmsta åren, vilket även får effekt i en förväntad stor skuldökning. Bolagens låneskuld ökade med 3 mdkr under 2024 och för 2025 väntas en kraftig ökning om närmare 7,1 mdkr där energiklustret står för 2,4 mdkr, lokalklustret för drygt 1,7 mdkr och kluster bostäder för nära 1,2 mdkr.

Skulden bedöms 2026-2028 öka med mellan 4-6 mdkr årligen, där bostadsklustret står för 23 procent av förväntad skuldökning, hamnen för 21 procent och energi för 18 procent. I diagrammet nedan framgår bedömd investeringsvolym och skuldförändring per bolagskluster för en längre period 2026-2030. Till skillnad mot prognosen i det kortare perspektivet är det i det längre perspektivet främst kluster bostäder, kluster regionala bolag med Gryaab och därefter Hamnen som står för den största ökningen.

5.12.1.4 Finansiella risker

De fleråriga investerings- och skuldprognoserna hos både nämnder och styrelser indikerar en stor skuldökning de kommande åren, och visar på den expansiva fas av stadsutveckling staden befinner sig i. Stadens ökade skuldsättning beror på den ökade investeringstakten och på ökade investeringsvolymerna. Ökade investeringar innebär ökade tillgångar och som framgår i kapitel 5 avsnitt Stadshuskoncernens ekonomiska förutsättningar, genererar bolagens investeringar till stor del såväl avkastning som värdetillväxt med stora marknadsmässiga övervärden. Även kommunen innehar stora mängder anläggningstillgångar vars marknadsvärden vida överstiger

bokförda värden. Den ökade skuldsättningen riskerar således inte primärt den ekonomiska ställningen utan innebär snarare en successivt ökad finansiell risk för kommunen genom främst ränterisk och finansieringsrisk.

Ränterisken hanteras genom räntesäkring vilket skapar en större förutsägbarhet i räntekostnaderna. För att minska finansieringsrisken har staden tillgång till flertalet finansieringskällor så som obligationsprogram och institutionella långgivare. Därutöver innebär medlemskapet i Kommuninvest en trygghet. För att undvika risken att inte ha tillgång till medel för betalningar anger riktlinjerna för finansverksamheten att bindande lånelöften samt likviditetsreserv ska täcka kommande 12 månaders förfall plus kommande 12 månaders prognostiserade nettoutflöde. Med en ökad faktisk låneskuld samt en ökad prognostiserad låneskuld ökar volymkraven på bindande lånelöften. Kommunen har idag avtalade icke utnyttjade lånelöften om sammanlagt 13 mdkr.

5.12.1.5 Låne- och borgenstak

Då kommunfullmäktige enligt Kommunallagen 3 kap 9 § ska besluta i ärenden av principiell beskaffenhet behöver fullmäktige fastställa en låneram för Göteborgs Stad. Taket är att betrakta som en säkerhet för kommunfullmäktige och krävs även för att långgivare ska godta utlåning till staden samt borgen för de externa lån bolagen behöver ta för förvärv av dotterbolagsaktier eller för utdelningar. För 2025 har ett beslut fattats om ett lånetak på 75,5 miljarder kronor och förslaget för 2026 är att lånetaket höjs till 80 mdkr. Det grundar sig på den förväntade skuldutveckling som beskrivits ovan där extern låneskuld 2026 beräknas uppgå till 78,3 mdkr.

Koncernens sammanlagda borgensåtagande uppgick per den 31 december 2024 till 3,5 mdkr, varav 3 mdkr avsåg de kommunala bolagen. För 2025 har kommunfullmäktige fattat beslut om en högsta borgensvolym om 6 mdkr. Då förvärvslånen har minskat bedömer stadsledningskontoret att högsta tillåtna volym kan sänkas ytterligare till 5 mdkr för 2026 varav maximalt 4 mdkr föreslås avse borgen till de kommunala bolagen. All borgen ska beslutas av kommunfullmäktige, men i enlighet med Idrotts- och föreningsnämndens reglemente bereder och beslutar nämnden om kommunal borgen till ideella föreningar. Nämnden har sedan 2022 en ram för lån med kommunal borgen som uppgår till 300 mnkr.

I enlighet med Göteborgs Stads riktlinje för finansverksamheten ska fullmäktige i budgeten även besluta om årligt lånetak för bolag eller bolagskoncerner. Grunden för stadsledningskontorets förslag till lånetak är styrelsernas bedömning av upplåningsbehov som de lämnar i samband med delårsrapport mars under april 2025. Fullmäktiges beslut om lånetak utgör mandat för koncernbankens utlåningsvolym till respektive bolag eller bolagskoncern. Fasta taknivåer kan medföra risker i enstaka fall avseende framdriften om frånsteg från taknivåerna kräver utdragna beslutprocesser för att revidera tidigare fattade beslut.

Stadsledningskontoret anser inte att koncernbanken ska kunna neka styrelser upplåning utifrån beslutade lånetak, utan avvikelser från eventuella lånetak får hanteras inom ramen för den ordinarie uppsikten och uppföljningen.

Med ovanstående som utgångspunkt lämnar stadsledningskontoret förslag på årligt lånetak för bolag och bolagskoncerner vilka redovisas i kapitel 6 under avsnittet Lånetak per bolag.

Förutsättningar för budget 2026-2028

Kapitel 6

Beräkningsunderlag

6. Beräkningsunderlag

6.1 Beräkningsförutsättningar

I detta kapitel redovisas de ekonomiska förutsättningar, per nämnd och bolag samt för de kommuncentrala posterna, som just nu gäller inför budgetarbetet.

Stadsledningskontoret lämnar de beräkningstekniska förutsättningarna utifrån kommunfullmäktiges budgetbeslut i november 2024, dvs nu gällande budget för 2025. I de fall det finns nya bedömningar och tydliga underlag och förutsättningar så har dessa inarbetats i beräkningsförutsättningarna. Bland annat har den ekonomiska effekten av den uppdaterade befolkningsprognosen inarbetats hos berörda nämnder avseende år 2026. Ekonomiska effekter av befolkningsförändringar år 2027 och 2028 har inarbetats kommuncentralt. Nämndernas kommunbidragsramar har även uppräknats utifrån PKV (enligt SKR april) år 2026. PKV avseende 2027 och 2028 har avsatts kommuncentralt. Kommuncentralt har bland annat ny skatteprognos samt ny pensionskostnadsberäkning inarbetats.

Kapitlet inleds med en genomgång av de kommuncentrala kostnaderna och intäkterna. Därefter följer genomgång per nämnd och bolag.

6.2 Kommuncentrala kostnader och intäkter

6.2.1 Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

6.2.1.1 Utveckling av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

I kapitel 5 redogörs för Sveriges kommuner och regioners bedömning avseende skatteunderlagsutvecklingen för riket under kommande år. Nedanstående bedömning av stadens skatteintäkter är gjord utifrån SKR:s prognos. Bedömningen avseende kostnadsutjämningen bygger på stadens befolkningsprognos i förhållande till befolkningsutvecklingen i riket enligt SCB:s senaste framskrivning. Förändringar av generella statsbidrag inklusive justeringar enligt finansieringsprincipen enligt vad som framgår av kapital 5 är också inarbetade. Nästa skatteunderlagsprognos från SKR kommer i slutet av augusti. Stadsledningskontoret kommer då att lämna en uppdaterad bedömning över stadens skatteintäktsutveckling.

Mnkr (skattesats 21,12)	2025	2026	2027	2028
Kommunalskatteintäkter	38 296	40 216	42 249	44 320
<u>Kommunalekonomisk utjämning m.m.</u>				
Inkomstutjämning	3 309	3 295	3 652	3 815
Kostnadsutjämning	-1 632	-1 902	-2 094	-2 343
LSS-utjämning	377	317	319	321
Kommunal fastighetsavgift	1 028	1 040	1 065	1 090

Regleringsbidrag och övriga generella statsbidrag	1 611	1 428	1 086	844
TOTALT	42 989	44 394	46 277	48 047
Enligt KF:s budget 2025–2027	43 047	44 842	46 628	-
Differens mot beslutad budget 2025	-58	-448	-351	-

För Göteborg Stad innebär den uppdaterade bedömningen från SKR i april att skatteintäkterna avviker negativt mot årets budget med cirka 60 mnkr. För 2026 innebär prognosen en negativ avvikelse med cirka 450 mnkr i förhållande till den plan för 2026 som beslutades i kommunfullmäktiges budget för 2025. Förutom den svaga utvecklingen på arbetsmarknaden påverkas skatteintäkterna också av den lägre befolkningstillväxten.

6.2.1.2 Känslighetsanalys avseende skatteintäkter

I tabellen nedan redovisas hur skatteintäkterna förändras om någon av de huvudsakliga parametrarna förändras i beräkningen. Dels hur intäkterna förändras om skattesatsen höjs eller sänks med 1 krona, dels hur intäkterna förändras om rikets skatteunderlag ökar eller minskar med 0,1 procent år 2026 och åren därefter.

En tredje parameter som har stor påverkan på de samlade skatteintäkterna är befolkningsutvecklingen. I tabellen nedan redogörs för effekten på de samlade intäkterna om befolkningen ökar eller minskar med 1 000 invånare i förhållande till aktuell befolkningsprognos. När det gäller befolkningsutvecklingen är det dock viktigt att konstatera att en större befolkning även leder till ökade kostnader.

Känslighetsanalys (Mnkr)	2026	2027	2028
<i>Avgår/tillkommer skatteintäkter om:</i>			
Skatteunderlaget ökar/minskar med 0,1 procent år 2026	+/- 36	+/-39	+/-42
Skattesatsen höjs/sänks med 1 krona år 2026	+/-1 900	+/-2 000	+/-2 100
Befolkning ökar/minskar med 1 000 personer jämfört med aktuell befolkningsprognos	+/-66	+/-68	+/-70

6.2.1.3 Möjlig användning av resultatutjämningsreserv

I nedanstående tabell framgår möjligt nyttjande av resultatutjämningsreserven under de kommande åren utifrån SKR:s prognos i april. Om den uppdaterade bedömningen i augusti pekar på en starkare eller svagare skatteunderlagstillväxt under kommande år påverkar det också möjligheten att använda resultatutjämningsreserven.

Stadsledningskontoret kommer lämna en uppdaterad bedömning över möjlig användning av RUR i det kompletterande budgetunderlaget i augusti.

Disponering RUR	2025	2026	2027	2028
------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Årlig underliggande skatteunderlagsutveckling riket (procent)	4,5	4,5	4,4	4,4
Skatteunderlagsutveckling 10-årigt snitt för riket (procent)	4,5	4,0	4,5	4,3
Differens (procent)	0,0	-0,5	0,1	-0,1
Möjlig användning i procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (nuvarande regelverk)	-	0,5	-	0,1
Möjlig användning (mnkr)	-	222	-	48

6.2.2 Övriga kommuncentrala intäkter

6.2.2.1 Tomträttsintäkter

Stadens tomträttsavgälder rapporteras från exploateringsnämnden till kommunen centralt och ingår i de kommuncentrala finansieringsförutsättningarna. Exploateringsnämnden har i sina investeringsnomineringar lämnat en bedömning över avgäldernas utveckling de kommande åren som framgår av tabellen nedan.

Ändamål	2025	2026	2027	2028
Småhus	133,5	144,0	155,0	164,0
Flerbostadshus	223,0	234,0	249,0	252,0
Industri/övriga ändamål	129,5	134,0	137,0	141,0
Summa intäkter	486,0	512,0	541,0	557,0
Kostnader	-20,0	-21,0	-21,0	-21,0
Nettointäkter tomträtter	466,0	491,0	520,0	536,0
Enligt KF budget 2025–2027	492,0	539,0	572,5	-
Differens	-26,0	-48,0	-52,5	

Jämfört med de intäkter som inarbetades i budget för 2025–2027 är prognosen sänkt vilket framför allt beror på tillkommande stämda tomträtter under 2024 vilka, av försiktighetsskäl, prognosticeras till oförändrad avgäld i avvaktan på dom. Per december 2024 ligger drygt 100 stämda tomträtter i domstol. I avvaktan på lagakraftvunna domar ligger den nu löpande årsavgälden i prognosen. Därutöver påverkas prognosen av sänkta marknadsvärden (lägre taxering och värdering) som ligger till grund för avgäldsberäkningen.

6.2.2.2 Realisationsvinster och exploateringsbidrag

Realisationsvinster

Exploateringsnämnden har i sina investeringsnomineringar lämnat en bedömning över reavinsterna de kommande åren. Exploateringsnämnden konstaterar att prognosen för markförsäljningen framöver är väldigt svårbedömd. Det är fortsatt lågt intresse att förvärva mark men nämnden bedömer att redan påbörjade affärer kommer att fullföljas de kommande åren. Även marknadsläget för kontor är osäkert då vakansgraden har ökat i centrala lägen vilket

påverkar förväntade försäljningsinkomster.

Prognos för övriga reavinster 2026-2028 är 100 mnkr per år, vilket är mindre än utfallen de senaste åren. Friköp av tomträtter har varit den främsta orsaken till de senaste årens höga utfall. De sker på initiativ av tomträtthavare och i dagsläget har vi inga aktiva förfrågningar.

Exploateringsbidrag

Ett exploateringsbidrag är den ersättning som kommunen enligt plan- och bygglagen har rätt att ta ut av en exploatör eller ägare till kvartersmarken inom en detaljplan och skall avse ersättning för kommunens utgifter för nödvändiga åtgärder avseende utbyggnad av allmän plats. Denna ersättning faktureras och bokförs succesivt under tiden som delar av anläggningen blir utbyggd.

Exploateringsförvaltningen bedömer en intäkt av exploateringsbidrag till ett genomsnitt på 500 mnkr per år för perioden 2026-2028. Exploateringsbidragen kommer till stor del från projekten inom Backaplan och norr om Masthugget.

Reavinster och exploateringsbidrag (mnkr)	2025	2026	2027	2027
Försäljningsintäkt kvartersmark	700	1 000	1 200	1 100
Kostnad för kvartersmark	-150	-350	-500	-400
Reavinst markexploatering	550	650	700	700
Övriga reavinster	100	100	100	100
Totala reavinster	650	750	800	800
<i>Intäkter exploateringsbidrag</i>	350	400	750	350
<i>Kostnader exploateringsbidrag*</i>	-30	-30	-30	-30
<i>Kostnader medfinansiering</i>	-120	-50	-25	
Resultat	200	320	695	320

**Kostnader exploateringsbidrag avser främst iordningställande av kvartersmark för kommunal service.*

6.2.2.3 Sammanställning kommuncentrala intäkter

I nedanstående tabell redovisas en sammanställning över samtliga kommuncentrala intäkter som utgår från kommunfullmäktiges beslutade budget 2025. De större posterna har redogjorts för under egen rubrik ovan. Nedan kommenteras kort vad som ligger till grund för bedömningen för övriga poster.

Statsbidrag maxtaxa

Statsbidraget för maxtaxa inom förskola och fritidshem hanteras som en kommuncentral intäktspost. År 2024 var maxtaxan 112 tkr. År 2025 minskar statsbidraget för maxtaxa utifrån minskat inkomsttak. Enligt prognos för 2025 är maxtaxan 90 tkr.

Finansiering Västra Götalandsregionen (VGR) Stadsteatern

Enligt avtal mellan VGR och Göteborg Stad så ska VGR årligen lämna ett ekonomiskt stöd till Göteborg Stad för drift av kulturinstitutionerna (stadsteatern och museerna). Det ekonomiska stödet avseende stadsteatern redovisas kommuncentralt medan stödet till museerna går till

kulturnämnden. Enligt det avtal som tecknades hösten 2022 så ska beloppet årligen uppräknas med det index som regionfullmäktige beslutar om för kulturverksamhet. För år 2024 och år 2025 räknades stödet upp med 1,9 procent. Stadsledningskontoret räknar med samma uppräkning 2026 till 2028.

Budgetpost, belopp i tkr	Prognos 2025	Bedömning 2026	Bedömning 2027	Bedömning 2028	Kommentar
Statsbidrag maxtaxa	90 000	90 000	90 000	90 000	Oförändrat i förhållande prognos 2025
Finansiering VGR Stadsteatern	58 300	59 400	60 500	61 600	Uppräknat med 1,9 procent årligen (se ovan)
Inkontinenshjälpmedel	12 000	12 400	12 800	13 000	Uppräknat PKV (utifrån prognos 2025)
Tomträttsintäkter	453 200	491 000	520 000	536 000	Se kap 6, Tomträttsintäkter
Schablonmedel flyktingmottagning	156 000	130 000	64 000	44 000	Se kap 5, Fördelning av statliga ersättning för etableringsinsatser och introduktion för nyanlända personer
<u>Intäkter som hanteras utanför det strukturella resultatet</u>					
Utdelning	350 000				Politisk värdering, se även kapital 5 förutsättningar för direktavkastning för budgetperioden 2026–2028
Exploateringsbidrag					Föreslås exkluderas vid behandling av resultat i budget. Se kap 6, Exploateringsbidrag
<u>Intäkter som ej medräknas i balanskravsresultatet</u>					
Realisationsvinster	650 000				Politisk värdering, se kap 6, Realisationsvinster

6.2.3 Kommuncentrala kostnader

Nedan redovisas de kommuncentrala kostnaderna. Precis som för intäkterna så redogörs för större poster i text. I tabell redogörs för samtliga kommuncentrala kostnader som finns med i budget 2025.

6.2.3.1 Personal- och kompetensförsörjningsanslaget

Personal- och kompetensförsörjningsanslaget finansierar gemensamma aktiviteter och utbildningar som är väsentliga för att kunna leda och samordna den personalpolitiska utvecklingen i stadens förvaltningar och bolag. Dessa områden inbegriper frågor som rör chefsförsörjning och ledarskapsutveckling, kompetensutveckling och fortbildning för chefer och medarbetare som företrädar arbetsgivaren samt i förekommande fall även fackliga företrädare. Även marknadsföring av staden som arbetsgivare och stadens gemensamma HR-processer ingår.

Flera av aktiviteterna utgör en del av grunduppdraget för kommunstyrelsen vad gäller att leda och samordna den personalpolitiska utvecklingen i staden. Flera av dessa har bedrivits länge och behöver fortsätta även framöver för att kunna hantera utbildning av nyanställda samt fortbildning av befintlig personal samt verkställa beslut från kommunfullmäktige om obligatoriska utbildningar för chefer. Inom de olika områdena genomförs även utvecklingsinitiativ kopplat till enskilda pågående aktiviteter. Även helt nya utbildningar och aktiviteter tas fram utifrån identifierade behov samt från politiska uppdrag, planer och program.

Utifrån ovanstående bedömer stadsledningskontoret att det finns behov av att personal- och kompetensförsörjningsanslag finns kvar även kommande år, men syfte och finansieringsform bör ses över. Anslaget har funnits i många år och omfattning och syfte har förändrats över tid, vilket också motiverar att se över personal- och kompetensförsörjningsanslaget. En förändring av anslaget bedöms kunna initieras i arbetet med förutsättningar för budget 2027-2029.

Inför 2026 bedömer stadsledningskontoret att aktiviteter som genomförs av personal- och kompetensförsörjningsanslaget motsvarar ett totalt behov av 14 mnkr, vilket är en minskning med 1,5 mnkr från 2025. Fördelningen av personal- och kompetensförsörjningsanslaget beslutas av kommunstyrelsens personalutskott utifrån eventuella övergripande inriktningar i kommunfullmäktiges budget. Detta behöver ske i anslutning till kommunstyrelsens budgetbeslut.

6.2.3.2 Pensionskostnader

Stadsledningskontorets bedömning av pensionskostnaderna baseras på beräkningar från KPA. Enligt den senaste pensionsberäkningen förväntas kostnadsutvecklingen under åren framöver ske enligt tabellen nedan. Under 2025 förväntas pensionskostnaderna minska vilket beror på att inflationen har fallit tillbaka. Prognosen är att inflationen ligger kvar nära målnivån de närmsta åren, vilket medför att pensionskostnaderna bedöms vara mer stabila de närmsta åren. Dock finns betydande ekonomiska och geopolitiska risker i vår omvärld som kan ändra denna bild.

Stadsledningskontoret kommer få en uppdaterad beräkning av pensionskostnaderna från KPA i augusti som kontoret kommer att redogöra för i de kompletterande budgetförutsättningar som lämnas under hösten.

Pensionskostnader inklusive löneskatt, mnkr	2025 Prognos	2026	2027	2028
Avgiftsbestämd ålderspension	1 601	1 643	1 732	1 814
Pensionsutbetalningar ansvarsförbindelsen	991	854	939	956
Förmånsbestämd ålderspension (FÅP)	136	86	109	122
Övriga pensionskostnader	30	27	30	32
Summa pensionskostnader	2 757	2 610	2 811	2 924
<i>Enligt KF:s budget 2025–2027</i>	<i>2 935</i>	<i>2 580</i>	<i>2 835</i>	-
<i>Differens</i>	<i>178</i>	<i>-30</i>	<i>24</i>	-

KP-avgiften

Den samlade pensionskostnaden hanteras kommuncentralt men för att få en rättvisande bild av kostnaderna ute i verksamheterna belastas nämnderna av en pensionsavgift (KP-avgiften) som utgör en del av personalomkostnadspålägget. Kommunen följer den nivå på KP-avgiften som rekommenderas årligen av SKR och som även tillämpas av övriga kommuner. SKR föreslår att KP-avgiften för år 2026 beräknas till 9,0 procent, jämfört med 8,6 procent år 2025. År 2027 och 2028 beräknas avgiften till 8,8 procent. Pensionsavgiften redovisas som en kommuncentral intäkt. Baserat på den uppdaterade KP-avgiften räknar stadsledningskontoret med nedanstående utveckling av pensionsavgiften.

Pensionsavgift nämnder (kommuncentral intäkt)	2025 Prognos	2026	2027	2028
Bedömning 2026 - 2028 utifrån preliminär KP avgift	1 780	1 870	1 890	1 960

6.2.3.3 Avsättning infrastruktur

Sedan tidigare har staden kvar avsättningar avseende medfinansiering för utbyggnaden av E20, samt medfinansiering för åtgärder på det statliga väg- och järnvägsnätet med anledning av stadens åtgärder i det gemensamma projektet avseende Kvilleleden och gator i Backaplan.

Under 2024 beslutade staden om medfinansiering av järnvägsutbyggnaden av sträckan Göteborg och Borås motsvarande 1,1 mdkr i 2024 års prisnivå. Kostnaden för medfinansieringen hanterades i resultatet för 2024 och en avsättning upprättats för att möta de framtida utbetalningarna.

Prognosen för indexering kommande år har därmed ökat i förhållande till den tidigare prognosen och skillnaden från förutsättningar för budget 2025 härleds i sin helhet till den nya avsättningen, som inte fanns med i den tidigare planeringen.

Enligt plan ska medfinansieringen för utbyggnad av E20 slutregleras under 2026.

Avsättningar, mnkr	IB 2025	Prognos 2025	Indexering 2026	Indexering 2027	Indexering 2028
Utbyggnad E20	19,9	0,1	0,0	0,0	0,0
Gator i Backaplan	179,4	2,8	1,7	0,3	0,0
Järnväg Göteborg - Borås	1 100,0	22,0	22,4	22,9	23,3
Summa indexering		24,9	24,1	23,2	23,4
Summa avrundat		25,0	24,0	23,0	23,0
<i>Enligt KF:s beslut 2025-2027</i>		<i>4,1</i>	<i>3,5</i>	<i>2,3</i>	
Differens mot gällande plan		20,8	20,6	20,9	

6.2.3.4 Räddningstjänstförbundet Storgöteborg

Förra året införde räddningstjänsten en ny budgetprocess där underlag för budget utarbetas under inledningen av året före den aktuella budgetperioden. Efter förbundsstyrelsens godkännande sänds underlaget ut för yttrande till medlemskommunerna som ges möjlighet att lämna synpunkter och medskick i RSG:s budgetprocess. Räddningstjänstens budgetunderlag för 2026 och plan för 2027-2028 beslutades av Räddningstjänstens förbundsstyrelse 2025-03-12. Enligt räddningstjänstens budgetunderlag föreslås Medlemsavgifterna räknas upp utifrån prisindex för kommunal verksamhet (PKV) för perioden 2026-2028.

Stadsledningskontoret har inga invändningar mot räddningstjänstens förslag till uppräknings och lämnade i ärende SLK-2025-00262 förslag på remissvar som kommunstyrelsen, 2025-05-07, beslutade att godkänna. Stadsledningskontoret har i budgetförutsättningar inarbetat medlemsavgifter enligt Räddningstjänstens budgetunderlag. Utöver ordinarie medlemsavgiften består avgiften till Räddningstjänstförbundet även av pensionsavgift, där räddningstjänsten ersätts för faktiska kostnader. I budgetunderlaget lämnas en preliminär bedömning av pensionskostnaderna 2026 baserat på beräkningar från KPA.

Belopp i mnkr	2025	2026	2027	2028
Avgift för räddningstjänst	408,8	421,9	435,4	449,3
Pension räddningstjänsten	75,2	58,2	64,3	69,8
Medlemsavgift, total	484,0	480,1	499,8	519,1

6.2.3.5 Specifikation kommunövergripande medlemsavgifter

De kommunövergripande medlemsavgifterna ligger samlade under en kommuncentral budgetpost. Nedan lämnas en specifikation över de medlemsavgifterna som inarbetats.

Göteborgsregionens kommunalförbund (GR)

Den största avgiften avser Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) som utgör cirka två tredjedelar av de totala medlemsavgifterna. Årsavgiften bygger på en oförändrad avgift på 72,64 kr per invånare och baseras på antal invånare per den siste december 2024. För Göteborgs Stads del beräknas årsavgiften 2026 preliminärt till 44 600 tkr, att jämföra med 2025 års avgift 44 237 tkr. Ökningen beror på den bedömda befolkningsökningen och justeras utifrån faktiskt befolkningsunderlag vid faktureringsstillfället.

Årsavgiften innebär en oförändrad medlemsavgift med per invånare till 72,64 kronor per invånare. Stadsledningskontoret räknar med fortsatt oförändrad avgift i kronor per invånare år 2026 till år 2028.

Urban Futures

Göteborgs Stad har sedan 2020 varit en av parterna i Urban Futures – Centrum för hållbar utveckling. Staden har bidragit utöver personellt medverkande med 2 mnkr per år.

Kommunstyrelsen beslutade den 2024-05-29 om en fortsatt samverkan 2025 och framåt till 31 december 2029. Parter är Göteborgs Stad, Chalmers tekniska högskola AB, Göteborgs universitet, Göteborgsregionen, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Västra Götalandsregionen, IVL Svenska miljöinstitutet samt RISE. Göteborgs Stad bidrar med 1,9 mnkr per år samt naturinsats i form av styrelseledamot, samordnare och deltagande i projektarbete. Avtalstecknande förutsätter att samtliga parter beslutar om fortsatt samverkan.

Organisation, belopp i tkr	Prognos 2025	2026	2027	2028	Kommentar
Göteborgsregionens kommunalförbund (GR)	43 934	44 600	44 944	45 248	Se ovan
Urban Futures	1 900	1 900	1 900	1900	Se ovan
Sveriges kommuner och regioner (SKR)	15 400	15 900	16 400	16 900	Uppräknat PKV
Eurocities	200	200	200	200	Ingen ny bedömning
Patientnämnden	700	720	740	770	Uppräknat PKV
Förstärkt förvaltningsforskning och mer kvalificerad förvaltningsutbildning i Västsverige (KOLV)	2 436	2 456	2 475	2 492	Uppräknat utifrån befolkning, 4 kr per invånare
Musik inom kommunal verksamhet (SAMI)	180	180	180	180	Ingen ny bedömning
European cities against racism (ECCAR)	20	20	20	20	Ingen ny bedömning
Nordic safe cities	115	115	115	115	Ingen ny bedömning
String network	800	800	800	800	Ingen ny bedömning
Summa	65 685	66 891	67 774	68 625	

6.2.3.6 Revisorskollegiet

När det gäller den kommuncentrala posten för revisorskollegiet är det inte kommunstyrelsen som ska föreslå budget. Frågan om budgetberedning för revisorskollegiet är en fråga som hanteras av kommunfullmäktige och bereds av kommunfullmäktiges presidie. Dock ska budgetposten finnas med i stadens budget varför dialog om denna behöver ske i det politiska

budgetarbetet. Stadsledningskontoret har i budgetförutsättningarna utgått från det beslut som togs i samband med budget för 2025-2027. I det särskilda beslut som togs avseende stadsrevisionen beslutades om ett kommunbidrag för år 2025 på 43 753 tkr och i flerårsplanen beräknas kommunbidraget uppgå till 45 219 tkr år 2026 och 46 756 tkr för år 2027. För år 2028 har avgiften räknats upp med PKV vilket ger ett kommunbidrag på 48 252 tkr

6.2.3.7 Finansiella kostnader och intäkter

Koncernbanken

Kommunkoncernens skuld- och medelsförvaltning samordnas i staden genom koncernbanken vid stadsledningskontoret. I tabellen nedan redovisas stadsledningskontorets prognos för koncernbankens resultat fram till 2028. Koncernbankens resultat består dels av ränteintäkter från nämnder och bolag, dels av kostnader för den externa upplåningen. Resultatet påverkas också av finansiella kostnader för hanteringen av låneskulden såsom avgifter för lånelöfte och avgifter till kreditvärderingsinstitut. Övriga intäkter är exempelvis borgensavgifter från bolagen.

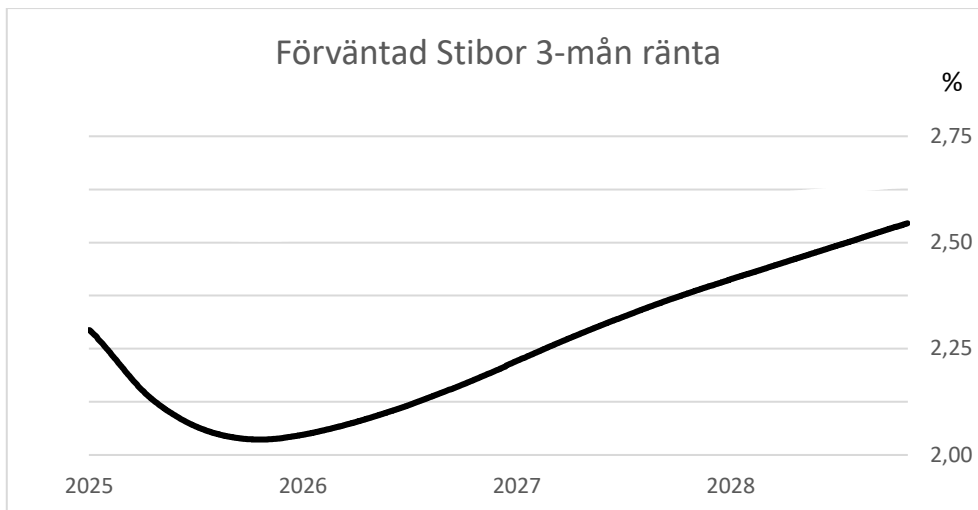
Sammantaget växer ränteintäkterna från bolag succesivt som en konsekvens av ökade investeringsvolymerna. Högre räntenivåer bidrar dock till ett försämrat finansnetto framåt men nämndernas investeringsvolymerna och till viss del en höjd internränta bidrar till en betydligt högre internränteintäkt. Från och med 2026 höjs internräntan från 2,25 procent till 2,5 procent.

I prognosen över koncernbankens resultat har en erfarenhetsmässig neddragning gjorts både i bolagens och kommunens låneskuldutveckling utifrån att nämnders och styrelsernas investeringsvolymerna historiskt sett väsentligt understigit planerade volymer varje år.

Koncernbankens resultat					
<i>Tkr</i>	Utfall 2024	2025	2026	2027	2028
Ränteintäkter bolag	1 396 431	1 407 600	1 525 402	1 674 480	1 861 740
Externa räntekostnader	-1 439 776	-1 443 000	-1 707 802	-1 975 560	-2 275 055
Övriga finansiella poster	-14 623	-7 000	-1 000	-1 000	-1 000
Summa finansnetto	-57 968	-42 400	-183 400	-302 080	-414 315
Internränta nämnder	903 778	970 000	1 140 000	1 300 000	1 450 000
Summa koncernbanken	845 809	927 600	956 601	997 920	1 035 685
Snittränta extern skuld	2,5%	2,5%	2,6%	2,7%	2,9%

Räntekostnadsutveckling

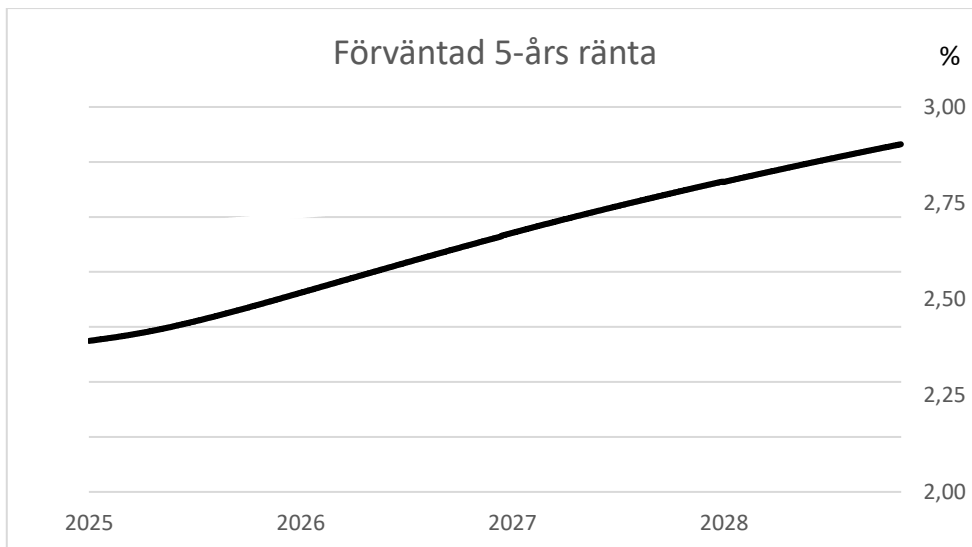
Stadens räntekostnad för nya lån påverkas av olika marknadsräntor samt av stadens individuella kreditkostnad. Marknadsränta är enligt Riksbanken den ränta som aktörer är villiga att betala för olika typer av krediter och den prissätts enligt utbud och efterfrågan. Grovt uppdelat påverkas stadens räntekostnad av en kort rörlig ränta samt den femåriga bundna räntan och sammantaget framgår av diagrammen nedan att marknaden från 2026 och framåt indikerar ökade räntenivåer.

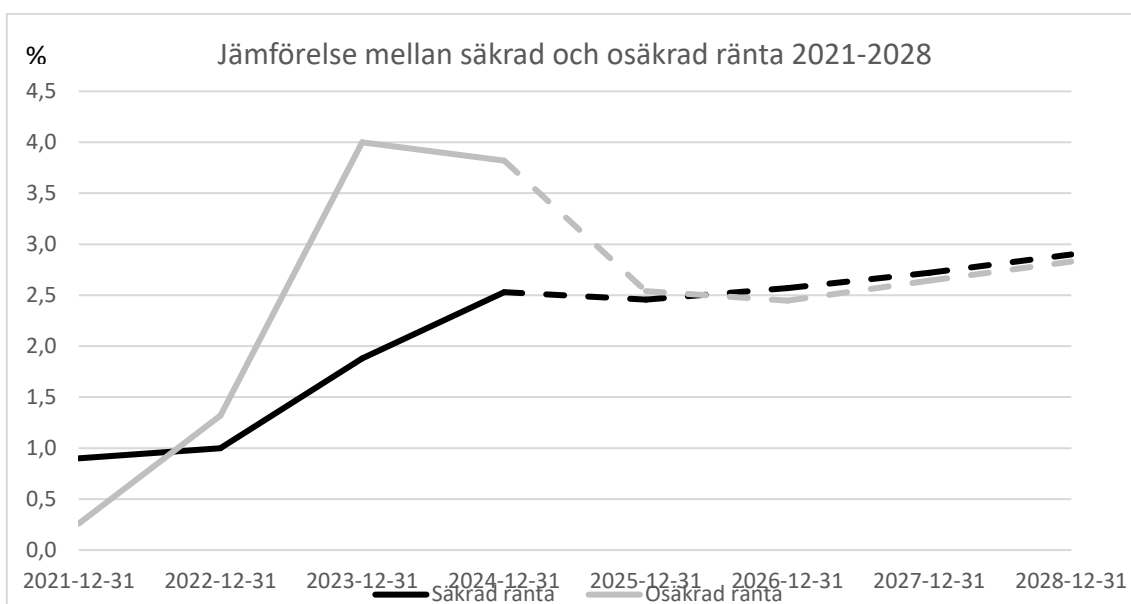
Den korta rörliga räntan, referensräntan Stibor 3 månader, visas i grafen ovan. Förväntansbilden är en sjunkande ränta som förväntas bottna i början av 2026 för att sedan öka igen och slutligen landa på en nivå runt 2,55 procent i slutet av 2028.

I mars valde Riksbanken att hålla styrräntan oförändrad på 2,25 procent och signalerade att räntan skulle ligga kvar på denna nivå under en längre tid. Då ansågs inflationsuppgången tillfällig men osäkerheten på grund av det globala läget betonades. Sedan marsmötet har situationen förändras drastiskt, bland annat till följd av Trumps handelskrig och ökad marknadsturbulens. Prognoser från både marknaden och bankerna har därefter svängt snabbt, från förväntade räntehöjningar till att nu i stället indikera möjliga räntesänkningar. Swedbank räknar nu i sin prognos med en räntesänkning till 2,0 procent i augusti, och utesluter inte att det blir fler sänkningar. Nordea ser fortfarande sannolikheten för en oförändrad ränta, men lyfter fram att de senaste veckornas turbulens förändrat riskbilden för Riksbanken, från höjningar till sänkningar. Vid Riksbankens räntebesked 8 maj lämnades styrräntan oförändrad.

Grafen nedan visar den svenska femåriga bundna räntans framtida förväntade ränteutveckling enligt finansmarknadens prissättning. En kraftig omläggning av Tysklands finanspolitik ledde till stora ränteuppgångar på statliga obligationer under mars — den största rörelsen sedan återföreningen. Samtidigt planerar EU-kommissionen ett omfattande försvarsinvesteringsprogram på 800 miljarder euro vilket fick femårsräntan att stiga kraftigt under mars månad och även Sverige överväger att lånefinansiera ökade försvarsutgifter. Sedan dess har den sjunkit igen och prognosen antyder att femårsräntan kommer att stiga under perioden för att ligga kring 2,9 procent i slutet av 2028.

Stadens räntebindningsstrategi syftar till att skapa en trögrörlighet och förutsägbarhet i räntekostnadsutvecklingen för kommunens externa låneportfölj. Den genomsnittliga löptiden på den totala externa skulden är 3,2 år för kapitalbindning och 3,1 år för räntebindning. En lång duration och en mindre andel rörlig ränta innebär att effekterna av räntenedgången det senaste året har fördröjts och stadens räntekostnad kommer därigenom att få en långsammare minskningstakt. Det medför att snitträntan för 2025 bedöms bli 2,5 procent för att sedan till 2028 enbart öka med 0,4 procentenheter till 2,9 procent. Likväl som den kraftiga uppgången i marknadsräntor under 2023 har dämpats utav befintliga räntesäkringar kommer effekterna av räntenedgången att fördröjas, vilket illustreras i diagrammet nedan där befintlig räntebindningsstrategi jämförs med en strategi med osäkrad ränta, det vill säga rörlig ränta. I slutet av 2025 kommer stadens snittränta och den rörliga räntan att mötas för att plana ut på samma nivå strax under 3 procent i slutet av 2028.

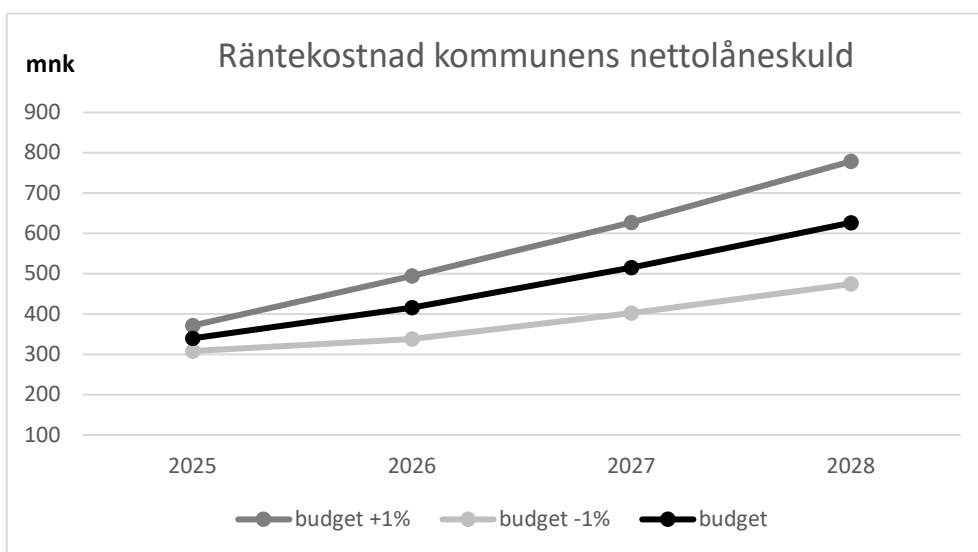
Trots det får en snabb förändring av räntan en betydande påverkan på kommunens räntekostnader, drivet av den höga investerings- och skuldökningstakten. Nedan beskrivs två scenarion, ett där räntan går upp med en procentenhet redan idag, och hela basscenariot

parallellförskjuts uppåt. Det andra scenariot visar vad som händer om räntan i stället går ner med en procentenhet och hela basscenariot parallellförskjuts nedåt. I tabellen framgår att effekten för staden skulle innebära en successivt ökad eller minskad ränteeffekt som 2028 skulle uppgå till cirka 0,7 procentenheter högre eller lägre ränta.

Snittränta extern låneskuld

%	2025	2026	2027	2028
bedömd snittränta ink skuldökning	2,5	2,6	2,7	2,9
om räntan stiger 1 procentenhet	2,7	3,0	3,3	3,6
effekt för staden	0,2	0,5	0,6	0,7
om räntan faller 1 procentenhet	2,2	2,1	2,1	2,2
effekt för staden	-0,2	-0,5	-0,6	-0,7

Samma scenario beskrivs i diagrammet och tabellen nedan som visar räntekostnaden för kommunens nettolåneskuld, det vill säga den del av den externa skulden som kommunen behöver låna för att finansiera nämndernas investeringar. Diagrammet visar hur räntekostnaden ökar årligen med budgeterad skuldökning samt räntekostnadernas utveckling om räntescenarion med en procentenhets höjd eller sänkt ränta skulle inträffa.

Räntekostnaden bedöms enligt basscenariot med skuldökning uppgå till totalt nästan 1,6 mdkr för 2026-2028. Om räntescenariot med en procentenhets höjd ränta skulle inträffa uppgår den totala räntekostnaden för motsvarande period i stället till 1,9 mdkr, dvs en ökning om 300 mnkr. Sjunger räntan däremot med en procentenhet minskar den totala räntekostnaden med motsvarande. I tabellen nedan beskrivs hur förändrade räntenivåer med +1/-1 procentenhet påverkar kommunens räntekostnader årligen för perioden 2026-2028. Högre räntenivåer i kombination med en ökande skuld innebär följaktligen att stigande räntekostnader blir en allt större kostnadspost i kommunens budget.

År	Prognostiserad räntekostnad utan skuldökning (mnkr)	Prognostiserad räntekostnad med skuldökning (mnkr)	Ökning av räntan med 1%-enhet (mnkr)	Minskning av räntan med 1 %-enhet (mnkr)
2026	305	416	494	339
2027	323	515	628	403
2028	344	627	780	475
Totalt	971	1 559	1 902	1 217

Snitträntan på den externa skulden och således stadens räntekostnader påverkas av stadens kreditvärdighet. Idag har Göteborg stad näst högsta betyg AA+ med stabila utsikter. Detta är senast bekräftades i mars 2025 från kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's (S&P). En hög kreditvärdighet har avgörande betydelse för tillgången till kapital och innebär att staden kan låna till förmånliga villkor. Stadens individuella kreditkostnad varierar över tid och den senaste tidens oro och osäkerheter i omvärlden har påverkat de finansiella marknaderna men den svenska kreditmarknaden i mindre omfattning. Kommuner har generellt de senaste månaderna lånat till enstaka nivåer högre än Kommuninvest själva lånar i obligationsmarknaden, dvs runt 0,30 procentenheter per år. På ett nytt femårigt lån för staden blir den rörliga räntan idag 2,60 procent (Stibor 3 Mån plus 0,30). För ett fast lån på 5 år blir räntan 2,69 procent (2,39 plus 0,30).

Koncernens betydande upplåningsbehov förutsätter tillgång till de finansiella marknaderna. Med en allt större växande skuld och om resultatnivåer framåt blir lägre finns risk för att stadens nyckeltal och därmed kreditvärdighet kan komma att försämrans.

6.2.3.8 Temporära bostäder

Exploateringsnämnden har, som en följd av bostättningslagen, kostnader för att ordna bostäder för nyanlända.

Exploateringsnämnden erhåller dels kommuncentrala medel som ersättning för ökade kostnader för temporära bostäder, dels kommunbidrag utifrån mottagandet enligt statlig ersättning för etableringsinsatser och introduktion för nyanlända.

Exploateringsnämndens nettokostnader för nyanlända uppgick 2024 till 17,4 mnkr, erhållna kommuncentrala medel på 16,0 mnkr samt kommunbidrag på 2,5 mnkr. Nämnden hade under 2024 vissa kostnader för renovering i bostadsrätter.

Under 2025 finns 17 mnkr i kommuncentrala medel samt 3,5 mnkr i kommunbidrag till exploateringsnämnden. Prognosen för 2025 uppgår enligt delårsrapport mars till 17,2 mnkr.

Enligt exploateringsförvaltningens bedömning beräknas behovet till 17 mnkr 2026, 17 mnkr 2027 och 17 mnkr 2028.

Därutöver föreslår stadsledningskontoret 4 mnkr i kommunbidrag utifrån mottagandet enligt statlig ersättning för etableringsinsatser och introduktion för nyanlända.

Nämndbeslut gällande övertag av kontrakt för barnfamiljer med korttidsavtal har lett till ökat behov av handläggning i överlåtelseprocessen. Exploateringsnämnden fattade beslut i december 2024 om att inrätta *femårskontrakt barnfamiljer* som ett permanent nytt förturspår för barnfamiljer som riskerar akut hemlöshet. Detta spår är framför allt till för att möta behovet hos

barnfamiljer som tidigare var anvisade femårigt hyresavtal utifrån bostättningslagen men som inte under de åren lyckats få ett eget förstahandsavtal.

Utifrån beslut i EU-rådet i juni 2024 och annat beslut i Sveriges riksdag i oktober 2024 så har flerparten av de ukrainska hushåll som uppehåller sig i Sverige utifrån massflyktsdirektivet från hösten 2024 rätt att folkbokföra sig. I de fall som hushållen har bott i kommunens anvisningsboenden, under socialförvaltning Sydvästs ansvar, får de vid folkbokföringstillfället rätt till lägenhetsavtal enligt Bostättningslagen där exploateringsförvaltningen är mellanhyresvärd. Detta innebär att antalet förvaltade BoL-avtal har ökat relativt kraftigt under kort tid, vilket brutit den nedåtgående trend som varit fallet de senaste åren.

En vägledare med kunskaper i ukrainska språket har anställt på timmar under perioden 2024-10-20-2025-08-31.

Läs mer i kapitel 5 under avsnitt *Fördelning av statlig ersättning för etableringsinsatser och introduktion för nyanlända personer*.

Prognos över nettokostnader temporära bostäder för åren 2026–2028, enligt uppgift från exploateringsförvaltningen:

Belopp i mnkr	Budget 2025	2026	2027	2028
Nettokostnader	17,0	17,0	17,0	17,0

Även socialnämnd Centrum har kunnat avropa medel för temporära bostäder. För 2025 uppgår den kommuncentralla posten för nödbistånd för temporära bostäder att avropa till 3 mnkr. Under 2024 var socialnämnd Centrums kostnader 1,9 mnkr. För 2025 är helårsprognosen 1,3 mnkr. Då flyktmottagandet minskar och således även kostnaderna för nödbistånd för temporära bostäder föreslår stadsledningskontoret att potten för nödbistånd som socialnämnd Centrum kan avropa justeras till 2 mnkr årligen från och med 2026.

6.2.3.9 Arenauppdraget

Kommunfullmäktige beslutade 2025-02-27 § 82 om fortsatt planeringsinriktning för ny arena och stadsutveckling i evenemangsområdet i enlighet med berörda nämnder och styrelser förslag. Stadsledningskontoret ansvarar genom den kommuncentralla programorganisationen för samordningen av de ordinarie linjeorganisationerna och för att säkerställa ett gemensamt arbete, verka för efterfrågad hög framdrift och för att hålla ihop en stadengemensam leverans.

Uppdraget innebär att parterna behöver säkerställa kompetens och resurser för samordning och samverkan till del i tidigare skeden än vad som annars sker i ordinarie linjeorganisationer. För 2026–2028 lyfter programmet och stadsledningskontoret ett behov om 14 mnkr per år för att förstärka de programgemensamma åtgärderna.

Förstärkningen utgår från att arbetet går in i en ny intensiv fas genom det fattade inriktningsbeslutet där uppdrag och planering behöver hanteras parallellt med förberedande åtgärder och aktiviteter för att skapa förutsättningar för framdrift när beslut om slutligt genomförande väl fattas. Det avser exempelvis planering och stödsystem för samordnad bygglogistik och strategisk utbyggnadsplanering under byggtiden, men även att stärka det gemensamma arbetet kring det aktiva hållbarhetsarbetet avseende till exempel materialåtervinning, effektiva gemensamma energilösningar och uppdraget att omhänderta de utpekade kulturmiljövärdena.

Flera åtgärder bedöms kunna ge förutsättningar för att kunna hålla nere kostnaderna under genomförandet och möjliggöra för den eftersträlvade komprimerade tidplanen. Utrymmet är inarbetat under kommuncentrala poster för särskilda ändamål.

6.2.3.10 Allmän reserv och beredskapsposter

Den allmänna reserven hanteras av kommunstyrelsen och ska enligt kommunfullmäktiges budget för 2025 användas för oplanerade kostnader. Stadsledningskontoret kan konstatera att de osäkra omvärldsförutsättningar gör att bland annat bedömningen över skatteintäkterna kommande år innehåller större osäkerheter än normalt. Hur stor den allmänna reserven bör vara blir därmed en viktig fråga att värdera i det politiska budgetarbetet. Den allmänna reserv som inarbetats i beräkningsunderlaget utgår från den plan för 2026 och 2027 som beslutades i kommunfullmäktiges budget för 2025.

Utöver den allmänna reserven har stadsledningskontoret bland beredskapsposterna inarbetat en särskild pott för extra beredskap för ökade försörjningsstöds-kostnader på 100 mnkr. Därutöver består beredskapsposterna i beräkningsunderlaget av den årligen återkommande riskposten för investeringsrelaterade kostnader samt ännu ej fördelade tillskott enligt finansieringsprincipen.

Beredskap för osäkerheter och risker som inte hanterats i beräkningsunderlaget

Utöver de beredskapsposter som inarbetats i beräkningsunderlaget pekar stadsledningskontoret i budgetförutsättningarna ut ett antal olika osäkerheter/risker som behöver värderas i det politiska budgetarbetet:

- *Beredskap för hantering av nämndernas nyttjande av eget kapital* – Om nämnderna ges mandat att, utan särskild prövning av kommunstyrelsen, nyttja eget kapital under 2026, behöver det finnas en kommuncentral beredskap för att möta detta.
- *Beredskap för hantering av underskott inom kommersiella och övriga fastigheter* - Stadsledningskontoret föreslår att underskott från förvaltningen av strategiska fastigheter hanteras genom att stadsfastighetsnämnden ges utökade befogenheter att nyttja eget kapital. Om man i det politiska budgetarbetet beslutar i enlighet med stadsledningskontorets förslag ökar behovet av kommuncentrala beredskapsmedel.
- *Beredskap för hantering av underskott avseende Vinterkostnader* - Stadsledningskontoret och stadsmiljönämnden lämnar två förslag på hur riskerna med vinterkostnader kan hanteras. Oavsett om man i det politiska budgetarbetet beslutar att riskerna ska hanteras via nämndens egna kapital eller genom riskdelning stadsmiljönämnden/kommuncentralt behöver det finnas en beredskap för att hantera detta.

6.2.3.11 Sammanställning kommuncentrala kostnader

Nedanstående tabell över de kommuncentrala kostnaderna utgår ifrån kommunfullmäktiges budgetbeslut i november 2024, dvs nu gällande budget för 2025 och plan för 2026-2027. Där det finns tydliga underlag och förutsättningar har dessa uppdaterats med nya bedömningar avseende 2026-2028. De större posterna har redogjorts för under egen rubrik ovan. I övriga fall redogör stadsledningskontoret i tabellen nedan för hur beloppen tagits fram. I en del fall innebär det att uppräknings skett utifrån PKV. I andra fall har ingen ny bedömning gjorts i förhållande till den planen för 2026-2027 som beslutades om i budgeten för 2025.

Budgetpost, belopp i tkr	Budget 2025	Bedömning 2026	Bedömning 2027	Bedömning 2028	Kommentar
Beredskap för särskilda ändamål					
Allmän reserv för oplanerade kostnader, hanteras av kommunstyrelsen	246 000	196 100	198 700	198 700	Enligt Politiska prioriteringar i budget 2025
Kommuncentral beredskapspost försörjningsstöd		100 000	100 000	100 000	Se kapitel 5, Kostnader för försörjningsstöd
Kommuncentral riskpost investeringsrelaterade driftskostnader	26 200	20 000	20 000	20 000	Se kapitel 5, Driftskostnads-konsekvenser
Beredskap ökade kostnader, justeringar enligt finansieringsprincipen	12 400	9 400	18 000	18 000	Se kap 5, Justeringar enligt finansierings-principen
Uppräkning PKV 2027			1 270 571	1 270 571	Se kap 5, Lön och pris-utveckling
Uppräkning PKV 2028				1 354 015	Se kap 5, Lön och pris-utveckling
Befolkningsförändringar 2027			-16 716	-16 716	Se kap 5, Befolknings-förändringar
Befolkningsförändringar 2028				-61 766	Se kap 5, Befolknings-förändringar
Utbyggnad BmSS 2027			121 000	121 000	Se kap 5, Tilldelning för utbyggnad av bostad med särskild service (BmSS)
Utbyggnad BmSS 2028				118 000	Se kap 5, Tilldelning för utbyggnad av bostad med särskild service (BmSS)
Uppräkning försörjningsstöd 2027 (KPI)			10 607	10 607	Se kap 5, Lön och pris-utveckling
Uppräkning försörjningsstöd 2028 (KPI)				21 448	Se kap 5, Lön och pris-utveckling
Budgerade kostnader för särskilda ändamål					
Revisorskollegiet (OBS! budgetberedning görs av KF presidie)	41 753	45 219	46 756	48 252	Se kap 6, Revisors-kollegiet
Indexering infrastrukturella avsättningar	25 000	24 000	23 000	23 000	Se kap 6, Avsättning infrastruktur
Bidrag politiska partier	33 694	34 739	35 816	36 962	Uppräknat PKV
Lindholmen science park grundfinansiering (aktieägartillskott)	3 000	3 000	3 000	3 000	Ingen ny bedömning
Lindholmen science park Visual Arena	3 200	3 200	3 200	3 200	Ingen ny bedömning
Göteborgs Symfoniker bidrag	2 500	2 500	2 500	2 500	Ingen ny bedömning
Win Win Gothenburg sustainability award	1 500	1 500	1 500	1 500	Ingen ny bedömning
Kommunövergripande avgifter	65 685	66 891	67 774	68 625	Se kap 6, Kommunövergripande avgifter
Räddningstjänsten brandvatten	4 365	4 500	4 640	4 788	Uppräknat PKV

Medlemsavgift Räddningstjänsten	408 800	421 900	435 400	449 300	Se kap 6, Räddningstjänstförbundet
Pensioner räddningstjänsten	75 200	58 200	64 300	69 800	Se kap 6, Räddningstjänstförbundet
Stärkt klimatanpassning	10 000	10 000	10 000	10 000	Enligt Politiska prioriteringar i budget 2025
Räddningstjänsten-brandförebyggande arbete (människan bakom uniformen)		3000	3000	3000	Se kap 5, Människan bakom uniformen
Samordningsförbundet	15 375	15 852	16 343	16 866	Uppräknat med PKV utifrån Göteborgs andel av finansieringen till samordningsförbundet 2025.
Pensionskostnader	2 757 000	2 610 000	2 811 000	2 924 000	Se kap 6, Pensionskostnader
Finansiering intern pensionsavgift	-1 780 000	-1 870 000	-1 890 000	-1 960 000	Se kap 6, Pensionskostnader
Arenauppdraget	10 000	14 000	14 000	14 000	Se kap 6, Arenauppdraget
Kapitalkostnader (exploateringsnämnden, idrotts- och föreningsnämnden och stadsmiljönämnden samt kommunbidragsfinansierad verksamhet inom kretslopp- och vattennämnden samt stadsfastighetsnämnden)	836 000	1 100 000	1 250 000	1 400 000	Se kap 5, investeringsnomineringar
Förstärka arbetet med jämlikt Göteborg	3 000	3 000	3 000	3 000	Enligt Politiska prioriteringar i budget 2025
Subvention av periodkort		130 000	130 000	130 000	Se kap 5, Subvention periodkort
Avsättning arbetstidsinnovationer	15 000	15 000	15 000	15 000	Enligt Politiska prioriteringar i budget 2025
Avsättning för gränssnittsärenden		10 000			Se kap 5, Föregående års uppdrag kring gränssnitt
Kulturhuset Vingen	4 000				Enligt politiska prioriteringar i budget 2025
Avsättning för insatser mot kriminalitet		30 000	30 000	30 000	Enligt politiska prioriteringar i budget 2025

Poster som hanteras genom beslut av andra nämnder styrelser					
<u>Medel som hanteras genom beslut av Miljö- och klimatnämnden</u>					
Klimatkontrakt	700	700	700	700	Ingen ny bedömning
<u>Medel som hanteras genom redovisning i kommunstyrelsens uppföljningsrapporter</u>					
Extern visseblåsarfunktion	700	700	700	700	Ingen ny bedömning

Personal-/kompetensförsörjning	15 500	14 000	14 000	14 000	Se kap 6, Personal- och kompetensförsörjningsnslaget
Krisberedskap och civilt försvar, förmågehöjande åtgärder	15 000	12 000	15 000	15 000	Se kap 5, Civil beredskap och förmågehöjande åtgärder
Etablera förutsättningar för AI	5 000				Enligt politiska prioriteringar i budget 2025
<u>Trygghetsfrämjande åtgärder</u>					
LOV 3 områden (Avropas kommunstyrelsen)	34 000	34 850	35 950	35 950	Ingen ny bedömning
Förstärkt kamerabevakning (Avropas Stadsmiljönämnden)	5 000	5 000	5 000	5 000	Ingen ny bedömning
Samverkanslokaler (avropas kommunstyrelsen och Socialnämnd Centrum)	1 500	2 000	2 000	2 000	Ingen ny bedömning
Trygghetspott	15 000	15 000	15 000	15 000	Politiska prioriteringar enligt budget 2025
<u>Medel som hanteras genom beslut av Kretslopp och vattennämnden</u>					
Dagvatten och skyfall	11 000	12 000	12 000	12 000	Ingen ny bedömning
Kretslopp och vatten västsvenska paketet	2 000	2 000	2 000	2 000	Ingen ny bedömning
Nedlagda deponier	1 000	1 000	1 000	1 000	Ingen ny bedömning
Driftskostnader tillkommande anläggningar skyfall	300	500	700	1 000	Se kapitel 5, enligt investeringsnominering KOV
<u>Medel som hanteras genom beslut i Stadsmiljönämnden som fördelar medlen mellan berörda nämnder</u>					
Enkelt avhjälpna hinder	10 000	15 000	15 000	15 000	Politiska prioriteringar enligt budget 2025
Citysamverkan	1 000	1 000	1 000	1 000	Ingen ny bedömning
Säsongsbelysning inom Citysamverkan	2 000	2 000	2 000	2 000	Politiska prioriteringar enligt budget 2025
<u>Medel som hanteras genom beslut av socialnämnderna och idrotts- och föreningsnämnden</u>					
Fritidsbanker	13 000	16 000	16 000	16 000	Ingen ny bedömning
<u>Medel som hanteras genom beslut av grundskolenämnden, utbildningsnämnden och stadsmiljönämnden</u>					
Sommarlovskort	33 000	33 000	33 000	33 000	Ingen ny bedömning
<u>Medel som hanteras genom beslut av socialnämnd centrum</u>					
Beredskap för kostnader för temporära bostäder	3 000	2 000	2 000	2 000	Se kap 6, Temporära bostäder
<u>Medel som hanteras genom beslut av exploateringsnämnden</u>					
Beredskap för ökade kostnader för temporära bostäder	17 000	17 000	17 000	17 000	Se kap 6, Temporära bostäder
<u>Medel som hanteras genom socialnämnden Hisingen</u>					
Finansiering brandoffer anhörigförening	1 000	500	500	500	Politiska prioriteringar enligt budget 2025
<u>Medel som hanteras genom beslut av kulturnämnden och förskolenämnden</u>					
Alfons Åbergs kulturhus	2 000	2 000	2 000	2 000	Ingen ny bedömning
<u>Medel som hanteras genom beslut av grundskolenämnden och utbildningsnämnden</u>					

Gratis mensskydd på alla kommunala högstadie- och gymnasieskolor	5 000	5 000	5 000	5 000	Ingen ny bedömning
<u>Medel som hanteras genom beslut av idrotts- och föreningsnämnden</u>					
Driftskostnader tillkommande anläggningar	13 500	33 500	59 500	64 500	Enligt investeringsnominering IOFN
<u>Medel som hanteras genom beslut i stadsfastighetsnämnden som fördelar medlen mellan berörda nämnder</u>					
Evakuerings- och omställningskostnader	113 000	161 000	165 000	169 000	Enligt stadsfastighetsför bedömning Se kap 5.
<u>Medel som hanteras genom beslut av stadsmiljönämnden</u>					
Driftskostnader tillkommande anläggningar	44 660	62 100	82 100	102 100	Enligt investeringsnominering SMN
<u>Medel som hanteras genom beslut i kulturnämnden</u>					
Driftskostnader tillkommande anläggningar	5 400	5 400	10 500	23 200	Se Kapitel 5, framställningar från nämnder och styrelser
<u>Medel som hanteras genom beslut av socialnämnderna</u>					
Förstärka helg- och lovaktiviteterna 2025	13 000	13 000	13 000	13 000	Kommentar enligt beslut i kompletteringsbudget
Brotts och drogförebyggande arbete	5 000	5 000	5 000	5 000	Politiska prioriteringar enligt budget 2025

<u>Ej inarbetade poster att värdera i det politiska budgetarbetet</u>					
Innovation i fastighetsutvecklingen (avrop stadsfastighetsnämnden)		15 000	15 000	15 000	Se kap 5 Viktiga faktorer med påverkan på stadens intäkter och kostnader
Utökad basfinansiering Lindholmen Science Park		400	400	400	Se kap 5 Framställningar från nämnder/ styrelser
Upprustning av skyddsrum inom befintliga lokalbeståndet		10 000	10 000	10 000	Se kap 5, Uppdrag kring lokalkostnader civil beredskap och klimatanpassning
Hantering risker vinterkostnader (i kap 5 beskrivs olika alternativ för hantering av vinterkostnader där de olika vägvalen medför behov av kommuncentrala beredskapsmedel)					Se kap 5, Uppdrag vinterkostnader.

6.3 Nämnder

6.3.1 Förutsättningar per nämnd (drift och investering)

Nedan redovisas per nämnd utvecklingen av intäkter, kostnader, kommunbidrag, resultat och antal årsarbetare för åren 2022-2024 samt prognos för 2025.

För investerande nämnder redovisas per nämnd inkomster och utgifter (varav re- respektive nyinvesteringar), från investerings- och exploateringsverksamhet.

Nämndernas intäkter inkluderar finansiella intäkter och kommuninterna bidrag. Taxor och avgifter samt statsbidrag per nämnd redovisas som en del av nämndernas intäkter. Här redovisas dock inte prognos avseende 2025. För specifikation om vilka taxor och avgifter respektive nämnd har, se bilaga *Taxor och avgifter*.

Nämndernas kostnader inkluderar finansiella kostnader och avskrivningar. Nettokostnad är inklusive finansnetto och kommuninterna bidrag. Förvaltningsinterna kostnader och intäkter har eliminerats. Kommunbidrag är enligt budget 2025–2027 samt eventuella justeringar beslutade under 2025. Prognos 2025 avser den som lämnats i delårsrapport mars.

6.3.1.1 Exploateringsnämnden

Driftverksamhet

De senaste årens utveckling

Nämnden är nybildad från och med 2023. Någon historik finns därmed inte tillgänglig för 2022.

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	0	1 120	1 041	1 176
- varav taxor och avgifter	0	15	20	
- varav statsbidrag	0	12	16	
Kostnader	0	-1 331	-1 101	-1 311
Nettokostnad	0	-212	-60	-135
Kommunbidrag	0	127	134	135
Resultat	0	-75	74	0
Antal årsarbetare	0	358	376	385

Nämnden har ansvar för kommunens strategiska markförsörjning och utövar den formella ägarrollen till kommunens fasta egendom. Nämnden ansvarar för kommunens samlade exploateringsverksamhet.

Kostnader för subventionering av trygghetsboenden ingår i exploateringsnämndens ram, läs mer i kapitel 5 under rubrik *Målsättning för trygghetsboenden*. Då etableringen inte når planerade volymer har en nedrevidering av så väl de felaktigt inarbetade utökningarna för 2025 om 3,7 mnkr samt för 2026 om ytterligare 1,9 mnkr inarbetats i ramen för 2026.

Kostnader kopplade till temporära bostäder till nyanlända enligt bösättningslagen har genom åren delvis finansierats inom fastighetsnämndens ram och delvis genom avrop från

kommuncentrala medel. Från och med 2023 har dessa placerats inom exploateringsnämndens ansvarsområde. Stadsledningskontoret har år 2026-2028 inarbetat 17 mnkr i kommuncentrala medel som kan avropas genom beslut i nämnden. Beloppet är oförändrat i förhållande till 2025. Därutöver har stadsledningskontoret inarbetat 4 mnkr i nämndens kommunbidrag utifrån mottagandet enligt statlig ersättning för etableringsinsatser och introduktion för nyanlända. I förhållande till 2025 innebär det en ökning med 500 tkr. Läs mer i kapitel 6 under rubrik *Temporära bostäder* samt i kapitel 5 under rubrik *Fördelning av statlig ersättning för etableringsinsatser och introduktion för nyanlända personer*.

Exploateringsnämnden	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	135 030	135 030	135 030	135 030
<i>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF:s budgetbeslut 2025</i>				
Utökad budgetram för finansiering av trygghetsbostäder		1 900	1 900	1 900
Utökade resurser högvattenskydd		6 000	6 000	6 000
Uppdatering schablonmedel			-1 000	-1 000
Projektering och efterföljande driftbidrag av stadsdelsväxthus (Ökning 2026)		1 000	1 000	1 000
<i>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</i>				
Investeringsrelaterade kostnader höjning av grundnivå		10 000	10 000	10 000
Förändring schablonmedel		500	-500	-1 000
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		4 077	4 077	4 077
Justerad budgetram för finansiering av trygghetsbostäder		-5 600	-5 600	-5 600

Investerings- och exploateringsverksamhet

Investeringsvolym

Exploateringsnämnden	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nominerad bruttoinvestering	1 543	850	900	900	950	1 600	2 250	1 950
varav re-/ersättningsinvest	2							
varav nyinvestering	1 541	850	900	900	950	1 600	2 250	1 950
Investeringsinkomster	289	300	250	350	300	450	600	450
Nominerad nettoinvestering	1 254	550	650	550	650	1 150	1 650	1 500
Nettobudget enligt KF budget 2025-2027		550	550	650	650	800	1 000	950
Ökning/minskning nominering jmf med beslutad nettobudget				-100	0	350	650	550

Exploateringsnämndens investeringar består till allra största delen av nyinvesteringar, främst markförvärv och större namngivna investeringsprojekt. Nämnden nominerar investeringar om 5,5 mdkr för de kommande 5 åren där stora delar av volymerna avser pågående projekt i genomförandefas eller där genomförande väntas påbörjas inom kort.

Investeringar för åren 2026 och 2027 avser främst markförvärv och namngivna större infrastrukturprojekt och ligger ungefär på samma nivå som den av kommunfullmäktige beslutade budgeten för 2025-2027. Från 2028 ökar nämndens behov av investeringsmedel jämfört med tidigare års nominering.

För de namngivna projekten har Bangårdsförbindelsen och Spårväg i Alléstråket tillkommit sedan förra nomineringen. Bangårdsförbindelsen har dock ingen nettopåverkan på investeringsnomineringen då nämnden räknar med att få projektets investeringsutgifter täckta med investeringsbidrag från Västsvenska paketet. Spårväg i Alléstråket påverkar dock nämndens behov av ökade investeringsmedel från 2029 och framåt. Projekten Fiskebäcks hamn och Gång- och cykelbron har i denna nominering utökat sin investeringsprognos sen förra årets nominering vilket framför allt påverkar åren 2028 och 2029. En annan anledning till nämndens ökade behov av investeringsmedel är att det gjorts en överenskommelse med stadsmiljöförvaltningen om att skattefinansierade projekt som görs i samband med exploateringar ska nomineras in av exploateringsnämnden. Tidigare har dessa projekt nominerats in av stadsmiljönämnden.

Nämnden har, precis som i förra årets nomineringar, gjort ett schablonmässigt avdrag om 30 procent av den totala investeringsvolymen för de namngivna projekten.

Exploateringsvolym

Exploatering (mnkr)	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Exploateringsnämnden								
Exploateringinkomster	1 051	1 225	1 145	1 500	2 100	1 600	1 450	1 250
Exploateringsutgifter	1 271	975	1 145	1 350	1 875	1 400	1 300	1 150
varav Kvartersmarksutveckling	287	360	420	350	625	350	300	200
varav Exploateringsfinansierad allmän plats	830	550	650	900	1 050	850	800	750
varav Skattefinansierad allmän plats	154	65	75	100	200	200	200	200
Exploateringsnetto	-220	250	0	150	225	200	150	100
Exploateringsnetto enligt KF budget 2025-2027			250	515	50	575	305	
Ökning/minskning nominering jmf med beslutad nettobudget			-250	-365	175	-375	-155	

Exploateringsvolymerna har reviderats ned både vad det gäller inkomster och utgifter under perioden i förhållande till föregående års nomineringar. Konjunkturläget innebär lägre takt i stadsutvecklingen, minskad betalningsvilja och att exploatörer avvaktar så väl köp av byggrätter och uppstart av beslutade projekt. Det innebär minskade eller förskjutna intäkter och att

framdriften i stadens utbyggnad sjunker. Inkomsterna från markförsäljningar sjunker kraftigare än utgifterna, då kommunen fortsatt behöver bygga ut allmän plats inom ramen för pågående projekt. Förändringen innebär lägre volymer och en nedrevidering av exploateringsnettot för den kommande femårsperioden på närmre en miljard perioden med i storleksordningen en halv miljard i förhållande till tidigare nomineringar och uppgår till cirka 0,8 mdkr. Det innebär att nämnden fortsatt väntas nå målsättningen om god ekonomisk hushållning, men att nedgången minskar marginalerna för att kunna hantera ytterligare negativa svängningar i konjunkturen, hantera förändringar i pågående projekt eller att kunna omhänderta nya projekt med betydande finansiella underskott. Revideringarna baseras på schablonmässiga neddragningar av inkomster och utgifter för att skapa förutsättningar för en ökad budgetföljsamhet. Nämnden lyfter därför att utgifter och inkomsterna är osäkra både vad det gäller storlek och när de uppstår.

6.3.1.2 Förskolenämnden

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	565	587	580	592
- varav taxor och avgifter	241	262	268	
- varav statsbidrag	199	187	185	
Kostnader	-5 107	-5 412	-5 466	-5 732
Nettokostnad	-4 542	-4 825	-4 886	-5 140
Kommunbidrag	4 481	4 777	5 059	5 140
Resultat	-61	-48	173	0
Antal årsarbetare	6 640	6 709	6 153	6 296

För 2022 fick nämnden mandat av kommunstyrelsen att ianspråkta upp till 130 mnkr av det egna kapitalet. Nämnden beslutade dessutom enligt gällande regler att själv ianspråkta 22 mnkr av det egna kapitalet och budgeterade därför med ett negativt resultat och användande av eget kapital på sammanlagt 152 mnkr. Nämndens resultat blev 91 mnkr i överskott mot det budgeterade resultatet om -152 mnkr. I resultatet ingick en del statsbidrag som inte budgeterats fullt ut i verksamheterna.

Ett trendbrott inträffade när antalet 1-5 åringar började minska i staden. För 2023 uppstod ett negativt resultat som främst förklarades av högre personalkostnader då anpassningen till det lägre barnantalet inte skedde fullt ut. Nämnden erhöll totalt 75 mnkr i tilläggsbudget under 2023.

För 2024 ökade personalomkostnadspålägget mer än tilldelad indexkompensation. Trots det redovisades ett positivt resultat som förklarades av att åtgärder för färre barn vidtagits samtidigt som nämnden tilldelades kompletteringsbudget på 100 mnkr och att kommunbidraget grundades på fler barn i åldern 1-5 år än vad utfallet sedan blev.

Riktade statsbidrag

De riktade statsbidragen till förskolenämnden beräknas 2025 till närmare 193 mnkr. Inga nya tillkommande bidrag är aviserade för 2026. Det samlade bidraget

kvalitetshöjande åtgärder i förskolan återgår till lägre nivåer 2026 och 2027 efter att ha förstärkts i budget 2025. För bidragen avseende Specialpedagogik för lärande, litteratur och utveckla språk och matematikundervisning finns i dagsläget ingen information om de kommer fortsätta eller inte.

Riktade statsbidrag (mnkr)	2025	2026
Kvalitetshöjande åtgärder	173,0	156,0
Lärarlönelyft	6,5	6,5
Specialpedagogik för lärande	2,0	-
Inköp av litteratur	5,5	-
Summa övriga bidrag	6,0	0,5
Uppskattad summa:	193,0	163,0

Göteborgs kostnadsnivå jämfört med övriga storstäder och referenskostnad

I tabellen nedan redovisas Göteborgs nettokostnad per invånare för förskola och öppen förskola jämfört med övriga storstäder och ett genomsnitt för riket. För 2024 finns i nuläget endast preliminära uppgifter tillgängliga för Göteborg och Malmö.

En jämförelse görs också med referenskostnaden för Göteborg. Referenskostnaden beräknas utifrån nettokostnaden per invånare för riket med hänsyn tagen till Göteborgs strukturella förhållanden enligt kostnadsutjämningen. Nettokostnadsavvikelsen visar förhållandet mellan Göteborgs kostnad per invånare och referenskostnaden uttryckt i procent. Ett positivt värde anger att Göteborgs nettokostnad är högre än den förväntade och ett negativt värde att nettokostnaden är lägre.

Nettokostnad förskola inkl öppen förskola, kronor per invånare

	2022	2023	2024
Göteborg	7 578	7 999	7 996
Stockholm	7 811	8 273	-
Malmö	8 148	8 487	8 678
Riket	7 146	7 586	-
Referenskostnad Göteborg	7 201	7 676	7 882
Nettokostnadsavvikelse %	5,2	4,2	1,4

Befolkningsförändringar

I årets budgetförutsättningar har stadsledningskontoret arbetat in befolkningsförändringarna för åren 2026-2028 jämfört med 2025 enligt stadsledningskontorets förslag till anpassad modell utifrån längre omställningstid. Beräkningarna utgår ifrån årets befolkningsprognos. För förskolenämnden är beräkningen enligt uppställningen nedan:

Förskolenämnden	2025	2026	2027	2028
Ram enl budget 2025 (tkr)	5 140 070			
Medelbefolkning 1-5 år enl PR 2024	32 446			
Kronor per inv 1-5 år	158 422			
Medelbefolkning 1-5 år enl PR 2025	31 982	31 454	30 757	30 198

Förändring antal inv PR2025 jmf med 2025 enl PR2024	-464	-992	-1 689	-2 248
Förändrat resursbehov, enligt nuvarande modell (antal inv x kr per inv), tkr	-157 075	-267 574	-356 132	
Effekt av längre omställningstid	78 538	66 894	0	
Förändrat resursbehov, enligt SLK:s förslag till ny modell (antal inv x kr per inv), tkr	-78 538	-200 681	-356 132	

Antalet barn i åldrarna 1-5 år har sjunkit successivt de senaste åren som ett resultat av att födelsetalen har minskat och att flyttrörelserna varit någorlunda stabila. Under 2022 föddes det betydligt färre barn än tidigare år, en trend som också har fortsatt åren därefter. I årets befolkningsprognos förväntas det födas färre barn på sikt än i jämförelse med föregående prognos, detta på grund av förändrade antagandet från SCB i riksprognosen. I den nuvarande prognosen antas antalet födda vända uppåt först 2028 men det finns stora osäkerheter kring den framtida fruktsamheten såväl i Göteborg som nationellt.

För samtliga år inom planperioden innebär PR2025 färre barn i åldern 1-5 år. Föregående års budget var baserad på ett högre barnantal än vad utfallet sedan blev. Även innevarande års budget är baserad på ett högre barnantal än vad nuläget visar. Dessa justeringar av kommunbidraget ingår i den föreslagna justeringen för 2026. Sammantaget kan konstateras att behovet av förskoleverksamhet de kommande åren sjunker i och med ett lägre barnafödande och leder till ett minskat resursbehov hos förskolenämnden.

Förskolenämnden	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	5 141 520	5 141 520	5 141 520	5 141 520
<u>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF:s budgetbeslut 2025</u>				
Säkra finansiering för kommunfullmäktiges uppdrag att vidareutbilda befintlig personal på betald arbetstid (utökning 2026)		700	700	700
Förändring schablonmedel			-7 000	-7 000
<u>Justeringar i kompletteringsbudget februari 2025</u>				
Ökat deltagande förskola genomförs ej - justering enligt finansieringsprincipen	-2 700	-2 700	-2 700	-2 700
Klimatanpassning	1 250			
<u>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</u>				
Befolkningsförändring 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		-78 538	-78 538	-78 538
Uppräknings PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		156 425	156 425	156 425
Förändring schablonmedel		-1 000	-2 500	-4 500

Ej inarbetade poster att värdera i det politiska budgetarbetet

Överföring av medel avseende Center för skolutveckling från utbildningsnämnden (SLK-2024-01230) 4 662 tkr 2026 och framåt

6.3.1.3 Grundskolenämnden

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	1 182	1 155	1 256	1 168
- varav taxor och avgifter	151	163	166	
- varav statsbidrag	610	590	643	
Kostnader	-10 086	-10 571	-11 146	-11 387
Nettokostnad	-8 904	-9 416	-9 891	-10 219
Kommunbidrag	9 017	9 412	10 047	10 219
Resultat	114	-4	156	0
Antal årsarbetare	9 810	9 967	9 604	9 500

För 2022 uppgick resultatet till 114 mnkr inklusive bortbokning av en uppbokad risk för skadestånd till fristående skola med 100 mnkr. I resultatet ingick statlig ersättning för sjuklönekostnader avseende första kvartalet, högre övriga statsbidrag samt lägre personalomkostnadspålägg än budgeterat. Under 2023 arbetade nämnden med anpassningar i verksamheten då kostnadsnivån och antalet årsarbetare var för hög i förhållande till beslutad budget samtidigt som statsbidragen minskade. Nämnden redovisade slutligen ett underskott på 4 mnkr.

För 2024 ökade personalomkostnadspålägget mer än tilldelad indexkompensation. Trots det redovisades ett positivt resultat som förklarades av att åtgärder för färre barn vidtagits samtidigt som nämnden tilldelades kompletteringsbudget på 100 mnkr och att kommunbidraget grundades på fler barn i åldern 6-15 år än vad utfallet sedan blev.

Riktade statsbidrag

De riktade statsbidragen till grundskolenämndens ansvarsområde beräknas 2025 till cirka 640 mnkr i likhet med 2024 års utfall. För 2025 tillkommer statsbidrag för ökade kostnader i samband med uteblivna nationella digitala prov, för att införa säkerhetsåtgärder för ökad skolsäkerhet och bidrag för skolor mot brott vilket regeringen också avser årligen skjuta till medel för. I dagsläget är tilldelningen av statsbidragen inte ännu känd.

En förstärkning av kunskapsbidraget gjordes för 2025 men återgår 2026 till dagens nivå. I tabellen nedan redovisas de viktigaste riktade statsbidragen och prognostiserade belopp till nämnden för 2025-2026.

Riktade statsbidrag (mnkr)	2025	2026
Stärkt Kunskapsresultat (tidigare Likvärdig skola)	353,5	324,0

Lärarlönelyftet	70,0	70,0
Arbetsmiljö och arbetsvillkor, lärare	33,0	-
Karriärtjänster	50,0	50,5
Asylsökande	10,0	10,0
Specialpedagogik (flera bidrag)	27,0	27,0
Lärarassistenter	15,0	15,0
Fortbildning av förskollärare och lärare	14,0	14,0
Litteraturbidraget	11,0	11,0
Läxhjälp	8,0	8,0
Personalförstärkning elevhälsan	3,0	3,0
Skolsociala team	9,0	9,0
Förberedande dansarutbildning	5,5	5,5
Skapande Skola	5,0	5,0
Summa övriga bidrag	26,0	21,0
Uppskattad summa:	640,0	573,0

Göteborgs kostnadsnivå jämfört med övriga storstäder och referenskostnad

I tabellen nedan redovisas Göteborgs nettokostnad per invånare för grundskola inklusive förskoleklass, fritidshem och öppen fritidsverksamhet jämfört med övriga storstäder och ett genomsnitt för riket. För 2024 finns i nuläget endast preliminära uppgifter tillgängliga för Göteborg och Malmö.

En jämförelse görs också med referenskostnaden för Göteborg. Referenskostnaden beräknas utifrån nettokostnaden per invånare för riket med hänsyn tagen till Göteborgs strukturella förhållanden enligt kostnadsutjämnningen. Nettokostnadsavvikelsen visar förhållandet mellan Göteborgs kostnad per invånare och referenskostnaden uttryckt i procent. Ett positivt värde anger att Göteborgs nettokostnad är högre än den förväntade och ett negativt värde att nettokostnaden är lägre.

Nettokostnad grundskola inkl förskoleklass och fritidshem per invånare

	2022	2023	2024
Göteborg	14 574	15 028	15 699
Stockholm	14 897	15 883	-
Malmö	14 445	15 085	15 378
Riket	14 622	15 553	-
Referenskostnad Göteborg	12 966	13 698	14 156
Nettokostnadsavvikelse %	12,4	9,7	10,9

Befolkningsförändringar

I årets budgetförutsättningar har stadsledningskontoret arbetat in befolkningsförändringarna för åren 2026-2028 jämfört med 2025 enligt stadsledningskontorets förslag till anpassad modell utifrån längre omställningstid. Beräkningarna utgår ifrån årets befolkningsprognos. För grundskolenämnden är beräkningen enligt uppställningen nedan:

Grundskolenämnden	2025	2026	2027	2028
-------------------	------	------	------	------

Ram enl budget 2025 (tkr)	10 218 520			
Medelbefolkning 6-15 år enl PR 2024	64 161			
Kronor per inv 6-15 år	159 265			
Medelbefolkning 6-15 år enl PR 2025	63 282	62 622	62 234	61 855
Förändring antal inv PR2025 jmf med 2025 enl PR2024	-879	-1 539	-1 927	-2 306
Förändrat resursbehov (antal inv x kr per inv), tkr		-245 109	-306 904	-367 265
Effekt av längre omställningstid		122 554	76 726	0
Förändrat resursbehov, enligt SLK:s förslag till ny modell (antal inv x kr per inv), tkr		-122 554	-230 178	-367 265

Befolkningsprognosen över antalet invånare 6-15 år är lägre i PR2025 jämfört med PR2024. Det innebär att resursbehovet inom grundskolenämnden till följd av lägre invånarantal antas minska. I prognosen finns en osäkerhet kring flyttmönstren, både inom landet och mot utlandet samt kring antalet födda. Enligt PR2025 ser minskningen av antalet invånare 6-15 år ut att hålla i sig fram till 2037, vilket är några år längre än föregående års befolkningsprognos.

Grundskolenämnden	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	10 208 570	10 208 570	10 208 570	10 208 570
<u>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF's budgetbeslut 2025</u>				
Digitala och centralt rättade nationella prov (justering enl finansieringsprincipen, se ovan)		-3 000	-3 000	-3 000
Förändring schablonmedel			-9 000	-9 000
Förebyggande mot prostitution, människohandel och sexuell exploatering. (SLK-2022- 00921) (endast 2025)		-1 100	-1 100	-1 100
Avfallssnål grundskola (minskning, se ovan)		-1 000	-5 500	-5 500
Normkritisk granskning av unga hbtqi-personers arbetsmiljö. (ettåriga medel år 2025)		-1 000	-1 000	-1 000
Utöka antalet platser på kulturskolan (utökning från 5 000 tkr se ovan)		5 000	5 000	5 000
<u>Justeringar i kompletteringsbudget februari 2025</u>				
Stärkta skolbibliotek (justering enl finansieringsprincipen)	9 500	9 500	9 500	9 500
Klimatanpassning	450			
<u>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</u>				
Stärkta skolbibliotek (justering enl finansieringsprincipen) utökning 2026		9 500	9 500	9 500
Befolkningsförändring 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		-122 554	-122 554	-122 554
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		311 888	311 888	311 888

217

Förändring schablonmedel	1 000	-1 500	-5 500
<u>Ej inarbetade poster att värdera i det politiska budgetarbetet</u>			
Överföring av medel avseende Center för skolutveckling från utbildningsnämnden (SLK-2024-01230) 9 325 tkr 2026 och framåt			

6.3.1.4 Idrotts- och föreningsnämnden

Driftverksamhet

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	167	169	331	350
- varav taxor och avgifter	89	111	119	
- varav statsbidrag	1	0	0	
Kostnader	-732	-813	-919	-956
Nettokostnad	-554	-644	-588	-606
Kommunbidrag	571	666	584	609
Resultat	17	33	-3	3
Antal årsarbetare	378	397	411	415

Nämnden finansieras till del av intäkter, som primärt kommer från nämndens anläggningar. Pandemin hade stor påverkan på nämndens verksamhet med en betydande nedgång av antalet besökare till nämndens anläggningar och därmed också lägre intäkter. Besöksantalet har återhämtat sig under senare år, men ligger fortsatt under nivåerna före pandemin. Gymmen har dock sett en kraftig ökning av besökare och har nu fler besök än före pandemin.

Från och med 2024 avsätts medel för nämndens kapitalkostnader kommuncentralt för månadsvis avrop i takt med att kostnaderna uppstår. Även driftskostnader för tillkommande anläggningar till följd av nyinvesteringar avsätts sedan 2024 kommuncentralt för avrop i takt med att anläggningarna tas i bruk. Den förändrade hanteringen medför att nämnden sedan 2024 har ett minskat kommunbidrag, men högre intäkter från kommuncentrala avrop.

I tidigare års budgetbeslut inarbetades en utökning av nämndens kommunbidrag med 14 mnkr år 2026 avseende Frölundabadet. Nämnden flaggade i verksamhetsnominering inför budget 2024-2026 upp ett behov av resurstillskott till följd av utökad hyra efter renovering (badet ägs och renoveras av stadsfastighetsnämnden). Stadsledningskontoret konstaterar dock att den långsiktiga bedömningen av lokalkostnader som stadsfastighetsnämnden tagit fram (se kapitel 5 lokaler och lokalkostnader) inte speglar ökade hyreskostnader på den nivån.

Stadsledningskontoret har justerat den tidigare inarbetade utökningen baserat på uppgifter från stadsfastighetsförvaltningen. Bedömningen är dock osäker och kan påverkas av bland annat ränteutveckling och när projekten färdigställs. Idrotts- och föreningsnämnden behöver därför återkomma med uppdaterad bedömning av behov inför kommande års budgetförutsättningar.

Idrotts- och föreningsnämnden	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	602 100	602 100	602 100	602 100
<i><u>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF:s budgetbeslut 2025</u></i>				
Frölundabadet		14 000	14 000	14 000
Extra beredskapspengar till föreningar i kris med särskild betydelse för lokalsamhället (till och med 2025)		-1 000	-1 000	-1 000
Karta för att marknadsföra Göteborgs idrottsföreningar (minskning från 1 000 tkr 2025, se ovan)		-500	-500	-500
<i><u>Justeringar i kompletteringsbudget februari 2025</u></i>				
Tillkommande anläggningar	7 000	7 000	7 000	7 000
<i><u>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</u></i>				
Investeringsrelaterade kostnader höjning av grundnivå		5 000	5 000	5000
Justerad bedömning Frölundabadet		-13 100	-8 000	-8 000
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		18 836	18 836	18 836

Investerings- och exploateringsverksamhet

Investeringsvolym

Idrott- och föreningsnämnden	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nominerad bruttoinvestering	221	600	528	950	1 350	1 650	1 800	1 900
varav re-/ersättningsinvest	115	248	170	350	350	300	300	500
varav nyinvestering	106	352	358	600	1 000	1 350	1 500	1 400
Investeringsinkomster	2							
Nominerad nettoinvestering	219	600	528	950	1 350	1 650	1 800	1 900
Nettobudget enligt KF budget 2025-2027		600	600	800	1 050	1 350	1 450	
Ökning/minskning nominering jmf med beslutad nettobudget				150	300	300	350	

Idrotts- och föreningsnämndens investeringsvolym ökar kraftigt kommande år framför allt till följd av planerade investeringar i nytt Centralbad och ersättning för Valhalla sporthallar. Sammantaget nominerar nämnden för kommande femårsperiod investeringar om 7,6 mdkr. Av de totala investeringarna avser 5,8 mdkr nyinvestering och 1,8 mdkr reinvesteringar.

I förhållande till föregående års nominering innebär årets nominering en utökning med cirka 1,1 mdkr. Utökningen avser framför allt Centralbadet och ersättning Valhalla sporthallar där en utökning skett med drygt 800 mnkr för planperioden jämfört med föregående års nominering. Utökningen beror på att föregående års nominering byggde på det investeringsunderlag som fanns för nytt centralbad i 2021 års prisnivå. Under året har en fördjupad förstudie samt handlingar för ett inriktningsbeslut gällande centralbad och sporthallar tagits fram.

Nämndens ökade investeringstakt kommande år innebär en kraftigare kapitalkostnadsutveckling på sikt.

6.3.1.5 Inköps- och upphandlingsnämnden

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	90	141	130	144
- varav taxor och avgifter	0	0	0	
- varav statsbidrag	0	0	0	
Kostnader	-84	-138	-134	-145
Nettokostnad	6	3	-4	-1
Kommunbidrag	8	8	6	5
Resultat	14	11	2	4
Antal årsarbetare	84	96	99	108

Inköps- och upphandlingsnämnden finansieras till största del genom provisionsintäkter från ramavtal. Provisionsintäkterna påverkas av omsättningen på gemensamma ramavtal vilket innebär att intäkterna varierar mellan åren. Kostnadsökningen är framför allt följd av en utökning av nämndens verksamhet, där ett större ansvar kopplat till utvecklingen av stadens inköpsstrategiska arbete lagts på nämnden. Det höga positiva resultatet för 2022 kan i princip hänföras till ökade provisionsintäkter till följd av volym och prisökningar. Under 2023 blev nämnden en av tre leverantörer av digitala tjänster, med fokus på att utveckla och förvalta digitala tjänster som stödjer stadens gemensamma inköpsprocess. Det förändrade uppdraget bidrar till att både intäkter och kostnader har ökat under 2023. Under 2024 hade nämnden lägre personalkostnader till följd av vakanser och förskjutningar i rekryteringar, samt minskade kostnader för utveckling och konsulter vilket bidragit till lägre kostnader och lett till det sammantagna positiva resultatet.

I kapitel 5 redovisas tillkommande uppdrag och finansiering av dessa. Mer information om uppdragen finns under rubriken ”Fattade beslut och pågående ärenden”.

Inköps- och upphandlingsnämnden	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	5 050	5 050	5 050	5 050
<i>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF:s budgetbeslut 2025</i>				
Arbete mot arbetsmarknadsexploatering (endast 2025)		-1 000	-1 000	-1 000

Ej inarbetade poster att värdera i det politiska budgetarbetet

Hantering av riskbranscher samt utöka och utveckla arbetsplatskontroller (2026: 10-12 mnkr, 2027 och framåt 17-20 mnkr)

6.3.1.6 Kommunledning

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	174	202	176	201
- varav taxor och avgifter	2	-1	106	
- varav statsbidrag	20	17	18	
Kostnader	-543	-574	-543	-593
Nettokostnad	-369	-372	-367	-392
Kommunbidrag	383	386	395	398
Resultat	14	14	29	6
Antal årsarbetare	263	256	244	248

Stadsledningskontoret har ett kommunbidrag för att driva det grunduppdrag som ligger på kommunstyrelsen. Kontorets uppdrag varierar dock i omfattning över tid, främst utifrån vilka uppdrag som ges av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i budget eller löpande under året. År 2024 gjordes en överföring av kommunbidrag då det stadengemensamma dataskyddsarbetet flyttade över från Intraservice till kommunstyrelsen.

I kapitel 5, avsnitt Civil beredskap och förmågehöjande åtgärder, redovisas tillkommande uppdrag och krav avseende civil beredskap, säkerhetsskydd och informationssäkerhetsarbete. Kommunstyrelsens ram förstärks och kommuncentrala medel för avrop kvarstår.

Kommunledningen	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	397 780	397 780	397 780	397 780
<u>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF:s budgetbeslut 2025</u>				
Frysta heltidsarvoden (-1 200 2025, tar bort besparing 2026-)		1 200	1 200	1 200
Samordning av systematiskt arbetsmiljöarbete, rehab med mera (endast 2025 och 2026)			-2 000	-2 000
Språkkartläggning (endast 2025)		-2 000	-2 000	-2 000
<u>Justeringar i kompletteringsbudget februari 2025</u>				

Förtroendevaldas trygghet - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	100	100	100	100
<u>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</u>				
Förtroendevaldas trygghet - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen utökning 2026		100	100	100
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)	12 306	12 306	12 306	12 306
Överföring till nämnden för funktionsstöd avseende medel för utvecklingsinsatser		-700	-700	-700
Civil beredskap och förmågehöjande åtgärder (överfört från kommuncentral avropspott)	8 000	8 000	8 000	8 000
<u>Ej inarbetade poster att värdera i det politiska budgetarbetet</u>				
Överföring av uppdrag från kommunstyrelsen till ÄVO att samordna offentliga måltider (-500 tkr 2026 och framåt)				

6.3.1.7 Kretslopp- och vattennämnden

Driftverksamhet

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	1 773	2 017	2 404	2 568
- varav taxor och avgifter	1 603	1 852	2 116	
- varav statsbidrag	2	3	117	
Kostnader	-1 773	-2 017	-2 404	-2 568
Nettokostnad	54	0	0	0
Kommunbidrag	0	0	0	0
Resultat	53	113	0	0
Antal årsarbetare	555	591	621	630

Kretslopp- och vattennämndens verksamhet finansieras till största delen av taxeintäkter, se separat avsnitt i kapitel 5 om taxor och avgifter. I beslutat reglemente från 2017 för kretslopp och vattennämnden framgår att nämnden har ett utökat uppdrag att samordna och driva dagvatten- och skyfallsarbetet i Göteborg. Uppdraget kan inte taxefinansieras enligt Lag om allmänna vattentjänster. När det gäller skattekollektivets ansvar för nedlagda deponier beslutade kommunstyrelsen 2019-08-25 § 625 att godkänna kretslopp och vattennämndens hemställan om att skattekollektivet övertar ekonomiskt ansvar för nedlagda deponier. Detta gäller de deponier som drivits av annan än före detta renhållningsverket eller VA-verket. Nämndens kostnader för skyfallsarbete samt för deponier finansieras med skattemedel genom kommuncentralt avrop. Även nämndens kostnader för delar inom västsvenska paketet finansieras genom kommuncentralt avrop (se aktuella poster ovan i detta kapitel under rubrik kommuncentrala kostnader).

Investerings- och exploateringsverksamhet

Investeringsvolym

Kretslopp och vattennämnden	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kretslopp och vattennämnden (VA)								
Nominerad bruttoinvestering	1 148	1 450	1 450	1 600	1 650	1 700	1 650	1 700
varav re-/ersättningsinvesteringar	397	450	450	500	550	700	650	700
varav nyinvesteringar	751	1 000	1 000	1 100	1 100	1 000	1 000	1 000
Investeringsinkomster								
Nominerad nettoinvestering	1 148	1 450	1 450	1 600	1 650	1 700	1 650	1 700
Kretslopp och vattennämnden (Avfall)								
Nominerad bruttoinvestering	25	52	52	160	110	28	15	15
varav re-/ersättningsinvesteringar	1	2	2	3	1	1	1	1
varav nyinvesteringar	24	50	50	157	109	27	14	14
Investeringsinkomster								
Nominerad nettoinvestering	25	52	52	160	110	28	15	15
Kretslopp och vattennämnden (Tekniskt vatten)								
Nominerad bruttoinvestering	267	90	44	0	0	0	0	0
varav nyinvestering	267	90	44	0	0	0	0	0
Nominerad nettoinvestering	267	90	44	0	0	0	0	0
Kretslopp och vattennämnden (skattefinansierad)								
Nominerad bruttoinvestering	2	36	16	24	41	60	60	60
Skyfall	2	36	16	24	40	60	60	60
Deponi	0	0	0	1	1	1	1	0
Nominerad nettoinvestering	2	36	16	25	41	61	61	60
Total nominerad nettoram kretslopp och vattennämnden	1 442	1 628	1 562	1 785	1 801	1 789	1 726	1 775
Nettobudget enligt KF budget 2025-2027		1 628	1 628	1 796	1 812	1 873	1 820	
Ökning minskning nominering jmf med beslutad nettobudget				-11	-11	-84	-94	

För nämndens taxefinansierade verksamheter nominerar nämnden nettoinvesteringar för perioden 2026-2030 på cirka 8,6 mdkr vilket är i paritet med föregående års nomineringsvolym. Investeringsstakten är historiskt hög där ökningen avser en fortsatt hög ambition avseende både reinvesteringar och förnyelse. Av den totala investeringsvolymen avser cirka 5,5 mdkr nyinvestering och cirka 3,1 mdkr reinvestering. Driftkonsekvenserna i form av framför allt tillkommande kapitalkostnader utgör en betydande del av nämndens kostnads massa och därmed nämndens behov av en ökad avgiftsfinansiering.

Inom ramen för skattefinansierade investeringar återfinns framför allt nämndens kommungemensamma uppdrag avseende skyfallsåtgärder Kapitalkostnader och drifteffekter knutet till dessa åtgärder finansieras via kommuncentrala avropsmedel.

Exploateringsvolym

Exploatering (mnkr)	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kretslopp och vattennämnden								
Utgifter VA-utbyggnad	199	140	140	150	150	150	150	150
Utbyggnad enligt KF budget 2025-2027			140	150	150	150	150	
Ökning/minskning nominering jmf med beslutad nettobudget			0	0	0	0	0	
Prognos anslutningsavgifter (från exploatering)	108	0	57	95	113	94	88	90

Föreslagna exploateringsvolymerna ligger i nivå med föregående års investeringar och motsvarar den investeringstakt som nämnden har haft ambition att nå de senaste åren för att kunna gå i takt med stadens övriga exploateringsverksamhet. Det är dock oklart i vilken grad nämndens nivåer följer den inbromsning i utbyggnadstakt som exploateringsnämnden prognostiserar för i sina exploateringsnomineringar.

Från och med budget 2024 beslutar kommunfullmäktige endast om ramar för nämndens VA-utbyggnad. Exploateringsknutna anslutningsavgifter redovisas som en upplysning för att åskådliggöra den direkta årliga självfinansieringsgraden från inbetalningarna. Utveckling av nämndens självfinansieringsgrad och hantering av utbyggnadstakten hanteras i första hand inom nämndens förslag till taxeutveckling avseende anslutnings- och bruksavgifter.

6.3.1.8 Kulturnämnden

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	154	151	150	151
- varav taxor och avgifter	12	22	21	
- varav statsbidrag	23	75	73	
Kostnader	-778	-830	-875	-885
Nettokostnad	-624	-679	-724	-734
Kommunbidrag	638	683	731	736
Resultat	14	4	7	2
Antal årsarbetare	684	696	684	690

Under 2022 nådde inte intäkterna upp till samma nivåer som innan pandemin, eftersom besökarna inte återkommit i den takt som planerats. Lägre kostnader för bland annat personal möjliggjorde för nämnden att omfördela medel till det fria kulturlivet. Nämnden fick utökat kommunbidrag under 2021 för att förstärka stödet till det fria kulturlivet i Göteborg. Nämnden fick också permanent utökat kommunbidrag om 15 mnkr i samband med kompletteringsbudget februari 2023 för att i större mån säkra det fria kulturlivet och inköp av nya böcker till biblioteken. Sedan 2021 har nämnden fått utökat kommunbidrag för projektkostnader. I budget 2025 har dessa medel i stället placerats kommuncentralt för avrop av kulturnämnden.

I kapitel 5 redovisas tillkommande uppdrag och finansiering av dessa. Mer information om uppdragen finns under rubriken ”Framställningar från nämnder/styrelser”.

Kulturnämnden	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	735 560	735 560	735 560	735 560
<i>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF:s budgetbeslut 2025</i>				
<i>Justeringar i kompletteringsbudget februari 2025</i>				
Klimatanpassning	400			
<i>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</i>				
Nytt Magasin				37 700
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		22 802	22 802	22 802
<i>Ej inarbetade poster att värdera i det politiska budgetarbetet</i>				
Inhyrning av lokal i slakthuset och omlokalisering av Göteborgs konsthall (7 100 tkr - 8 000 tkr) år 2026 -				

6.3.1.9 Miljö- och klimatkommittén

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	93	92	91	91
- varav taxor och avgifter	76	83	84	
- varav statsbidrag	12	4	3	
Kostnader	-189	-201	-214	-232
Nettokostnad	-96	-109	-123	-141
Kommunbidrag	105	112	129	143
Resultat	9	3	6	2
Antal årsarbetare	236	241	242	247

Miljö- och klimatkommitténs verksamhet finansieras till drygt 40 procent av taxor. Främst avser taxefinansieringen avgifter enligt miljöbalken (44 procent), livsmedelslagen och foderlagstiftningen (31 procent) samt alkohol och tobak-avgifter (25 procent).

I samband med kompletterande budget februari 2023 tilldelades miljö- och klimatkommittén 2 500 tkr för 2023 för kompensation av tidigare kommunfullmäktigebeslut gällande tillsynstaxa för bland annat tobaksförsäljning. Kommunbidraget kvarstår 2025. Förvaltningen avser att behandla ett nytt förslag till taxa under 2025 inför 2026.

Nämnden är enligt reglementet stadens myndighetsutövande nämnd inom miljö- och hälsoskyddsområdet och påverkas kontinuerligt av ny och förändrad lagstiftning. Miljö- och klimatnämnden har den 2025-04-22 § 78 beslutat om förslag till ny taxekonstruktion "Göteborgs Stads taxa för prövning och tillsyn enligt alkohollagen, lagen om tobak och liknande produkter, samt lagen om tobaksfria nikotinprodukter". Tidigare taxekonstruktioner på området föreslås att upphävas.

I kapitel 5 redogörs för en mer omfattande bakgrundsbeskrivning samt en beskrivning av nuläget.

Miljö- och klimatnämnden	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	142 950	142 950	142 950	142 950
<u>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF:s budgetbeslut 2025</u>				
Kartlägga förekomst av PFAS i Göteborg (endast 2025)		-1 500	-1 500	-1 500
Fortsatt kompensation av tidigare beslut gällande tillsynstaxa (endast 2025)		-2 500	-2 500	-2 500
Implementering av systematik för klimatbudget och synliggörande av klimatåtaganden		-250	-250	-250
Motverka osund konkurrens och kriminell verksamhet (utökning 2026)		1 000	1 000	1 000
Pilot medborgarråd för klimatet (till och med 2026)			-700	-700
<u>Justeringar i kompletteringsbudget februari 2025</u>				
Klimatanpassning	40			
<u>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</u>				
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		4 300	4 300	4 300

6.3.1.10 Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	288	291	333	296
- varav taxor och avgifter	3	1	0	
- varav statsbidrag	141	138	173	
Kostnader	-975	-1 037	-1 120	-1 116
Nettokostnad	-686	-746	-787	-820
Kommunbidrag	740	753	816	841
Resultat	54	7	29	21
Antal årsarbetare	318	322	324	338

Nämnden redovisade ett förhållandevis högt positivt resultat 2022 i förhållande till nämndens omslutning. Överskottet berodde främst på lägre efterfrågan på vuxenutbildning. För 2023 redovisade nämnden i princip ett nollresultat trots ökade behov inom vuxenutbildningar av bland annat svenska för invandrare (sfi) och omställningsinsatser. Detta motverkades av lägre kostnader inom arbetsmarknadsområdet för ferieanställningar, arbetsträning och arbetsförmågebedömningar. För 2024 redovisade nämnden ett positivt resultat trots befarat underskott under året. Egen regin inom vuxenutbildningen ökade under året till följd av politiska beslut. Nämnden tilldelades kommunbidrag för Battery Center Gothenburg (BCG) som på grund av förskjutningar inte nyttjades i sin helhet utan bidrog till nämndens överskott. För 2025 prognostiseras i dagsläget ett överskott som till vissa delar beror på förskjutningar gällande utbildningsinsatser kopplade till BCG.

Riktade statsbidrag

De riktade statsbidragen för nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning beräknas till cirka 150 mnkr för 2025 och 2026.

För 2025 slås tidigare separata statsbidrag för yrkesvux, lärlingsvux, kombinationsutbildningar och yrkesförare samman till ett bidrag, regionalt yrkesvux. Då ansökan ej längre grundar sig på schabloner kräver det att kommunen aktivt ändrar eller anpassar sin budget efter vad man söker bidrag för.

Kommunen måste i ansökan specificera exakta volymer per utbildningsform och område, vilket kräver att staden behöver tidigarelägga sin planering och budgetering av medfinansiering. Kravet på medfinansiering, innebär att minst tre sjundedelar (3/7) av årsstudieplatserna behöver finansieras av kommunen för att få ta del av statsbidraget. Kommunen bär risken om antalet deltagare blir färre än beräknat eller om kostnaderna blir högre än statsbidraget täcker måste kommunen stå för mellanskillnaden.

I tabellen nedan redovisas de viktigaste riktade statsbidragen och prognostiserade belopp till nämnden för 2025-2026.

Riktade statsbidrag (mnkr)	2025	2026
Yrkesvux	140,0	140,0
Yrkesvux kombination (sfi)		
Lärlingsvux		
Lärlingsvux kombination(sfi)		
Yrkesförarutbildning		
Ungdomsjobb	10,0	10,0
Företagsetablering	7,0	-
Uppskattad summa:	157,0	150,0

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	844 720	844 720	844 720	844 720
<i>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF:s budgetbeslut 2025</i>				

Utbildningsinsatser med inriktning mot batterier (fram till 2025)	-21 000	-21 000	-21 000
Projekt som riktas mot unga arbetslösa (fram till 2026)	-3 500	-3 500	-3 500
Förändring schablonmedel		-10 000	-10 000
<u>Justeringar i kompletteringsbudget februari 2025</u>			
Öka informationsmöjligheten med Arbetsförmedlingen (justering enligt finansieringsprincipen)	200	200	200
Reboot (överföring till socialnämnd Centrum)	-3 500	-3 500	-3 500
<u>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</u>			
Öka informationsmöjligheten med Arbetsförmedlingen (justering enligt finansieringsprincipen) utökning 2026	400	400	400
Förändring schablonmedel	3 500	-1 000	-5 500
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)	24 543	24 543	24 543
<u>Ej inarbetade poster att värdera i det politiska budgetarbetet</u>			
Överföring av medel avseende Center för skolutveckling från utbildningsnämnden (SLK-2024-01230) 1 865 tkr 2026 och framåt			

6.3.1.11 Nämnden för demokrati och medborgarservice

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	76	116	117	126
- varav taxor och avgifter	0	0	0	
- varav statsbidrag	3	1	1	
Kostnader	-194	-245	-254	-270
Nettokostnad	-118	-129	-138	-144
Kommunbidrag	121	135	161	158
Resultat	2	6	24	14
Antal årsarbetare	210	216	230	235

Nämndens intäkter består till stor del av intäkter från andra nämnder utifrån det uppdrag som nämnden har. Under 2021 och 2022 fick nämnden det utökade demokratiuppdraget och medborgarkontor samt det öppnades ytterligare ett medborgarkontor i Frölunda kulturhus, vilket har haft påverkan på såväl kostnader som nettokostnader. Under 2023 blev nämnden en av tre leverantörer av digitala tjänster, nämligen fyra gemensamma bastjänster och en tilläggstjänst. Det förändrade uppdraget och finansieringsformen bidrar till att både intäkter och kostnader samt kommunbidrag har ökat under 2023 och 2024. Antalet årsarbetare har ökat under de

senaste åren då nämnden har fått fler uppdrag samt behövt vidta åtgärder för att minska handläggningstiden inom överförmyndarverksamheten.

I kapitel 5 "Fattade beslut och pågående ärenden" redovisas nya och förändrade uppdrag samt finansiering av dessa. I kapitlet redogörs för en mer omfattande bakgrundsbeskrivning.

Nämnden för demokrati och medborgarservice	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	122 750	122 750	122 750	122 750
<u>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF:s budgetbeslut 2025</u>				
Förutsättningar för effektivisering av stadens överförmyndarverksamhet med hjälp av digitalisering. (Successiv nedtrappning av tidigare tillskott)		-2 900	-2 900	-2 900
Förändring schablonmedel			-500	-500
Pilot medborgarråd för klimatet (fram till 2026)			-700	-700
<u>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</u>				
Avveckling medborgarvittnen enligt beslut i KF 2025-03-27			-1 650	-1 650
Förändring schablonmedel		-500		
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		3 700	3 700	3 700
<u>Ej inarbetade poster att värdera i det politiska budgetarbetet</u>				
Lotsfunktion Leksaksbibliotek (400 tkr-800 tkr 2026 och framåt)				
Utveckla stödet till övriga nämnder för bättre efterlevnad av §5 i nämndernas reglemente (2,8 mnkr 2026 och framåt)				

6.3.1.12 Nämnden för funktionsstöd

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	597	538	546	537
- varav taxor och avgifter	14	19	22	
- varav statsbidrag	103	77	71	
Kostnader	-5 366	-5 786	-6 001	-6 223
Nettokostnad	-4 769	-5 248	-5 455	-5 686
Kommunbidrag	4 772	5 100	5 565	5 756
Resultat	2	-148	110	70

Antal årsarbetare	5 155	5 318	5 085	5 100
-------------------	-------	-------	-------	-------

Nämnden bildades i samband med avvecklingen av stadsdelsnämnderna 2021.

Resultatet för 2023 förklaras främst av högre kostnader för köpta insatser och boende samt högre personalkostnader inom främst bostad med särskild service, daglig verksamhet och stöd samt boendestöd. Avvikelsen berodde även på ökade kostnader för nämnden i och med brukare med komplex problematik som inte med självklarhet hör hemma i en specifik förvaltning samt ny debiteringsform för hemtjänsten. Under 2024 har nämnden arbetat med kostnadsanpassningar som inneburit färre personal.

Riktade statsbidrag

De riktade statsbidragen till nämnden för funktionsstöd beräknas för 2025 till cirka 75 mnkr. Skillnaden mot 2024 är att statsbidraget för en mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst tillkommit from 2025.

I tabellen nedan redovisas de viktigaste riktade statsbidragen och prognosticerade belopp till nämnden för 2025-2026.

Riktade statsbidrag (mnkr)	2025	2026
Förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst	9,3	17,0
Habiliteringsersättning	16,0	16,0
Personligt ombud	7,5	7,5
God vård och omsorg av äldre personer	7,0	7,0
Psykisk hälsa	5,5	5,5
Nära vård	4,0	4,0
Vuxna flyktingar med uppehållstillstånd	22,5	22,5
Civilt försvar, socialtjänst och kommunal HSL	0,8	0,8
Övriga bidrag	3,3	3,5
Uppskattad summa:	75,9	83,8

Göteborgs kostnadsnivå jämfört med övriga storstäder och referenskostnad

I tabellen nedan redovisas Göteborgs nettokostnad per invånare för insatser för funktionsnedsatta enligt LSS och statlig assistansersättning enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) jämfört med övriga storstäder och ett genomsnitt för riket. För 2024 finns i nuläget endast preliminära uppgifter tillgängliga för Göteborg och Malmö.

En jämförelse görs också med referenskostnaden för Göteborg. Referenskostnaden beräknas utifrån nettokostnaden per invånare för riket med hänsyn tagen till Göteborgs strukturella förhållanden enligt kostnadsutjämningen. Nettokostnadsavvikelsen visar förhållandet mellan Göteborgs kostnad per invånare och referenskostnaden uttryckt i procent. Ett positivt värde anger att Göteborgs nettokostnad är högre än den förväntade och ett negativt värde att nettokostnaden är lägre.

Nettokostnad LSS och SFB, kronor per invånare

	2022	2023	2024
Göteborg	6 843	7 508	7 715
Stockholm	4 201	4 411	-
Malmö	5 689	6 187	6 437
Riket	5 849	6 345	-
Referenskostnad Göteborg	6 412	6 997	7 181
Nettokostnadsavvikelse %	6,7	7,3	7,4

Befolkningsförändringar

I årets budgetförutsättningar har stadsledningskontoret arbetat in befolkningsförändringarna för åren 2026–2028 jämfört med 2025 enligt stadsledningskontorets förslag till anpassad modell utifrån längre omställningstid. Beräkningarna utgår ifrån årets befolkningsprognos. För nämnden för funktionsstöd är beräkningen enligt uppställningen nedan:

Nämnden för funktionsstöd	2025	2026	2027	2028
Ram enl budget 2025 (tkr)	5 745 715			
- avgår BmSS	-3 010 000			
Just ram (tkr)	2 735 715			
Medelbefolkning 20-64 år enl PR2024	387 492			
Kronor per inv 20-64 år	7 060			
Medelbefolkning 20-64 år enl PR2025	385 361	389 276	392 992	396 278
Förändring antal inv PR2025 jmf med 2025 enl PR2024	-2 132	1 784	5 500	8 786
Förändrat resursbehov, enligt nuvarande modell (antal inv x kr per inv), tkr		12 595	38 827	62 030
Effekt av längre omställningstid		-3 149	-3 883	0
Förändrat resursbehov, enligt SLK:s förslag till ny modell (antal inv x kr per inv), tkr		9 446	34 944	62 030

Antalet invånare 20-64 år ökade inte lika mycket 2024 som antogs i budget 2025 och ökningstakten framöver beräknas vara lägre framöver än PR2024.

Föregående års uppdrag kring gränssnitt

I förra årets förutsättningar för budget redovisades ett antal förslag till ramjusteringar utifrån ett ändrat verksamhetsansvar i förhållande till det som låg till grund för välfärdsnämndernas ramtilldelning vid övergången från stadsdelsnämnder till facknämnder. I kommunfullmäktiges budget för 2025 och plan för 2026-2027 inarbetades dessa förslag.

I kapitel 5 redogörs för en mer omfattande bakgrundsbeskrivning samt en beskrivning av nuläget. Några av förslagen var tillfälliga justeringar. Syftet med de tillfälliga justeringarna var att möjliggöra tid för att reda ut oklarheter kring ärenden som rör gränssnitten mellan socialnämnderna och nämnden för funktionsstöd.

Gällande barn och unga genomfördes en ramjustering avseende 2024 och 2025 på 5 mnkr avseende barn som blivit uppenbart felplacerade organisatoriskt och felredovisade

verksamhetsmässigt i en av de tidigare stadsdelsförvaltningarna. Kommunbidragsramen utökades med 5 mnkr 2024 och 2025 för nämnden för funktionsstöd och minskades med motsvarande för de regionala socialnämnderna i delmodellen för resursfördelning till barn och unga. Denna justering återgick i kommunfullmäktige beslutade plan för 2026 och har därför inarbetats i beräkningsunderlaget.

Gällande boendeinsatser för vuxna så beslutade kommunfullmäktige i budget 2025 att temporärt under 2025 och 2026 införa ett gemensamt anslag för att finansiera ärenden på individnivå där ansvaret har förändrats i förhållande till de förhållanden som låg till grund för den ursprungliga ramtilldelningen. Detta för att framåt skapa klarhet i om det skett eller sker en förändring i ansvar som motiverar en ramjustering.

Anslaget skulle sedan fördelas efter likalydande beslut av nämnden för funktionsstöd och de regionala socialnämnderna.

Anslaget finansierades genom en minskning av nämnden för funktionsstöds ram med 3,5 mnkr och med en minskning av de regionala socialnämndernas ramar med 6,5 mnkr fördelat utifrån resursfördelningsmodellens delmodell för vuxna.

Ett viktigt syfte med det gemensamma anslaget var att fördelningen av anslaget 2025 bör kunna ge ett underlag för en eventuell permanent ramjustering för 2027 och framåt.

Stadsledningskontoret kan konstatera att för 2025 finns hela avsättningen på 10 mnkr kvar kommuncentralt och än så länge har ingen framställan inkommit. Enligt fullmäktiges beslutade plan så återgår avsättningen till nämnden för funktionsstöds ram samt de regionala socialnämndernas ramar via resursfördelningsmodellens delmodell för vuxna år 2027 och stadsledningskontoret har inarbetat justeringen i beräkningsunderlaget.

Nämnden för funktionsstöd	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	5 739 090	5 739 090	5 739 090	5 739 090
<u>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF:s budgetbeslut 2025</u>				
Avsättning till gemensamt anslag för gränssnittsärenden			3 500	3 500
Gränssnitt 65-årsgräns borttagen		6 000	9 000	9 000
Ökad bemanning på BMSS-boenden + tillfälliga lokalkostnader (minskning 2026)		-5 000	-5 000	-5 000
Arbetskör i brukarnära verksamheter (minskning 2026)		-800	-800	-800
<u>Justeringar i kompletteringsbudget februari 2025</u>				
Omföring gränssnittsärende (från äldre- samt vård och omsorgsnämnden)	6 000	6 000	6 000	6 000
Klimatanpassning	625			
<u>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</u>				

Överföring till nämnden för funktionsstöd m a a felpplacerade barn o unga ärenden (endast 2024-2025)	-5 000	-5 000	-5 000
Befolkningsförändring 2026 (2027-2028 kommuncentralt)	9 446	9 446	9 446
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)	180 381	180 381	180 381
Expansion BmSS 2026 (2027-2028 kommuncentralt)	64 000	64 000	64 000
Stärkt rätt till assistans - tillkommande justering enligt finansieringsprincipen	-22 000	-33 000	-33 000
Utökat anhörigstöd - tillkommande justering enligt finansieringsprincipen	2 900	5 700	5 700
Överföring från kommunstyrelsen avseende medel för utvecklingsinsatser	700	700	700
Tillämpning av ny socialtjänstlag - tillkommande justering enligt finansieringsprincipen	1 200	1 200	1 200

6.3.1.13 Nämnden för Intraservice

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	1 268	1 287	1 342	1 425
- varav taxor och avgifter	0	0	3	
- varav statsbidrag	2	0	0	
Kostnader	-1 290	-1 320	-1 374	-1 463
Nettokostnad	-17	-33	-32	-38
Kommunbidrag	22	37	36	38
Resultat	2	7	4	0
Antal årsarbetare	748	709	691	705

Intraservice verksamhet finansieras till största del av intäkter från övriga nämnder och styrelser, se avsnitt Kostnader för interna tjänster i kapitel 5.

Antal årsarbetare har varierat under åren. Personalomsättningen har gått ner från 13,3 procent 2023 till 6,1 procent 2024. Under 2022 låg personalomsättningen på 16,7 procent och förvaltningen började då aktivt att fokusera på "Bibehålla-perspektivet".

Nämnden för Intrasevice	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	38 220	38 220	38 220	38 220
<u>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</u>				
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		1 185	1 185	1 185

6.3.1.14 Socialnämnder

Riktade statsbidrag

Största skillnaden för socialnämnderna 2025 och 2026 är att det riktade statsbidraget för en mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst tillkommit. Göteborgs Stad har tilldelats 57,2 mnkr för 2025 med samma fördelningsnyckel kan staden komma att tilldelas cirka 105 mnkr för 2026.

Förslag om fördelning av 2025 års bidrag har beslutats på delegation av kommunstyrelsen och grundar sig på en överenskommelse i direktörsnätverket i de sex socialförvaltningarna. För de fyra regionala socialnämnderna innebär det en tilldelning om 37 mnkr för 2025 och cirka 68 mnkr för 2026 efter att avräkning gjorts för tre procent som ska gå till Göteborgsregionen (GR) för stöd till kommunerna i omställningsarbetet.

I budgetpropositionen för 2025 aviserade regeringen att det brottsförebyggande ansvaret ska finansieras genom tillfälliga riktade statsbidrag till socialtjänsten. Dessa omfattar: 200 mnkr år 2025, 300 mnkr år 2026 och 600 mnkr per år 2027–2028. Göteborgs Stad har tilldelats 5,7 mnkr för 2025.

I tabellen nedan redovisas de viktigaste riktade statsbidragen till socialnämnderna för åren 2025–2026.

Riktade statsbidrag (mnkr)	2025	2026
Förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst	37,0	68,0
Omställning brottsförebyggande socialtjänst	5,7	8,5
Insatser för barn som löper risk att begå brott i miljöer kopplade till organiserad brottslighet 2025	21,6	21,6
Förebygga kriminalitet bland barn och unga 2025	20,6	-
Subvention placeringskostnader bou	17,0	14,0
Föräldraskapsstöd	3,5	3,5
Förbereder införandet av socialtjänstdataregisterlag	0,7	-
Våldsförebyggande arbete	1,4	2,1
Civilt försvar, socialtjänst och kommunal HSL	3,6	3,6
Uppskattad summa:	111,3	121,3

Göteborgs kostnadsnivå jämfört med övriga storstäder och referenskostnad

I tabellen nedan redovisas Göteborgs nettokostnad per invånare för individ- och familjeomsorg jämfört med övriga storstäder och ett genomsnitt för riket. För 2024 finns i nuläget endast preliminära uppgifter tillgängliga för Göteborg och Malmö.

En jämförelse görs också med referenskostnaden för Göteborg. Referenskostnaden beräknas utifrån nettokostnaden per invånare för riket med hänsyn tagen till Göteborgs strukturella förhållanden enligt kostnadsutjämningen. Nettokostnadsavvikelsen visar förhållandet mellan Göteborgs kostnad per invånare och referenskostnaden uttryckt i procent. Ett positivt värde anger att Göteborgs nettokostnad är högre än den förväntade och ett negativt värde att nettokostnaden är lägre.

Nettokostnad individ och familjeomsorg, kronor per invånare

	2022	2023	2024
Göteborg	7 068	7 355	8 046
Stockholm	4 436	4 678	-
Malmö	9 087	9 391	10 229
Riket	4 890	5 234	-
Referenskostnad Göteborg	7 100	7 542	8 027
Nettokostnadsavvikelse %	-0,4	-2,5	0,2

Befolkningsförändringar

I årets budgetförutsättningar har stadsledningskontoret arbetat in befolkningsförändringarna för åren 2026-2028 jämfört med 2025 enligt stadsledningskontorets förslag till anpassad modell utifrån längre omställningstid. Beräkningarna utgår ifrån årets befolkningsprognos och har skett utifrån respektive delmodell i resursfördelningsmodellen:

Delmodell	2026	2027	2028
Barn och unga	-25 129	-34 214	-45 234
Vuxna	4 167	14 691	24 307
Fritid och kultur	-4 034	-5 602	-7 179
Totalt socialnämnder	-24 996	-25 125	-28 106
Effekt av längre omställningstid	13 540	8 484	0
Totalt nämnden enligt SLK:s förslag till ny modell	-11 456	-16 641	-28 106

Enligt principerna för resursfördelningsmodellen ska fördelningen per nämnd och delmodell varje år även justeras för de relativa befolkningsförändringarna mellan nämnderna. Effekterna av denna justering 2026 redovisas nedan:

	Nordost	Centrum	Sydväst	Hisingen	Totalt
<u>Barn och unga</u>					
Andel 2025	39,3%	16,2%	16,8%	27,7%	100,0%
Andel 2026	39,2%	16,3%	17,0%	27,5%	100,0%
Belopp	-7 379	-936	1 713	-5 962	-12 564
<u>Vuxna</u>					
Andel 2025	32,7%	24,9%	15,8%	26,7%	100,0%
Andel 2026	32,7%	24,8%	15,8%	26,7%	100,0%
Belopp	1 583	-22	1 195	369	3 125
<u>Fritid o kultur</u>					
Andel 2025	32,3%	20,5%	19,5%	27,6%	100,0%
Andel 2026	32,3%	20,5%	19,8%	27,5%	100,0%
Belopp	-818	-367	155	-987	-2 017
Totalt					
Belopp	-6 614	-1 325	3 063	-6 580	-11 456

Föregående års uppdrag kring gränssnitt

I förra årets förutsättningar för budget redovisades ett antal förslag till ramjusteringar utifrån ett ändrat verksamhetsansvar i förhållande till det som låg till grund för välfärdsnämndernas

ramtilldelning vid övergången från stadsdelsnämnder till facknämnder. I kommunfullmäktiges budget för 2025 och plan för 2026-2027 inarbetades dessa förslag.

I kapitel 5 redogörs för en mer omfattande bakgrundsbeskrivning samt en beskrivning av nuläget. Några av förslagen var tillfälliga justeringar. Syftet med de tillfälliga justeringarna var att möjliggöra tid för att reda ut oklarheter kring ärenden som rör gränssnitten mellan socialnämnderna och nämnden för funktionsstöd.

Gällande barn och unga genomfördes en ramjustering avseende 2024 och 2025 på 5 mnkr avseende barn som blivit uppenbart felplacerade organisatoriskt och felredovisade verksamhetsmässigt i en av de tidigare stadsdelsförvaltningarna. Kommunbidragsramen utökades med 5 mnkr 2024 och 2025 för nämnden för funktionsstöd och minskades med motsvarande för de regionala socialnämnderna i delmodellen för resursfördelning till barn och unga. Denna justering återgick i kommunfullmäktige beslutade plan för 2026 och har därför inarbetats i beräkningsunderlaget.

Gällande boendeinsatser för vuxna så beslutade kommunfullmäktige i budget 2025 att temporärt under 2025 och 2026 införa ett gemensamt anslag för att finansiera ärenden på individnivå där ansvaret har förändrats i förhållande till de förhållanden som låg till grund för den ursprungliga ramtilldelningen.

Detta för att framåt skapa klarhet i om det skett eller sker en förändring i ansvar som motiverar en ramjustering.

Anslaget skulle sedan fördelas efter likalydande beslut av nämnden för funktionsstöd och de regionala socialnämnderna.

Anslaget finansierades genom en minskning av nämnden för funktionsstöds ram med 3,5 mnkr och med en minskning av de regionala socialnämndernas ramar med 6,5 mnkr fördelat utifrån resursfördelningsmodellens delmodell för vuxna.

Ett viktigt syfte med det gemensamma anslaget var att fördelningen av anslaget 2025 bör kunna ge ett underlag för en eventuell permanent ramjustering för 2027 och framåt.

Stadsledningskontoret kan konstatera att för 2025 finns hela avsättningen på 10 mnkr kvar kommuncentralt och än så länge har ingen framställan inkommit. Enligt fullmäktiges beslutade plan så återgår avsättningen till nämnden för funktionsstöds ram samt de regionala socialnämndernas ramar via resursfördelningsmodellens delmodell för vuxna år 2027 och stadsledningskontoret har inarbetat justeringen i beräkningsunderlaget.

6.3.1.15 Socialnämnd Centrum

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	166	168	163	169
- varav taxor och avgifter	6	5	5	
- varav statsbidrag	29	44	32	
Kostnader	-1 392	-1 450	-1 507	-1 601
Nettokostnad	-1 225	-1 282	-1 345	-1 431
Kommunbidrag	1 256	1 306	1 380	1 431

Resultat	31	24	35	0
Antal årsarbetare	822	839	870	925

Nämnden bildades i samband med avvecklingen av stadsdelsnämnderna och social resursnämnd 2021.

Resultaten under perioden 2022-2024 har varit positiva och relativt jämna. Under 2022 erhöll nämnden en tilläggsbudget på 40 mnkr och under 2023 en tilläggsbudget på 22 mnkr. Under 2023 påbörjades ett utvecklingsarbete inom myndighetsprocessen, både inom vuxen- och barn- och ungdomsvården samt satsningar och utökningar på öppenvården för barn och unga som ledde till lägre kostnader för köpt vård och boende. Även kostnaderna för försörjningsstöd minskade. Under 2024 fortsatte det arbetet vilket ledde till fortsatt lägre kostnader för barn och unga.

Socialnämnd Centrum	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	1 394 350	1 394 350	1 394 350	1 394 350
<i>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF:s budgetbeslut 2025</i>				
Förändring schablonmedel (försörjningsstöd)		500	-7 500	-7 500
Förändring schablonmedel (integration)			-9 500	-9 500
Insatser mot kriminalitet (endast 2025)		-5 000	-5 000	-5 000
Överföring till nämnden för funktionsstöd m a a felplacerade barn o unga ärenden (endast 2024-2025)		810	810	810
Avsättning till gemensamt anslag för gränssnittsärenden (fram till 2026)			1 620	1 620
<i>Justeringar i kompletteringsbudget februari 2025</i>				
Reboot (överföring från nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning)	3 500	3 500	3 500	3 500
Brottsförebyggande ansvar - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	280	280	280	280
Stärka samhällsvården - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	1 570	1 570	1 570	1 570
Förebygga brott och stärka skyddet - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	290	290	290	290
Kontaktförbudslagstiftning - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	100	100	100	100
-				
<i>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</i>				
Befolkningsförändring 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		-1 325	-1 325	-1 325

Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt) exkl försörjningsstöd	35 567	35 567	35 567
Uppräkning försörjningsstöd 2026 (2027-2028 kommuncentralt)	1 289	1 289	1 289
Brottsförebyggande ansvar - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen utökning 2026	280	280	280
Stärka samhällsvården - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen utökning 2026	1 570	1 570	1 570
Förebygga brott och stärka skyddet - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen utökning 2026	290	290	290
Kontaktförbudslagstiftning - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen utökning 2026	100	100	100
Frihetsberövande påföljder för unga- tillkommande justering enligt finansieringsprincipen	30	50	50
Tillämpning av ny socialtjänstlag - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	780	780	780
Uppdatering schablonmedel (försörjningsstöd)	1 500	-500	-3 500
Uppdatering schablonmedel (integration)	2 500	-1 000	-5 000
<u><i>Ej inarbetade poster att värdera i det politiska budgetarbetet</i></u>			
HBTQI-plan samtalsstöd (SLK-2024-00551) 0,8 mnkr 2026 och framåt			
HBTQI-plan utbildningsinsats (SLK-2024-00551) 0,8 mnkr 2026-2027			
Krogar mot knark (SLK-01005) 0,8 mnkr 2026 och framåt			

6.3.1.16 Socialnämnd Hisingen

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	135	122	111	117
- varav taxor och avgifter	3	2	2	
- varav statsbidrag	54	48	31	
Kostnader	-1 224	-1 327	-1 394	-1 448
Nettokostnad	-1 089	-1 206	-1 284	-1 331
Kommunbidrag	1 171	1 222	1 289	1 331
Resultat	82	16	5	0
Antal årsarbetare	676	714	726	748

Nämnden bildades i samband med avvecklingen av stadsdelsnämnderna 2021.

Socialnämnd Hisingen redovisade ett förhållandevis högt resultat 2021, men en orsak till det var att nämnden 2021 erhöll ett tillfälligt kommunbidrag på 25 mnkr. Som en effekt av ny resursfördelningsmodell för socialnämnderna från och med 2022 sänktes nämndens kommunbidrag med 5 mnkr. Under 2022 erhöll nämnden en tilläggsbudget på 47 mnkr och under 2023 en tilläggsbudget på 14 mnkr. Resultaten för 2023 och 2024 var förhållandevis små.

Socialnämnd Hisingen	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	1 325 120	1 325 120	1 325 120	1 325 120
<u><i>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF's budgetbeslut 2025</i></u>				
Insatser mot kriminalitet (endast 2025)		-11 500	-11 500	-11 500
Överföring till nämnden för funktionsstöd m a a felpplacerade barn o unga ärenden (fram till 2025)		1 380	1 380	1 380
Avsättning till gemensamt anslag för gränssnittsärenden (fram till 2026)			1 740	1 740
<u><i>Justeringar i kompletteringsbudget februari 2025</i></u>				
Brottsförebyggande ansvar - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	470	470	470	470
Stärka samhällsvården - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	2 680	2 680	2 680	2 680
Förebygga brott och stärka skyddet - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	500	500	500	500
Kontaktförbudslagstiftning - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	130	130	130	130
<u><i>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</i></u>				
Befolkningsförändring 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		-6 580	-6 580	-6 580
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt) exkl försörjningsstöd		31 799	31 799	31 799
Uppräkning försörjningsstöd 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		1 794	1 794	1 794
Brottsförebyggande ansvar - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen utökning 2026		470	470	470
Stärka samhällsvården - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen utökning 2026		2 680	2 680	2 680
Förebygga brott och stärka skyddet - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen utökning 2026		500	500	500
Kontaktförbudslagstiftning - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen utökning 2026		130	130	130
Frihetsberövande påföljder för unga- tillkommande justering enligt finansieringsprincipen		60	80	80

Tillämpning av ny socialtjänstlag - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	1 340	1 340	1 340
--	-------	-------	-------

6.3.1.17 Socialnämnd Nordost

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	197	220	245	265
- varav taxor och avgifter	16	12	12	
- varav statsbidrag	69	54	41	
Kostnader	-1 708	-1 897	-2 065	-2 156
Nettokostnad	-1 511	-1 677	-1 820	-1 891
Kommunbidrag	1 655	1 721	1 805	1 836
Resultat	144	44	-16	-55
Antal årsarbetare	1 015	1 068	1 093	1 140

Nämnden bildades i samband med avvecklingen av stadsdelsnämnderna 2021.

Till 2022 beslutades om en ny resursfördelningsmodell för socialnämnderna och som en effekt erhöll nämnden ett höjt kommunbidrag med 7 mnkr. Dessutom erhöll nämnden en tilläggsbudget på 63 mnkr under 2022 och under 2023 en tilläggsbudget på 18 mnkr. Resultatet för 2023 på 44 mnkr berodde främst på lägre personalkostnader på grund av svårigheter att rekrytera personal till de vakanser som uppstått till följd av hög personalomsättning, lägre kostnader för försörjningsstöd samt lägre arvodeshöjning för familjehem än budgeterat. Under 2024 började försörjningsstödet att öka samtidigt som kostnaderna för barn och unga med komplexa behov har ökat vilket lett till underskott för nämnden. För 2025 prognostiseras i dagsläget ett underskott.

Socialnämnd Nordost	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	1 828 140	1 828 140	1 828 140	1 828 140
<u>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF:s budgetbeslut 2025</u>				
Insatser mot kriminalitet (endast 2025)		-11 500	-11 500	-11 500
Överföring till nämnden för funktionsstöd m a a felplacerade barn o unga ärenden (fram till 2025)		1 970	1 970	1 970
Avsättning till gemensamt anslag för gränssnittsärenden (fram till 2026)			2 120	2 120
Utöka antalet FUT-handläggare (endast 2025)		-2 000	-2 000	-2 000
Medborgarbudget pilot (fram till 2026)			-1 300	-1 300
<u>Justeringar i kompletteringsbudget februari 2025</u>				

Brottsförebyggande ansvar - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	670	670	670	670
Stärka samhällsvården - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	3 820	3 820	3 820	3 820
Förebygga brott och stärka skyddet - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	710	710	710	710
Kontaktförbudslagstiftning - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	190	190	190	190
<u>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</u>				
Befolkningsförändring 2026 (2027-2028 kommuncentralt)	-6 614	-6 614	-6 614	-6 614
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt) exkl försörjningsstöd	43 013	43 013	43 013	43 013
Uppräkning försörjningsstöd 2026 (2027-2028 kommuncentralt)	2 723	2 723	2 723	2 723
Brottsförebyggande ansvar - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen utökning 2026	670	670	670	670
Stärka samhällsvården - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen utökning 2026	3 820	3 820	3 820	3 820
Förebygga brott och stärka skyddet - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen utökning 2026	710	710	710	710
Kontaktförbudslagstiftning - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen utökning 2026	190	190	190	190
Frihetsberövande påföljder för unga - tillkommande justering enligt finansieringsprincipen	80	120	120	120
Tillämpning av ny socialtjänstlag - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	1 880	1 880	1 880	1 880

6.3.1.18 Socialnämnd Sydväst

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	485	563	580	514
- varav taxor och avgifter	5	5	4	
- varav statsbidrag	79	127	107	
Kostnader	-1 198	-1 351	-1 399	-1 406
Nettokostnad	-712	-787	-819	-892
Kommunbidrag	749	787	841	866
Resultat	36	0	22	-26
Antal årsarbetare	900	947	931	950

Nämnden bildades i samband med avvecklingen av stadsdelsnämnderna 2021.

Som en effekt av ny resursfördelningsmodell för socialnämnderna från och med 2022 höjdes nämndens kommunbidrag med 20 mnkr. Under 2022 erhöll nämnden en tilläggsbudget på 26 mnkr och under 2023 en tilläggsbudget på 15 mnkr. Totalt sett redovisade nämnden ett nollresultat för 2023, men det stadenövergripande uppdraget boende och hemlöshet visade ett underskott på cirka 30 mnkr som möttes av motsvarande överskott inom det ordinarie socialtjänstuppdraget. Under 2024 fick nämnden uppdrag att bedriva mellanboende för ukrainarna som är folkbokförda men ännu inte erbjudits eget boende. För detta redovisades ett underskott på 13 mnkr som täcktes av kommuncentrala medel.

Boende och hemlöshet arbetade med personalbemanning och beläggning vilket gav resultat och innebar ett betydligt mindre underskott än föregående år. Inom stadsområdet redovisades ett överskott beroende på outnyttjad nämndreserv, vakanser med mera.

Socialnämnd Sydväst	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	861 620	861 620	861 620	861 620
<u>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF:s budgetbeslut 2025</u>				
Stella och Umgängesenheten (utökning)		1 000	1 000	1 000
Insatser mot kriminalitet (endast 2025)		-7 000	-7 000	-7 000
Överföring till nämnden för funktionsstöd m a a felpplacerade barn o unga ärenden (fram till 2025)		840	840	840
Avsättning till gemensamt anslag för gränssnittsärenden (fram till 2026)			1 020	1 020
Medborgarbudget pilot (fram till 2026)			-1 300	-1 300
<u>Justeringar i kompletteringsbudget februari 2025</u>				
Brottsförebyggande ansvar - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	280	280	280	280
Stärka samhällsvården - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	1 630	1 630	1 630	1 630
Förebygga brott och stärka skyddet - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	300	300	300	300
Kontaktförbudslagstiftning - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	80	80	80	80
Klimatanpassning	400			
-				
<u>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</u>				
Befolkningsförändring 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		3 063	3 063	3 063
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt) exkl försörjningsstöd		21 895	21 895	21 895
Uppräkning försörjningsstöd 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		897	897	897

Brottsförebyggande ansvar - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen utökning 2026	280	280	280
Stärka samhällsvården - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen utökning 2026	1 630	1 630	1 630
Förebygga brott och stärka skyddet - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen utökning 2026	300	300	300
Kontaktförbudslagstiftning - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen utökning 2026	80	80	80
Frihetsberövande påföljder för unga- tillkommande justering enligt finansieringsprincipen	30	50	50
Tillämpning av ny socialtjänstlag - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen	800	800	800

6.3.1.19 Stadsbyggnadsnämnden

De senaste årens utveckling

Nämnden är nybildad från och med 2023. Någon historik finns därmed inte tillgänglig för 2022.

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	0	218	232	247
- varav taxor och avgifter	0	189	198	
- varav statsbidrag	0	1	2	
Kostnader	0	-472	-490	-524
Nettokostnad	0	-254	-258	-277
Kommunbidrag	0	256	266	277
Resultat	0	2	8	0
Antal årsarbetare	0	451	446	450

Nämnden har ansvar för den fysiska planeringen av staden. I uppdraget ingår bland annat strategisk planering, detaljplanering, lantmäteri och bygglovshantering.

Stadsbyggnadsnämnden finansieras till cirka 40 procent av taxor och avgifter i enlighet med plan- och bygglagen. Inför 2026 finns förslag om förändrad taxa, se separat avsnitt i kapitel 5 om taxor och avgifter.

Stadsbyggnadsnämnden	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	273 750	273 750	273 750	273 750
<u>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF:s budgetbeslut 2025</u>				
Hela stadens grönska (till och med 2025)		-900	-900	-900
Förstärkning av arbetet av tidiga skeden (nedtrappning av tidigare tillskott)		-1 000	-3 000	-3 000
<u>Justeringar i kompletteringsbudget februari 2025</u>				
Klimatanpassning	3 300			

-			
<u>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</u>			
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)	8 427	8 427	8 427

6.3.1.20 Stadsfastighetsnämnden

Driftverksamhet

Nämnden är nybildad från och med 2023. Någon historik finns därmed inte tillgänglig för 2022.

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	0	3 880	4 304	4 559
- varav taxor och avgifter	0	3	4	
- varav statsbidrag	0	2	0	
Kostnader	0	-3 850	-4 323	-4 604
Nettokostnad	0	30	-20	-45
Kommunbidrag	0	0	0	0
Resultat	0	194	-20	-45
Antal årsarbetare	0	680	700	715

Nämnden har till uppgift att tillhandahålla, förvalta och utveckla de verksamhetslokaler med tillhörande utemiljöer som behövs för stadens nämnder. Stadsfastighetsnämnden finansieras till fullo av hyresintäkter som baseras på en självkostnadsprincip för de verksamheter som nyttjar lokalerna. I kapitel 5 under rubriken lokaler och lokalkostnader framgår stadsfastighetsnämndens prognostiserade hyra per nämnd fram till 2035.

Investerings- och exploateringsverksamhet

Investeringsvolym

Stadsfastighetsnämnden	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nominerad bruttoinvestering	2 250	3 020	2 975	3 500	3 450	3 450	3 400	3 500
varav re-/ersättningsinvest	1 062	1 160	1 160	1 400	1 300	1 300	1 400	1 500
varav nyinvestering	1 188	1 860	1 815	2 100	2 150	2 100	2 100	2 050
Investeringsinkomster	5							
Nominerad nettoinvestering	2 245	3 020	2 975	3 500	3 450	3 400	3 500	3 550
Nettobudget enligt KF budget 2025-2027		3 020		3 200	3 200	3 100	3 200	
Ökning/minskning nominering jmf med beslutad nettobudget				300	250	300	300	

Total nominerad volym för perioden 2026–2030 uppgår till 17,4 mdkr. Volymen för perioden 2026–2029 uppgår till 13,9 mdkr vilket medför en ökning om 1,1 mdkr jämfört med Kommunfullmäktiges beslutade budget för motsvarande period. Av ökningen avser 650 mnkr nyinvestering och 500 mnkr reinvestering.

Inom nyinvestering beror ökningen främst på fler prioriterade projekt inom boende med särskild service samt på utökad budget avseende Traktören, (kontorslokaler för stadsutvecklande förvaltningar). Inom reinvestering ser nämnden ett behov av att utöka takten i genomförandet av planerat underhåll av fastighetsbeståndet. Den ökade volymen kan i första hand hänföras till objekt inom utbildningsportföljen.

Hyresutvecklingen med utgångspunkt i nominerad investeringsplan redovisas i kapitel 5.

6.3.1.21 Stadsmiljönämnden

Driftverksamhet

De senaste årens utveckling

Nämnden är nybildad från och med 2023. Någon historik finns därmed inte tillgänglig för 2022.

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	0	1 661	2 440	2 524
- varav taxor och avgifter	0	402	440	
- varav statsbidrag	0	13	11	
Kostnader	0	-3 538	-3 811	-4 125
Nettokostnad	0	-1 877	-1 371	-1 601
Kommunbidrag	0	1 763	1 489	1 613
Resultat	0	-17	117	12
Antal årsarbetare	0	882	945	960

Nämnden har ett helhetsansvar för stadens offentliga rum och samlade framkomlighet och ska arbeta för att skapa tillgängliga attraktiva och levande stadsmiljöer och naturområden.

Från och med 2024 avsätts medel för nämndens kapitalkostnader kommuncentralt för månadsvis avrop i takt med att kostnaderna uppstår. Även driftskostnader för tillkommande anläggningar till följd av nyinvesteringar avsätts sedan 2024 kommuncentralt för avrop i takt med att anläggningarna tas i bruk. Den förändrade hanteringen medför att nämnden sedan 2024 har ett minskat kommunbidrag och motsvarande högre intäkter från kommuncentrala avrop.

I samband med införandet av ny organisation för stadsutveckling överfördes tidigare kommuncentrala medlen för tillköp av kollektivtrafik till stadsmiljönämnden.

Stadsledningskontoret föreslog i samband med överförandet en hanteringsordning där de bedömda årliga kostnaderna för tillköp inarbetas i nämndens kommunbidrag i beräkningsförutsättningarna. I tabellen nedan framgår bedömd kostnad för de tillköp som finansieras via stadsmiljönämndens kommunbidrag för de kommande tre åren. Kostnaden för 2026 baseras på bedömningar från Västtrafik. År 2027 och år 2028 har schablonmässigt uppräknats med prisindex för kommunal verksamhet (PKV). I beräkningsförutsättningarna har nämndens kommunbidrag justerats utifrån den uppdaterade bedömningen. Kostnaden för subvention av periodbiljetter som enligt beslut i kommunfullmäktige kommer införas under

2026 har inarbetats kommuncentralt (se kapitel 5 Subvention periodkort).

Budgetpost, belopp i tkr	Inarbetat i ram 2025	Bedömning 2026 (Västtrafik)	Bedömning 2027	Bedömning 2028
Avgiftsfri älvtrafik	52 800	45 500	46 900	48 400
65+	193 500	194 200	200 200	206 600
Summa	246 300	239 700	247 100	255 000

Stadsmiljönämnden fick, i samband med beslut om budget 2025, i uppdrag att i samverkan med kommunstyrelsen föreslå hur risker och kostnader för vinterväghållningen kan hanteras i syfte att vinterkostnadernas inverkan på stadsmiljönämndens ordinarie verksamhet ska minska. I kapitel 5 under rubriken uppdrag vinterkostnader lämnas två alternativa förslag på hantering. Utgångspunkten för båda alternativa förslagen är att budgeterade kostnader för vinterkostnader år 2024 på 140 mnkr klassificeras som normalvinter och att avvikelser i förhållande till den ramen hanteras antingen via nämndens egna kapital eller via en riskdelningssmodell. I beräkningsförutsättningarna har nämndens ram för vinterkostnader på 140 mnkr inte räknats upp utan ligger kvar på oförändrad nivå. Den föreslagna hanteringen förutsätter att nämnden över tid följer upp och redovisar ”vinterkostnader”. På det sättet går det att över tid justera ramen för ”normalvinter” om/när det sker förändringar.

Stadsmiljönämnden	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	1 602 160	1 602 160	1 602 160	1 602 160
<i>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF:s budgetbeslut 2025</i>				
Möta efterfrågan av serviceresor (utökning 2026)		21 000	21 000	21 000
Pilot för Styr och ställ i Angered (fram till 2026)			-3 000	-3 000
Invasiva arter och biologisk mångfald (minskning 2026)		-1 000	-1 000	-1 000
Digitalisering och effektivisering av trafikljus (3000 tkr 2025, 3500 tkr 2026, tas bort från 2027)		500	-3 000	-3 000
<i>Justeringar i kompletteringsbudget februari 2025</i>				
Tillkommande ytor jubileumsparken	11 000	11 000	11 000	11 000
<i>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026--2028</i>				
Tar bort tidigare ram tillköp		-246 300	-246 300	-246 300
Ny ram tillköp		239 700	247 100	255 000
Uppräknings PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		37 661	37 661	37 661

Investerings- och exploateringsverksamhet

Investeringsvolym

Stadsmiljönämnden	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025	2026	2027	2028	2029	2030
-------------------	-------------	-------------	--------------	------	------	------	------	------

Nominerad bruttoinvestering	973	1 200	1 200	1 300	1 500	1 200	1 300	1 000
<i>varav re- /ersättningsinvest</i>	588	600	650	650	750	700	900	550
<i>varav nyinvestering</i>	385	600	550	650	750	500	400	450
Investeringsinkomster	110	150	150	150	50	50		
Nominerad nettoinvestering	863	1 050	1 050	1 150	1 450	1 150	1 300	1 000
<i>Nettobudget enligt KF budget 2025-2027</i>		1 050	1 050	1 450	1 350	1 100	1 200	
<i>Ökning/minskning nominering jmf med beslutad nettobudget</i>				-300	100	50	100	

Nominerad nettovolym år 2026-2030 uppgår till cirka 6,0 mdkr vilket i stort sett är i paritet med föregående års nomineringsvolym. Andelen reinvesteringsvolymen fortsätter att öka succesivt under perioden, främst till följd av att de stora åtgärderna för upprustning av kanalmurarna planeras att påbörjas under perioden.

För att inte låsa upp mer investeringsmedel än vad bedöms kunna upparbetas under kommande år har nämnden gjort ett schablonmässigt avdrag på den totala investeringsvolymen. Avdraget för år 2026 uppgår till cirka -25,0 procent och ökas därefter till cirka -30,0 procent från och med år 2027.

Kapitalkostnadernas och driftkostnadseffekter som belastar nämnden utgår både från nämndens egen investeringsverksamhet och från utbyggnadstakten i exploateringsnämndens exploateringsverksamhet och större investeringsprojekt.

6.3.1.22 Utbildningsnämnden

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	1 053	1 066	1 147	1 156
- varav taxor och avgifter	12	11	11	
- varav statsbidrag	223	227	232	
Kostnader	-3 308	-3 527	-3 770	-3 931
Nettokostnad	-2 254	-2 461	-2 623	-2 775
Kommunbidrag	2 255	2 471	2 668	2 775
Resultat	1	10	45	0
Antal årsarbetare	2 437	2 442	2 460	2 520

Resultaten för åren 2022-2023 var av mindre karaktär. För 2024 förklaras resultatet främst av att kommunbidraget grundades på fler invånare 16-18 år än vad utfallet sedan blev.

Riktade statsbidrag

De riktade bidragen för gymnasieskola och yrkeshögskola beräknas till 2025 till cirka 240 mnkr. För 2025 tillkommer statsbidrag för ökade kostnader i samband med uteblivna nationella digitala prov, bidrag för att införa säkerhetsåtgärder för ökad skolsäkerhet och bidrag för skolor

mot brott vilket regeringen också avser årligen skjuta till medel för. I dagsläget är tilldelningen av statsbidragen inte ännu känd.

I tabellen nedan redovisas de viktigaste riktade statsbidragen och prognosticerade belopp till nämnden för 2025-2026.

Riktade statsbidrag (mnkr)	2025	2026
Yrkeshögskolan lång	134,0	135,0
Lärarlönelyftet	18,0	18,0
Läringsutbildning	17,5	17,5
Stb RG (Riksgymnasiet rörelsehindrade)	15,0	14,5
Karriärtjänster	12,5	12,5
Asylsökande barn och ungdomar	5,5	4,5
Yrkeshögskolan kort	4,5	5,0
Summa övriga bidrag	33,0	32,0
Uppskattad summa:	240,0	239,0

Göteborgs kostnadsnivå jämfört med övriga storstäder och referenskostnad

I tabellen nedan redovisas Göteborgs nettokostnad per invånare för gymnasieskolan jämfört med övriga storstäder och ett genomsnitt för riket. För 2024 finns i nuläget endast preliminära uppgifter tillgängliga för Göteborg och Malmö.

En jämförelse görs också med referenskostnaden för Göteborg. Referenskostnaden beräknas utifrån nettokostnaden per invånare för riket med hänsyn tagen till Göteborgs strukturella förhållanden enligt kostnadsutjämnningen. Nettokostnadsavvikelsen visar förhållandet mellan Göteborgs kostnad per invånare och referenskostnaden uttryckt i procent. Ett positivt värde anger att Göteborgs nettokostnad är högre än den förväntade och ett negativt värde att nettokostnaden är lägre.

Nettokostnad gymnasieskola per invånare

	2022	2023	2024
Göteborg	3 480	3 686	3 912
Stockholm	3 353	3 525	-
Malmö	3 762	3 983	4 052
Riket	4 377	4 606	-
Referenskostnad Göteborg	3 630	3 853	4 026
Nettokostnadsavvikelse %	-4,1	-4,3	-2,8

Befolkningsförändringar

I årets budgetförutsättningar har stadsledningskontoret arbetat in befolkningsförändringarna för åren 2026–2028 jämfört med 2025 enligt stadsledningskontorets förslag till anpassad modell utifrån längre omställningstid. Beräkningarna utgår ifrån årets befolkningsprognos. För utbildningsnämnden är beräkningen enligt uppställningen nedan:

Utbildningsnämnden	2025	2026	2027	2028
Ram enl budget 2025 (tkr)	2 775 110			
Medelbefolkning 16-18 år enl PR 2024	19 310			
Kronor per inv 16-18 år	143 714			
Medelbefolkning 16-18 år enl PR 2025	19 283	19 708	19 888	19 861
Förändring antal inv PR2025 jmf med 2025 enl PR2024	-27	398	578	551
Förändrat resursbehov (antal inv x kr per inv), tkr		57 198	82 995	79 186
Effekt av längre omställningstid		-14 300	-8 299	0
Förändrat resursbehov, enligt SLK:s förslag till ny modell (antal inv x kr per inv), tkr		42 899	74 695	79 186

I 2025 års befolkningsprognos beräknas medelbefolkningen i åldern 16-18 år att öka fram till och med 2027 för att därefter sakta börja att minska. 2028 beräknas därmed färre invånare i åldern 16-18 år än året före.

Utbildningsnämnden	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	2 772 210	2 772 210	2 772 210	2 772 210
<u>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF:s budgetbeslut 2025</u>				
Digitala och centralt rättade nationella prov, justering enligt finansieringsprincipen		-1 000	-1 000	-1 000
Utökning och utveckling av Polhemsgymnasiet		-3 300	-3 300	-3 300
Förändring schablonmedel			-500	-500
Förändring schablonmedel, stadengemensamma insatser			-3 500	-3 500
Förebyggande mot prostitution, människohandel och sexuell exploatering (SLK-2022- 00921) endast 2025		-600	-600	-600
<u>Justeringar i kompletteringsbudget februari 2025</u>				
Stärkta skolbibliotek, justering enligt finansieringsprincipen	2 900	2 900	2 900	2 900
<u>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</u>				
Stärkta skolbibliotek, justering enligt finansieringsprincipen utökning 2026		2 900	2 900	2 900
Befolkningsförändring 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		42 899	42 899	42 899
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		86 806	86 806	86 806

Uppdatering schablonmedel	2 000	-2 500	-4 000
Uppdatering schablonmedel (stadengemensamma insatser)		2 000	1 500
Ämnesbetyg implementering - justering av tidigare reglering enl finansieringsprincipen	-1 400	-1 400	-1 400
Grundläggande behörighet yrkesprogram - justering enligt finansieringsprincipen	7 600	7 600	7 600
<u>Ej inarbetade poster att värdera i det politiska budgetarbetet</u>			
Överföring av medel avseende Center för skolutveckling från utbildningsnämnden (SLK-2024-01230) -15 852 tkr 2026 och framåt			

6.3.1.23 Valnämnden

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	21	0	17	0
- varav taxor och avgifter	0	0	0	
- varav statsbidrag	16	0	0	
Kostnader	-42	-10	-39	-13
Nettokostnad	-21	-10	-22	-13
Kommunbidrag	32	12	28	13
Resultat	11	2	5	0
Antal årsarbetare	26	7	30	6

Inför valet 2022 beslutades att utöka antalet valdistrikt, vilket innebar högre kostnader för valnämnden. I samband med det allmänna valet 2022 tillfördes nämnden 20 mnkr. År 2023 var ett förberedelseår inför valet till Europaparlamentet 2024. Nämnden tillfördes 2024 15 mnkr för att genomföra EU-valet. Nästa val blir det allmänna valet som kommer att genomföras 2026. I kapitel 5 redogör Valnämnden för de beräknade kostnaderna för det allmänna valet 2026 och det utökade kommunbidraget på totalt 35 600 tkr.

Valnämnden	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	12 630	12 630	12 630	12 630
<u>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF:s budgetbeslut 2025</u>				
Allmänna val 2026		25 000		

Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028

Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)	392	392	392
Uppdaterad bedömning från Valnämnden om kostnad för genomförande av allmänna val 2026	10 600		

6.3.1.24 Äldre samt vård- och omsorgsnämnden

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	1 458	1 466	1 485	1 462
- varav taxor och avgifter	212	232	252	
- varav statsbidrag	360	300	216	
Kostnader	-7 161	-7 709	-7 979	-8 306
Nettokostnad	-5 702	-6 243	-6 495	-6 843
Kommunbidrag	5 824	6 240	6 674	6 843
Resultat	121	-3	179	0
Antal årsarbetare	8 467	8 583	8 415	8 400

Nämnden bildades i samband med avvecklingen av stadsdelsnämnderna 2021.

Resultatet 2022 förklaras i första hand av högre statsbidrag, lägre verksamhetsnivå på grund av Covid-19 samt till viss del lägre po-pålägg än budgeterat. Under 2023 ökade behovet av korttidsplatser samt kostnaderna för externa vård- och omsorgsplatser. Även hemtjänstens kostnader för egen regi översteg budget då mindre tid utförts än vad som planerats. Under 2024 berodde överskottet på lägre kostnader för vård och omsorgsboende, korttidsboende, betaldagar på sjukhus samt inhyrda sjuksköterskor. Samtidigt hade hemtjänsten i egen regi fortsatt högre kostnader än budgeterat även om de sjönk något jämfört med tidigare. Prognosen för 2025 är ett nollresultat, trots ett positivt resultat per mars. Den äldre befolkningen växer i Göteborg och har ökat med nästan tre procent jämfört med samma period förra året. Nämndens arbete för att möta en växande äldre befolkning innefattar bland annat nya arbetssätt som inneburit att antalet årsarbetare minskat jämfört med samma period ifjol. Samtidigt ökar antalet utskrivningsklara patienter från sjukhus samt antalet personer på vård och omsorgsboende, främst i extern regi, och därmed även kostnaderna. Antalet hemtjänsttagare har däremot minskat jämfört med samma period ifjol. Hemtjänsten i egen regi har fortsatt en högre kostnadsnivå än ersättning per beviljad timme och därmed ett underskott men arbetar för att komma i balans och utvecklingen går åt rätt håll.

Riktade statsbidrag

De riktade statsbidragen till äldreomsorg samt hälso- och sjukvård beräknas för 2025 till cirka 229 mnkr. Skillnaden mot 2024 är statsbidraget för en mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst tillkommit from 2025.

I tabellen nedan redovisas de viktigaste riktade statsbidragen och prognosticerade belopp till nämnden för 2025–2026.

Riktade statsbidrag (mnkr)	2025	2026
Förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst	9,3	17,0
Äldreomsorgslyftet	68,0	68,0
Ensamhet (hälsosamtal)	4,0	4,0
Nära vård	16,0	20,0
God vård och omsorg av äldre personer	132,0	132,0
Civilt försvar, socialtjänst och kommunal HSL	0,7	0,7
Uppskattad summa:	230,0	241,7

Göteborgs kostnadsnivå jämfört med övriga storstäder och referenskostnad

I tabellen nedan redovisas Göteborgs nettokostnad per invånare för äldreomsorg jämfört med övriga storstäder och ett genomsnitt för riket. För 2024 är preliminära uppgifter i nuläget endast tillgängliga för Malmö.

En jämförelse görs också med referenskostnaden för Göteborg. Referenskostnaden beräknas utifrån nettokostnaden per invånare för riket med hänsyn tagen till Göteborgs strukturella förhållanden enligt kostnadsutjämningen. Nettokostnadsavvikelsen visar förhållandet mellan Göteborgs kostnad per invånare och referenskostnaden uttryckt i procent. Ett positivt värde anger att Göteborgs nettokostnad är högre än det förväntade och ett negativt värde att nettokostnaden är lägre.

Nettokostnad äldreomsorg, kronor per invånare

	2022	2023	2024
Göteborg	9 729	10 525	10 873
Stockholm	8 336	8 868	-
Malmö	9 407	10 025	10 370
Riket	11 691	12 600	-
Referenskostnad Göteborg	9 231	9 813	10 265
Nettokostnadsavvikelse %	5,4	7,3	5,9

Befolkningsförändringar

I årets budgetförutsättningar har stadsledningskontoret arbetat in befolkningsförändringarna för åren 2026-2028 jämfört med 2025 enligt stadsledningskontorets förslag till anpassad modell utifrån längre omställningstid. Beräkningarna utgår ifrån årets befolkningsprognos. Beloppen framgår av tabellen nedan:

Justering jämfört med budget 2025	2026	2027	2028
Äldreomsorg exklusive hemsjukvård i ordinärt boende	177 276	315 987	483 233
Hemsjukvård i ordinärt boende	11 186	19 890	29 716
Totalt nämnden	188 462	335 877	512 948
Effekt av längre omställningstid	-47 116	-33 588	0

Totalt nämnden enligt SLK:s förslag till ny modell	141 347	302 289	512 948
---	----------------	----------------	----------------

I beräkningen har antal äldre viktats utifrån ålder då behovet antas öka med stigande ålder. En rak framskrivning av behoven ger enligt stadsledningskontorets bedömning en överskattning av de verkliga behoven på grund av successivt förbättrad hälsa och ökad livslängd. Behoven har därför justerats ner med en faktor 0,4 procent per år för åldersgrupperna 65-84 år och med en faktor 0,2 procent för åldersgrupperna 85 år och äldre. SCB antar i sin befolkningsprognos att medellivslängden fortsatt kommer att öka. Stadsledningskontoret menar därför att det finns en osäkerhet kring om justeringsfaktorn är tillräcklig och då det var länge sedan den infördes ser stadsledningskontoret ett behov av att se över modellen för resurstilldelning till äldreomsorgen. Kommunstyrelsen skulle därför kunna överväga att ge stadsledningskontoret i uppdrag att se över resursfördelningsmodellen inom äldreomsorgen och återkomma i förutsättningar för budget 2027-2029.

Äldre samt vård och omsorgsnämnden	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	6 836 360	6 836 360	6 836 360	6 836 360
<u>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF:s budgetbeslut 2025</u>				
Stötta stiftelsen Neuberghska Äldreboendets ökade kostnader för säkerhetsarbete (endast till 2025)		-2 500	-2 500	-2 500
Gränssnitt 65-årsgräns borttagen ny bedömning		-6 000	-9 000	-9 000
ÄVO får i uppdrag att införa avfallssnålt vård- och omsorgsboende (2600 tkr 2025, 500 tkr 2026-)		-2 100	-2 100	-2 100
Öppna en hbtqi-avdelning på särskilt boende (5000 tkr 2025 och 2500 tkr 2026)		-2 500	-5 000	-5 000
<u>Justeringar i kompletteringsbudget februari 2025</u>				
Omföring gränssnittsärenden (till nämnden för funktionsstöd)	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Klimatanpassning	925			
<u>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</u>				
Fast omsorgskontakt - justering enligt finansieringsprincipen		14 000	28 000	28 000
Utökat anhörigstöd - tillkommande justering finansieringsprincipen		5 700	11 500	11 500
Tillämpning av ny socialtjänstlag - tillkommande medel enligt finansieringsprincipen		1 200	1 200	1 200
Befolkningsförändring 2026 (2027-2028 kommuncentralt)	141 347	141 347	141 347	141 347
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)	215 717	215 717	215 717	215 717

Ej inarbetade poster att värdera i det politiska budgetarbetet

Uppdrag från KF - Samarbeten och föreningsbidrag för målgruppen äldre, 5 000-10 000 tkr per år

Överföring av uppdrag från kommunstyrelsen att samordna offentliga måltider (500 tkr 2026 och framåt)

6.3.2 Ekonomiska ramar särskilda budgetposter

6.3.2.1 Arkivnämnden

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos
	2022	2023	2024	2025
Intäkter	40	39	40	41
- varav taxor och avgifter	0	0	0	
- varav statsbidrag	0	36	0	
Kostnader	-59	-62	-63	-66
Nettokostnad	-19	-22	-23	-25
Kommunbidrag	24	24	25	25
Resultat	5	2	2	1
Antal årsarbetare	51	49	48	47

Arkivnämnden finansieras till 40 procent av Göteborgs stad och till 60 procent av Västra Götalandsregionen. Eventuell indexering sker i dialog med Västra Götalandsregionen och stadsledningskontoret har därför inte indexerat arkivnämndens kostnader i detta underlag.

Arkivnämnden beviljades att nyttja 1,5 mnkr i eget kapital under 2023 då nämnden skulle få återställningskostnader för gamla arkivlokaler, samt högre kostnader för de IT-tjänster nämnden nyttjar. Nämndens resultat blev dock positivt på grund av lägre kostnader för Intraservice tjänster, vakanser samt uppsagd tjänst hos kontaktcenter. Under 2023 och 2024 minskade antalet årsarbetare, då tjänster till viss del inte har återbesatts.

Arkivnämnden	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	25 050	25 050	25 050	25 050
<u>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</u>				
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		777	777	777

6.3.2.2 Stadsbyggnadsnämnden - transfereringar

De senaste årens utveckling

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos
---------------	--------	---------

	2022	2023	2024	2025
Intäkter	0	0	0	0
- varav taxor och avgifter	0	0	0	
- varav statsbidrag	0	0	0	
Kostnader	-54	-66	-68	-68
Nettokostnad	-54	-66	-68	-68
Kommunbidrag	68	68	68	68
Resultat	14	2	0	0
Antal årsarbetare	0	0	0	0

Verksamheten flyttades i sin helhet från fastighetsnämnden till stadsbyggnadsnämnden i och med ny organisation för stadsutveckling 2023-01-01.

Kostnaderna för bostadsanpassningar beror på antalet anpassningar och omfattningen av dessa, vilket varierar mellan åren. Att bedöma framtida kostnadsnivåer för transfereringar är svårt eftersom omfattningen för bostadsanpassningsbidraget helt styrs av vilka ansökningar som skickas in. Enligt gällande lagstiftning måste bidrag beviljas för de ansökningar som inkommer. Mellan 2012 och 2017 låg antalet ansökningar relativt stabilt, men de senaste åren har kostnaderna minskat. Under 2023 ökade dock kostnaderna med över 20 procent beroende på ett allmänt högre kostnadsläge samt fler ärenden.

Se även kapitel 7 Formaliafrågor, Reglering av överskott och underskott för specificerade ekonomiska ramar för stadsbyggnadsnämnden.

Stadsbyggnadsnämndens transfereringar	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	68 000	68 000	68 000	68 000

6.3.2.3 Socialnämnd centrum Studieförbunden

Socialnämnd Centrum studieförbunden	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	29 200	29 200	29 200	29 200

6.3.2.4 Business Region Göteborg AB

Business Region Göteborg AB	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	47 660	47 660	47 660	47 660
<i>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</i>				
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		1 477	1 477	1 477

Beskrivning av ekonomiska förutsättningar och särskilda omständigheter för de bolag som erhåller kommunbidrag lämnas under rubriken *förutsättningar bolag* nedan.

6.3.2.5 Göteborg & Co AB

Göteborg & Co AB	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	134 360	134 360	134 360	134 360
<u>Justeringar för 2026 och 2027 som inarbetades i KF:s budgetbeslut 2025</u>				
Platsutveckling för kultur och evenemang (minskning 2026)		-500	-500	-500
Satsning Kulturkalaset befintlig inriktning		5 000	5 000	5 000
<u>Justeringar i kompletteringsbudget februari 2025</u>				
Göteborgs Maritima	3 000			
<u>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</u>				
Ansökan europamästerskap i fotboll för damer 2029			1 000	3 000
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		4 150	4 150	4 150

Beskrivning av ekonomiska förutsättningar och särskilda omständigheter för de bolag som erhåller kommunbidrag lämnas under rubriken *förutsättningar bolag* nedan.

6.3.2.6 Överförmyndarnämnden

Se avsnitt Formaliafrågor, Reglering av överskott och underskott för specificerade ekonomiska ramar för överförmyndarnämnden. Enligt praxis regleras arvoden vid årets slut så att över- respektive underskott nollställs.

I kapitel 5 ”Fattade beslut och pågående ärenden” beskriver överförmyndarnämnden skäl till sänkta arvodeskostnaderna och möjligheter att sänka nämndens ram 2026-2028. Kommunbidraget har justerats 2026 utifrån nämndens bedömning av sänkta kostnader. Nämnden får återkomma inför budgetförutsättning år 2027 med nya aktuella siffror då det finns osäkerhet i den ekonomiska utvecklingen i nämndens uträkning 2027-2028.

Överförmyndarnämnden arvoden	2025	2026	2027	2028
Kommunbidrag 2025 enligt kommunfullmäktiges budgetbeslut	35 680	35 680	35 680	35 680
<u>Poster som inarbetats i beräkningsförutsättningarna inför budget 2026-2028</u>				
Uppräkning PKV 2026 (2027-2028 kommuncentralt)		1 106	1 106	1 106
Sänkta kostnader för överförmyndarens arvoden		-4 700	-4 700	-4 700

6.4 Bolag

Under detta avsnitt redogörs för moderbolaget Göteborgs Stadshus AB:s (Stadshus) uppdrag och finansiering inklusive Gothenburg European Office. Därefter följer övergripande

förutsättningar för de bolag som delvis finansieras med koncernbidrag och/eller uppdragsersättning. Avslutningsvis redovisas Stadshuskoncernens proformabudget för perioden 2026-2028 med ett urval av nyckeltal och resultat- och investerings-prognos för perioden per underkoncern/bolag samt förslag till lånetak per bolag.

6.4.1 Koncernledningsarvode Stadshus

Kommunfullmäktige ska i samband med sitt beslut om budget även besluta om koncernledningsarvode för Stadshus (se kapitel 7). I kommunfullmäktiges budget för 2025 bemyndigades Stadshus att ta ut koncernledningsarvode genom från övriga bolag inom Stadshuskoncernen för finansiering av moderbolagets administrativa verksamhet motsvarande 22 530 tkr.

Flerårsöversikt budget och utfall i tkr	2021	2022	2023	2024	2025
Koncernledningsarvode (beslut)	28 230	28 670	29 960	23 460	22 530
Administrativa kostnader Stadshus Utfall (U)	19 401	19 310	25 666	19 170	22 530p

Stadshus kärnuppdrag är att främja kommunfullmäktiges ägarstyrning och ansvara för finansiell samordning och ägarstöd. Bolaget har haft som ambition att över tid minska kostnaderna bland annat genom ett ökat samarbete med stadsledningskontoret. Efter flera år lägre kostnader än budgeterat nivåjusterades Stadshus koncernledningsarvode inför 2024 med cirka 6 mnkr från 29 960 tkr till 23 460 tkr och 2025 justerades det ned ytterligare 930 tkr.

Stadshus organisation består av tio personer. Grunduppdrag och särskilda uppdrag från kommunfullmäktige och från styrelsen genomförs i allt väsentligt i egen regi. I Stadshus budget ingår en budgetreserv som vid behov används till expertkompetens som organisationen inte har ett löpande behov för. Stadshus styrelse fattar beslut om större avtal om extern kompetens. Nyttjandegraden har varierat mellan åren och för 2025 bedöms den nyttjas fullt ut i projekt för avveckling av kollektivtrafikkoncernen där delar eventuell ska avyttras, projekt för förberedelser för införande av ny hållbarhetsredovisning (CSRD och EU:s taxonomi) inklusive upphandling av stödsystem för den rapporteringen och i projekt för effektivisering av den finansiella rapporteringsprocessen.

Inför 2026 görs bedömningen att motsvarande budgetreserv behövs för eventuellt tillkommande uppdrag som kräver expertkompetens inom något område och fortsatt utveckling av rapporteringsprocesser (styrelsebeslutad).

Inför 2026 råder en särskild osäkerhet rörande Stadshuskoncernens hållbarhets-redovisning. Sedan ett par år tillbaka har koncernen förberetts inför nya EU-gemensamma regler för hållbarhetsredovisning från och med räkenskapsåret 2025 enligt CSRD och EU:s taxonomi. EU har beslutat att skjuta upp införandet av regelverket till 2027 samt att utreda lättnader i rapporteringskraven. Givet nuvarande förändringsförslag kommer Stadshuskoncernen fortsatt vara rapporteringsskyldig. Koncernens former för hållbarhetsredovisning under perioden 2025-2026 är oklara då beslut om eventuell anpassning av svensk lagstiftning inväntas. Behovet av extern kompetens kvarstår men kan komma att skjutas fram eller dras ut över en längre tid. Tillsammans med Intraservice och miljö- och klimatförvaltningen genomförs under 2025 en upphandling av ett stödsystem för rapporteringen. 2026 kan Stadshus tillsammans med miljö-

och klimatnämnden behöva bära kostnader för systemet som annars hade burits av rapporterande bolag. Omfattningen är i år i nuläget osäker men bör kunna rymmas inom koncernledningsarvodet.

Under 2023 genomförde Stadshus styrelseutbildning för koncernens bolag. Inga kompletterande insatser planeras då utbildningen spelades in och finns under mandatperioden tillgänglig för nya styrelseledamöter.

Tabellen nedan ger möjlighet för en politisk värdering av uppräkningsfaktor och framräkning för åren 2026-2027.

Belopp i tkr	2025	2026	2027	2028
A Föregående års koncernledningsarvode		Totalt 2025: 22 530	Totalt 2026:	Totalt 2027:
B Styrelseutbildning		0	0	0
C Potential kostnadsminskning		0		
D Ingångsvärde (A, B & C)		22 530		
E Indexering (%)				
Totalt (C+D+E)	22 530			

6.4.2 Gothenburg European Office

Kommunfullmäktige ska i samband med sitt beslut om budget (se kapitel 7) även besluta om den årliga budgetramen för Gothenburg European Office (GEO). Beslutet omfattar också att bemyndiga Stadshus att finansiera GEO via Stadshuskoncernen. Utgångspunkten för nivån på GEO:s budgetram är kommunfullmäktiges uppdrag 2020 till kommunstyrelsen (KF 2019-11-04 § 7) att se över verksamheten och inriktningen för stadens internationella omvärlds- och intressebevakning. Av utredningen framgick att verksamheten för 2022 och framåt skulle planeras mot en finansieringsnivå på 4 600 tkr plus indexering. Nivån förutsatte en viss extern finansiering bland annat från Chalmers med cirka 250 tkr. Chalmers har sedan 2025 sagt upp avtalet och ett visst samarbete sker fortsatt, dock utan finansiering. För 2025 har kommunfullmäktige fastställt att budgetramen för GEO ska uppgå till 5 022 tkr. Verksamheten i Bryssel finansieras i SEK och köpkraften varierar med växelkursen som, även efter den förstärkning av kronan som skett under våren 2025, är ogynnsam jämfört 2022 vilket motiverar fortsatt indexökning. Även utebliven finansiering från Chalmers påverkar GEO:s verksamhet då den även finansierade viss gemensam verksamhet och fasta kostnader.

6.4.3 Förutsättningar för bolag finansierade med koncernbidrag eller uppdragsersättning

Nedan redogörs för ekonomiska förutsättningar och särskilda omständigheter för de bolag som erhåller uppdragsersättning (kommunbidrag) för delar av sitt uppdrag och/eller har ett kommunalt ändamål som inte genom egna rörelseresultat medger full finansiering från den egna verksamheten och som erhåller koncernbidrag. I kommunfullmäktiges budget fattas beslut om koncernbidrag och uppdragsersättning.

Information och analys bygger på rapporten Uppföljning av verksamhet och ekonomi i Stadshuskoncernen, som bolag med ekonomiska avkastningskrav i sina ägardirektiv rapporterar till Stadshus årligen. Därtill har uppgifter hämtats från bolagens verksamhets-/affärsplaner,

delårsrapport mars för 2024 och 10-åriga investeringsplaner (som rapporterats till stadsledningskontoret), andra relevanta källor samt Stadshus löpande uppföljning och uppsikt.

I kapitel 5 redogörs för ett urval av övriga underkoncerner/bolag vars verksamhet och ekonomiska utveckling bedöms ha en stor betydelse för Stadshuskoncernens ekonomiska utveckling under planeringsperioden och framöver eller av andra skäl bedöms kräva en särskild uppmärksamhet från ägarens sida.

I avsnittet redovisas kända förutsättningar för de bolag inom Stadshuskoncernen vars kommunala ändamål inte skapar förutsättningar för bolagen att genom egna rörelseresultat fullt ut finansiera sin egen verksamhet. Detta gäller för bolagen Business Region Göteborg AB, Got Event AB och Göteborgs Stadsteater AB. I avsnittet redovisas även Business Region Göteborg AB och Göteborgs & Co AB som erhåller uppdragsersättning (kommunbidrag) från Göteborgs Stad. Stadshus har i övrigt inte värderat bolagens befintliga uppdrag.

I kapitel 5 avsnitt Stadshuskoncernens ekonomiska förutsättningar redogörs för Stadshuskoncernens lönsamhetsutveckling och i efterföljande avsnitt lämnas prognos för möjligheten att finansiera koncernbidrag och eventuell utdelning under planeringsperioden. Redovisningen visar att ökade koncernbidrag i kombination med minskade resultat i övriga Stadshuskoncernen innebär att andelen koncernbidrag av totalt resultat efter finansnetto rensat från jämförelsestörande poster och exklusive koncernbidrag gått från nivån 16-20 procent före 2020 till en genomsnittlig nivå mellan åren 2020 och 2025 på 38 procent. På några års sikt väntar eventuellt omfattande investeringar i arenautveckling, vilket kan komma att skapa betydande utmaningar förutsatt nuvarande modell med koncernbidragsfinansiering från resultatgivande bolag.

6.4.3.1 Business Region Göteborg AB

I kommunfullmäktiges budgetbeslut avseende särskilda budgetposter ges ett kommunbidrag (uppdragsersättning) till Business Region Göteborg AB (BRG). För 2025 beslutades följande belopp: 47 660 tkr (38 580 tkr).

I kapitel 7 beskrivs kommunfullmäktiges beslut avseende bemyndigande till Stadshus att lämna kapitaltillskott till enskilda bolag. För 2025 beslutades 46 376 tkr (46 283 tkr) för BRG.

Kommunfullmäktige biföll 2023-04-27 § 22 BRG:s hemställan om ställningstagande avseende verksamhetsförändringar i de delägda bolagen Johanneberg Science Park AB och Lindholmen Science Park AB. Beslutet innebar bland annat att BRG fick i uppdrag att inleda och genomföra en ordnad avveckling av Johanneberg Science Park AB samt att se över förutsättningarna för nya programområden inom ramen för Lindholmen Science Park AB. Syftet var att möta samhällsutmaningar genom att ta ansvar och vidareutveckla Lindholmen Science Park AB för att på ett bättre sätt attrahera nya stora initiativ och skapa nya mervärden.

För delägandet i berörda Science Parks har Göteborgs Stad tidigare fördelat aktie-ägartillskott genom kommuncentrala medel till Lindholmen Science Park AB med 3 000 tkr (3 000 tkr) och till Johanneberg Science Park AB med 2 000 tkr som hanteras via BRG. Från och med 2025 utgår inget aktieägartillskott till Johanneberg Science Park AB eftersom bolaget är under avveckling.

Efter genomförd förstudie och dialog i ägarkretsen har styrelsen i Lindholmen Science Park AB beslutat att inkludera områdena samhällsbyggnad och energi i bolagets portfölj och i anslutning till detta också ställt ut en begäran om en utökad årlig basfinansiering från och med verksamhetsåret 2025 till ägare som enligt avtal tillskjuter aktieägartillskott. För Göteborgs Stad/BRG innebär det utifrån nuvarande ägarandel en utökad ägarfinansiering med 387 120 kr. Beslutet om en utökad basfinansiering är villkorat utifrån att samtliga ägare fattar likalydande beslut. Kommunfullmäktige beslutade 2025-03-27 § 149 att bifalla BRG:s hemställan om utökad ägarfinansiering av LSP och hänskjuta ärendet vidare till ordinarie budgetprocess.

Aktieägartillskott utgår även till Sahlgrenska Science Park AB om 1 760 tkr (1 760 tkr) men hanteras inom BRG:s ordinarie ram. För det regionala uppdraget erhåller BRG driftanslag från Göteborgsregionens kommunalförbund som även motfinansierar de delregionala utvecklingsmedlen från Västra Götalandsregionen.

6.4.3.2 Göteborg & Co AB

I kommunfullmäktiges budgetbeslut avseende särskilda budgetposter ges ett kommunbidrag (uppdragsersättning) till bolaget, se kapitel 7. För 2025 beslutades 134 360 tkr (122 120 tkr) för Göteborg & Co.

Göteborg & Co fick i kommunfullmäktiges budget 2024 i uppdrag att *utreda hur Kulturkalaset kan göras om till ett Göteborgskalas med en ny inriktning*. Inspiration ska hämtas från jubileumsfirandet och kalaset ska fortsatt vara avgiftsfritt att besöka. Kommunfullmäktige beslutade 2024-09-12 § 345 att förklara uppdraget fullgjort samt att överlämna frågan om utökat kommunbidrag (uppdragsersättning) från och med år 2025 för ställningstagande i ordinarie budgetprocess.

Kommunfullmäktige beslutade 2025-02-27 § 84 att, under förutsättning att Göteborg tilldelas evenemanget Europamästerskapet i fotboll för damer 2029, bevilja Göteborg & Co:s hemställan om utökat kommunbidrag med 1 mnkr för år 2027, 3 mnkr för år 2028 och 36 mnkr för år 2029.

Kommunfullmäktige beslutade 2025-03-27 § 135, i den kompletterande budgeten, att ge Göteborg & Co AB i uppdrag att 2026 ta över stödet till Stiftelsen Göteborgs Maritima Centrum från Kulturnämnden. För 2025 tilldelades Göteborg & Co AB i samma ärende 3 000 mnkr för att under 2025 utdela ett extra bidrag till Göteborgs Maritima Centrum. Av yrkandet som låg till grund för beslutet framgick också att *”För att långsiktigt bevara Maritiman som en del i destinationen Göteborg satsar vi tre miljoner kronor extra för att stötta stiftelsens verksamhet under två år framåt”*.

6.4.3.3 Got Event AB

I kapitel 7 beskrivs kommunfullmäktiges beslut avseende bemyndigande till Stadshus att lämna enskilda bolag kapitaltillskott genom koncernbidrag. För 2025 beslutades 205 958 tkr (206 545 tkr) för Got Event.

Got Event ska enligt sitt ägardirektiv i huvudsak finansieras via biljettintäkter, uppdrag och uthyrning. Kvarstående underskott finansieras via kapitaltillskott/koncernbidrag efter beslut i kommunfullmäktige. Bolagets egenfinansieringsgrad har varierat mellan 48 procent och 58 procent under åren 2015-2024.

I rapporten Uppföljning av verksamhet och ekonomi i Stadshuskoncernen som bolaget årligen rapporterar in till Stadshus, framkommer det att bolaget upplever att vissa skrivningar i ägardirektivet inte fullt ut speglar bolagets nuvarande verksamhet och upplevs till viss del också begränsande rörande exempelvis de kommersiella delarna såsom försäljning. I nuvarande ägardirektiv anges till exempel inte försäljning av mat och dryck som en huvudsaklig intäktskälla kopplat till arena- och evenemangsverksamheten. Samtidigt har bolaget ett tydligt ansvar för underhåll och investeringar i arenorna, vilket bolaget upplever som svårt att uppfylla då behovet överstiger de ekonomiska förutsättningarna. Den nuvarande formuleringen kring biljettintäkter är inte heller helt korrekt. Bolaget anser därför att ett förändrat ägardirektiv i detta avseende skulle klargöra bolagets uppdrag och ge förutsättningar för att öka egenfinansieringsgraden och möjliggöra acceptabla underhålls- och investeringsnivåer.

6.4.3.4 Göteborgs Stadsteater AB

I kapitel 7 beskrivs kommunfullmäktiges beslut avseende bemyndigande till Göteborgs Stadshus AB att lämna enskilda bolag kapitaltillskott genom koncernbidrag. För 2025 beslutades följande belopp för Göteborgs Stadsteater AB: 181 000 tkr (176 647 tkr).

Som ett resultat av minskade intäkter och ökade kostnader redovisade bolaget för 2024 återigen ett negativt resultat om -6,4 mnkr (-5,5 mnkr) jämfört med budget. Bolaget har på uppdrag av styrelsen arbetat fram en ekonomisk åtgärdsplan för 2024-2026 med syfte hantera kostnadsökningarna och åter nå en budget i balans. I helårsprognos mars för 2025 prognosticerar Stadsteatern ett nollresultat.

Stadshus konstaterar att kommunfullmäktige genom sitt beslut om koncernbidrag har gett ramar för bolagets verksamhet och vill därför fortsatt poängtera vikten av att bolaget arbetar för att säkerställa att bolaget håller sig inom de ekonomiska ramar som har getts av kommunfullmäktige. Stadshus förutsätter därför att bolaget fortsätter att aktivt vidta åtgärder under kommande år för att upprätthålla en budget i balans.

6.4.4 Stadshuskoncernens proformabudget

Enligt kommunallagen Lag (2023:642) kap 11 § 6a ska kommunfullmäktiges budget innehålla en redogörelse för ekonomin under budgetåret i de kommunala koncernföretagen. Med kommunala koncernföretag avses detsamma som i 2 kap.

5 § lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning.

Stadshuskoncernens bolag har inför budgetarbetet lämnat in planeringsförutsättningar som konsolideras till en proformabudget för den kommande treårsperioden. Inlämnade uppgifter är styrelsebehandlade, men ersätter inte bolagets årsbudget som arbetas fram under hösten innan budgetåret.

Stadshuskoncernens proformabudget bygger på följande uppgifter och antagande:

- **Resultaträkning**

2025-årsprognos från mars samt bolagens rapport Uppföljning av verksamhet och ekonomi i Stadshuskoncernen 2025.

- **Balansräkning/investeringar**

2025-2028 - Bolagens rapport Uppföljning av verksamhet och ekonomi i Stadshuskoncernen 2025, bolagens 10-åriga investeringsprognos med investeringar, upplåningsbehov, avskrivning-/nedskrivningskostnader och räntekostnader.

- **Antagande om utdelning till kommunen**

2025 – 350 mnkr enligt beslut i kommunfullmäktiges budget.

2026 – 2027 – 150 mnkr respektive 150 mnkr enligt uppgift i kommunfullmäktiges budget

2028 – eget antagande om oförändrad utdelning jämfört med 2027.

- **Koncernens lån**

Koncernens lån finns i nedanstående balansräkning redovisade under posten låneskuld. Nyupplåningen ingår i låneskulden.

Stadshuskoncernens proformabudget

Resultaträkning	2025p	2026	2027	2028
Rörelseresultat	2 667	3 040	3 299	3 695
Finansnetto	-1 435	-1 732	-1 868	-1 986
Resultat efter finans	1 232	1 308	1 431	1 709
Skatt	-100	-100	-100	-100
Resultat efter skatt	1 132	1 208	1 331	1 609
Balansräkning				
Tillgångar IB	80 025	87 045	93 543	99 222
Nyinvesteringar	7 554	7 149	6 681	7 393
Reinvesteringar	3 530	4 108	3 676	3 375
Avskrivningar	-4 064	-4 587	-4 856	-4 959
Övriga tillgångar	4 904	5 354	5 766	6 154
Summa tillgångar	91 949	99 069	104 810	111 185
Eget kapital	26 339	27 511	28 920	30 584
Utdelning	-350	-150	-150	-150
Låneskuld	61 037	65 798	70 082	74 519
Övriga skulder	4 923	5 910	5 958	6 232
Summa eget kapital och skulder	91 949	99 069	104 810	111 185

Nyckeltal - Stadshuskoncernen	2025 p3	2026	2027	2028
Resultat efter finansnetto (mnkr)	1 232	1 308	1 431	1 709
Soliditet ¹ (%)	27,9	27,2	27,0	26,9
RT ² (%)	2,9	3,2	3,2	3,4
RE ³ (%)	4,7	4,9	5,1	5,8
EBITDA marginal ⁴ (%)	27	29	30	31
Rörelsemarginal ⁵ (%)	11	12	13	14
Nettovinstmarginal ⁶ (%)	3,6	4,5	4,9	5,8

Egenfinansieringsgrad ⁷ (%)	42	57	62	60
Kapitalomsättningshastighet ⁸	0,27	0,27	0,26	0,25
Räntetäckningsgrad ⁹	1,9	1,8	1,8	1,9

¹ Eget kapital i förhållande till balansomslutningen (summa skulder och eget kapital)

² Rörelseresultat i förhållande till genomsnittliga totala tillgångar (ränteintäkter försumbara här)

³ Resultat efter skatt i förhållande till genomsnittligt eget kapital

⁴ Resultat före avskrivningar och nedskrivningar i förhållande till omsättning

⁵ Resultat efter avskrivningar och nedskrivningar i förhållande till omsättning

⁶ Resultat efter uttag, koncernbidrag och utdelning i förhållande till omsättning

⁷ Hur stor andel av bolagets totala investeringar som finansieras med eget kassaflöde

⁸ Omsättning i relation till genomsnittliga totala tillgångar

⁹ Rörelseresultatet i relation till summa räntekostnader

Koncernen består av bolag vars kommunala ändamål ger olika ekonomiska förutsättningar. Det är därför viktigt att inte dra några långtgående slutsatser av de koncerngemensamma nyckeltalen utan analysen behöver ske på bolagsnivå eller i vissa fall på verksamhetsdelar.

Resultat per underkoncern/bolag

Resultat efter finansiella poster i mnkr	2025p	2026	2027	2028
Moderbolaget				
Göteborgs Stadshus AB inkl. koncernjusteringar	-71	-75	-75	-75
Dotterbolagen				
Göteborg Energi AB (K)	648	625	680	801
Göteborgs Hamn AB (K)	236	287	259	263
Higab AB (K)	258	255	189	419
Förvaltnings AB Framtiden (K)	599	690	830	733
Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB (K)	1	2	-5	-1
Göteborg & Co AB (K)	-409	-447	-422	-396
Business Region Göteborg AB	-49	-50	-52	-53
Försäkrings AB Göta Lejon	11	0	0	0
Göteborgs Stads Leasing AB	13	34	39	30
Gryaab AB	-27	-30	-41	-61
Renova AB (K)	29	17	29	49
Grefab AB	0	0	0	0
Boplats Göteborg AB	-7	0	0	0
Resultat koncernen totalt	1 232	1 308	1 431	1 709

Investeringar per underkoncern/bolag

Bruttoinvesteringar i mnkr	2025p	2026	2027	2028
Moderbolaget				
Göteborgs Stadshus AB	0	0	0	0
Dotterbolagen				
Göteborg Energi AB (K)	3 550	2 750	2 200	1 839
Göteborgs Hamn AB (K)	875	978	1 410	1 531
Higab AB (K)	1 290	1 672	1 336	1 527
Förvaltnings AB Framtiden (K)	2 809	3 010	3 026	3 543
Göteborgs Stads Kollektivtrafik AB (K)	56	80	94	13
Göteborg & Co AB (K)	831	487	203	204
Business Region Göteborg AB	0	0	0	0
Försäkrings AB Göta Lejon	0	0	0	0
Göteborgs Stads Leasing AB	980	1 133	1 145	1 157
Gryaab AB	200	455	658	759
Renova AB (K)	493	692	285	195
Grefab AB	0	0	0	0
Boplats Göteborg AB	0	0	0	0
Koncernjusteringar	0	0	0	0
Koncernen	11 084	11 257	10 357	10 767

6.4.5 Lånetak per bolag

Som framgår i kapitel 5, avsnitt Stadens skuldtutveckling och finansiella risker ska kommunfullmäktige i enlighet med Göteborgs Stads riktlinje för finansverksamheten besluta om årligt lånetak, dels för kommunen totalt, dels för respektive bolag eller bolagskoncern. Med utgångspunkt i bolagens inlämnade skuldprognoser, inlämnade under april 2025, har stadsledningskontoret beräknat respektive bolags eller bolagskoncerns bedömda utgående skuld per 2026-12-31 och förslag till lånetak vilka framgår i tabellen nedan. Även förslag till totalt låne- och borgenstak för Göteborgs Stad visas i tabellen.

Bolag, mnkr	Skuld 2024-12-31	Skuld förändring 2025	Skuld förändring 2026	Skuld 2026-12-31	Kredit utrym me	Förslag lånetak 2026	Lånetak 2025
Göteborgs Stadshus	3 065	-52	0	3 013	0	3 300	3 200
Göteborg Energi koncern	7 160	2 390	1 650	11 200	0	12 300	10 200
Liseberg	2 642	575	241	3 458	0	3 800	3 670
Älvstranden Utveckling AB	1 177	403	620	2 200	0	2 400	2 200
Framtiden koncern	25 995	1 162	1 097	28 254	0	32 000	33 000
Göteborgs Hamn	1 628	868	628	3 124	0	3 400	3 300

Higab	4 500	793	400	5 693	0	6 300	6 300
Göteborgs Stads Leasing	1 678	245	254	2 177	0	2 400	2 000
Gryaab	1 124	82	500	1 706	0	1 900	1 400
Renova koncern	1 652	112	350	2 114	0	2 300	2 100
Göteborgs Stads Parkering AB	0	512	47	599	0	640	540
Övriga rörelsekrediter	0	41	20	61	452	1 500	1 500
Summa	50 621	7 131	5 807	63 559	452	72 240	69 410
Kommunens låne- och borgensramar, mnkr	Skuld 2024-12-31	Skuld förändring 2025	Skuld förändring 2026	Skuld 2026-12-31		Förslag låne- o borgens tak 2026	Låne- o borgens tak 2025
Kommunens nettolåneskuld	11 831	2 000	2 400	16 231			
Total extern skuld	61 035	9 131	8 207	78 373		80 000	75 500
Borgensåtaganden						5 000	6 000
- varav till kommunens bolag						4 000	5 000
<i>Förutsättningar för lånetaket beskrivs i avsnittet Stadens skuldutveckling och finansiella risker.</i> <i>Kolumnen Kreditutrymme inkluderar de internkreditsutrymmen vissa bolag har som en form av rörelsekredit.</i> <i>Föreslagna lånetak har efter beräkning av förväntad skuld påförts en buffert.</i> <i>I Göteborg Stads samlade lånevolym ingår bolagens lånevolym tillika rörelsekrediter.</i>							

Förutsättningar för budget 2026-2028

Kapitel 7

Formaliafrågor

7. Formaliafrågor

7.1 Beslut som ska tas i samband med budgeten enligt kommunallagen och kommunfullmäktiges tidigare beslut

Grunderna för den kommunala ekonomiska förvaltningen framgår av 11 kap kommunallagen. Samma kapitel innehåller också bestämmelser om budgetens innehåll. Budgetens innehåll bestäms också av kommunfullmäktiges tidigare beslut i vissa frågor. Stadsledningskontoret redovisar nedan punkter som enligt lag och kommunfullmäktiges tidigare beslut ska beslutas om i samband med stadens budget.

I kommunallagen anges följande:

11 kap. § 5

Kommuner och regioner ska varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår). Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Undantag från andra stycket får göras

i den utsträckning som medel från en resultatreserv tas i anspråk enligt 14 §, eller om det finns synnerliga skäl.

11 kap. § 6

I budgeten ska skattesatsen och anslagen anges. Av budgeten ska det vidare framgå hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut. De finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges.

Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten under budgetåret. I planen ska det anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Budgeten ska också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret ska då alltid vara periodens första år. Planen ska innehålla sådana finansiella mål som anges i första stycket.

7.1.1 Förslag till beslutspunkter enligt kommunallagen

7.1.1.1 Skattesats och budget

- Förslag till budget 2026 fastställs i sin helhet inklusive de mål, riktlinjer, uppdrag och ekonomiska ramar som anges samt att skattesatsen fastställs till xx:xx.

Förslag till flerårsplaner för åren 2026-2028 fastställs som underlag för den fortsatta planeringen.

Skattesatsen ska fastställas senast den 30 november inför kommande år, enligt kommunallagen, även om budget på grund av särskilda skäl inte har fastställts.

7.1.2 Förslag till beslutspunkter som en konsekvens av tidigare fullmäktigebeslut

7.1.2.1 Fastställande av ersättningar enligt LOV (lagen om valfrihet)

- Grundersättningen från och med 1 april 2026 utgår för beviljad brukartid och fastställs för externa utförare i LOV i hemtjänsten för Göteborgs Stad till x kronor per timma inklusive momskompensation med 1,6 procent kronor per timma.
- Grundersättningen för kommunala utförare i LOV i hemtjänsten för Göteborgs Stad fastställs till x kronor per timma att gälla från och med 1 april 2026.
- Ersättningsmodellen för daglig verksamhet enligt LOV uppräknas från och med 1 april 2026 med av kommunfullmäktige fastställd indexkompensation till nämnderna inom välfärdsområdet.

Beloppen som ska anges i besluten för 2026 och framåt beror på vilka avvägningar som görs i det politiska budgetarbetet och får därmed räknas fram i slutet av budgetprocessen när dessa förutsättningar finns framme.

7.1.2.2 Fastställande av högsta tillåtna låne- och borgensvolym

Det ska framgå i det slutliga budgetbeslutet vilka tillåtna låne- och borgensvolymerna som fastställs för 2026. Stadsledningskontoret har i nedanstående förslag till beslutspunkter utgått från de volymer som speglar de beräkningsförutsättningar som angetts.

- Göteborgs Stads samlade lånevolym under 2026 får uppgå till maximalt 80 miljarder kronor.
- Göteborgs Stads koncerns samlade borgensåtaganden under 2026 får uppgå till maximalt 5 miljarder kronor.

Av totalt borgensåtagande enligt ovan (5 miljarder kronor) ingår nedanstående borgen till Stadshus AB och dess vid var tid underliggande hel- och majoritetsägda bolag.

- Göteborg Stad (org. nr 212000-1355) såsom för egen skuld får ingå borgen för Göteborg Stadshus AB:s och dess vid var tid underliggande hel- och majoritetsägda bolags externa låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 4 miljarder kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
- Idrotts- och föreningsnämndens mandat att bevilja kommunal borgen fastställs till 300 miljoner kronor.

- Samlad lånevolym under 2026 per bolag eller bolagskoncern får uppgå till maximalt:

Bolag	Lånetak, mnkr
Göteborgs Stadshus AB	3 300
Göteborg Energi koncern	12 300
Liseberg AB	3 800
Älvstranden Utveckling AB	2 400
Framtiden koncern	32 000
Göteborgs Hamn AB	3 400
Higab AB	6 300
Göteborgs Stads Leasing AB	2 400
Gryaab AB	1 900
Renova koncern	2 300
Göteborgs Stads Parkering AB	640

- Samlad rörelsekredit under 2026 får uppgå till 1 500 miljoner.

7.1.2.3 Fastställande av Göteborgs Stadshus AB:s bemyndigande att lämna kapitaltillskott till helägda bolag

- Göteborgs Stadshus AB bemyndigas att lämna kapitaltillskott avseende 2026 till följande helägda dotterbolag med nedan angivna belopp:

BRG (Business Region Göteborg AB); x xxx tkr Göteborgs Stadsteater

AB; x xxx tkr

Got Event AB; x xxx tkr

7.1.2.4 Fastställande av budgetram för Göteborgs Stadshus AB:s koncernledningskostnader och finansiering av Gothenburg European Office (GEO)

- Göteborgs Stadshus AB bemyndigas att ta ut koncernledningsarvode från övriga bolag inom stadshuskoncernen för finansiering av koncernbolagets verksamhet, exklusive GEO, motsvarande maximalt xx xxx tkr under 2026.
- Göteborgs Stadshus AB bemyndigas att genom finansiell samordning finansiera Gothenburg European Office (GEO) med x xxx tkr under 2026.

7.1.2.5 Fastställande av exploateringsnämndens bemyndiganden vid köp och försäljning av fastigheter

- Exploateringsnämnden bemyndigas att inom ramen för i budgeten upptagna belopp för fastighetsförvärv, dels ansöka om tillstånd till

expropriation, dels förvärva fast egendom då utgiften för varje förvärv inte överstiger 30 miljoner kronor.

- Exploateringsnämnden bemyndigas att sälja eller med tomträtt upplåta fast egendom för utbyggnad av antagna detaljplaner.
- Exploateringsnämnden bemyndigas att för köpeskilling och på villkor i övrigt som nämnden äger bestämma till kommunala bolag och andra intressenter sälja tomträttsupplåten fast egendom.
- Exploateringsnämnden bemyndigas att för maximalt 15 miljoner kronor per ärende sälja eller med tomträtt upplåta fast egendom som visserligen inte är detaljplanelagd men där nämnden, utifrån markägarrollen samt efter hörande med Stadsbyggnadsnämnden gör bedömningen att den fasta egendomen inte behövs/primärt lämpar sig för utbyggnad i kommunal ägo eller där detaljplaneläggning av den fasta egendomen inte bedöms behövas innan överlåtelse/tomträttsupplåtelse. Maximalt fast egendom om 5 000 kvadratmeter per ärende.
- Exploateringsnämnden bemyndigas att för maximalt 15 miljoner kronor per ärende sälja eller med tomträtt upplåta fast egendom som i enlighet med av kommunfullmäktige beslutade principer och organisatorisk struktur för hantering av kommunens fastigheter överförts till Exploateringsnämnden från annan kommunal nämnd och som inte längre behövs för någon kommunal förvaltnings behov.

7.2 Beslut som bör/kan tas i samband med budgetbeslutet

Stadsledningskontoret anger nedan punkter som kontoret bedömer bör/kan beslutas om i samband med beslut om stadens budget för att åstadkomma tydlighet.

Antingen kan de olika punkterna arbetas in i budgettexterna eller så anges de i beslutspunkterna för ökad tydlighet.

Nedanstående punkter är de som stadsledningskontoret haft möjlighet att identifiera utifrån innehållet i detta underlag och vad som erfarenhetsmässigt kan vara viktigt att förtydliga. Beroende på hur partierna väljer att strukturera och formulera sina förslag till budgetar kan naturligtvis även andra punkter komma att bli aktuella som särskilda beslutssatser.

7.2.1 Fastställande av kommunstyrelsens befogenheter och ansvar

Det ska framgå av budgetbeslutet vilka bemyndiganden som kommunfullmäktige ger till kommunstyrelsen.

- Kommunstyrelsen bemyndigas att inom ramen för beslutad budget fatta beslut om de poster som budgeterats under kommuncentrala medel.

- Kommunstyrelsen bemyndigas att inom ramen för beslutad budget besluta om justeringar av kommunbidrag och ekonomiska ramar under förutsättning att ärendena inte är av sådan principiell art att de ska underställas kommunfullmäktige för beslut.
- Kommunstyrelsen bemyndigas att inom ramen för beslutad budget besluta om uppdrag till nämnder och styrelser med anledning av genomförandet av denna budget under förutsättning att åtgärden ryms inom nämnds reglemente och budget respektive styrelses bolagsordning och ägardirektiv. Bemyndigandet omfattar inte uppdrag rörande nämndernas myndighetsutövning, tillämpningen av lag eller ärenden som i övrigt rör enskilda. Bemyndigandet omfattar inte heller uppdrag som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt för kommunen enligt 5 kap. 1 § kommunallagen
- Kommunstyrelsen ska inom ramen för sitt ordinarie ansvar enligt kommunallagen särskilt följa och analysera den ekonomiska utvecklingen för staden och föreslå åtgärder i de fall då stadens balanskravsresultat avviker negativt från den beslutade nivån.

7.2.2 Direktavkastning från Stadshuskoncernen (utdelning och kapitaltillskott)

I mars 2025 antogs Göteborgs Stads riktlinje för direktavkastning ur Stadshuskoncernen. I kapitel 4 lämnas underlag för tillämpning av riktlinjen tillsammans med beräkningsförutsättningar.

I 7.1.2.3 ges anvisningar för beslut angående fastställande av Göteborgs Stadshus AB:s bemyndigande att lämna kapitaltillskott till helägda bolag. Kapitaltillskotten utgör en del av direktavkastningen från Stadshuskoncernen

7.2.2.1 Fastställande av utdelning från Stadshus AB

Stadsledningskontoret har i detta underlag inte värderat frågan om huruvida utdelning från Stadshus AB ska tas eller inte utan överlämnar den frågan att värderas i det politiska budgetarbetet. Om de färdiga budgetförslagen skulle innehålla finansiering genom utdelning från Stadshus AB bör det tydliggöras. Beloppet avser total utdelning.

- Utdelningen från Stadshus AB fastställs till xxx tkr för 2026.

7.2.2.2 Uttag av direktavkastning utöver i Göteborgs Stads riktlinje för direktavkastning ur Stadshuskoncernen angivna gränsvärden

Stadsledningskontoret har i detta underlag inte värderat frågan om huruvida utdelning från Stadshus AB ska tas utöver riktlinjens angivna gränsvärden. Av riktlinjen framgår att *Vid uttag av direktavkastning (användning av ansamlade vinstmedel från löpande verksamhet) utöver riktlinjens angivna gränsvärden krävs*

ett särskilt beslut i kommunfullmäktige som belyser effekterna för Stadshuskoncernens och bolagens verksamhet och ekonomi.

I det fall de färdiga budgetförslagen skulle innehålla beslut om direktavkastning utöver riktlinjens angivna gränsvärden ska effekterna för Stadshuskoncernen och bolagen tydliggöras i anslutning till det särskilda beslutet. Särskilt beslut avser den del (belopp) av direktavkastning som går utöver riktlinjens gränsvärde 6%. Av konsekvensbeskrivningen bör exempelvis framgå eventuella inriktningar för vilket/vilka bolag som ska bidra till direktavkastning, påverkan på Stadshuskoncernens och bolagens finansiella ställning samt långsiktig förmåga att bidra till samhällsutveckling. Andra konsekvenser, risker och bedömningar kan också behöva redogöras för.

- Direktavkastning från Stadshuskoncernen utöver gränsvärde som anges i Göteborgs Stads riktlinje för direktavkastning fastställs till: xxx tkr för 2026.

Konsekvensbeskrivning av direktavkastning utöver gränsvärde...

7.2.2.3 Sammanställning direktavkastning

I budgetförslagen bör under tillkommande rubrik *Sammanställning direktavkastning* och i anslutning till sammanställning av god ekonomisk hushållning framgå en summering av budgeterad direktavkastning och hur den förhåller sig till riktlinjens gränsvärden.

Direktavkastningens storlek bör kommenteras och i det fall den bedöms överstiga uttag ur resultatgivande bolag utöver praxis om 50% bör särskilt framgå eventuella inriktningar för vilket/vilka bolag som ska bidra till direktavkastning.

Nedan tabeller infogas efter beredning av beräkning i stadsledningskontorets beräkningsunderlag.

Exempel:

Sammanställning direktavkastning från (utdelning och kapitaltillskott)

Riktlinjens gränsvärden och förutsättningar för beräkning	2026
Beräknat insatt kapital 2025-12-31(mnkr)	13 800 000
Direktavkastning (kapitaltillskott och utdelning) (mnkr)	Nedre intervall 3%: 414 000 Övre intervall 6%: 828 000
Stadshuskoncernens beräknade soliditet 2026-12-31 (exkl Framtidenkoncernen) Gränsvärde 25%	Efter uttag i nedre intervall 3 %: 26,9 % Efter uttag i övre intervall 6 %: 26,6 %

Budgetförslagets utfall	2026
-------------------------	------

Summa kapitaltillskott till Göteborgs Stadsteater AB, Got Event AB och Business Region Göteborg AB (mnkr):	XXX
Summa utdelning (mnkr)	XXX
Total direktavkastning (mnkr)	XXX
Varav direktavkastning utöver riktlinjens gränsvärden (efter särskilt beslut) (mnkr)	
Direktavkastning %	X
Beräknad soliditet efter årets direktavkastning %	X

Kommentar till direktavkastning: ...

7.2.3 Fastställande av internränta

Det bör framgå av det slutliga budgetbeslutet vilken internränta som fastställs för 2026. Internräntan fastställs till 2,50 procent för 2026.

7.2.4 Fastställande av indexkompensation

Om nämnderna ska kompenseras för löne- och prisförändringar bör det framgå av det slutliga budgetbeslutet vilka index som ligger till grund för uppräknings av de ekonomiska ramarna.

- Index för uppräknings av ekonomiska ramarna fastställs till xx %.

7.2.5 Fastställande av resursfördelningsmodell avseende socialnämnderna

Om man i det politiska budgetarbetet använder sig av resursfördelningsmodellen för socialnämnderna bör den fastställas och bifogas som en bilaga.

- Resursfördelningsmodellen för socialnämnderna fastställs för 2026 enligt bilaga.

7.2.6 Eventuellt beslut om viljeinriktning att stödet till räddningstjänstens Brandförebyggande arbete (människan bakom uniformen) ska inarbetas i ordinarie medlemsavgift

Om man i det politiska budgetarbetet bedömer att kostnader för räddningstjänstens brandförebyggande arbete, i enlighet med vad som framgår i kapital fem, ska

inkluderas i den ordinarie budgetmedlemsavgiften behöver kommunfullmäktige ta beslut om en sådan viljeinriktning.

- Det årliga stödet på 3 mnkr till räddningstjänstens brandförebyggande ska inkluderas i ordinarie medlemsavgift till räddningstjänsten vid nästa revideringstillfälle.

7.2.7 Eventuellt uppdrag att inkludera kostnader för innovation i fastighetsutvecklingen i självkostnadshyran som en overheadkostnad

Om man i det politiska budgetarbetet bedömer att kostnader för innovation i Fastighetsutvecklingen, enligt vad som framgår i kapital fem, ska finansieras av hyreskollektivet behöver kommunfullmäktige ge ett uppdrag till stadsfastighetsnämnden.

- Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att i självkostnadshyran för 2027 inkludera kostnader för innovation i Fastighetsutvecklingen som en overheadkostnad om maximalt 15 mnkr årligen och som längst fram till 2030.

7.2.8 Fastställande av nämndernas rätt att nyttja eget kapital

I det styrande dokumentet regler för ekonomiska planering, budget och uppföljning framgår av § 21 att:

Nämnds rätt att använda eget kapital utgår från kommunens samlade aktuella ekonomiska förutsättningar och värderas normalt årligen i samband med kommunfullmäktiges budgetbeslut. Nämnd har därmed rätt att använda eget kapital enligt den nivå som årligen fastställs.

I budget bör därmed nämndernas rätt att nyttja eget kapital fastställas.

Om man i det politiska budgetarbetet väljer att fatta beslut i enlighet med stadsledningskontorets förslag avseende hantering av strategiska markförvärv och vinterkostnader så bör det också framgå att stadsfastighetsnämnden och stadsmiljönämnden har rätt att hantera underskott inom dessa specifika verksamheter via eget kapital.

- Stadsmiljönämnden har rätt att använda eget kapital för att hantera underskott avseende kostnader för vinterväghållning.
- Stadsfastighetsnämnden har rätt att använda eget kapital för att hantera underskott inom stadsfastighetsnämndens verksamhet för kommersiella och övriga fastigheter.

7.2.9 Reglering av överskott och underskott för specificerade ekonomiska ramar för stadsbyggnadsnämnden och överförmyndarnämnden

Tidigare år har över- respektive underskott för budgetposterna ”stadsbyggnadsnämnden transfereringar” samt för ”överförmyndarnämnden arvoden” enligt praxis reglerats vid årets slut så att över- respektive underskott nollställs. Detta för att utfallet för de kostnader som faller under dessa ansvar mer är att betrakta som konsekvenser av förutsättningar som nämnderna inte råar över. Om man i det politiska budgetarbetet bestämmer sig för att fortsätta med denna hantering bör det framgå i budgetbeslutet att denna rutin ska tillämpas.

- Om det uppstår överskott eller underskott inom ramen för ”Stadsbyggnadsnämndens transfereringar” och ”Överförmyndarnämnden arvode” nollställs dessa i samband med stadens årliga bokslut.

7.2.10 Fastställande av ekonomisk ram avseende kostnader för digital utveckling och förvaltning hos nämnderna för demokrati och medborgarservice, inköp och upphandling samt Intraservice

I samband med budgetbeslut 2026 behöver kommunfullmäktige fastställa beslut per leverantörsnämnd enligt nedan; ett för ekonomisk ram för digital förvaltning och ett för ekonomisk ram för digital utveckling där det är aktuellt. De ekonomiska ramarna är de kostnader som leverantörsnämnderna kan fakturera nämnder och styrelser för bastjänster och digital infrastruktur.

Index nedan avser det index som kommunfullmäktige eventuellt beslutar om.

KF fastställer ekonomisk ram för nämnden för demokrati och medborgarservice för förvaltning av bastjänster till 86 900 tkr + index

KF fastställer ekonomisk ram för inköps- och upphandlingsnämnden för förvaltning av bastjänster till 33 750 tkr + index

KF fastställer ekonomisk ram för inköps- och upphandlingsnämnden för utveckling av bastjänster till 6 200 tkr + index

KF fastställer ekonomisk ram för nämnden för Intraservice för förvaltning av bastjänster och digital infrastruktur till 1 136 000 tkr + index

KF fastställer ekonomisk ram för nämnden för Intraservice för utveckling av bastjänster och digital infrastruktur till 37 000 tkr + index

Undantagsvis kan de ekonomiska ramarna behöva justeras med anledning av väsentligt förändrade volymer. Stadsledningskontoret föreslår att det endast kan ske efter att nämnderna gjort en sådan hemställan till kommunfullmäktige där orsak och omfattning noggrant har beskrivits. En eventuell sådan hemställan ska beredas av stadsledningskontoret i kompletterande budgetunderlag.

7.2.10.1 Uppdrag om Kompetenscenter

Kommunstyrelsen bör få ett uppdrag att i samverkan med nämnden för Intraservice utreda innehåll, organisering och finansiering av Kompetenscenter på Intraservice.

I kapitel 5 finns bakgrundsinformation och rekommendation från strategisk samordningsgrupp.

7.2.11 Eventuellt uppdrag att se över modellen för resurstilldelning till äldreomsorgen

I budget förutsätts förändringar av antalet i olika åldersgrupper ha ett direkt samband mellan behovet av bland annat vård och omsorg vilket berör äldre samt vård- och omsorgsnämnden.

I äldreomsorgens beräkning av befolkningsförändringarna har, precis som tidigare, antal äldre viktats utifrån ålder då behovet antas öka med stigande ålder. För hemsjukvård i ordinärt boende har en särskild beräkning gjorts då den dels omfattar även personer under 65 år, dels har en mindre ”brant behovskurva” i förhållande till ökad ålder jämfört med äldreomsorgen.

En rak framskrivning av behoven utifrån nuläget ger enligt stadsledningskontorets bedömning en överskattning av de verkliga behoven av vård och omsorg på grund av successivt förbättrad hälsa och ökad livslängd. Behoven har därför sedan en tid tillbaka justerats ner med en faktor på 0,4 procent per år för åldersgrupperna 65–84 år och med en faktor på 0,2 procent för åldersgrupperna 85 år och äldre. SCB antar i sin befolkningsprognos att medellivslängden fortsatt kommer att öka.

Stadsledningskontoret menar därför att det finns en osäkerhet kring om justeringsfaktorn är tillräcklig och då det var länge sedan den infördes ser stadsledningskontoret ett behov av att se över modellen för resurstilldelning till äldreomsorgen.

I samband med budgetbeslut 2026 skulle kommunfullmäktige kunna överväga att:

- Kommunstyrelsen får i uppdrag att se över resursfördelningsmodellen inom äldreomsorgen och återkomma i förutsättningar för budget 2027-2029.

7.2.12 Privata utförare

Enligt kommunlagen ska kommunfullmäktige under varje mandatperiod anta ett program för uppföljning och insyn av privata utförare. Utifrån stadens nomenklatur har nämnders och styrelser ansvar inarbetas i riktlinjen för styrning, uppföljning och kontroll. Om det finns behov av stadenövergripande mål för området kan det ingå i förslag till budget.

7.2.13 Redogörelse för ekonomin under budgetåret i de kommunala koncernföretagen

Enligt kommunallagen Lag (2023:642) kap 11 § 6a ska kommunfullmäktiges budget innehålla en redogörelse för ekonomin under budgetåret i de kommunala koncernföretagen. Med kommunala koncernföretag avses detsamma som i 2 kap. 5 § lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning.

Stadsledningskontoret rekommenderar att en sådan sammanställning tas i en bilaga till budgeten. I kapitel 6 finns planeringsförutsättningar för stadshuskoncernens bolag som konsoliderats till en proformabudget för den kommande treårsperioden.